Liber Bib Bodleiana ex dono Josephi Hall
in artibus Magistri et Soc Coll Exon Oxon 1605

Ex Testamento Guilelmi de Faona Ordinis
Fratrum Sacre Theologie doctoris publicati in Ro
mana Curia.

Liber Joseph Maynard
Coll Exon
apud
Oxonienses
1
Auct.
N. 5. 8

Ogitanti michi sepenumero: ac diligen
ter cõtemplanti ꝙtum cõmoditatis
quã tum splendoris et gloꝛe afferre
cõsueuit discendi copia: cõgnaꝛq; & splẽdoꝛẽ col:
legiorum plectentaq; oꝛo. Quãtiq; ẽ olim nouum a
doctissimis sapientissimisq; uiris quocũ a scissis patri
bus fundatum: & in maximo cultu hũa sit: deinde
quibus decesserit a cõi usu ꝛoꝛe quoꝛe maxime
debuerit illã frequẽtare colẽ & doctiam: ꝓfecto fieꝛi
nõ potuit qui admiracõ tomul et dolor accideꝛit
tam pclarã supellectilẽ eiectaꝛe saãꝛe maximũ
ornamẽtũ non solũm eo collegio sapientũ doc:
trinã uiꝛoꝛ quoꝛe quondam: uerũtẽ qd longe fle
bilis est: multis abhinc modis uiꝛus q; execrabilẽ
et odiosam fuisse cõ: quibus cogita si apud eos q
adhuc recti estimacõ ualeꝛet: longe amabilẽ
longeq; uenerabilis cõ debuit & ¶ Quippe q̃ma
ꝛoꝛe maxime interesse uideatur hãc ipsam de q̃ loq:
ui diuine magestatis: eloquẽtie doctrinalis colloca:
plectendaq; tractacõ: fugitiuitatibusq; in ꝛb uersaꝛi
taꝛe moꝛalẽ: colẽ maximopꝛe adq; defende: qui

res magnas atq; dimissias ptractat: atq; scribit:
Quales es ꝓfecto dmoscuit: sactissie thro doc;
toris: ut michyl splendoris uernisicatis ꝙ ampliꝰ;
dis deꝰ posset: pstacie rez euallentissiaꝙ que ab
eisdꝫ agitabaꝰ. Quaꝝ ꝺn̄ sniam ꝓfecꝺ in mtel
lexisse uidez: qtuor orthodoxe fidei nre doctores
splendidssi: ecasticis edificijs soluine: Multi ꝑterea
scissi doctissiqz uiri: ue religiois nre sactissiqz di
ni cultꝰ expositois ꝙ defesois summi pontifices:
alijqz huiꝰmoi cui pastoral archipsules ꝙ epi:
hꝫ dcaꝝ scioes declaracões atq; decreta: melliflu
e: copiosissie atq; ornatissie nob tradita ꝙ in scrip
tis rdacta stuit: pserti i uoluie cuio: qꝺ gcordi
a disconda cui anoꝝ t dcis mueupaꝰ. Micui a
qꝺ a tata dicendi copia ta limita ta geiñ: ta iocui
da: ad tata arditate: ꝙ a tanto splendoꝝ suauita
teqz dicendi: ad tata sermois ieptitudiem diuaꝝ
sit. Sz lege admabileꝰ qtida isulsas ad hec
qone mones: q dict modestia ꝺn̄ sit ꝙ zuidecia
id cauit es: ne uidenꝰ uitatis sapiez eloiois magis
i eloqa ꝙ i pclarissis sbtalissiqz sriis spe collo
casse mqz dicendi lenocio ꝙ uitati studuisse. Qꝺ
isup n potuisse qmode siei: ut res dimisse cogtu
dissi oztu dicendi de pnien igliqz sacitatis ora
tore sbden

ꝯ poꝯ ſapie ñgeſtate ꝑ hmoꝺi rꝛglas cõ
fũdi: eꝺẽq veritatẽ impeꝺiri ac obnubilari.
¶ ſ̃ꝑtriꝺicula ꝓfecto iſtoꝝ reſpõcio: q̃i modeſ
tie atq; prudẽcie deꝯ: ꝛ fideꝰ lumẽ et ſcie rei:
gionis zeꝯ deſuerit diuo Aurelio Auguſtio:
q̃ et libros de trinitate altiſſis diuinitusq; re
fertos ſẽẽcijs: mino ꝯſcripſit ornatu: ꝛ de ciui:
tate dei: dẽ doctna ẽpiana ¶ ſ̃ẽ ꝯfeſſionẽ: ſo
liloquoꝝ alios iſup atq; ꝙplurios: i fideꝰ nr̃e
defencõem eqalitacõem: eoꝝ tra ꝙuo ꝙtra hẽtico
rum dogma atq; ꝓfidiã ꝺiuq; cuiꝯ ẽpianoꝝ ca
lũniatoꝝ diuerſoq; liuꝝ eꝓplanacõe ornatiſſi°
eudit eloq̃o in q̃bꝫ nichil magis ꝙ ſorica ꝺitas
acuratiſſiẽ inueſtigatur declaratur atq; defenda
tur ¶ ſ̃planũ ẽ iſup idẽtidem egiſſe ceꝛos ſoc°
ſẽ eccl̃ẽ doctoꝝ ꝙti declarat diuꝰ ꝛ eloq̃ntiſſi ie
ronimi ꝙntaria ſup bibliã: ẽple eiꝺeꝯ ꝛ libꝛi ꝙ
plẽs ab eoꝺẽ editi i robur fideꝰ et teſtiõniũ ũita
tis: q̃bꝫ nichil ſplẽꝺiꝺeꝯ nichil ñgnificẽcieꝯ ni;
chil copioſieꝯ aũ ñuoꝛi elegãcia atq; ꝙmiota ſu
auitate ꝺici pt̃e ¶ Quid auũ limacieꝯ hꝝs libꝛos
a diuo diſertiſſioꝝ doctoꝛ Ambroſio nr̃o deſcrip
tis. ¶ ẽxameꝛon: de paꝺiſo: de officijs: de uirgi
nitate: de uiduitate: aliꝫ itẽ atq; aliꝫ ab eoꝺ

editis ī eꝓplanacione fidei atz ſacraꝝ ſcripturarum ¶ Quid īſup dulciꝰ auditu libris a Gregoꝝ pontifice nr̄e fidei m̄ꝓ ſciſſiōꝝ doctoꝝ q̄s edidit ī eꝓplaīcōe Job. Ezechielis. Dyalogoꝝ regiſtro alijſz codicibz ab eodꝫ luculētiſſiē ſplē didiſſiē atz religioſiſſiē digeſtis ¶ Sz q̄lis ꝫ q̄ꝑ dulcis deuotiſſiꝰ Bernardꝰ ī ſuis ſermōibz ſuꝑ cāticā: ī q̄tidianis ꝫ freq̄ntiſſiis ep̄ortacōibz ſuis ad monachos: ī ſolēnitatibz ſcōꝝ: ī libris ad Eugēiū: ꝫ alijs m̄tis ¶ Omittꝰ leonē pontificē m̄ꝓm: Ysodoꝝ hyſpalēſem uiꝝ ſciſſimū: Tacꝰ cyp̄anū floridꝫ: Riczdꝫ Hugonēq̄ de ſcō uictoꝛe Anſelmū Rabanū: ꝫ Bedā uen̄abilē Anglicos: Yllarīū Johēm damaſcenum: Johēm ꝯſtinopolitanū atz Baſiliū: aliosz q̄ꝑplūres ꝑpiaꝫ fidei doctoꝛes: tā gr̄cos q̄ꝑ latinos: q̄s oēs eloq̄ntiſſimos om̄tiſſimos doctiſſimosz fuiſſe ꝟſtat. ūitatis am̄toꝛes: fidei defēſoꝛes: ſapiē ctoꝛes: ꝫ ſaꝝ litt̄aꝝ ībutiſſimos: ꝫ eiuſdꝫ eꝓplanatoꝛes ꝓpti; taſſe q̄ptū eꝓploratiuz hem̄. libetq̄ q̄ūe oculos ad petꝝ lōbardū ſentēciaꝝ theologicaꝝ m̄gm: qui ſupra ceteros aggēſſꝰ ē diſſoluēre nodos difficiliōs q̄onū theologicaꝝ: ī quibz haut dubie ūitas diuina ſtudioſiſſiē ac ꝑfūdiſſime indaga-

¶ Ne hic talis tantusq; doctor sicuti nec certe; ut ꝺs supra enumeraui9: aliosq; mlti quos 9sulto ꝓtermittim9 ne longiores ꝯ ꝓ deceat sim9: nō arbitrat9 ẽ ornatū dicendi desecendo eē dū ista dimissima: atq; difficillima uentilaret: discuteret et enodaret planioraq; redꝺet et ṫ dubia ꝓfū; dissia ſbtilissiẽ dissoluit: ueritatemq; diserte ac elegantissiẽ patefecit: Et ob hanc cam ꝓpriue ẽ reliquis sententijs memoratis: honorẽ auctoritatemq; maximā adept9 est: ad illam uero mīme peruenire potuerunt: qui dicendi gliā atq; splendore claruerūt: ꝯ ꝓclarissiis ſuis subtilissiesq; rōnibꝫ: suos libros repleuim Longe q; meli9 ẽ splendide copiose: et ꝓfundis rōnibꝫ scripta sua adornaī ac robusta redꝺe: ꝯ istoꝝ alio tātū uige ꝓsidio Nō q; ꝓpt modestiā: aut prudentiam eloq̄ncia omissa est ſz aut ꝓpt insciaā: labo rūq; difficultatē: rē tantā assequēdi aut ꝗa rarierāt ꝗ tūc tpis tātam dicendi facilitatē studiosis inferent. Cuius rei argumētū in fac: quia illoꝝ scripta ṅ ſbrio ſz serius ab ātiq; eloq̄ncia desecerūt Existimādꝫ q; ꝺ mltis ī rebꝫ fiēi ẽnt uetustate cure tale tm̄ cautaq; sciaq; dec9 a modnis ꝓcedisse. Nā non facile assēquēdꝫ putarī:

ligiois cā a tāto dñdi splēdoī cessatū eē a doc
toribz ypianis: qr uideret fmultas ipa a gēti
libz ortū habuisse: eāqz ab eisdē maxīe freqnta
tā q excolitā fuisse: q ob hō arbitratos eē docto
res nros ab eadē maxīe pcauēdū: qm nō medi
ocrē occasionē multis pbuisz siue historicis siue
oratoribz siue poetis: siue q̄buscuis aliis dicendi
scribēdiqz doctoribz: hō artificio: qdā q̄ lenocinī
o; mētes huānas ad utrāuis pte uoluisset iclīa
re: errozesz suos ornare atqz defendere. Ad las
cauā isup dicendi lepore facilime ducerēt. Qm
nō minor doctrina; neqz scītas a religiois zelus
fuit apd ꝓscos pīes doctoresz orthodoxe fidei nīe
ꝫ nūc uigeat apd modernos: neqz minores in
sultus ppessa ē ypianoz̄ iligio a phis: ꝫ a po
etis historicis uel oratoribz? Quippe quom lu;
culētissime q̄sat philosophos ardencioris igenii
acciorisz ptinacie i suis posicionibz et errorib⁹
fuisse. Pre ceteris qz longemagis. longe qz di
uturniori obstinacioniqz bello contra orthodoxā
fidem nostrā decertasse. et th illoz doctrinam
regulasqz tā i logica: ꝫ i utraqz philosophia;
mathematicis: et methaphisicis: i hijs que fidei
nostre non sunt ꝫtraria; sequimur q imitamur

Quo si facultas rethorice maxime ualet ad suadendo dissuadendumq; : adeo ut ui quadam hu̅anis aīs inferre uideat' : aut non potius exped̄a; da amplectendaq; fuerit : & excolenda ab hijs q̄z ꝑrie infest mortalis a uicijs persuasionem cō modam remoue : ad ūtutes induce : & ad di cultum feruēti9 inflammare : quim illā penit9 con cede atq; derelinque in mambz impioz & infi; deliū : ut habeāt quo efficaci9 : ornaciusq; suos errores muniant acuant & exornent. Sz ꝑfec to ut ueritatē plani9 exeram9 res ad hoc delata est : ut ignorancia̅ desidiaq; nr̄am ea dicendo q̄ pauloante ꝑtulim9 n̄ tam religione excusemus ꝯ accusem9 : degeniesq; ꝓbemur prisco patrū : doctoz & nostroz : qui et sanctitate : & eloquenci a reliquisq; doctrine ac sapiencie fulgoribz ꝑstā ciores nobis extiterunt ¶ Dolendumq; est hanc nostram hereditatē ꝑclaramq; suppellectilem : a nob sublata̅ esse : ad exercitiosq; usum : a q̄bus quidē maxi[me] aliena fieri debuisset ¶ Ea ꝑpt a cunctis recte sencientib9 emendo est tam ꝑcellēs tamq; honesta̅ fulgentissiamq; facultatē a manibz & potestate exercitoz & impioz abducē : et ad ꝑprios lares ꝓgenitoresq; reducē : ex eius

habūdancia ornatu suauitate splēdore: copioso
q̄ artificio: irrigare: dirigere: comminere: at
q̄ adornare: filios ꝛ scolasticos studiosos uere
religionis ỹp̄iane ¶ Ego q̄ ꝓtū ad me attri
net id efficere conator: quāꝯ uiribꝰ tenuioribꝫ
id minime ḋē ꝰfidā posse pficere: quin poꝰ in
dn̄o confido ꝙ ꝑstat gr̄az ꝛ suaz copiosa munera
ꝙbuscūq̄ ad ea ꝙ ꝰsumate religionis ꝛ iusticie
sunt admitentibꝰ ¶ Tantoq̄ meliorabꝰ auspi
cijs id aggrediorꝫ: ꝓto deuocionibꝫ p̄cibꝫ q̄ rūdā
religiosoz uiroz familiarūq̄ meoz pſuasionī
bus pellectus sū id efficere ¶ Dant eciā m̄ a
ditū ad ip̄az z̄ē honestissime cause ꝓplurime q̄z
nō pua ḋē hec est: ꝙ hec ip̄a de ꝙ loq̄mur p̄cla
ra dicēdi mgr̄a: neq̄ꝯ ab ifidelibꝰ grecis: vt
latinis: ut q̄dā falso existimāt: sumpsit exordi
um quin poꝰ longe antea floruit ītez hebreos
qui ueri dei maxim cultores extiterūt: q̄s elo
quētissimos fuisse constat ¶ Huiꝰ rei testis est
Iheronimꝰ doctor insignis referēs Isayam ello
quentissimꝫ extitisse: nichil hms in sermone suo
rusticitatis admixtū ¶ Jeremias q̄ in suis la
mentacōibus adeo locis ad mām opportunis
(ꝓꝰ est ut negari nequiat eundē ip̄m omnē doc

trinã probe tenuisse que postea apud latinos a Ciceronе ī sua rethorica de eisdē locis descripta est ¶ Psalmoꝝ liber adeo respersus ē eloquētie flosculis: ut de nullo ab eodē Ciceronе in suo quarto rethorice dictū sit: qui in eodē psalmoꝝ libro fere uelīt inueniri ¶ Quibꝫ argumētis satis constat: eloquētia prius apud hebreos q̄m apd gr̄cos t latinos floruisse ¶ Siue ꝯ dicē uelimus hanc ornatissimā splendidissimamꝫ facultatem apte: distincte: copiose ac concinne dicendi a deo p spiritum scm̄ priscis nostris sanctissimis ac doctissimis patribus fuisse traditam ¶ Siue cū mltis alijs nature huāne muneribꝫ aīo ꝑcreatā ¶ Siue p q̄tidianū usū atq; experiētiā ab īstictu nature ꝓdeūte ī dies magis ac magis p doctoꝝ uiroꝝ sollertiā t excogitationū īcremēta suscepisse: et ex inde susceptas īgulas atq; ꝑscriptas ¶ Clarꝫ esse ꝑstat eā ipsam huic eisdē ab q̄dā docto ꝓbatoq; uiro fore ꝑlētē dā q̄m tā docti tā sci tāq; ꝓcellētes uiri; amarūt obseruauerūt t excoluerūt (Magis āt dolendꝫ est eā ipāz a q̄cūq; docto ꝓbatoq; uiro abesse Quippe q̄m eidē mīmū oīm̄ētū splēdorē et eo modꝫ ad suadendꝫ dissuadendꝫq; esset allatura;

Non parum ergo iustitie munus adeptus
fuo: si eam facilitate illi reddido: quibz ab icio
tradita est: a qbus ꝙ ut adimuta: uel occulta
de religionis cultoribz Et si palam seco ad
eos maxie ptinere: quam apprime interesse dig
noscit' mortaliu aies a uicijs p'gitare: ab eis;
dam penitꝰ alienare: ututibz imbuere ꝙ ad eas
capessendas debito mo' psuasionem ut dissuasio
nem inducere. Quoz utriꝙ officiu peonis di
uini cuiusꝙ insup uer religiosi ꝙ sapientis uiri
esse constat id attestante domino qui dixit hiero
mie. Ecce dedi vba mea in ore tuo. Ecce cõsti
tui te hodie sup gẽtes ꝙ regna: ut euellas ꝙ de
struas: ꝙ dispdas: et dissipes: ꝙ edifices: ꝙ plã
tes qd quidem ad oratorem dinũꝙ peonẽ maxie
ptinet. Et idem ad Isayam dixit. Clama ne
cesses quasi tuba exalta vocem tuã: ꝙ annũcia
populo meo scelera eoz ꝙ domui Jacob peccata
eorum Ad ezechielem vo dicit. Fili hoĩnis
speculatorẽ dedi te domui israel: et audies de o
re meo vbum: ꝙ annũciabis eis ex me. Si di
cente me ad impiu morte morieris: nõ annũci;
aius ei: neꝙ loquutus fueris: ut auertatur a uia
sua impia ꝙ uiuat ipe impius in iniqtate sua

moriatur: sanguinē aute eiꝰ de manu tua requiram. ¶ Ad uiros igitur religiosos et ad eos pīpue quibꝫ aīaꝝ cura ꝯmissa est: ptinet suadere ac dissuadere vere & commode quoꝝ utrū; q̄ docet hec dicendi facultas quā rhetoricam appellamꝰ que nō tam consistit i vbis concinnis et accomodatis: ꝙ i racionibꝰ ꝓbabilibꝰ electis q̄ sententiis: debito ordine: appropatisq̄ dictionibus decenti ꝓnūciacione deductis: Sed & elloquencia magnopere ad pmouē diuini sermonis Cuiusq̄ insup ad suadendꝫ dissuadendꝫq̄ officiū assumenti: magnopere ptinere declarat q̄tidiana ēperiencia. Et hoc moysi cōquerentis ad dominū: ac suscipere recusantis suasionem: quā ex p̄cepto eiusdem ꝓpharaoni regi Egipcioꝝ crudelissimo facere habebat: eo ꝙ nō sentiret sese elloquentem: cui nō solum pollicitus est deminus elloquencia dare: sz socium eidem addidit Aaron fratrem eiꝰ: quem declarauit elloquentem esse. ¶ Nec nos tantū affectamꝰ tradere regulas elloquencie ambiciose fastus & pompe mundanalis: boatusq̄ tragici: abē scurilitatis leno crimiq̄ comicoꝝ: dicacitatisq̄ immoderate q̄rū; dā pessimoꝝ vba sunt et animā venalē habentes

qñtũ emitimur iſtiꝰmodi ꝙnas ſupfluas no-
cuasq; eloq̃cias deuitare: et ad modata ſcãz
q; naram̃ ac diuinã nos gũtere: quã ſancti ui
ri eccl̃aſticeq; religionis cultores ac maxĩmi
defenſores amauerũt et obſeruauerũt: ¶ Nũc
grediar itaq; dicere de rethorica facultate eo mo
q; facilꝰ: atq; comodiꝰ ꝓcipi poſſit ab hijs qui
litteras ſacris incũbũt: populumq; ſibi creditũ
ep officio: habẽt a uicijs abducere: ꝛ ad uirtu
tes cõducẽ: ab erroribz ſupſticioſaz obſeruaci
onũ remouere: et ad dei cultũ religionẽq; gũtẽ
¶ Ea ꝓpꝫ ſubtractũ erit ab nrõ negocio iudici
ale genꝰ: qđ forenſe dr̃. qm̃ ad nr̃e intencois
finẽ minime accedit: ꝛ iamdud̃ ꝙſopitum eſſe
conſtat quã ad eũ tractãdi modꝫ quẽ Cicero in
hac facultate deſcripſit ¶ De duobz ꝙ geñibz
cauſaz a nobis tantom̃ dicẽdꝫ erit: demõſtra-
tiuo videlicz et deliberatiuo de hoc quidꝫ pfunc
torie: de demõſtratiuo ꝙ̃ accumulaciꝰ: quoniã
illud eſt quod maxime ꝛ proꝑe ſpectat ad aiõz
ſalubrem conũſionem: neq; de reliquo quicq; m̃
attingendum putaſſem niſi connexionem habe-
ret maximam cum demonſtratiuo genere: et
maxĩe conduceret ad ſuadendꝫ: dr̃ diſſuadẽdꝫ

in hijs que ad bonum publicum: tam ecclesiasti
cum q̄ ciuile ꝓtine dignoscantur ¶ Deserui
et autem hoc opus ad phemia debito modo con
ficienda ad oraciones oratorias ad sermones
scolasticos: ad quotidianos coram populo de;
clamatorie attingendos et ad epistolas debito
modo componendas ¶ Nec abhorrebo hic quo
cens michi conducibile visum fuerit Cicero;
nis diffiniciones et regulas ab eodem in hac
facultate traditas imitari: et huic opi nostro
inserere: sicuti Moyses non prohibitus est ad
hec re consiliis et monitis soceri sui: Madiani
te: nec alienigenam uxorem ducere: Veritus
est q̄q̄ ꝓpheta dei maximus esset: non putabo
igitur ignominiosum Ciceronis regulas col
ligere: eius precepta et monita imitari p̄sertim
quando fidei et religioni nostre minime aduer
sabuntur: si in quibusdam vero aduersari vide
bimur non ero immemor precepti dominici
: qui in deuteronomio precepit mulieris a;
lienigine fuit captiue caput radendum super;
alia omnes pilos et vngues corporis ampu;
tandos et sic tandem in coniugium assumen;
dam: Quod de secularium scienciis itelligēdū

obſeruãdꝫq; eſſe inſtruat Hieronimꝰ uir eruditiſſimꝰ diuinarꝫ humanarꝫq; littarꝫ i epiſtola ad magnũ oratorẽ urbis rome. Ciceronis inſup re gl̃as atq; dicendi doctrinã minime deteſtati ſunt ſancti uiri ꝙ ꝺem̃ doctiſſimi hꝫs non mediocris teſtis epiſtꝫ ſanctꝰ Hoicꝰ Seuerinꝰ in oi facultate clariſſimꝰ: in qꝺo uolumine qꝺ de topicis inſcripſit. Tullio auct auctis ꝓdeſſe qñtũ ꝓclo potiſſimũ uo ꝙ longe magis: ſacrarꝫ littarꝫ cultoribꝫ ꝙ ũitatis aĩtoribꝫ. Nã ſeculoria ſtudia imitantibꝫ iſta haudq̃q; multũ placitura epiſtolã Tũ ꝓpꝛ qñdam falſam opinionẽ q̃ exiſtimãt dicẽdi facultatẽ in nitore uberꝫ maxime conſiſtere: Tũ qꝛ dedignabitur inficiari a nob: hanc ipſam facultatẽ de q̃ tã diu loqñ ab eiſdem in uſu fuiſſe originẽ: ꝙ maxime eo cultam fuiſſe: Tũ ꝙ qꝛ exempla a nob adducẽda in de illorꝫ codicibꝫ: ꝙ hiſtoriis: qñ pocio eo ſacrarꝫ ſcripturarꝫ theſauro hauriẽtur. Ad hoc qꝛ non tã ſtudebimꝰ lenocinio: ambitioſeq; ampullocitati loquẽdi aures de frenarẽ q̃p aĩos depaſcẽ exolẽ ac exornarẽ eloquẽcia caſtigata modeſtia: ꝙ ꝓpe dina a uiris ſanctiſſimis ꝙ ſapiẽtiſſimis ꝓbata. Nẽ iuo qñ cãnꝰ nre inſtitutionis aliꝫ tullii appuiꝰ de re dicẽ ſcripſimꝰ

Explicit prohemium.

¶ Incipit tractatus capitulum primum in quo agitur quid sit oracio: quid oratoris officium: quis eius finis & de partibus eius & oracionis.

Quoniam igitur imp̃sentiarū de oc̃one rethorica dicturi sumus: & de ea potissim̃ q̃ ad genus demonstratiuū ptinere dignoscatur.

¶ Placet in primis dissimere quid sit hiuiusmodi oracio: quod oratoris officium: quis finis: q̃t ipsius & oracionis prefate partes: et quibz modis hec omnia possumus adipisci: vt hijs ip̃is cognitis quasi tocius negocij principaliozibz p tibus: ad reliqua capessenda auditoris animꝰ quodammodo accensus alacrius accingatur.

¶ Est itaq̃ hiuiusmodi oracio: congrua dictionum ordinacio: verbis et sentencijs perpolita: laudans que laudanda sunt: et vituperans q̃ vituperanda sunt: suasione et dissuasione commodissima. ¶ Huic accedit oratoris descripcio a Catone victorinoq̃ preclarissime assignata qua dicitur ¶ Orator est uir bonus dicendi peritus: qui publicis in causis et prauitatis plena: et perfecta datur eloquencia.

¶ Ad hanc autem qmodissiē sequitur quod secū
do loco dicendū fuit: oratoris offm & finis. de
q̄bz ait ip̄e Tullius in p̄nc̄io Rethorice ad herenn
nium ¶ Oratoris offm est: de hijs rebz posse di
ce: que ad vsum ciuilem moribz & legibz cōsta;
tute sunt cū assencōe auditorz q̄ad eius fieri potuit
¶ Ex q̄bz hactenus deductis ostat vez ee: qđ
ab Isodoro dissimīle Rethoricam dr̄. eam fali
cat ee bñ dicendi scīam: cū ciuilibz q̄stionibz ad
psuadendū iusta & bona ¶ Hunc aut faculta;
tis ptes quinq; esse demōstrat Tullius in quar
to topicorz. s. Inuencōem Dispoſicōem Elo
cucionem Memoriam & pronūciacōem: quas
easdem Tullius oratoris ptes itegrales vbi
supra enumāt suacincteq; dissimit in hijs vōb di
cens ¶ Inuēcio ē excogitacō vez vāz aut ue
similiū: q̄ eam ꝓbabilē reddāt ¶ Dispoſicō est
ordo & distribucō vez: q̄ demōstrt: qđ: q̄bus lo;
cis sit collocādū ¶ Elocucio ē vonenez vbertī
ac sententiaz ad inuēcionē accomodatō ¶ Me
moria ē firma ai vez & vbez & dispoſicōis per
cepio ¶ Pronūciacō ē vocis vultus gestus mod
acio cum venustate ¶ Oracōis ptes sex esse
ostat. salicz Exordiū. narracōem. diuisionē.

confirmacionē. ꝯfutacoēz. ⁊ ꝯclusionē ¶ Exordiū ¶Exordiū.
est principiū oroīs: p qd aīm ꝯ auditoris ꝯstituī
tur: uel appar' ad audiendū ¶ Narracio est rei ¶Narracō.
gestarē: á pnde ut gestarē exposicio ¶ Diuisio ¶Diuisō.
ē p qm apperim ꝯ qbz de reb ꝯ dictum sum ꝯ ¶ Cō ¶Cōfirmatō.
firmacio ē nīoz argumētoz exposicio cū asseuera
cōe ¶ Cōfutacio ē ꝯtroz loco dissolucio ¶Confutatō.
Conclusio est artificiosꝰ ēmin ꝯ tocꝰ oroīs ¶Conclusio.
Hec oīa ꝑz mdis assequi poterim ꝯ: arte; imitaci
one; ⁊ exercitacōe ¶ Ars est præcepio: q dat ꝑtē ¶Ars.
uiā uēzz dicendi ¶ Imitacio ē q impellimur ¶Imitatō.
cū diligēti racōe: ut aliqz sēes ī dicendo vale
am ꝯ esse ¶ Exercitacio ē assiduus usꝰ ꝯsuetu; ¶Exercitatō.
dozz dicendi

¶ De quatuor q̄litatib ꝯ cōz ꝯsideran darum ut comode formetur ex ordium

Sunt itaqz ꝑti iā dictū ē rethorice facultatis partes q̄qz oroīs uero ꝑtes sex ī quarum unaquaqz oēs rethorice facultatis ꝑtes necessario exiguntur testante Boecio. quarto. topicorum: nā ñ ꝑ° inueniatur q̄modo exordiendꝰ sit: iustumqz disponatur poliatur. modice cōmēdetur: perbiq oīo: ⁊ qd Nota

de exordio dictū ē. de reliqs q̄q; oīb⁹ ptib⁹ intelligendū censetur ¶ Quō aūt oratoris munus sit apposite dicē ad psuasiōē: psuasio uo absq; oīb⁹ exordijs minime fiat: de oīb⁹ ptib⁹ aggrēdū uidet': mīt q̄s pmā oīum atq; difficilīmā ēstat esse exordiū ¶ Sz q̄m exordiri quōmodo q̄dē haud quaq̄ contingit. nisi cognita q̄litate rī. de qua dicendū fuerit: necessariū duximus de qualitatibus causarū aut thematū paucula q̄dā pnotanda esse: quo facilius ad exordiorum commoditates: reliquarūq; paratū oracionis oratorie facultatis pertransire ualeamus ¶ Qualitates thematum quatuor sunt. honestū. turpe. dubium et humile ¶ Honestum cause genus putatur: quom aut id ꝓbamus atq; defendimus. quod ab omnibus ꝓbandū defendendumq; uidetur: Aut id oppugnamus uel uituperamus: qđ ab omnibus uidetur oppugnari debere: ūt pro uiro forti pudico. ut fideli: ⁊ alijs huiusmodi contra uirū timidū impudicum: ut pfidiosum: et alijs huiusmodi ¶ Turpe genus cause ita intelligitur: q̄m aut honesta res oppugnatur: ⁊ defendit' turpis ¶ Dubiū genꝰ ē: q̄m hz i se cā et honestatis ⁊ turpitudis ptēs ¶ Humile genꝰ erit

quom res ꝯtemptabilis: et minima ad dicendꝫ
assertur ¶ Hec q̄m ita sint quenies erit exordi
oꝛe vez ad gen̄ cause accomodare ¶ Dicit⁹ ei
exordiū: q̄i ex ipa re; de q̄ dicendꝫ ꝓponit⁹ ortū
qđ qui nō ꝯsiderant: nec aīaduertūt icidūt ꝑse
pe maximos ꝙ varios errores: de quibz uti e;
uitari possint suis locis dicet⁹ ¶ Nūc ad exor;
dioꝛ vez transeamus

Quod de exordiū

De duplici spē exordiorum

EXordioꝛ itaqꝫ duo sūt gn̄a id ē: mani
festū: ꝙ occultū ¶ Manifestū: phemiū: t
pncipiū planū sꝫ artificio plenū dici potest; Re
liquū uo. insinuacio. siue p circūlocutiōem exor
dii factū. nō īsulse noīari solet ¶ Principiū si
ue manifestū exordiū ē id p qđ statī auditoris
animū nobis idoneū reddimus: ad audiendꝫ i
quo quidem ellaborandꝫ est: ut auditores: do
ciles: attentos et benuolos habere possimꝰ ¶
Si genus cause dubiuꝫ habeamus: a benuo
lencia principium constituemus: ne quod illa
turpitudinis pars nobis obesse possit ¶ Si
genus cause humile siue abiectum fuerit: elabo
randum est ut auditorem reddamus attentiorꝫ:

Exordiū ꝙ sit manifestū occultū

Qđ exordiū manifestū

Hec ꝑte in qbz genꝰ cā exordiū sūmimꝰ

Ex qđ genꝰ humile

ne res ꝓpter ꝓpendiū animū auditoris a no
bis alienum reddat ¶ Si genus cause turpe
fuerit: ita ut ego fui natura: vel ego circumstan;
cia: auditoris animum a nobis abalienaꝝ ꝙ
deatur: insinuacione ꝙtendum est: de qua pau
lo post plura dicturi sumus ¶ Si genus cause
honestum fuerit licebit recte ꝙti. ꝙl non uti ar
tificioso exordio: quippe quia fulgor honesti pre
clarissimarumq; rerum: de quibus tunc dicen;
dum est: trahit rapitq; ad se auditorum ani;
mos. nisi forte tales fuerint: ꝙ in illis consopi
tus sit: aut pene extinctus nature impetus: q̄
ad bonū & honestū aplectendū: rōnabiles meli;
nātur & ducūtur ¶ Igit̄ si artificioso exordio
uti uoluerimꝰ: nlominꝰ ingsulte a temere inciāda
nō erit oracio: quin potius cura diligenter appo
sita ꝙsiderandū erit: an cōmodius sit inciū face
re a lege. a a scriptura: a a narrōe a ab aliq̄
adiumēto firmissimo cause nostre: quoniā his
omnibꝰ modis principiū sumere possumꝰ uti tra
diderunt: hij qui de hac ipsa facultate accuratiꝰ
conscripserunt ¶ Nichil enim ineptius aut in
digestius: aut non diligencius lucubratum:
et elonatum a principio proponendū est: quippe

Quonia subito ruina tocius edificij in ipso exordio: qsi in fundamēto nō bene iacto sequetur:

¶ Si aute accōmodacioni exordio ex arte poti voluerimꝰ: tunc aut in ipso principio oportebit sūmarie declarare: quare causa celebras sit & honesta aut breuiter quibꝰ de rebꝰ dicturi sumꝰ exponendum erit

¶ De benivolencia docilitate et attencōe mediante exordio artificiose acquirendis per varios et diuersos modos

Quonia ꝙ docile benivolū et attētū audi; torē habere volumꝰ: qmō ḋqꝫ fieri possit aperiemus ¶ Dociles itaqꝫ auditores habere poterimus si summā cause breuit exponemus: et si attentos faciemꝰ ¶ Nam docilis est is qui attente vult audire ¶ Attentos aute habebimus: si pollicebimur nos de rebus magnis: nouis insitatis ṽba facturos ¶ Aut de hijs que ad rem publicā: qmuneqꝫ tonū ptineant: ¶ Aut ad eos ipsos qui audiēt ¶ Aut ad summi vericꝫ dei religionem et cultum ¶ Est autem huius precepcionis racio: quoniam unusquisqꝫ mortalium allicitur & magnopere i;

Benivolū.

Attentū.

clinatur ad utilia delectabilia & honesta: i quibus unumquodq; preposituum diuersimode fundatū esse conspicitur: si quis diligencius perscrutetur que dicta sunt ¶ Et si rogabimus ut attente audiant: qui locus ad honestatem pertinet: Et si numero exponemus res de quibus dicturi sum9: qđ ad bonum honorabile mxime ex suo gne deseruit: qm̄ notificacē parit: q̄p et ipse ēs q̄s exp̄im9 & de q̄bz nos dc̄ūos pllicem̄ nō mūq̄ delectacōi: vtilitatiq; sb̄seruiāt ¶ Beniuolos auditoēs facē poter9 q̄tuor mōis. A persona nr̄a. Ab aduſarioz̄ psona. Ab auditoz̄ psona: et a rē ipis ¶ A nr̄a psona bēuolencia q̄trahemus: si nr̄m officiū sine arrogancia laudabim9: aut i cultū rligioēq; dei & orthodoxe fidei: ā in 9mune pbliciq; bonū q̄les fuerim9 Aut in parentes: Aut in amicos: Aut in eos ipsos qui audiunt aliquid egregie bonum nos fecisse veridice ac congrue referemus ¶ Nichil enī facilī allicit hoiēs ad amorē nr̄m q̄p egregia uirtus: ā publicū prouatiq; 9modo ad q̄ omnia predicta reducūtur ¶ Cauendum est autem summopere: ne quidq̄ efferat' siue a principio: siue i tocō oēois decursu: qđ ul oīno

tuiq̃ aperte falsum: vel facile: tuiq̃ mino ve
ri: et suspecti: refelli possit ¶ Nã sicut uirtus:
& honeste dicta aut facta sapientibz: & doctis bo;
nisq; uiris: placere ꝙsueuerunt & ad amorem
dicentis allicere: ita falsa dicta: & impie inconsi
tezq; in mediũ ꝓducta: solent mltoꝝ animos in
derisionẽ & odiũ in dicentẽ concitare ¶ Itẽ si
nã incõmoda ꝓsertim inopiã. solitudinẽ. cala
mitatẽ. & istiusmodi non nostri culpa nobis ad
uenisse: aut vicio: sz poti nouercante fortuna
aut aliquo alio eventu: qd minime aut diffici
lime ꝓcogitari aut ꝓcaueri a nobis potuerit ¶
Nam q̃ ex uicio aut ꝓmerita culpa hoĩbz acci;
dunt: raro auditores ad misericordiã inflectit
¶ Et si orabimus: ut nobis auxilio sint: qd
maxime conducet: si cũ aliqua ex iã dictis cau
sis copulari possit ¶ Et sunt ostendemus efficac;
ci aliqua vel ꝓbabili racõe: in alio noluisse
spẽ habeã ¶ Hec oĩa ad miaz iducendã potissie
valẽt: mxime q̃n ex hijs pla simul concurrũt
¶ Sicut ꝓxime superius adducta: ad beniuo
lecã ex ꝑsõa nã ab auditoribz captãdã magno
pe deseruiũt: Ex addisatione ꝑsõa beniuolẽciã
nob ꝙabiq̃ si demõstrẽtq̃ illoꝝ uitã imꝓbã: aut

b mi

ꝓhanã illaudabilẽ: ⁊ aliqbz ul mltis ꝑuis o
pibz detecto ſa plenãqꝫ flagicijs ieiuna: atqꝫ de
ſidia. ignauia ⁊ ſop᷑lẽcia. nec opꝫ ẽ hic nos p
oĩa uiuoz ḡna atz ſpẽz deſcẽdẽ qñ id difficiliuz
ẽet admodꝫqꝫ ꝓlixos efficeret᷑: ⁊ ab ĩſtituto no
ſtro nos ꝓmꝫme ĩtardaret Supuacaneũ ĩ
ſup ẽet hoc demõſtrare qõ ab oĩbz ſẽ facilẽ cog
noſcitur: imo ⁊ pluſꝑ ſatis ẽ ꝓſepe attẽditur et
obſeruat᷑ ꝓleraqꝫ eĩ longe magis obſeruãt
alioz ⁊ mayie aduſarioz ſuoz. uicia. ⁊ erra
ta: qñ uirtutes ⁊ bñ geſta ⁊ ꝓmpaiores ardẽ
ciores qꝫ ſint ad uituperãdꝫ qñ collaudãdꝫ: qdꝫ
tñ ecõtra facẽdꝫ ẽet Ideꝫ ĩ ꝓmis hoc ĩpa ĩ
re ſumope cauẽdꝫ ẽ ne nimis acres ardenteſqꝫ
iuemiam: ne temẽ iꝫſulteqꝫ alios ĩcitem: ne a
bũdãcia efflua Sz ſi qñ hoc ĩpm attigendꝫ
fuerat. talit id agam ut patẽ poſſit nos id inui
te. ſed neceſſario attigiſſe: ut. ſcz. a nob ekpã o
dñ ⁊ ĩmmicicia ſuſpicoẽz aſſere: ñ q ĩ ꝓuiz
iã à odiũ: derioẽz ĩ uilipẽdiũ gaiare: uoluſſe
nos epauſaũ ut deſẽdere: ñ alios ledẽ ut offen
dere. boluſſe nos illoz neqcã ſanguiarẽqꝫ ma
licã alijs ꝓlã facẽ: ne occulta ⁊ iocꝫta: iua:
deret ĩſontes: occupaũt ĩcautos mltos. offende:

ret ī ꝯz utilitatē ꝑiculū pareret: á zē publicā
ꝑpianz ꝛligioēz cúterēt Sz ſp cauēdꝫ ē ne qđ
nimis ab auditoꝛe ꝑſona bēuolēcia colligatur
q̄ caēſciqz illoꝛ acta. dēa. geſta: ꝑclara ſ̄fgniz
uirtute ꝑdita fuiſſe oſtēdꝫ: ſiue ſit illa uictꝫ q̄ ī
ter theologicas annumerāda ſit: ſiue aliqua eo
quatuoꝛ fōtibꝫ hoēſti moraliſz boni. ut ſi ī ſeraꝫ
eoꝛ fortiū fca. prudēt diſcuſſa. mānſuete trac;
tata. magnifice geſta. ſapiēt irrſragabilit qz ac
ta á iudicata. ꝛligioſe ſincē ītegre abſoluteqz a;
gitata ꝙ gſēcta: ꝙ ſi ea uel eoꝛ aliqua. q̄ nup
rime adduximꝫ ꝑtinē ad bēuolēcia a nob ipſis
aucupāda ad ipos illos de q̄bꝫ. á coꝛā q̄bꝫ dica
mꝫ: ꝑtinēt magnopc demōſtrabiꝫ: ī qua ī mo
deſtia. caute ſapiēterqz uti iā diuiꝫ ſeruaī oportet
Nec ſom gſideranda ē ūa an falſa. cognita an in
cogīta: ꝓbata á ī ꝓbata: de ꝑſonis ūbꝫqz de q̄bꝫ
dīmus eloquamur Sed coꝛā quibus: de qui
bus: et nos metipſos qui loquimur conſiderare
ac metiri oportet Intereſt enim multum:
An de honeſtis celeberrimisqz uiris: præcla;
risz rebus uerbum faciamus coram illorum
amicis uel inimicis: uel illarum rerum cultoꝛ
ribus. uel deſcoꝛibus ſeu paꝛe de hꝫōi curātibz

Nā sicut amātibz ⁊ volentibz oia q̄ ad laud: dē gl̄iaz ⁊ hōrē psonaz: seu ad ēz ꝑstanciā et excellēciā adducit placent: ita ecō̄t zelantibz ⁊ ūuidentibz. odiētibz ⁊ pazē ꝺ ad rē ptineat cō sideratibz: istiusmōi aīt displicē: aīt tediū afferre ꝟsueuerūt: á aditū ad obloq̄ndū ꝑt dñtes addu cē Ideꝯ opēpaīi fuerit istiusmōi oia: á diuerē á lenire á adeo q̄ dīmus rōnabili ⁊ euidēti ser mone fīere: ut nllatenus á ēte difficilīe reuelli possit: ⁊ nō ñ cū erubescēcia ⁊ odio ꝟtradicentis

De q̄bus ecīā psonis laudes adducamus oppido ꝟsiderandū ē Nā sicut bōis doctis: pru dentibus ⁊ sapientibus pleriꝫ molestū ē in fa cie laudari: nisi modestia: cū grauitate uitateꝫ seruata: ⁊ ñ tēpus locusꝫ id exposcē uideatur Ita econt̄ mal ābicios⁹ ⁊ īsipientibus ñ appri me laudentur nisi magnifice ꝓdicent: nisi supra sidera q̄ diuini extollant: dū de eis ⁊ cora eis loq̄mur: nichil eis placere potest Volunt enī uideri qd non sūt: ⁊ qd nolunt uirtuose adipi sci volunt ꝑ adulacionis aucupiū sibi ascribi:

Carencia ei appetitū rei deficientis aggere rat ⁊ imperfectū ad suum ꝑfectibile ꝑ rectū: uel per ōblectū ascendere nititur Ob istam ita⁊

cāz ples nūc ⁊ semp ꝙpti sunt adulatores ꝙ o
ratores: ꝙ sp mlto ples fuerūt: ꝙ cupierūt dici
⁊ p̄dicari hoēsti. tom. p̄stātes ⁊ celebres. qm̄ ē
Nos ⁊ metiri oportz: nō solū ꝺ ⁊ ꝙm̄ va
leam9 ingenio dn̄dq; facultate ⁊ medria: uerū
ē ꝺ ⁊ q̄ntū opinione ⁊ 9dicione seu fortuna:
Mā pleriq; dū ꝺq̄m splendide m̄gnificeq; attol
lunt alioz ⁊ dicta usurpasse ī̄citareq; dicunt eo
ꝙ rudes. ignari. ineptiq; sūt: uel hm̄ūt: quare
mlto saci9 ist9di fuerit: modestiori sucictoq; ser
moē. coz̄ doctis p̄sertī ⁊ sapiētibz. uti ꝓlēi
q; uo ⁊ si docti clariq; habeāt tm̄ qr loc9 temp9 ⁊
rerum ā p̄sonaz ⁊ condicio: oracoēz siue sermōes
ab illis adductos: nō patitur. tametsi splendidi
sint: ornati ⁊ copiosi. disserteq; deprōpti. ābicio
si nichilomi9: importuni sesq; ostēdendi gr̄ia id
egisse dicunt: uel adulacoīs cā uel lucri gr̄ia
⁊ spe questus omnia dicere. agereq; arbitran;
tur: q̄mq̄m probata modestiaq; oracione ꝺtinetur
uerecūda et iocunda: tm̄tū enī iam olim: ⁊ nūc
maxime creuit cauaricie suspicio: defecitq; ueze
liberalitatis ingenuitas: ut fere omnibus diui
tibus molestum sit. ab inopi. uel paupere: qm̄
q̄m̄ hoēsto: modesto: prudēto atz diserto laudari

Quia tam et si inueniantur aliqui largitores et in dando effusi: tamen adulatoribus poci9 et hystrionibus sua libenter impendunt loquacib9 et ad aucupium loq̃ntibus: auresq; prurientibus: et inconsiderata dicacitatis leuitate illoꝝ acta: dicta: dataq; usq; ad sidera passim referentibus: q̃ doctis eruditisq; viris modeste et non insulse de illis loquentibus q illos paupertes i; opesq; uident tantum enim dispicet hysce dieb9 paupertas et verę indigencia ut nõmodo grauis et importabilis sit egenti: verumeciã horrida et abhominabilis aspicientibus: presertim vero magnatibus: ita ut probro sibi ducant alię9do ab inopibus et pauperibus: eorę laudes attingi et in medium adduci Nimirę igitur si ubiq; iaceat exposita pauptas oli phis q scis amabit

Iste itaq; oia ab oratoribz diligẽcid9 ꝑsideranda: obseruanda q ꝓuida sẽ Ad rẽz ipis de q̃z dcm̃i sum9 breuinolũ auditorẽ efficacem9: si ẽs ipas modeste uię q sua p dignitate exolle9 adiuatioręq; dcã q cãz si ẽs exigat p9 tempoꝝ dęme9 Deinceps de isonacoib9 dicend9 est:

De insonacoẽ secunda spẽ exordioręq; et q̃ et q̃modo 9grue eadem uti possum9

q̃a ubiq; spes inquit Cicero

eciã epordioꝝ ſpẽs dicit iſtiãcio ide oe
ctbo mõ ſuie latent ꝛ ingẽioſe ꝛ q̃dãmodo
ipceptibilit ad gmoditates epordij de q̃bꝫ paulo
aĩ diuimꝰ ſeſe coaptare Sꝫ autẽ tria ut im
q̃t Tullꝰ: ꝑpi q̃ maiſeſto epordio uti gmode ñ
poſſumꝰ Prim ẽ q̃m materia ꝓpter q̃dã t̃pi
tudiẽꝫ ep ſuo gne: uel ep ſui natura ſcaturiẽtẽꝫ
uel aliũde ep ſola circũſtãcia. ꝑ aarñs. turpitu
dinẽ q̃dã aſſentem. ideſt nos decentẽ: ſiue au
ditoribꝫ diſplicentẽ: aũtꝫ auditoris a nob alicã
nare uidetur Sꝫ enĩ mlta ſepe. q̃ tam et ſi de
ſe ꝛ ep ſe inhoneſta eſſe uideantur: tamẽ ep cir
ſtãcia honeſta fiũt: uel ſaltẽ appareãt: eo q̃ mĩni
ma ꝑs turpitudinis ꝓpter ꝓprias circũſtãcias
ill adimatur Nã tam ꝛſi turpiſſim ſit ꝛ ne;
phariũ uſuras epercere: latrocinũꝫ gmittẽ: ſe
ſe pinere: uel aliũ idemnatũ et nõ conuictũ oc
cidere uel iudicare. adulterari ſeu fornicari: et
alia multa ciuſmõi ꝓpetrare q̃ quodammodo in
finita ſunt: et ad quorum noticiam ꝑ hec pau
ca que adducimus quiuis diligenter iſtiuſmodi
diſcutiens peruenire poterit: tamen aliunde ꝓpe
omnino honeſta facta ſunt ꝓpe ſemhoneſta: uel
in tantũ cõſopita eſt illorum turpitudo ut minꝰ

ꝯ ſꝑ ꝓpꝰ epordij q̃ de infirmaria/

q̃ ſꝑ ꝓpꝰ q̃ manifeſto epordio ꝛ
dio ꝓpe cõmode nõ poſſumꝰ?
ꝓpe

uel parū appareat. Vti ep̄ seq̄ntibz illico apparē bit Qm̄ quidē quom ita sit: p̄ a deo nil iuſtū: aut indecens p̄cipi possit: nō dicendz ē turpe fuisse iudeis fenerari alienigenis: deo id p̄cipiēte similit nec furtū facē: eo tpe q̄ filij iſrl epituri erant egiptū q̄m uasa p̄ciosa mutuo ab egipcijs acceptā dño p̄cipiente et coadiuuāte asportarūt

Si occidisſz Abrahā Jſaac filiū suum deo id p̄cipiēte: nō so⁹ indignū nō fuisſz ſz meritorū

Saul et Sanſon necis sue auctores epcau sant⁹: q̄ ĩſtictu ſpūs ſcī id fecisse ĩterp̄t⁹ Matrona q̄dz ypriamisſia cū filiabz suis pudicisſis q̄ eas ẽhi ꝯſpexit ad ludibrū pudic⁹ iuſſu ty; rānī ut. Vbi⁹. ecclāſtice hiſtorie liber ꝯmēorat: a q̄s se p̄uocatū: nec ĩputat⁹ ill ad culpā ſed ad gliaz: q̄ inſtictu ſpūs ſcī zelo ĩligioīs ⁊ pudicicie id ꝯmiſisse ĩterp̄t⁹ Jſmees zelo fidei occidēs unū de p̄ncipis suis publice formicātē: ꝯꝯ ī dēnatū magz laudibz attollit⁹: Loth de icestu filiaz p̄ mētis ſtupozē epcauſat⁹: filiaz culpa ñpi⁹ extenuat⁹ de pīno ꝯcubitu ꝯꝯ lōge detestabili p̄ ignorāciā uitatis: ⁊ amoris zelo toī pblice ꝯſeñdi q̄ dixte ſt Noe uir ñg⁹ ⁊ ſcūs de sua ebrietate epcauſat⁹: q̄ uini potēciā ep̄ꝯ

Juda ꝓfecto excusat⁹: qꝫ aliꝫ nō sibi patebat a;
ditꝰ ad iuꝝ fuit Sꝫ alia mlta hꝫoi q̄ nō de
se sz ex circūstācia hōestatis assumīt: ut turpitu
dis ptē mouā adimīt Turpissim ꝓfecto ui
deri poterat oraē ꝓ fricida ꝫ ꝓsecutore ꝓditoꝝz
pne qualē fuisse ggnouiꝰ Absolonē: honestū
tñ uidet pt in Dauid ūge scissio clemētissiō pne
qꝫ pñsso Turpissimū utiq̄ uidet poterat ora
re ꝓ eo q̄ sororē ꝓpriā ꝫ dēnatā oculisz: ꝓ il;
liꝰ tñ uita orauit publiꝰ oracꝰ: asserēs sibi (vi;
deri filiā eꝰ a fre illiꝰ iuste pemptā: eo ꝙ mori;
ti morte indecent defleret q̄dāmō imudēs salu;
ti fine ꝫ tono ūi pblice qđ in suēat sbsequutū
Hoc mō exteriat⁹ crimen adulterij lucretie quasi
ui passa fuerit tmmō i corpe ꝫ nō i mēte: ꝙ lu
dibrio armis a filio regis Tarquinij ꝓpesso: qꝫ
cultro sese ꝓmēs fidē fecisse uir⁹ de pudicicia ꝙ
aīo pduratē: ꝯꝯ cte ut ait Augustinꝰ de ciui
tate dei eꝰ facinꝰ excusandꝰ nō sit Exteriat⁹
crimē horrestis mīez ꝓmētis: eo ꝙ illa ꝓtez eiꝰ
necauerat Diluitur mpia ps crimis si ꝗs oc
cidat adulterū cū uxore ꝓpa ꝙdentē Dilu
itur īsup ecpa ꝓpē īfaciā ꝓpē ignorancīā: ꝓpē sbi
tā ꝫ ingeratā ui immineīs ꝓpez pcm a mīꝰ

dampnum ignominium: ut turpitudinez deteriorē e
uitandā: hoc mō sepe rem p hoīe defendim9
Memēto dñe q pluis sum9 opus manuū tuaꝝ
tū q hereditas tua Aliq̄ vēo hoīez p re po
nētes culpā ipāz eptenuam9 dicendo Memē
to dñe Abraham Isaac Jacob: q̄bz iurasti da
re terrā fluentē lacꝫ mel: et multiplicare semē
eorꝫ sicut stellas celi et arenā q̄ est ī littore ma
ris. ut ppicius fias inimicatibus ppli tui Ali
q̄ hoīez p hoīe allegātes cām nīam p circū
stanciā honestamus dicentes nō ovo dñe: ut p
cas pplo huic cervicas durissime et scelestissimo:
sz ut ne claudas ora ipiāz q̄ de tua mia pcine
runt ne forte insultent nob filij puaricacois et
dicant Callide seduxit eos deus eorꝫ q non
poterat eos ducē ī terrā promissā ideo pdidit eos
ī deserto Res eciā p re nō insulse ponitur q
p illā alterā macula eptenuat: uel epcludit
sic dicendo Non oramus dñe ut peccata im
punita ptrāseant: sed ut penitencie spaciū per
cantibz gendat Nō ut iusticia pereat: sz ut
illius rigor temperet: ut sic mia locū inveniat
in mā suctudine q iusticia p penitenciā decoris
sui speciem nō amittat Regulas ad hanc

Sepe dum pplm defendimus hec mala

Aliqñ hoīez p re

Aliqñ veniam petim9

Ne p re nō insulse ponit

ipsam ꝙmode faciendã tradit Cicero sẽ ꝓno
tatus: ꝛ addit nos debẽt dicere: q̃m turpe aliq̃d
laudandꝫ: á defensandꝫ fuerit eiꝰ ꝙdicois: quã
supra exposuimꝰ Nõ placẽ nob q̃ facta dicã;
tur. á ꝙfingãtur de nob: á amicis nr̃is ab ad
ũsarijs: et esse indigna á nepharia: deide quom
sẽ diu ĩ sua pñsiositate auꝛerit ñl sibe a nobis
esse factũ ostendemꝰ: á a nr̃is Sane quidẽ
hoc agendꝫ erit: q̃m ꝛeridice hoc ꝓbari potuerit
ꝛ improbare ꝙtrariũ asserentes ꝛ opĩãtes
ꝛe: ꝛ q̃m factũ inficiari nõ potuerit ad aliq̃m ꝑ;
ditaꝛe uiaꝛe confugiendꝫ erit: ꝛ id aggredien
dum qõ dicit Cicero: sꝛ: ut ĩ meꝫ ꝑ parte nr̃a
adducamꝰ aliq̃ꝛe apꝓbatoꝛe uiroꝛe iudiciũ: de
ꝙsti cã: á de maiore: á de minoꝛe ꝟbi cã: de
uꝫ pepaisse petro negãti: marie penitenti: la
tromi uenĩã petenti: q̃ꝑ maximis grauissiseq̃
criminibꝫ essent inuoluti: ut discamꝰ et nos sibi
penitentibꝫ ꝛ uenĩã petentibꝫ indulgẽ Simi
liꝫ si diuerꝫ ꝟitatẽ et iusticiã dei infallibilẽ ꝓꝛ
esse mulieri de adulterio quiete: sapiẽtissimeq̃
absoluisse: ut discꝰ maliciose ĩsidiãtibꝫ alie:
ne uite nõ ꝙdescendẽ ꝙtritosq̃ et huiliatos miſe
ricordit ꝓtegẽ et liberare Quotiees si aqꝰ

dñm iussisse ẽdi tostoribz seruũ cui gradissimũ debitũ ẽmisserat: q noluit miserẽri ꝯserui sui ꝙ paciãz i cũ hẽ. q ꝓrogacõẽz i debito suo ab eo dẽ mltiplicatis ꝑtbz nõ potuisset ipẽtre De ĩ ut dẽ idẽ tullio ad cãz nũaz ꝓdetenti acredo ꝙ silitudinẽ ꝯsecro Jbẽ si negabimꝰ ut dissũ labio nos de adiusatiõs á de aliq alia re q̃m aut ditoribꝰ displice ꝯiectabim ẽ dcũros ꝙ tñ oct; te dicemꝰ itiectioẽ ũboꝝ: hac insũiacõẽ ꝑ° modo dicta. Jesus ẽ saluator nr̃ ploras sup ciuitatez Jerusolimã: Preterea q̃ logns ꝯẽ scribas ꝙ phariseos ꝑꝰ dixit Hierusalẽ hierusalẽ q occidis ꝓphetas ꝙ lapidas eos q ad te missi sunt. q cões uolui congregare filios tuos. quẽadmodo gal lina congregat filios suos sub alis. ꝙ noluis ti: postea subdidit Ecce relinq̃tur uob dom̃ qr̃a deserta. Similit q̃ ꝓposuit parabolam de uinea locata iñs agricolis: quã postea retorsit i scribas ꝙ phariseos: utẽtidẽ insũiacõẽ usus est ꝯra simonẽ q̃m a lepra mũdauat: dũ intra se aduersꝰ liberatorẽ suũ et magdalenã nñabat dũ parabolica loquacione ingratitudinẽ ꝙ ignoꝛãᵉ suc ccitatẽ ꝑ sñiaz ab eodẽ ꝓmõe ꝯẽ sep̃m epaulptã: eidm̃ sapiẽtissiẽ ꝙ ꝓbrauit: Hac ite

usꝰ ē elegātissīe bēlis ꝓpi ꝓphōnitꝛ ꝙē adūsarꝛ
os suos ⁊ ītꝰs testes ⁊ iudices Secūda uō
īsūlacōis spē usꝰ ē ꝓpetꝰ apls ī ꝙspcū ꝓncipū
sacōdotū seruarꝛ ⁊ ꝓmulgarꝛ: uti actuū testa⁹ hys
toria: Hac itētidē spē īsūlacōis ⁊ supiori sepiꝰ
usꝰ ē paulꝰ uti ꝓz ex deuersu sermo⁹ eiꝰ ꝺbz usꝰ
ē: tū ī ꝙspectu apl̄oꝝ: tū ad ꝙūsioēz iudaica ꝓpli
⁊ gētilū: ut ꝑclare deducit lucas ī actibz apl̄o;
rū sermoēs pauli disertissios sapiēꝛ sale ꝙditos
ducēs Secundo ꝓncipalē excludim̄ ne utcūq̄
ex ordio maīfesto q̄m auditoīs ꝓsuasi sē ab hys
q̄ aīj diuerūt ⁊ hoc ꝺē tpe īsūlacōē utendꝰ ē
Aut pollicendo nos euidētissīe dissolutuos id
m̄ q̄ adūsarij nr̄i firmissimū adiumentū sibi esse
putarūt Aut ab adūsarij nr̄o dicto ⁊ ītentiꝰ;
suna m̄oria deūlito m̄gnopere cōducꝛ exordiri:
q̄ppe ex hȳs duabz uȳs fidam̄tū adūsarioꝝ no
strozꝛ ītim̄: aut illa q̄ nob m̄pime nocebant ex
q̄ m̄ fine dicunt⁹ tenatiꝰ hererе consueuerūt m̄
animo auditorꝝ Aut dubitacōē utcūq̄ ꝺ po;
tissimū dicam⁹: aut cui loco ꝓmū īspōdeamus
Nec immerito ꝺē id nobis cōtingere dicꝰ
Q̄m ea que contra nos adducta fuerunt: ut a
nobis incognita imprecognita alienaꝛ sunt:

ita nob admiracoēz sit ꝙ dignacoēz p calliditate
adiuuantij exquisita malicia ꝙ effrenata audacia nūq
me adducāt Terº ꝙ ultiº ab exordiēdi gmo
ditate excludim̄: qm̄ auditores desessi sē audiēdo
a ppō mltaz ꝙ cāz tetracoēz: a ppō narrā cāz iepti
tudinē: ꝙ pplexas fastidiosasqz nenias: a ppō a
liq alia ꝙ alia egōi: Jōqz qd diuise cē hoc ītrodien
tū nob asserre gsueuerūt: auditoz aīos diuisiōe
fatigādo. hinc ē gp opepcāū fuerit cās fastidij sub
tilit prognoscē ꝙ argute inuestigaē: qbꝫ gḡtis:
nccē fuerit cōtraria gtrarijs diluē Nā si desed
si fuerīt mltitudiēz rē ꝙ auditaz ab aliqz re q ri
su prudentē ꝙ urbanū moue possit si ad id apti ei
mg cū modestia inciarī poterig: ut sē facete dca ꝙ
fca ridicula urbana: nō spurca: nec obscēa. apo
logi fabule ꝙ his silia. Aut pmittēº nos pau
cula briter ee dcūos illoz defatigacōi indulgen
tes: nīosqz sermōes ꝑꝑ admodū nccios: utilesz
ꝙ nō insulse prcogitatos obmittēdo: Aut si ppō
qm̄dā cōpassioēz ꝙ modestiā: ut ppō auditoz rue
renciā cū decenti rubore atqz tiore taciturnitate
quadā utem̄: clamculū sīficantes nos hac ex;
petacoē voti: quousqz illoz animi aliquātis per
recreacionem sumāt: ꝙ nob dndi licenciā ebuāt

Aut si pollicebim⁹ q̄t aliozꝫ ꝙſuetudiē rē nr̄az breuiť dilucide eſſe dicturos: tm̄ nō q̄ ad rē ptiē āt ſūmarie attigēdo Harum cē cuilibz paulo plura intelligenti ſatis euidenť ꝙſtabunt In ter inſinuacōēz autē ꝫ p̄na⁹m: ut dicit Tullius hoc intereſt: Q̄m prim⁹ hꝺoī debet eſſe: ut ſtati aptis rōibz q̄bꝺ p̄ſcripſim⁹: à benuolū: à atten tū. à docilē faciam⁹ auditorē: à oīa iſtius ꝙmo da nob poſſetem⁹ ꝙparem⁹ p ut nob à rō ſuade; bit: à idoneitas tpis ſuppeditabit At inſinu acio hꝺoī eſſe debet ut occulte p diſſimulacōēz: ea dem illa oīa ꝙficiam⁹ ut ad eādē ꝙmoditatem: ím dīdi opē puenire poſſim⁹: ꝙcz hec tres utili tates tā ꝫſi ī tota oīoe ſint ꝙpande: ſcz: ut audi tores ſeſe ꝓpetuo nob attētos docules benuoloſq̄ p̄beant: tm̄ p exordiū cē id mꝫime ꝙparandꝫ eſt

Scio autē hic mlta me adduxiſſe q̄ ad iudi ciale gen⁹ a q̄ abſtinēdꝫ a nob eſſe p̄dixerā ptī; nēcia ꝙcūi qꝫ hꝺoī nō mūꝰ quotidiane ꝙcte ꝑſeruiūt ꝫ ſermonibz q̄ ad ꝓpm fiunt aliq̄ndo p̄nt intꝛuenire: nō indecens fuit neq̄ īportūū breuiter ꝫ dilucide attigiſſe Nūc ne quando uicioſo exordio ꝙtamur: que uicia uitanda ſint appetiendꝫ erit

t m

De hijs que obſeruanda ſunt in exordio et de vicijs in eo cauendis

¶ In exordienda oratione ñgnope ſeruari dñi eſt ut lenis ſit ſermo: qd assequmur eligẽdo dictões equaliter politas & ad pnũciãdi aptiſſimas: ſtudioſe pauendo ab hijs q̃ oratiõẽ hyãtẽ uaſtãq; reddũt: ppẽ localẽ nimiam gẽrsioẽz et eiuſdem litterę aſſiduitatẽ: ñq; uocẽz q̃ ad pnũciandũ ſunt difficiles: Et eiuſdẽ dictõnis nimã iteracoẽz ſtudioſamq; gẽrandã et termiacoẽz uitabimus: ¶ Nã id qdẽ puerile dñudicatur: Sz de hijs plañ dicetur q̃n elocucõis ptes attigemus: cuius ppe eſt hic locus ¶ Nec ſonũ ſeruãda ẽ leitudo in vocabulis (vocẽ ẽ in ſpu pnũciacõis & vocis: ut nõ impetuoſe capiamus nec alta nimis & acuta voce: ſed ꝑ ſedata: mã; ſueta: nõ nimis effuſa. nimiſq; compreſſa: intelligibili tamẽ ſonora & clara: De qua re ubi ũbi agendũ ẽ: q̃n pnũciacõis ꝛgulas ꝓſequemur ¶ Obſeruãdũ inſup erit ut uſitata ſit ũba rũ ꝙ ſuetudo: nã iuſitata vocabula: dctioẽſq; aptu difficiles obſcuritatẽ parãt i aũ auditoꝝ: in poſtea ſequitur tediũ audiendi: & odiũ: ſicq; prece; dẽt exordioꝝ ꝙmoditates: & vicia oratoꝝ ibidem

Cauēdꝫ ē ne nimia vbꝛē pompa. fastidioso
q̄ ornatu a sui p̄n° ꝓcedat rō: ñq̄me q̄m de ī
bꝯ minime ñgnis sed mediocꝛibꝫ: uel attenua
tis dicendꝫ ē ꝙl q̄p̄ de ꝛbꝫ epimijs dicturi su
mꝰ: tamē cauditoꝛē ruditas oꝛtū ē artificiū ca;
pere nō sufficit: à disertis tenuitas id rejcè ui;
det. Quom vo de ꝛbꝯ magꝭ coꝛā magnificis
doctisq̄ uiris a uiro egregie docto poꝛādꝫ fuerit
Nichil phibet oꝛte ploq̄ ē splēdida oꝛoe ꝓcede
re maxime ī hoc demōstratiuo gn̄e: Quinymo
si secus agatur puipēdiū ī dicentē parit: ē ī au
ditoribꝯ maliuolēciā īducit: dū ē poꝛātem mi;
nꝰ idoneū. minꝰq̄ doctū ꝟspiciūt ād dicēdꝫ: et se
ꝯtempni existimāt: uel salte desiderio expectaci
oneq̄ sua fraudari qua egregiā q̄ndā locupletē
q̄ oꝛoez desiderabāt Nā qđ Cicero dicit app
ata nimis oracoēz suspicioēz meditacoīs ābicio
nis ē artificij magis q̄p̄ ueritatis asserre: ī gn̄e
iudiciali ꝓcauendꝫ est: hoc autem ī genere su
spicio ista haud q̄q̄m nocet: dūmodo predicta o;
mia concurrant: et nichil horum obsit que pri
mo premisimus Semper tamen cauendū ē
ne magis ī ꝟerborum lenocinio dicendiq̄ arti
ficio confidere consistereq̄ uideam: q̄p̄ ī ueri

c m

dignitate ãplitudie ⁊ magestate: ⁊ cõ ũitate: q nõ
mõ ĩ dñdo: sed auaris ĩ ũbꝫ sꝫ ꝓponẽda ẽ qui;
ciosum quotidiũ ẽ: qđ ĩ plus ⁊ sẽ obst malias ac
cõmodari pt: Qđ ⁊ uulgare dicitur. eo q uul
gatissim usitatissimꝫ sit: Et ob hoc fastidiũ pa
rat auditori: uel sacietatẽ: ĩ dñtibꝫ iuo puipẽdi
um de ignorancia. uel negligẽcia ⁊ ineuria: ĩ
q gie sepissiẽ petatur ab his q dñdi artẽ negli;
lexerũt: ⁊ q 9suetudie ⁊ opiõne: magis q̃ doctri
na ⁊ rõe ducãtur: ⁊ q ꝑdicandi officiũ nõ ex or
dine ⁊ auctoritate suscepiũt. sꝫ ꝑsuꝑcõẽ temeritate
qꝫ qđ⁊: ⁊ auiditate nõ aiaꝝ 9tendaꝝ: sꝫ bursa
rũ ꝛplendaꝝ: qstuariã artẽ qi minim ⁊ iocula;
tões exercentes: ãdhibita pompa tintiãbuloꝝ:
bullaꝝ ꝑ nisãđ scl9 ꝛpetitaꝝ: qt pocl9 qđ sepe
fit. falsificitaꝝ: magna mira ⁊ pene incredibilia
ꝑplis ꝓmittẽtes: ut ut minusc̃la qua ꝛcipiãt
et oblacões: Cõmmãdo grauissiãs pestes: peti
rias ⁊ neces ĩfinitaqꝫ picta ⁊ dãpna ut mmi;
nere ñ eoꝝ dẽis fidẽ ꝑbeãt ⁊ alia hꝫcđi multa
9fingẽtes: uana. futilia. ⁊ deliramẽtis silia: ꝑ
q plebiũculã terrifãt: bona illoꝝ expillãt: q ꝑ
mõm ĩ pessiõs usus taberne: scorta. taxillosqꝫ 9
sumit: Ad hec sua ꝓpriãda faciõra: qlt nem;

auiem suaꝛ uaĩtate adducũt ficta miracla. ĩfi;
nita mẽdacia. ⁊ mortuoꝛ ossa brutoꝛ: à pulue
res ĩanes: q̃ oĩa q̃si sactissĩas seꝛ reliq̃as eoꝛ
nãt. ⁊ osatlanda porrigũt ĩsipienti ppło: quĩ fa;
cilimũ ẽ decipi loq̃acitate quadã: admiracõe no;
uitate pſertim ab mogĝtis: ⁊ a longinq̃ ꝓueni
tibus: Confingũt quippe hec oĩa exquisita cal;
liditate: artificiosis 9menticiisq̃ dolis ut qđ eꝓ
equi non possunt: doctrone sanitate. diceudi gra
uitate morumq̃ splendoꝛe. tociusq̃ uite integri
tate id 9sequantur: tantoꝛ maloꝛ artificio
Sed hec breuiter attigisse nõ erit mutile: nũc
ad ipsam rem redeamus ꝓicioſum ſimiliter
est eꝓndii q̃ adiũsarius nichilominus uti pteſt
qđ̃ commune appellatur Differt autẽ a p̃;
cedenti: q̃ superius communissimũ uulgatissi;
mũ ẽ: hoc autẽ minꝰ 9mune. Illđ à manifica
sumq̃ pene oĩno. hoc autem ingenio ⁊ artificio
9ficiri solet: ꝯ̃ mõdi cautela diligẽciaq̃ qm̃ is
ipsa desiderabat. ut si q̃s poranno dicet Mag
na pfecto m̃ spes est ciues prestantissimi ꝓos
benuolos gratissõsq̃ m̃ futuros: totiesq̃ meis
obconsideratiuos: q̃m 9sidero 9ẽm nob fuisse pa
triã. citatem. consilia. auxilia pcta q̃ ad aorẽ

¶ Tractatus eqrdum, ⁊ Summe de.

Ꝯpo dem eqrdum Summe

dñdi materia nō ſcaturit: ā ꝓgredit' qđ quaſi appendicū ꝙ alīde mēdicatū eſt: narrōi diuiſi; oni ꝙ reliq̄s oīonis ptibz nō cohęrens: qđ ꝑ; uis ī ſe uicioſū nō ſit tñ alīde uicioſū reddi tur chimericā reddēs oīoez: quaſi ſi pictor cui; cē eq̄ā corpa huāno īponet: ā caput uirḡinis ſpōſe ſup corp9 bouile īſignitet foꝛ̄tū ꝙ quadra tū: aut caput piſcis ſup corp9 eq̄m̄ Qm̄ꝫ e nī hoꝛ̄ qđlibet ꝑ ſe ſūptū laudabile foret atq; īr reꝓhenſibile: tamē ex hoc uicioſū reddit' q9 alīs ptibz ā materiei de qua dicit' nō cohęret Jn hoc grīe peccatur ab hīis q̄ exordia a clariſſīs o ratoribz: uł doctiſſīs uiris ꝓpoſita: ſibi ipſis aſ; ſumūt ſuaſq; thematibz: aut materiebꝫ ānectūt a quibꝫ diſperata aut diſproꝑcionata ſūt

Aud Vicioſi exordiū

Eſt inſup ꝟicioſū exordiū qđ neq; docile neq; benīuolū auditorē facit: qđ ieptū ꝙ nugatoriū dī Sz lōgē magis uicioſū eſtit qđ qđ dō; cumēta artis ꝓcedit ī docilitatē ī attēcoēq; pa rēs: aut odū ꝑ benīuolencia īducens De exordio ſatis dictum erit demceps ad narracio nem trāſeamus

De narracione et triplici eiꝰ differēcia ꝙ de hīis q̄ ī narracione conſideranda ſunt

Narracionē ſecundā oracionis ptē ēe dip
imꝰ ꝛ ñpe ī iudiciali gne: Jn demōſtra
tiuo uo qō ad laudē ut uituperaū alicuꝰ ćte rei
ꝑſone ue conſumitur nō ita frequēter ſecūdo loco
ponitur: ſed tñ ſepe accidit aut fidei faciēde cā à
ornatus. aut ꝓaggeracōis occaſione (Mag
nā enī uim habuit pluriēz facta ꝛ dicta ad unā
eāemqꝫ rem cōprobandā breuiū diſtincte ꝛ com
mode adducta: ñpime qm̄ fuerint a ꝓbatiſſiōz
qꝫ uiroz geſtis excepta (Nōnūq ꝛ neqꝫ ꝑ rōez
ꝓbent exempla ꝛ aliōz facta: neqꝫ explicite do
ceāt: moneant tñ intrinſece quadāqꝫ ſimlitudine
allicīāt ſepiuſqꝫ impellūt ad aliqđ exēdēdꝫ uel
diſcrēendꝫ: ꝓſequendꝫ uel fugiendꝫ: quare ñ ſeg
niter: neqꝫ inepte de ea tractādꝫ erit (Eſt ig
narracio ut iā dixim̄ rez geſtaz: à ꝑſōn ut ge
ſtarum ꝓpoſicio: ultimū à appōitur non ad me
enciendꝫ: ſed ad exercicij genꝫ ꝑtinens qm̄ nobis
ipi fingim̄ imaginamurqꝫ quippiam ingenij
exercendi gīa in ſcribendo: q̄ promptiores red;
dantur et abiliores ad ſcribendꝫ uia. qm̄ aduene
rint (Narrōnū itaqꝫ tria gna ēe conſtat ſecū
dū Ciceronis doctrinam (Primum quo expo
nim̄ rem geſtam: et ꝙnūquodqꝫ tralatis ad rez

nūaz uincendi cā: qđ ꝓtinz ꝯ̄nyme ad eas cau
ſas de ꝙbz iudi' futuri ē: ꝯꝯ et ꝫ cā demōſt;
tiua aliq̄ idiꝑ fieri contingat licet alit ꝛ ali
a cā Secundꝫ genꝰ ē qđ ꝫterciit nōnūꝯ
Aut fidei: aut crimiacionis: ā laudacōis cau
ſa: aut trāſicōis appaciōiſq̄ occaſione: q̄ dui
o ꝯ̄nyme a poetis obſeruātur dū ꝫgnā materiei
aut hiſtoriā ſiue rei geſtā hiſtoric: ſiue alicui
rei geſti conſuere ſtudent: Aut rei ꝯmpiā epi
leꝫ ꝛ de ſe tenuiē amplificare et epoꝛre nitunt
Que nōmodo a poetis ſed ab oratoribꝫ: et hiſto
rias eciā completenda ſunt Tercii genꝰ eſt
id qđ a cā ciuili ualde remotū eſt et poetis hiſ;
toriciſq̄ cōmodiſſimū: ſed poetaꝛ longe ꝓpꝛiꝫ
Jn quo ḡn̄ ut dicit Tullius exercerī cōue
nit quo ꝫmodius illas ſupioꝛes narracōēs ꝫ
cauſis oratoꝛijs tractaꝛ poſſemꝰ Eius nar
racōis biptita eſt racio: Nā altera negocia ge
ſta deſcribit Reliq̄ ꝑſōaꝛ ꝓpetates paſſioneſq̄
ꝓſequit Ea q̄ ꝫ negociorꝫ expoſicōe poſita
ē: tres hꝫ partes: Jfabulā: Hiſtoriā: Argu
mētū Jfabula ē q̄ neq̄ ueas neq̄ ueſiles ꝙtinꝫ
ēs ut ſē hꝫ q̄ ꝫ tragediis ſepiſſime adducuntur
Et ab Ouidio ꝫ libro Methamorphoſeos:

alijs qz poetis mltis ī locis: q̄ tñ ñ adeo uana
ſt̄ ꝺn uel occultā ītē nat̄ā: uel īſtruccōez q̄mꝺz
moralē ī ſe q̄tūcūq; ſb allegozica ſigfficacōe: uel
tropologica: Hoc ꝫ ꝺn̄di gne uſꝰ ē Joachan ad
uſꝰ ūmoos ſuos in li° iudicū nono ca° de arbo
ribz q̄ imezūt ꝺſiliū ad ꝺſtituēꝺz ſibi ītgē Hiſ toria
toria eſt ītis geſta ſz ab ētatis nūe mēoria īmo;
ta uti eſt liber geneſis ītgnoꝛē palipomē thobias
iudith heſter machabeoꝛē libri ꝫ aut̄ aplōꝛē
Argumēn ē ficta ītis q̄ tñ fiēi potuit: ſicut ādi argumētū
uncōes eꝓ̄ſite comediaꝛē ꝫc̄ Ea ſpecies nar
rōis: q̄ pſonaꝛē paſſiōes uel ꝓ̄pietates pſeq̄tur
debet eꝓ̄mere ſermōis feſtiuitatē: aīoꝛē ſilitudi;
nes atq; diſſilitudines: grauitatez ī ſenibz leui
tatez ī iuuenib̄: ſpem metū ſuſpicōez deſideriū ī
amatoribz: ſūlacōez ꝫ diſſūlacōez hironiā adu
lacōez fraudes ūſucias ꝫ dolos atz alia ꝫ alia
hꝰōi ꝓ ut ītꝺuctaꝛē pſoāꝛē ſeꝰ etas ꝺi° mos
nāq; deſideraī uidebūt: Jtē ītē uarietates: foꝛ
tūc ꝺmutacōez īſpan ūgmōm ſbitā leticiā iocū
dūq; ītē eꝓ̄tū: Jlld à narrōis geꝰ qꝺ ad orato
zē mꝰ ꝓtiz: trez ꝺiōnes ꝓncipalit̄ debet ꝺpleti
hoc ē ut ſit breuis dilucida ꝫ uerſimilis: q̄ꝫ q̄li
bet quēadmōm fiat dicendz eſt

De hijs q̄ epigr̄ur ad narracoēz breuem
dilucidā ꝫ ueraciter debito mō fiendam

Em itaq; breuiter narrare poterim⁹: si
inde inapiem⁹ ūde necessariū fore diligē
ti facta disaussioē ostiterit: Et si nō ab ultimo
ūcio ꝛpetere uolem⁹. ꝫ si sum̄ati nō ꝑticulariter
narrabim⁹. Et si non ad extremū: sz eo usq; q̄
op⁹ fuerit ꝓsequmur: Et si trāsicoibz nullis utem;
mur: Et si nō abeerrabim⁹ ab eo qđ cepim⁹ ex;
ponere: Et si epitō ītz ita exponē ut aīj q̄ que
facta sūt scīri possit: tā ꝫ si nos retticuerim⁹: qđ
g̃m⁹ ē si dicā me ex pruīcia uenīsse: ꝓfecti q̄q;
me fuisse ī pruincia ītelliget' Et si lazarꝫ ex
citatū fuisse a mortuis dixero: cū pus ocubuisse
necesse erit ītelligi Et nō mō id qđ obē: sed
eciā id qđ neq; ꝓdest: neq; aduuat sacū est ꝑce
rice: Et ne bis ā sepīg idē dicam⁹ Has re;
gulas potissime obseruarūt q̄ gesta martirꝫ con
scripserūt: uti patet ex hijs q̄ de ātiq̄s pontifici;
bz ēliq̄sq; martiribz et ꝓfessoribz q̄tidie leguntur
ad īmutiās soōrꝫ iuxta ꝓsuetudiēz institucionis
eccē uoāre Sz ēpīpme hec oia obsēta legi⁹
ī argumētis Hyero nimi ī inicio ꝓphārꝫ eplarū
pauli uelut̄ aplorū apposītis ny biblia: et ny

martilogio a venerabili Beda ꝓposito Conuꝰ
dū ē ꝛ ne id qđ semel supradiximꝰ decipes ꝗsi ꝑ
gradacoēz dicamꝰ hoc mō Cantabrigiā hora
septīa aduenī: pⁿᵒ aduenī: scolares aīcosqꝫ
meos uisitauī: postⁿ aīeos scolaresqꝫ uisitauī:
ad cenā me accīnxī: postⁿ ad cenā me accīnxī:
dapibꝰ ꝛ meo indulxī: postqꝫ dapibꝰ ꝛ meo in
dulxī: satur ꝛ letus accubuī: postqꝫ autē accu
buī: maē ꝛfocillatꝰ ꝛ ꝙfoꝛtꝰ equitauī Nam
hic satis erat dicere: Cantabrigiā hora uesptina
aduenī: scolares aīcosqꝫ meos qⁿⁱᵖᵐ uisitauī:
ad cenā me accīnxī: dapibꝰ meoqꝫ indulxī inde sa
tur letusqꝫ accubuī: maē tandem letꝰ ꝛ ꝙforta;
tus equitauī Rem diluciđe tractabimꝰ: si u
nūqđqꝫ ut ꝓmo gestū ē. sic ꝑm eqꝓēmꝰ ꝛ ꝛz ac
tꝰm ordinē ꝙseruabimꝰ: ut geste res erūt: aut
ut potuisse geri uidebuntur Hic erit ꝙsideran
dū ne đ ꝓturbate ut conꝝ debitū ordinē dicatur
Ne đ contorte hoc ē ꝙtra ꝛz naturā referamꝰ
Ne quid ābigue ꝑ eq̄uocacoēz: ne đ nouꝫ ꝑ no
strā uocabuloꝝ ꝙfatoēz dicamꝰ Ne quā m a
lā rem trāseamꝰ ꝓmo. scz. ꝛ ꝓncipali negocio ꝑ
termisso: Ne ab ultīo repetaꝰ: Ne ꝗtqⁿ qđ ad
rem ꝓtineat ꝓteramꝰ: Et si sequemur ea que de

d ij

breuitate ꝓpta sunt: Nã q̃ breuior: eo dilu
cidior ꝙ eo̾ facilior erit narracio: mõ seruen
tur q̃ dẽa sunt Similis narrõ poterit ẽe: si vt
mos. ut opinio ut natura postulat dicem9: Si
spacia tpm. ꝑsoã ꝙ dig̃tates. 9silior ꝙ rões. lo;
cor ꝙ opꝛtunitates 9stabiũt: Me refelli possit ab
tpis pax ꝙ fuisse: à cãm nullã: à loci ꝓpetui ñ
fuisse: Aut hoiẽs tpos facè à pati ñ potuisse
Si ũa res erit ñlomm9 hec oĩa 9seruãda sunt:
Nã sepe ũitas ñ hec oĩa 9seruata sunt fidẽ ñ pẽ
facere: Sm̃ exiũt fiata. eo magis exiũt 9seruan
da: De hijs rebus caute 9fligendm̃ est: mentis
vacuorior: atq̃ sollerti cura ñuigilandm̃: i q̃b9
testamenta. instrumenta. chyrographa ꝙ aliq̃ ꝙ
firma autoritas aliaq̃ huiusmodi ĩteruenisse
feiuntur à suspicantur Nã ꝓdifficile fuerit à
h9õi 9tradicè cũ assensioẽ auditor ꝙ: à illa oĩno
refellere: nisi maxima ui ingenij. dñdiq̃ facita
te et veritate munitis Hec sunt que de bre;
uitate. diluciditate. verisimilitudineq̃ narrõis
et de narracionum generibus a Tullio dicti;
tur paucis admodum: que insipientibus pro;
sint superadditis: Circa que non nulla dicen
da occurrunt

Tullius narrõ proprie ea

Auctor aliquotiē diluit q̄ illi q̄dā mō obici
possent ab emulis suis deiñ pōt aliqua notabi;
lia documēta multū deseruiēcia p̄dicatoribz: que
a Cicerone hoc ī loco p̄termissa sunt

Oy me preterit q̄sdam futuros esse qui
dicant: ut in apologis Esopi legitur:
Moz̄ eorui me teuuisse ī hoc opē: dū se pauois
amictu fulgentibz pēnis adornauit: quē tamen
proditū esse ferūt: dum propriā vocem emisit:
Sic q̄q̄ michi accidere: quia dū Ciceronis or;
natissima verba hoc in opere introduxi splende
re videatur quasi pauonis plumis depictū: dū
vo nostra verba referuntur craculi more aures
offendant Alios vero dicturos me quorum
dam ambicioz̄ prauitatē imitatū esse: qui au
tores librorum haberi volentes et magni: id qd
in approbatis codicibus inuenerunt exporatum
paucis admody immutatis: aut certe nullis q̄
ad rem p̄tinerāt appositis. sed pocius aut insi;
pidiore sermone descriptis: aut peruerso ordine
commutatis: voluisse probatos haberi: dū alie
na corrumpunt: et ex multis bonis: vnum
minus bonum efficiunt: quibus michil potest
esse inanius: magisq̄ deridendum Quod

enim stulcius: Quid insipiencius esse potest: i quiunt: qꝝ ep pergameno in apapirū traducere codices. aliena rapere: illiꝫ reclamantibus et renitentibus ep eorꝫ spoliis sese vestire. ornare atqꝫ ditare velle Quibus ego respōdeo me haud tam stolidy esse ut credam vba mea. satis arida minusqꝫ castigata. Ciceronis ornatissime vbertissimeqꝫ facundie equiperanda fore: Neqꝫ tante temeritatis ꝫ audacie ut alioꝫ labores: ꝫ maximo studio sibi partam gloriā ad me trahēt atqꝫ vendicare velim: Quin pocius fateor plane qꝫ confiteor Ciceronis doctrinā claram admodūqꝫ neccia fuisse his q̄ dndi facultatē conseq̄ cupiūt ꝫ volūt Ody si negarem: facilē quīcunqꝫ tū a maximis clarissimisqꝫ uiris q̄ illius doctrinaz secuti sunt: eloq̄ciā imitati. et cū in dndi gne nūqꝫ pconijs eptulerūt vocantē illū autorē latini eloquei: et fontem vbertissimū dicendi. tū ep libris suis clarissimo ornatissimoqꝫ stilo perpolitis Sed certe longe aliter sencio: Nā et Ciceronis libros integros esse cupio: et in suo robore apud pericliores in precio habendos esse scio: Attamen amicoꝫ meorum votis satisfacere volens: et minus eruditorum ingenijs

dura q̄dā ill & difficilia captu plana & faciliora
reddē cupiēs aōris & pietatis studio: laborem
hūc ēte m̄ q̄dē difficilim assūpsi: et ut iā p̄tuli
eius ut m̄ye ppl eos q̄ cupiūt nō inepte accedē
ad p̄dicatoīs officiū: Quibz utiq; salē medio;
crit. si nō egregie hō nīi laboris p̄derit īstitutō
Propō q̄s ea q̄ de narratiōe iā dicta sūt aliq̄ ad;
denda fore epistīauī Quom̄ autē multe & ua
rie īgule date sint de breuitate: diluciditate uēi
filitudine q̄ 9sequda ī narratiōe Hoc ī p̄mis
cautū esse debet: aliud esse coz̄ doctis: aliud co
rā simplicibz aliq̄d narrādo patefacere: docti enī
breuitatē rei desiderāt: & summā rei attigisse illis
sat est: vulgꝰ uo rē magis seriose sibi explā;
nari & ut aiunt ad unguē explicari amat: O;
ratorie q̄ facultati magis deseruiūt precepta de
breuitate data: dū aliq̄d ī 9spectū doctoz̄ pruden
aliq̄ uiroz̄ & sapiē̄m pozādꝰ occurrit Doctri
na uo de diluciditate & uisilitudie p̄scripta mlt̄m fa
cit ad 9moditatē pclarū: dū aliq̄d ī me^m asser
t^a narrādꝰ ilt: ā paz cognitū: ā ēte īsolitū: ut
mīmꝰ credibile: hīc ēi p circūstāciaas & 9iecturas
id enucleādꝰ erit: Jn q̄tidianis uero & app̄me
cognitis id obseruare supuacuum fuerit: nisi

Alt. magnifq̄ & coz̄ doctis
& aliis omnib⁹ mediocr

b m

tantiſp cũ aliqđ narrãdũ occurrit qđ maxẽ ad
ẽm ptĩeat: ad deuocionẽ excitãdã: ad lacrymas
excutiẽdas. ad ẽligiõis xp̃iane cultũ ãplificã
dũ. ad ſeruorẽ martirũ accẽdẽdũ. ad p̃nias ãplec
tendã ꝛ ſeruẽdũ uſq; i finẽ pſeq̃ndũ. ad aliquã
p̃clarã arduãq; ũtutẽ ſuadendã. ad uicioũ qđcũ
q; ĩolitũ à placens diſſuadendũ. à peĩtũ extradi;
candũ. à aliqđ aliud eg̃i p̃ſuadendũ. à oĩno diſ
ſuadendũ: Tũc ei nõmõ p̃fuſe diſſicile clare ꝛ p
mltas arcũſtãcias aliqđ i q̃ potiſſiẽ negocũ ge
ſte ũ g̃ſtat enarrãdũ erit: Jmo p locos g̃mu;
nes epagerandũ ãplificandq; erit: p coloẽs re
thoricos ad hoc aptiſſiõs collocupletãda erit res
ipſa: faces addende p conduplicationes repetici
ones: interrogacõẽs. ſubiectionẽ. g̃tracũ. ſre;
q̃ntacionẽ. exclamacionẽ. p̃ſopopeyam ꝛ his ſi
milia. cũ uocis uultũ ꝛ geſtũ ꝙhemẽcia. acriõ
nia. doloris meſtie. gaudij ut letitie ſigs: ꝙut
res propoſita exigere ꝙdebitur: modeſtia ſem;
per et grauitate ſeruata: ne Mimmi aut Geſ;
ticulatores: ſed diuini ꝙrbi p̃cones uideaꝫ;
mur Jntereſt enim permultum ĩter uiũ ora
toriam artemq; populum ad cultum uere reli
gionis inducendũ g̃firmandũ atq; ꝛ inflamãdũ

et int palleſtrã hiſtrionariã i q nõ ad libẽalẽ mo
deſtũq; uſũ ſtaret: ſz ad effuſũ illiberalẽ petu;
lantẽ ũuecundq; atq; ſceleſtũ cachinnũ Quã
q ad rẽ nr̃az ptinet: qñ aliqd enarrãdq; occurrit
nõ q̃i ꝑs oõis poſt epordiũ: ſz q̃ſi ꝑs mxima o
fficiis ⁊ ocupatiõis ibi ſumo ſtudio. uti ꝑdiq;
totiſq; uiribz icũbendq; erit: nã breuitatẽ ibi ſer
uãdã nõ iubet Cicero: ſz in ea q dici oz precedit
⁊ epordiũ ſubſeq̃: Probãt hoc oões o Johã
nis criſoſtomi. Hieronimi. Aconis papæ mltoz
q; ꝑclariſſiõz oratoz tã gẽtiliũ q; xpianoz: ſi
q̃s illas nõ paſſus. ſz ſtudioſe plegat ⁊ ocupatz
Poſtq; q̃ ꝓncipaliora geſte ũ narr̃aio cõmode
clare diſſerteq; eposita fuerit: tẽ adducẽda erũt
alia ⁊ alia epẽpla ad idẽ tendencia tã ocgnita
⁊ q̃dãmõ quotidiana: ſed digna ẽa: approbata
⁊ autentica q ſumati ⁊ breuit ꝑcis ãnectenda
erũt Tũc enĩ fit ut res ipa plenius cognoſca
t̃ fidẽ faciat aiiz ſbmtret: ad imitacoẽz alliciat
attĩhat ⁊ impellat ⁊ ui q̃dãmõ faciat. ut ad am;
plectendas uirtutes uel ad uicia deſerenda et pe
nitus abdicanda Nec omittendum eſt hoc in
loco quin addiciam aliud quippiam quod ad
rem admodum pertinere ꝓdetur Non eſſe

contra maiorē instituta ī hac arte data: ordinē tpis ꝙ gestarē rerē: aliquādo nō seruare ḋn po; cēḋ id ꝙ mīyma pficantissimaq; doctrina ꝙ arte poterit: quādo decursus alicuiꝰ rei geste seu in iuspiā uiri decursus uite sub q̄bꝺ determiatis titulis: materiebꝰ. ut aptis describendis assuā tur Jn hꝺi enī ꝓꝓ tenuis posse ꝑmo ponāt q̄ laudabiliter acta: uel gesta fuerunt tpe ādo; lescencie iuuentutis ꝛc̄. ḋn ꝙ ut tali tpe pauca admodū mēoratu digna sub titulo hūilitatis ca ritatis: ut pcīe occurrit. assumūtur mlta alia q̄ in senectute ab eodē laudabiliter acta fuisse ꝙ mēorantur sb eisdē titulis: sicuti patre poterit intuentibꝰ ordinē quē seraphicus doctor admirā bilis facūdie: in describenda uita patriarche pīis nīi francisci admodū distincte atq; dilucide disez tezq; ꝙ elegantissime obseruauit: (Repetit in ead ce capitulorum suaciato sermoē. q̄ diffuse spar; simq; ī toto cr° enarrauit: utiē ꝛpticoibꝰ. ꝺdu plicatoibꝰ ꝙ aliis hꝺi: q̄ ꝓptis de breuitate datis ꝺtracta ēē uident sz nō sunt: ꝙ eo ī libro nō narrāt ꝓtiē q̄ est ꝓs otiosus: sed uita sā ꝑsi hystoriographus describit: Deseruiēt ḋn istꝺi regule de breuitate superꝰ assignate: quocies;

amꝫ epilogis ꝓtendꝝ eſt. ꝓel aliquid eciaz hiſ
torice ꝓel poetice ꝓel oratorie narrandꝝ occur-
rit: In quo non uis maxima rerum que tracꝫ
tantur conſiſtit: que ꝛs magis gmemoranda q̄
explicanda ꝓidetur Ordinem ē rerum geſta
rum et temporum peruertiſſe ꝓidetur ꝓirgi-
lius in primo et ſecundo eneydorum: q̄ꝫ non
ab inſcicia: neꝫ abſq; diligenti racione ab eo-
dem factum eſſe defendant Viri doctiſſimi ē artis
rethorice ſcientiſſimi Hec pro cauſa noſ-
tra hic apoſuiſſe: Et pro hijs qui ad populuz
declamaturi ſunt forſtaſſe non erit inutile: Nē
de diuiſione dicendꝝ eſt

DE DIVISIONIBVS q̄ De diuiſione
qt poſſent commode fieri in ꝓnaquaꝫ oratione
et maxime: in ſermonibus ſcolaſticis: et ad po
pulum: et que in eis ꝓitanda ſunt: et que magꝫ
nope obſeruanda

Iuſtiē ſcā oīois ꝓtē ē diffinit hanc
aulē Cicero bipartitam aſſerat: qm̄ qdꝝ ē
q̄ ꝑpe ē ꝑncipaliꝰ ꝑtinz gn̄i iudicialꝭ: Alia uo De ſtaſo ſ 2ꝑ
q̄ gn̄i deliberatiuo et demōſtiuo accomodatiſſiā
ē dnoſcitur. De ꝓtraꝫ hic a nobis agendū
eſt: non quo intendamus ꝑſequi gn̄i iudiciale

ſed qꝫ uſui futura ē ỹ q̄tidiano cõmeatu q̄ hoiēs
ſepenumero ꝯtraiſias ỹmi ſe abortas cozã arbi
tris: et amicabilibꝫ q̄ꝯdã pſonis quaſi iudicibꝫ
cl. prima diuiſio electis habent eꝑponere Prima itaꝫ diuiſio
ſic diffinitur: Diuiſio eſt p qnã appim9 q̄d no;
bis ꝙueniat cũ aduſarijs: et quid ỹ ꝯtrouerſia
relictũ ſit Addit autē Tullig hic p̄cauendꝫ
eſſe ne illa appetam9 p diuiſionē q̄ nob obſutu
ra ſũt: qdꝫ ſane nonnũ ỹ hac pte: ſꝫ ỹ tota o
racõe obſeruãdꝫ ē: niſi aliud nēcitas uel ſalus
anime ſuadere uideatur Eſt autē alia diui
cl. 2 diuiſa ſionis diffinicio ſuperiꝰ ſexe a ꝑncipio aſſignata p
qm̃. ſez. eꝑponꝰ q̄bꝫ de ĩbꝰ dcũri ſum9 hec locu
pletiſſima ē: et omni dñdi gñi accomodacia
Hac p eꝑpẽm: ꝫ p enumeracõez uti poſſumus
Et ꝑmo q̄dã mõ uti ſolem9 qñ res ipſa numera
bit nõ eſt. Aut ſi numero ſit eꝑponibil: eo ta
mẽ nõ libet uti: ſꝫ equiualentibꝰ terminis res
de q̄bꝫ dicturi ſum9 breuit eꝑponẽ: Qñ. dicẽdi.
ꝑiti ſepiſſiẽ obſeruãt ꝙtumꝫ autē numeroſa
diuiſione hꝰj q̄ ſcolaſticũ dicendi genus imitant
et qui declamatorie ad populum ỹ eccleſiis loq̄
ꝙueuerunt Nec inſulſe quidem neꝫ irracio
nabiliter: quoniã apercior ē hmiuſmodi diõnis

species et longe frugalissima Quippe nam
q̄m diuisionis officiū sit: aperte docere: hoc vel
mīme vel apertissime conficit diuisio per nuē;
ciam̄ explicata: Sed quia idem Cicero ait di
uisionem plus q̄ trimembrem esse non oportere
propter suspicionē meditacionis ⁊ artificij tollē
dam: tum etiam propter periculum obliuionis
euadendi: a nob autē ī hoc gēre demōstratiuo
a gētib9 mīme timendi est ī hīcemodi pclis ne
incidam9 ṅ tātisp si mīme valemus ī mēoria et
reminiscencia: Meditacio enī ⁊ artificiū ī hoc
dīndi gēre nō solum a nob nō ēmouēt auditōrs
Imo pcio9 eos ad attenciius audiādi alliciunt
Quippe q̄m meditacio adminiculū pstaī 9sue;
uit nōmō ad eligendi ex multis q̄ pociora sunt
et electissīa: quin ⁊ conducat magnope. ad ap
te. ꝓmpte. expediteq; minus assūptam obeūdi
Artificiū autē pstet auxiliū ad supflua ⁊ mi;
nus digna ēsecanda: et ad oracionē. sermones
q; nostros concine: ornateq; proferēdos: q̄ om
nia summopere desiderant auditōrs Illa au
tem pcula cauenda fuerunt ī iudiciali genere
obuersantibus: Circa quod Ciceronis in;
tencio pro tunc principaliter versabatur

Emissione affirmi di
hyperbole diuisa

Est autē diuisio bimēbris uel trimēbris ac
comodatissimā neq; quadrimēbris ppt hoc excluditur
q; ea uti possumꝰ: et q; neq; uel sex mēbris diuisi
one distincta: q; natūras cogit ppt ea q dñda oc;
curruūt inter se nō cohērencia. ꝛ tūc dicē oportebit
ꝙ tametsi ea q ꝓpoūt pozanda pluria esse ui
deātur: nilominꝰ breui succinctoq; sermōe. a nob
absoluēda sūt Solet nāq; numerosa nimis
dio aīos auditoꝝ: ꝓpter multitudiem dñoꝝ su
spicoēz de plixitate sermois ingere: q ēs fasti;
dii aggraiat ꝛ matēcois ē cātiua: hanc aut per
pollicitacoēz breuitas. uti diximꝰ ēmouei oporte
bit In pmis autē hoc uel ipsime obseruare
nacē fuerit in diuisioē fida ut nichil in ea obscu
ri ponatur: Quippe q; clarius sit: ꝛ apertoriū
oim dñoꝝ ꝑ qd oia saltim in gre hprehen;
da sunt: Deinde sumo studio intendē oportz ut
breuiorabz uerbis q; fieri potest complectatur ea
de quibus dicturi sumus in genere uel in spe;
cie uel in summaria quadam ꝛ euidenti rerum
exposicione Nam q; breuior et clarior: erit
diuisio comprehendens tamen que dicturi sumꝰ
eo laudabilior: et captu facilior erit Diuidi
mus enim: ut confusa distīguam: distinguimꝰ

ꝙt auditores euidenciꝰ et facilius q̄ dicenda sẽ
apprehendere possint Igitur nō abre dicti su
it opportunū esse: diuisionē continere debeꝝ sum
mā dicendorum cum breuitate ⁊ dilucidit
Ab hijs commoditatibus diuisionū: potissimū
recedunt quidam noui dicendi artifices qui di;
uisiones per quasdam consonancias rigmoruz
ꝙel quasi uersuum facere mītuntur: Credentes
ꝫ hoc splendidissimi dictatores. doctissimiqꝫ uiri
habeꝝ: eo ꝙ aliquid inconsueti artificiosumqꝫ ī
medijū afferrunt: Sed longe aliter illi accidere
solet Nā primo quidē laboꝝ sibi manē dispē
diosū ⁊ ōmo inutilē assumūt. neqꝫ enī facile est
dictiones similiter cadentes. ut desinentes īuenire
Et ītētas ad ꝓpositū cū debita ꝙmēsuracōē co;
aptare: Et ꝓpter has causas sepius opꝙ ē eis
dictionibus ūm ꝓꝑijs: et materiei mīme accomo
datis abuti: Prolixitatēqꝫ q̄ndꝙ seruaī ut pos;
sit q̄ dicta sūt ꝙphendē: qđ ⁊ uix ⁊ raro clare et
ꝙmode assequūt: Sicqꝫ fit ut eis accidat qđ ul
go dī: latere lauaē à opā dare ut operā pdāt:
⁊ cū rōe īsanāt. q̄ndē quīaunt ꝙtra finē ꝓnci;
palit ītentū laboraī. Quippe qm̄ obscuri. plixi
⁊ īsufficiētes ī hꝯcemodi diuisionibus sunt:

Sicq; odiosi: indocti: et pueriles: seu fastidiosi et ridiculi a doctis & sapientibꝰ iudicantur: Maxime uo: qm diuisiones p quasdã campanellas p missas subdiuidũt: p alias atq; alias campanellas: ut appme artificiosi & sonorosi: imo poci9 fastidiosi habeãtur Quelle utiq; ab illi edocere quo autore. quo celebri doctore. limato. probato. & dicendi arte locupleciori hãc suã dicẽdi cõsuetudiẽ & ptent: Nõ cte a Ciceronе. a Quintiliano. Titiliuio. Gaio: Crispo. Salustio Cesare: latiẽ lingue dicẽdiq; mgrs. Nõ a Hieronimo. Augustino. Ambrosio. et Gregorio limatissis copiosissiq; dicendi doctoribꝰ. Non a Johanne Crisostio. Origene. Leone pontifice mymo. Cipriano. Lactacio. Rabano. & uenerabili Beda. doctissis ubertissis. lrãq; diuina: rũ hũanaq; imbutissis. Non deniq; ab alio quouis in dicendi facultate ornato Respõdebũt autem se non ornatos. dicendiq; mgros imitatos esse: sed quorumdã certe doctorum q rum doctrina haud quaqm spernenda est. qm sit utilis & admodum preclaris sentencijs. argutissimisq; racionibus communita: atq; ẽsperta Sit ita: sed queso nobis istos uiros tãti

artificij imitatores: ꝓceptoresq; demōstrent: at
ꝺ ꝺē mīme facīēt sed timmō sermōes qsdā sco;
lasticos. ut ipi dicūt nob mōstrūt i suis hyud
quipendēdos sed in dīdi arte mīme locupletes
uel oztos: Ꝛt illi quidē fecerunt qd potuerūt
et qd eis optimū ꝑclarūq; uidebatur: nec adeo
suis i diuisionib9 obscuri fastidiosiq; fuerūt: ꝙ il
li q̄ se dicūt illos imitari: Non reꝓhendim9 au
tem oīno penit9q; uitandā censemus ꝙsonācia
ꝙdā cōmodā ⁊ apertā q̄ ultro ⁊ nō q̄sita sepiss
me ꝑsto ē uel magno absq; labore sese dicenti;
bus offert: Et quc vip a diuisionē facientib9
in sermonibus ad populū abē poteſt: vbi cā
Si ꝓposito themate dicerē: Fides tua te saluā fecit (Mathei. ꝟ°. ꝯn°: Comodissīs hac diuisiōe
uti possem9 Quom9 de fide dicturi sum9 tres
articuli nob occurrūt declarandi: Prim9 dicat
ꝺditatis: Secund9 diuersitatis: Terci9 fruc
tuositatis: (vel si libeat possum9 aliter partes il
las appellare: sic dn°: Tria de fide occurrūt mi
steria declarāda. ꝑm9 dē diuisionis. secūd9 distīctō
nis. ꝛtiū fructificacōis: Nō pē dī quī hec dīo sit
cōmoda cōsona. plēa ⁊ clara: ⁊ ch nīl laboriosuz
nīl puerile nīq; ineptum in se continē demōstatur

Pro secundo autē in primo mēbro qđ dicitur ḋdi
tatis: uł diffinitoīs: adducēde erūt due uł tres
diffinitoēs a magro sñarz i tercio assignatas: et
illas ingenioſe habebūt declarare z taliť enucle
are q plus z ąlibz eas possit ꝓpere Qđz si
pars ista breuis z admodz facilis uidebit i cō-
paracōē reliquarz duarz q subsequūtur: moven
dū erit unū uel duo dubia circa ipaz materiam
fidei. ꝓt circa diffinitoēs assignatas: q facilē
pñt colligi a doctorabz: q supra sñas ꝟscripserūt
Perpulchrū ē enī quādo principalia membra
sunt admixtē correspōdencia z ꝓporciōta Nec
tamē admodz ꝟprehensibile est: ā intollerabile si
pars parti aliq̄ equpararet Frugi ē erit quā
do corā doctis uiris sermo deducitur aliqđ dubi
ū ꝓponē. z illđ breuiter ac diluciđe dissoluē
Pro secundo itaq̄ mēbro qđz distinctōnis dicit
pñt assignari due uł tres distinctōes fidei dicē
q aliqua est fides mortua. aliqua viua. et a-
liqua pfecta: uel q aliqua ē plena. aliqua sē
plena. aliqua vacua: Et ista membra ꝓbare
p auctoritates: ratiōnalia rōes: et exempla ve
teris et noui testamenti uel ex uiris pīs: z flo
ribus sanctis assūptis Pro secundo autē de tcio

mẽbro qđ fructificacõis dicitur adducendi eunt
tres quatuor ut multiplices fructus fidei. q facili
ẽ sumi pñt: uel ep id qđ scribit a paulo ad he;
breos. vi°. & ab hijs q sup pauli eplas copiose
scripserit: (vt ep suma ututũ ẽpendioq theologi;
co: ut ab hijs q supra z̃m sniaz scripserit i ea p
te ubi de fide agit: & tunc demũ aliqbz fructibz
fidei enarratis. orare. adhortari & adiuuãr debe
m9 oẽs auditores: ut ꝓmpti. seruẽtes & igmti
sint. ad fidẽ itegre credẽdã cũ amore seruandã
& usq ad mortẽ ꝓfecte custodiẽdã: reprehendẽ icre;
dulos. dãnãtes hereticos: accẽdi. irasci p q̃mdo
dei zelũ extra scismaticos: hereticos. zizaniarũ
i fide seiatores. deplorare illoz cecitatẽ. illorũ
dãpna. & formidolosa tormẽta. Et tũc laudãr
fideles & i fide xpi ẽstãtes. congaudere illis de
fructu fidei: quẽ i eterna gloria cumulatissie &
habituri Illo ꝓstãte & abũdãtissie ĩmanezante
q̃ dnoit luce. septo. Fides tua te salua fecit: q̃
uiuit & regnat cũ deo pri & spũ scõ p ĩfinita se
cula seculoz Processim9 hoc i loco aliqñto p
livius. qñ ipse Tullius: qm mediocriter eruditis
& mediocribz q̃busq ꝓdesse mirandum9. q̃bz haud
sane sufficere nobis uisa sunt. ea q a Tullio

de diuisione adducta fuerunt. ꝑꝑꝑ doctis ꝙ apprime eruditis ab eodem dicta sufficiãt: Tum ꝙ vt aliquorum errori succurrere mus: nõ parum quidꝫ in diuisionibus preciabz: Qui si bona cũ tranquilitate animi nostra suscipient monita: gratũ habebo illis profuisse: Si minus nec dedignabor. eꝺẽꝫ quom ecia mea nõ plurimum interfit quemadmodꝫ barbari loquantur quando ꝙdem meis exortacionibus aut documentis illis prodesse nequeã Hec ꝫ tot ꝙ tãta de diuisioĩbus apte ut ĩcepte fiendis dicta sufficiant

De Confirmacione et Confutacione et locis argumentorum

Confirmacio. Confutacio.

Ꝉ Confirmacione et Cõfutacione nũc dicendum est: atquiꝺẽ simul. quoniã quilibet uel paꝝ doctus uiderit inde confutacoĩs prodire incitamẽtum ꝙ materiam: vnde aduersario confirmacois origo scaturiuit: Aliquantũ tum autẽ hic diligẽcię est prędendꝫ: quoniã vt inquit Tullius: tota spes uincendi et racio ꝑsuadendi posita est in confirmacione et confutacione: Neqꝫ existimandꝫ est hoc solummodo pertinere ad genus forense: in quo palam et publice contra inimicum decertatur. sꝫ in unoquoqꝫ

gñe cñ sue deliberatiui fuerit sue demonstratiui: sep
ei adest ītez auditoris aliqs utriusli emulq. & bñ;
dictor& ipugnator: a ppt suggrillatoēz sathane:
Aut ep depravatoē nature: Multi enī sē q̄ ali
ene felicitati inuidentes existimēt sibi detractū iri
seseq; imminui atq; pessūdari: dū uideāt alīū q̄m
pia laudari eptolli et magnificari: Multi īsup q̄bq
alia mēs ē & opinio lōge distractior ab hijs q̄ ī
mediū sepiq; asserūt. Jōq; nō tā ep odio q̄ o
pinioē q̄q; seducti dissentiūt: Multi uo q̄ moles;
tū ē sese ī uita ītendi: & a uijs q̄ suetudinibus
q; suis arceri & deturbari. q̄ a possessione sua car
pūt q̄ ī mediū adducunt. ñ secluſū sibi uiderint
aditū: cōtra malignitatis sue tendiculas: Ali;
is īsup & alīs causis pozācūl ūba carpūtur: ne
mo ei ē tante doctrīe. tātaq; dñdi gr̄a p̄ditq;. tan
taq; sue& & ūbor& copia structq: cōtra quē non
īsurgat pestilens detractor & emulq. Jōq; nō
solum opus est vnicuiq; dicenti. et persuadere
volenti sua argute ēponere. et constanter eui;
denterq; validis rationibus et argumentis cō
munire: verumetiam magnopere eiusdem ī
erat ingenio. arte et diligencia maxīa ēquirere
premeditari. atq; ēploratum habere quid adū;

sarij eius dicẽ cõtra possint ut ꝙsuerit: ꝙ illo
ãtipoſorizãdo ꝓfringẽ atq; oĩno ꝛpellẽ. Vtiõq;
mũꝯ adipiſcet' ui illã i dñdo: ꝙ uictoriã mꝑia cũ
laude acumulatiſſie ꝛportat. atq; ad hec ipa ꝙ
agenda nõ ſo' argumẽtoꝝ ſedes: ſed hoĩm na;
turã mores ꝙſuetudiẽs opmoẽs pſcutãde erũt
uot plenius atq; pſcti9 teneat ꝺo ſibi 9ducat ad
ſuadendũ uel diſſuadendũ ꝺo ue ſibi ad hec eadũ
obẽ poſſit: et qõ de hoĩbz dictũ ẽ: de ĩlĩꝭ aĩanti
bz ſaltẽ i ggie. ſi nõ mmuti. ꝙſiderandũ ẽ mꝑe ſi
ꝺo eoꝝ ſeſe offert: qđ ad ẽm nĩaz ꝓtinẽ dmoſ;
catur: Cõſiderãde iſup ẽꝝ nature ꝓpatates. et
cauſe tpm conditiones ꝙ uarietates. Magna
ꝺeni ẽ oratoꝛis ꝓfeſſio eũ ꝑſertim ꝺ uelit hoĩm
mẽtes ducere ꝙ ĩtendit: et unde cupit abducere
Quã facultatẽ ꝺquis dñdo aſſequut9 fuẽit: ñ
tã homo ꝙ deus eſſe uidetur: Et ggꝯ mun9 hoc
aut nullius aut pauciſſiõꝝ ẽte fuẽit: tamẽ eni
tendũ eſt: ggtũ a ſumo ꝙ immortali deo 9ceditꝰ
naturaꝝ uires. ingenĩ ſimul artes atq; diligẽ
cia ſubminiſtrare uidentur. ad ſumã uel prope
ſumã puenire: Odũ negociũ longe ardenciꝰ
longe diuturniꝯ. longe conſtãciꝰ: longe acu
mulaciꝯ inquirere. ꝓdeſſe ꝙerẽti proſeqq; debent

hij q̄b9 ꝯiliād⁹ꝫ ſanād⁹ꝫq; aīo⁹ꝫ cura t̄ ep of
ficio ꝺdita ē: ut ep gr̄acia collata. t̄ ep caritate
aſſūpta: Nīlū ē eī hoc mūnꝺ acūmulacꝯ. nīl p̄
cellēcꝯ nīl deo gracꝯ. Jō⁹ nullꝯ labor: nīlūq;
diſpēdiū ꝙ ho: tā p̄cellēti mūnꝺ adipiſcē⁹. decli
nāꝺ ā ptēſcēꝺ ſuēit: qꝺ tot tantoſq; fruacꝯ. ho
nores: tātāq; gr̄iaz aſſert illꝺ ꝓbe tenētibz. ac
uti decet epcq̄ntibz: Que ſi q̄ſpiā mēte pcata di
ligēcꝯ ꝯſideārit: ꝓfecto nō dubito futuꝝ ē: ut
nō mō ſtūūletur ꝫ aīetur ad aſſeq̄nꝺ tā⁹ domū
tā magn̄ficū. tā p̄cellēs tā diuīnū. uerūꝫ ē ra;
piat⁹ ꝫ pūꝯ īflāmet⁹. ut p̄mptiōs q̄q; labores. ſi
ſbeūdi ſint. hoc ipm̄ de q̄ loq̄n̄. p̄clariſſi⁹m ꝫ pal;
marū mundꝯ adipiſcat⁹: Niſi forte dilc̄io dei et
ꝓximi i eoꝺ mūne uigeat: aut n̄ oīs ꝓbitatis
ſtimulꝯ ī eo ipo optinꝯ ſit: aut n̄ palā ꝫ pblice
ſeſe quīci paciat⁹ magis curaī mūna. q̄ ēpi
ma ꝫ caduca q̄ ſempiēna: Quippe cū nulli pe
nitꝯ quodammodo conſpiciantur: niſi fortaſſe
ſtupidi imalidi et inſenſati: qui maxīmā curā
non adhibeant: maximoſq; ſudores nō paciātur
Maxima inſuper pericula non aggrediantur
Vt rem facianꝫ: pecunias acūmulent. honoīs
famam ꝫ gloriam nanciſcantur: Quid igitur

e m

p tali tantoq; munere ꝯseqūn° faciēdꝫ erit: Ne
q̄ꝯ dici à ꝑcogitari potest. qd hoiēz. honoris et
uere gloriæ cupidꝫ. a tā collocupletato diuinoz
bono ꝑsequendo debeat absterrē uel abstrahere:
Sed omittaꝫ hec ꝛ ad ipam rē quā a pn° attin
gimꝫ ēdeamꝫ: ꝛ qm̄ de singulis q̄busq; precepta
dari non pnt hec pauca ptulisse haud abre fue
rit q̄ fontes ut dicitur lide aquas assatim hau
rias digito demōstrasse: Nūc autē qm̄ psuasio
aut dissuasio argumētis fieri solet: uideaꝫ quid
sit argumētū ꝛ argumētoz ſpēs vnde scaturi;
ant: quibus ea argumētis utendꝫ sit Est
igitur argumētū ut placet Boecio quarto thꝰ
picoz rei dubie faciēs fidē: Argumētoz ꝺ uo mlt
tiudo pullulat aut ab ipsa ui uaturaq; rei de q̄
dicendum est. aut ab extrinseco sed connexis ꝛ
minime alienis neq; contrariis rei substācie: à
ab omnino extrinsecis. et rei nature separatis
minimeq; cohærentibus nisi quasi quoddꝫ ꝑ ac
cidens: Ex sua ui intrinseeus argumēta ori;
gināt̄: qm̄ à res q̄ tota sit q̄rit̄ à ps eiꝰ. à
localiū: aut quidpiam qdꝫ rem illam attin;
gat: Extrinseeus autem: quom ea que sunt
foris: neq; inhærent. in rei natura colligunt̄

Si tota res q̃rit̃. eꝫ ñ diffiꝺe utꝺꝫ ẽ. Hoc mꝺ
Si magiſtras ẽ ãplitudo ac dig̃tas c̃itatis: is
eã ꝯſeruãꝺe adaugeãꝫ ꝯpbat̃ q̃ magiſtratibꝫ ho
norẽ ⁊ obediẽciã p̃bet. uectigalia p̃ꝺit. leges cꝺ
ſeruat. i ꝓꝓoꝫ ĩtegez uita ⁊ moꝛibꝫ pſeuiat Ihs
ꝺo eã minuit: q̃ ut magiſtratũ ꝯtẽpnit ut eaꝝ
um ꝯpillat. uel leges pfrigit: ut iſimos mini
moſq; peſſũdat. ut aꝛchana ſeãtoꝛ⁊ ꝯfilia hoſtibꝫ
p̃ꝺit. Iuꝛe ergo diceꝝ a me mageſtatẽ c̃itatis
adauctã ẽ: q̃ ſumo honoꝛe ac ũuerẽcia magiſtra
tibꝫ obſeq̃ntẽ me p̃bui: Te aut̃ minuiſſe: q̃ p
tua ſupbia nꝺmꝺ nꝺ paruiſti: ſed alios atꝫ a;
lios ad ꝯtẽpnẽda mãꝺata pfidioſe ĩcitaſti: ꝙvel
ſic Ihs ũo deũ amat q̃ puꝛe ac ſcẽ illũpꝫ colit. at
ũo cũ tã ĩpie ac ꝓpeꝛã cũ blaſſemãtis illũ abſte
neq; diligi neq; amari ẽtũ ẽ Si ps ꝓticꝺ ſic
Si legibꝫ utꝺꝫ ẽ. ⁊ diuinis. ⁊ hiãms a ſapi
ẽtibꝫ adiuẽtis ⁊ apꝛbatis. ⁊ alijs nuꝑ adiuẽ;
tis ⁊ temeꝛarie ꝯfectis. Nouis uti. apꝛbatis
et ꝟetuſtis reiectis inſanũ eſt. Diuinis ĩcalci
trare dampnabile: ꝟtendum ergo diuinis le;
gibus ſint: et a ſapientibus approbatis. Sm
ꝙ vocabulo: Si ſaluator eſt qui a peccatis
ſaluat: Si redemptoꝛ qui precium ſoluit:

e m

Si liberator q̄ de captiuitate eripit Si glificator q̄ glificat: Quibz aliis uobis rōis ac digniꝰ appellabiꝰ ꝙm dei ꝙ ihesu rēptorē liberatorē ꝙ nīm q̄ ꝛ salubriis moītis legīz ac sacm̄tis a pctis ꝛ pctorꝫ pīcul eripuit ꝛ ꝑmūit: seipz pro nīa rēptorē pcūi dedit a carcībz tetris ad īfcos descēdēdo eduxit ꝛ ad gliaz celestis inim pīes nostros cuexit ut q̄ a nob eliꝺ ēt iter ostēdēt: sm ab eo qꝺ rz attigit argum̄ qri: plēs gtalio se se asserēt argumtorꝫ sedes i qbz fōndis ꝛ diffi guēdis gnia ꝛ ptes gnibz sbtiatas ꝛ silitudiēs ꝛ dissilitudiēs ꝛ gtia ꝛ gntia ꝛ gsentanea ꝛ q̄i pureneia ꝛ rpugnācia ꝛ cās rez ꝛ inuestigabiꝰ ꝛ ea q̄ ep causis orta fuit. ꝛ maiora paria mio; raq; qrem: de qbz oībz epempla ꝙ gmodiꝰ fieri poterit subiciem Ep giunatis q̄ argum̄ tū sic ducitur: Si ad pietatē natura ꝓfiores nos fuxit. ꝛ si pietati ꝰ uires atribuēde sūt ꝛ si pietas ad oīa ualet: pfecto nullꝰ nīm ē o patres optimi ꝛ frēs amātissi: q̄m ꝰma cordis tenerit̄dine atq; ꝓpassiua doloris amarit̄dine moueri debeat: q̄m audiat uideat atq; cōtēple tot dolores tot angustias tot derisiones tot ob ꝓbria tot flagella tot tormēta a ꝙ uolunta;

rie ac pacientissīe p nobis ppessa qt ꝛ ꝯpta nobis
recenset sacrosancta mr ecclesia: Preserti si cō;
sideret ꝯpta pietate erga genus huānī moueret
is qui tot et tanta pacebatur: Si ad mēte ūro
cem9 lacrimas: q ab ipso cod9 p crucifixorib9
e9 effuse sunt: Si angores gemit9 angustias
pfusionesqꝫ lacrimarum consideremus. q a pi;
issima virgine Maria. a reliquisqꝫ religiosissi
mis sororibus eius illam 9comitantibus ppes
sa fuerunt: Si tand9 ad memoriam reuocem9 oia
celi luminaria et ornamenta oia insup elemēta
signa compassionis ꝛ doloris consimili die dedis;
se euidenciaqꝫ ondisse: ne miseribilibz ꝛ seris pri
uati pietate crudelioēs iueiam rīqꝫ tanti crimis
arguam a toto mūdo q tot9 hac ipa die 9ditori
suo 9dolēdo contremuit Ar grie sue toto ar; a toto sno gnō sic
gumētū deducit sic dn°: Si ī uoluntate dei cuic dnc3 Az3m
ta st poīta ꝛ si uolūtati dine haud qqꝫ īsistēd9 ē:
Quid ē qd laurēciū iculpes filiū si uocacoibz
dinis obtempās ad seruiēd9 deo se to3 studuit
mancipare Ego pte à q gnī subiecta ē ad suū Ego pte sbiecta gnō
totū pgredit° loc9 hoc pacto: Si oēs hoīes a no dnc3 Az3m
bis amandi sunt: profecto ī primis habēdi qui
patres ūere religionis: illustratores anim:

conſeruatoꝝ ſeꝝ boni pblici ⁊ ī tpe nc̄itatis fide
les ⁊ ꝯſtantes cōpti ſunt Ex ſilitudie ſic. ſi
ītellectu rōeꝝ carencia. paſtū ⁊ latibula q̄runt
Quibz ſeſe uitāz natoꝝ tuēāt q̄ ſtudio atz ſol
lezcia decet nos q̄ tāto fulgoe celeſtis luis p̄diti
ſumꝰ iq̄reī ea q̄bz nob ⁊ caris nr̄is uitā uerā
⁊ ſempiēnā acq̄raꝰ Ex diſſilitudie aut̄ pſepe
locꝰ ducit. atꝝ nō iepte hoc mō ēduci pt̄ Si be
luaz ferazꝝ ⁊ haz tatu uuuēcū: ea cura p̄ci
pua ē: ut paſtu coitu ſuīnoꝝ fruāt. nr̄e cogita
coēs nr̄aꝝ ſtudia longe alcioza diuiniora ꝙ
ſecto debēt iq̄reī Jn utroꝝ ā gn̄e ſilitudmis
⁊ diſſilitudis ep̄ēpla ep alioz factis ⁊ dc̄is aut
euēntis. ſepiꝰ ꝺenāda ⁊ appenēda ſt̄: mouēt cī ue
hemēt ac nō mediocrit̄ epoznāt orōz Ꝙ con
ctio ſic. Quom īimici nr̄i ī ſubūſioē nr̄e ſalutis
aſſidue azdēteꝝ īuigilēt: nos ccōt̄ p honoe p
gloria. pro ſalute. pro eterna felicitate conſeq̄n
da debemus p̄ attentiſſime. ne dū continue. ſed
indefatigabiliter omni amoze. ſtudio. cura atꝝ
diligencia uigilare: ne tardiores ī noſtro com
modo: p̄ illi ī aliorum incommodo uigilancio
res fuiſſe cognoſcamur Ducitur enī argu;
mētū a conſeq̄ntibꝰ ſic: Si corp̄ puelle liuidꝰ

capilli laniati. uestis conscissa. gene tuide tor
rentes. oculi attoniti. gressꝰ nutabundi. clamo;
res ī ualle. auditi signa. rapti candoris uisa:
et ꝑter te neminē inde egressum ꝙstat: ꝓfecto
haud dubiū ē: ꝙ uirginē male mˢtaueras: ⁊ ui
ab eaꝺ florem sue pudicicie abstuleris: ⁊ cō; sentaneis ꝑturrētibꝫ: Si ad īuocacoēs spiritu;
um miligenꝫ ⁊ eoꝝ īspōsa hm̄oi. atq; auxilia
īploranda solent hoiēs libros obscuros. suspec;
tos ꝓhibitos: anathematizatosq; iqrē. scribere
⁊ ī eisdē fidē ac spem collocarē. obseruare luna
coēs dies opportuniores loca solitaria īstrūmta
ad superstitiones hꝺi correspōdēcia. gladios. as
persoria. uestes sacras filia: thura: sulfura: tri
pidas ⁊ alia hꝺi ēte nl°mō īficiari potes te hꝺ
mōi pestifēis execrabilibꝫq; sceleribꝫ mˢtiplicī ī
gnatū fuisse: q̄ ⁊ de īligiōe ẏpiana mˢta sepiꝰ
idoꝺm̄ ꝓtulisti: ⁊ ī ecclesiis uiꝝ ꝙsistere poteras
⁊ loca horrida formidolosaq; frequētare usus ē
et ego ꝑdictis multa apꝺ te sepe īuenta ⁊ re pugnantibus sic: Quoꝝ omni cura studio ac
diligencia semꝑ michi habita sit cura de toō no
mine: atq; fama integerrima adipiscēda et ꝙser
uanda: atq; omnia et singula: que michi ad

a ꝙsentaneis ꝑturrētibꝫ

a repugnantibꝫ sic

hȳdi ꝙsequ̾da ip̾dimēto ee poterāt: a aduſarii ui
de'āt' ſūma idiligēcia ſp fugitnui atz abhorrui
i: Et ſi ⁊ligioīs xp̄iane puritatē m̄pia pietate
ac ſūma puritate ueñatȳ ſū: Neſcio q̄ pacto cui
ꝯ uīn ſuſpicio ſuboziri poſſit: ad ꝓpha̾ artis
peſtiferęꝫ doctrine me aīmū meū iſ lexiſſe: ut po
cȳ ab hoſtibz oīm pfidiſſimis epiſtiz̄tis me aup
iliū poposciſſe ꝯ hoc ip̄m a auctoꝛe tonoꝛe lazari
tore bemgniſſiō ac liberaliſſiō: Abſit abſit ab;
ſit m̄ꝯ opīes a mētibz uīis: tā idigna tāꝫ in;
iuſta de me cōficta ſuſpicio. ñ malitis malicie
calūniatoꝛe: fraudibzꝫ eq̄ſitis peſſiōꝛe hoīm ꝯ
ūitati. q̄ auidēcȳ probari pt̄ credē: a cāis ueꝝ
ſic. Furta rapiās p iuria latrocinia: ⁊ alia hȳ
modi facinoza ſi tollē uultis: Improbitas ludi
igurgitacoēs. crapule. ebrietates. luxus: ocia
maloꝛęꝫ uiroꝛe ſodalicia eo cīitate pellēda ſunt
q̄ tantoꝛe facinoꝛe ⁊ alioꝛe mlt̄oꝛe ſunt cē ⁊ fomē
ta m̄pima Ab effectu ducitur argumētū ſic
Quom ȳſtet celi machinā āpliſſiāz plchetrimā
ꝝ ēe: ⁊ i ſuo curſu ozdiātiſſiē pſeuare: nec̄e ē q
ſitera hec oīa i eȳ autore lōge pfectiȳ ȳſiſtere Ā
maioꝛi ſic: ſi bōa epiſtiā° ditiꝰ p̄ſtat. uitaꝫ ſe;
licitatis ꝓpetue lōge appetibilioꝛ ſit ꝯ hec uita

caduca miserijs eruumpnisq; ꝯspersa. quã ꝺ ter-
ris ducam9. q̃ꝺ mortales tot laborꝺz tot pericu
lis q̃rãt sibi parare dicias q̃ꝺz hãc miserã ũbra-
ticam q; uitam tñsigere possint: ꝯpta cura studio ac
ptinacia diligẽcia a nob q̃ iã diu9 euidẽc9 tene
m9 cũ iaz ꝑclaris ututibz nãcisci solẽ: easdemq;
uiã ẽtissiãz ad celestia gaudia ꝑstaã: ubi beato-
rũ spũs felicitate sempiterna uita fruũt. eniten
dũ ẽ: ut illas ipsas adipiscam. 9 etucm9 ꝛ ac-
cumulatissiẽ possideam9 Ammori sic: Sẽi A mmori sic
uire q̃ solo ꝺño. odore: ut opiõne uite phẽmis 9
seq̃nde nõmõ nõ ãliq̃ũt fortuita bona q̃ posside
bant. magnas opes. ꝑclarã supellectilẽ. domos
splendidiores. agros uineasq; fertilissimas ue-
rũ eaã semetipsos tradidere obprobriis. pe-
is et flagellis 9tempnendo mũdi honores atz deli-
cias. carnis amorẽ atq; blandicias: nõne nob
euidenciꝰ ifuuiarunt: sese longe maiora ãlitu-
ros fuisse: longeq; asperiora ꝓssiuos: si tale
tm̃q; bonũ ꝯperiẽcia ipa degustassẽt atq; i suo
fõte potassẽt: Sz mũq̃ hec ipa ñ argiuit: nos
qui isthec oia q̃tidie audim9. legi9 et uidemus
impia ꝯphẽsiõe dignos ꝛ indigni sceleꝛ ios. q̃
adhuc hęremus musitamus et dormitamus:

titubãtes aut quõ & qñ hanc ip̃az sed̃z normaz
app̃hendã9. uestigia seq̃ñ: aut sic̃ ad etna gau
dia pficia9: Ac pari sic mirot & iure vehemẽcã9
admirot. q̃ tũd̃ im zbot̃z hoĩm: siue isaniã dicã
siue ecitatẽ siue stulticiã etrozemq̃ fremiticis si
milimũ: Siue q̃cq̃ huic sile dicend̃ sit: a poc9
isthec oia ĩ eis sint ĩclpanda: quar illoz q̃d̃ tam
studiose tãq̃ ptinaciẽ alioz uitã uẽtilantes at
q̃ q̃i ad eos ñr̃os ptiẽat: de pr̃is ferre iudiciuz
tã pni sit alioz uicia arguẽ. ĩcrepaẽ. detestari
atq̃ ñr̃is supplicijs diq̃ñ ẽ passĩ dicẽ ac pcla;
mare: & ip̃i nec pati q̃dẽ uelint aliũ quẽpiã illo
rũ uicia corripe. carpe ac iudicare: Nisi eñ fo
te sua ĩsolencia ac temẽitate epist imẽt sese eq̃p
tos ab illa sñia quã irr̃ephensibil hoĩtas ĩsollibi;
liesq̃ uitas pstulit dicens: Nolite iudicaĩ & nõ
iudicabimĩ: haud eq̃d̃ effugẽ pñt aq̃ ñr̃oiaz notã
tetrim scelẽis & dap̃nabit stoliditotis ĩcurrant

De argumentis itaq̃ q eo natura ĩ a eo
adiunctis oberari pñt fẽ dictũ est Nũc autẽ sup
esse uidet: ut de hijs d̃m faciamus que ab ĩm
seco utim atq̃ consuuerunt

Vnde duantur pbationes p sedes argumẽ;
toz̃ ab ĩtrinseco aduenienciuz

Expositis fere et explicatis sedibus argumẽtorum q̃ vel ex natura rei: vel ex adiunctis deduci solent. restat nũc in medium adducere: vnde originẽ ducant argumẽta que ab extrinseco scaturire q̃ fuerunt: Extrinsecꝰ aut aduenire interpretamur: q̃ nõ ui aut natura rei pullulant sed aliunde accidũt Hec partiũ ab autoritate legum. partim ab autoritate auiusꝫ piã approbati scriptꝫ uiri ut doctores sumũtur: partim ab aliis atq; aliis psonis imitabilꝫ dignitate. magnificentia. fortunaq; proueniũt: Nõ nulla uim capiũt a nouitate. mortibꝫ. instrumẽtis publicis priuilegiis et iudicatis atq; alijs silibus Casu fortuita necessitate de qbꝫ sufficiẽt explicitꝫ dicẽ maioris profecto ẽet ingenij maioriꝫq; facultatis qm ego ipe profiteri de me possim: Sꝫ eo tolleabiliꝰ in multũ iri spero: qm potissiẽ hoc in ope satisfacere intẽdo huius q̃ in gne demõstratiuo vsari habent: atq; deliberatiuo q̃e locos specialiꝰ attigemus postq̃ hec generaliter adducta fuerint: que confirmandi et confutandi occasionẽ pstare possunt fere qbuscunq; rebus de qbus dicendum erit Ab autoritate legum argumenta duc̃untur: siue leges ipse diuine fuerit siue humane

De tribꝰ argumẽtis q̃ nõ a nũ sed aliunde veniũt

Ab autoritate legũ argumẽta deducũtur

Quid sit diuina lex.

Legē aūt diuinā hic intelligimus q̄ ueteri ac nouo testamēto ḡtinētur. q̄uis nō oia q̄ ibi cō tinēt' legalia sint: Tantū th̄ autoritatis ha; bent ut nil falsi i se ḡtinē plane ḡfiteam̄ q̄p̄ au tē ea q̄ cerimonialia erāt i uetera testamēto ad; ueniēte ueritate p hȳcedi p̄figurata ꝙ p̄mūciata ces sauerint: nō th̄ dim̄ ea falsa fuisse ꝙ inutilia Dim̄q̄ isup mīta de legalib9 q̄ ad obligacōē ym sublata sint. ꝙ illoꝝ loco alia longe pfectioza i stituta sapia dei p se: ut p sanctissiōs aplos successosq̄ suos id p̄monēte. nō tam̄ negaueri m9 illa ipa mitigata ut abrogata: nō fuisse a liq̄n ua necessaria ꝙ utilia Leges isup diui; ne ꝙ interpatiue. dici p̄nt ea q̄ i iure canonico ḡ tinētur: q̄uis eiḡ nō sint roboris ꝙ autoritatis aug dinoscūtur ee ea q̄ paulo supḡ recensita sūt: Diuina aūt dicūtur i q̄p̄m ui autoritateq̄ ca; piunt. ab eo q̄ ilt digtate autoritateq̄ talia di cendi ebuit

Quid sint humane leges.

Humanas uo leges dim9 q̄ a ypi anissimis impatoribz regib9 eliquisq̄ p̄ncipib9 ꝙ magistratib9. m̄ septis deducte sunt. ꝙ a pplis susceptę ꝙ approbate: siue uniūsales sint ꝙ impe riales: siue regni ca'm. siue comitat9. ꝙ cōmū; tatis th̄: ut statuta q̄dq̄ municipalia: quę robur

et qñ legis obtinent ptiaulariē ñ: ꝙ ī suis locis
ubi condita fuerit Quocīscunq; ꝙ p hmōi le
ges arguit: ctūs est argumēti ui suā sumē ab
auctoritate videndū ē autē i hjus ipis argu;
mētis q̄ eo legib9 asserunt: an lex legi ꝺtrari
a sit: nā tunc haud dubiū ē: legē euāgelicā reli
q̄s legib; anteponēdā ēe: diuinā insup hūane:
mpialē regali. regalem municipali: q̄p̄ ꝙ re
gales ī suo rḡno: ꝙ municipales ñ suis muni;
cipijs: legib9 imperialib9 p̄ponderentur: Nulla
ñ lex est q̄ legē diuinā abrogare possit. ā ipsi
derogare: n̄ forte interp̄tacōe meliozis sensus
q̄ nō passim fienda est nec; cuiq; pmittitur Cō
siderandū ulteriō an leges ipse q̄ asserūtur tāq;
argumentoz sedes: ꝓhibeant aliq̄d. an pmit;
tant: Nā ualidioz ē q̄ ꝓhibet q̄p̄ pmittēs: Si
uo legi que ad confirmandū aliq̄d adducitur a;
lia lege: derogatum sit minus auctoritatis ñ se
continere dinoscatur: Si uō abrogata fuerit: n̄
oppedit quidē p auctoritate induca: q̄n facilime
refelli possit Ab huiusmodi itaq; argumēti
sic deducitur: Nemini nocendū ē quoniam id ꝓ
hibent leges diuine pariter ꝙ humane. uel sic:
Huic assertioni minime contradicendū est que

f1

Ab auctoritate approbati viri tercia dubitationis argumenti

lege diuina q̄tenꝰ Ab auctoritate approbati viri argumenti sic ducitur: Necesse ē hoc illi esse qd̄ p̄phāe aplōe uel euāgelistāe oraculo de: p̄mptū ē: Sī ꝙ q̄tuor doctōe ecclie dicta magne auctoritatis nō sūt ī hijs ī q̄bꝰ nō opīātiue nō ītātiue. sed delīātiue ut ꝓpōitiue loquuti sūt ꝙ eo magis q̄n nec alī alt̄ei oppoīt̄ ineūt nec q̄ illoꝝ delīāc̄oēs auctoritas ecclie q̄tulī sēsit

Alia tercia

Ab hūōi itaq; argumētū ita deduc̄: Si ī re bz arduis ꝙ abditis p̄po sensu nō ē imitēdū sed sapiētū sūma ē reuēda illoꝝq; salubertis q̄liis acq̄escēdū Sane hec ī re nob̄ dubia atq; p̄plexa Augustī Hieronoī ḡgorij t̄ ābrosii delīāc̄oni assentiēdū ē. Atq; ētū ē gregorū dixisse fides nō hz mēitū: ubi hūana rō p̄bz exp̄imētū Quod ꝙ tāta p̄tinacia ī hec ipa re: q̄ nūt̄ ad fidei nre fundamētū p̄tiz. tñ īsistū. ut nil q̄q̄ credē ueliū nō qd̄ racōē euidēciori ꝙcludere possiū. à sensu cor poreo attigē: Erramū p̄fecto ꝙ nūate īsaniū: fidē p̄tendo q̄tidie leuibū ꝙ abiectis p̄sonis: sapientibū tota ac p̄batissīis uiris minime assentiendo

Alia tercia

Sumitur eciam Argumentum ab aliis approbatis et uetustis doctoribus q̄nq̄ non tanta roboris quanti est auctoritas prefatorum

Deferendȝ ẽ ei ãtiq̃tate : q̃ uicinores fuerunt
ſapie dei ĩcarn̄e q̃ ĩfallibili. ꝓcinioꝛes ẽ aplis q̃
bȝ oĩs ueritas reuelata dicit̃ur: Deiñ q̃ illoꝝ
uita ꝓfectioꝛ atq; ſeruẽcioꝛ xpi rez euidẽcia mi
rabiliter q̃ ineffabiliter eoꝛ temporibȝ patratarũ
noſq; adeo natura ad uicia ꝓna nez practatis de
ſperata: ꝓterea q̃ ãtiq̃ doctoꝛ aſſercioẽs. q̃
doctrina ſi quicq̃ erroris ĩ ſe ꝯtinuiſſet facile a
ſeq̃tibȝ: aut emẽdata à deleta fuerunt ĩ q̃ qđȝ
re ñ̄ime elaboratũ ẽ p q̃tuoꝛ ſactoſcẽ eccẽ doc;
toꝛes ac p eximiũ theologoꝛ itegrẽ petrũ lõbar
dũ q̃ ĩ gallioꝛ uniuſaliũ cetu. ¶ Ĩ q̃ re ꝓfecto tã
tomagis letandȝ ẽ ep̃icolis q̃tomagis ꝯgnoſ;
cunt duces doctoreſq; eoꝛ ñ̄pia ſemp cura uita
q̃ ſectatoꝛ fuiſſe q̃ nõmõ falſitatẽ ĩſpuiſſe: ſed
q̃ cautiſſiõ ſtudio ꝓſequutoꝛ fuiſſe oĩa illa q̃ falſi
tati ãnexa uidebant̃ ut ad falſitatẽ q̃ errores
ducẽ ut recthine fideliũ mẽtes: ¶ Talibȝ q̃ tã
tiſq; uiris merito fides attribuẽda ẽ xpi ſuñ̄a eoꝛ
itegritatẽ uite limpiditatẽ ſapie q̃ ſcie mageſtatẽ
moꝛ grauitatẽ q̃ officioꝛ dignitatẽ: a qbȝ argu;
mẽta ſumũtur ĩ una quaq; re ſecundȝ ſubiectã
materiã: ꝓcius enim creditur theologie doc;
tori de theologie apicibus ꝙ̃ auromiſte: Ecõtra

f 9

Aſſt ab antiq^te doctrina &c.

A aſſertionibus temp^s antiq^te &c. doctrina &c.

A gloſis &c. doctrina &c.

Ab antiquis inſtrumēto & priuilegio &c. doctrina &c.

Vo decretoꝝ doctori fides adhibet de decretis ꝑ theologo: Reliqs eī paribꝫ ꝙntibꝫ nō eſt dubiū unūqmqꝫ mp^e ualē atqꝫ ꝑſtare i ea facultate i q̄ diuerſ atqꝫ ſtudioſ ſeſe occupauit: hic uulgo ꝙ dixit unicuiqꝫ i ſua facultate credēdꝫ Suēt^r ita qꝫ argum^m ab hoī bñ & abſolute ꝓpt eoꝝ auctoritatē ſic dñ^o. hoc dīi ē. nā illd q̄dē dē apls ā tat quis cāgis doctor: ſilit i hac re haud q̄ꝑ dubitādꝫ ē: nā deliācēz cepit ab eccā cuꝰ mīa ē auctas Aꝰ ſuetudiē tāꝑ a ꝓbabili arg^m ſic ſuī^r Aꝰ ſuetudie pīz nīoꝝ nil alīd euidēcaꝰ emineat haud ſaē ꝛcredēdꝫ ē cū ſtet ſuetudiēz ēe legis & ꝛe faciēdaꝝ t obſeruandaꝝ ilꝑtē Aꝰ moribꝫ ē ſic ducit^r arg^m Maiores nīos ſupra mītas nacōes moribꝫ ꝑclariſſis floruiſſe ꝙtū hēm^ꝰ iōqꝫ ab ilt nītate^ꝰ ē declinādꝫ ne iuſte & legitime de gēnes ꝙbēm Ab antiquo inſtrūmto t priuilegio arg^m ē deducī: ſilī a chyrographo & aliis hoī qm facile ipugnīri nō pnt ꝓpt auctē eoꝝ q̄ talia ꝙcedīt ut ſcribīt: Ducit^r ḡ ſic arg^m: hoc ita ēe ac dico ꝙſtat ꝑblico inſtrumento: Aſſercioni noſtre fides idubitata ē hm̄da: q̄m ſup hoc emanarint pceuilegia multorum ſūmoꝝ pōtificū xp̄ianiſſiōꝝ imperatoꝝ regū pncipum uel

barōnū q̄ semp mā̄ma fuit autoritas. hoc ab
ste negari neq̄t q̄m tuo sep̄to idip̄z 9fitearis
Ad iudicatis auſt argumē̄m nō iepte fuit sic di ad mdicatis ſ dedu⁹ ac⁹
cē̄ Insanū nō oportz ac ī dubiū rē uelle ūuoca
re: de q̄ sapiēter ac iuste iudicatū ē Judicata p
detmiatis ſt hm̄oa ne iurgijs ac litigijs semper
locꝰ detur Ad casu argumētū sic ducit⁹ Puo; ad casu ſ dedu⁹ ac⁹
fecto de tanti uiri autoritate ac mageſtate mp̄iā
mīme dubitād̄ ē: q̄m oīa q̄ dī ꝙ epiſtimari p̄nt
ad autoritatē ꝙ mageſtatē ptinē: huic uno ad;
mōm egregie ac feliciť 9tigerit: nā ſtella uſt co
rona: ipſi puco icedēti ſup caput delapſa ē: thę;
ſauri mgni domi ī ag⁹ fodiēti ip̄ti: ep̄ iſpeāto
mp̄e hēditates 9ť oīū ſpē ī ōz gēndis felicitas
de īmicis uictoria. de iſidijs libeācio: q̄ oīa ſiue
caſui ſiue fortuē ſiue pcāꝰ diuine diſpōni ꝙ pru
den⁹ de eod̄ facte attribuē malitie: ctū ē eūd̄ ip
ſū mp̄e autoritatis ꝙ mageſtatis uiꝝ eptiſſe
ꝙ lōge magis futuꝝ ēt. ꝟ sic. Que caſu aggl
tur malicie n̄ ſt aſſcribenda Jn q̄bz fortuā dna
ē. haud q̄p̄ 9filia q̄ntū⁹ uſt malicia acāt⁹
Ad nēcitate argumētū sic ducitur: Que omni; ad nāī⁹ ac⁹ ſ dedu⁹
no euitari nō p̄nt. idignū ē ict pare Sapientes
ntlis legibz ſoluerunt nēcitatē alligatam eſſe:

ſ m

ea ꝓpter inuſtũ eſt nos aut uelle ſupplicio mul
tare aut ſceleris incalpare q̃ media ſumã ꝯſtricti
i agꝝs frumenta tulerunt: aut i arboribꝫ pom̃ q̃
bꝫ uitã miſeriaz ſuſtẽtarent: ꝙ crudelis miſe-
rimeꝙ mortis cruciatus effugerent: De hijs
q̃ ataꝙ hꝰmõi locis a q̃bz argumẽta gẽialĩ ſummꝰ
ſatis i pñciaꝙ dẽm erit: ſi mõ iſtuc umũ teuerim
mꝰ hos locos adeo ipſſos mẽti habẽi oportẽ: vt
ſua ſponte occurrẽ poſſit q̃ caẽſaumꝙ aliq̃d ꝯfiẽn-
dũ fuerit: Neꝙ enĩ tunc lucubrandi ſunt qñ di-
cendꝫ ẽ: ſed oportet iã diuꝫ maxima diligencia
fuiſſe p̃meditatos

De Modo et Cautela adhibenda in ar-
gumentis formandis

Mtereſt mihi p̃cognoſcere unde argumẽ
ta ducamꝰ nã alio mõ tractãde ſt̃ argu
mẽtacoẽs: q̃ a cã neceſſaria robur aſſumũt ꝙ a
lio longe diuſo q̃ a ꝓbabilibꝰ tñ ducũt oꝛigiẽz
q̃ppe cũ neceſſarie negari neq̃at ñ im ꝓbe ꝙ mꝫ
na abſq; nota: Contingeates vo niſi euidẽcio
ribus ſignis ꝰprobentur ſepenumero aut refel-
luntur: aut quam quidem fidem facere conſue
uerunt in animum auditorum: quare de toto
q; probandi genere minimum dicendum vide-.

De cautela adhibẽda
i arg̃ formãdis

qñ q̄ꝺ utriꝫ ab hijs locis de q̄bꝫ ꝑſcr̄ſim9 eporiatur: Oē ei qꝺ ad ꝓbandū aſſuīt̄ a nēcarū eſt a ꝓbabile tam̄: Neceſſarū dī qꝺ alit̄ atq; ꝓbatur accipi nō pt̄: Neceſſarie q̄ demōſtratur ea q̄ alit̄ ac dicantur: nec fieri nec ꝓbari pñt. hoc mō raciocinio utitur. ergo nō caret itelligēcia: Riſibile ē ergo ē aial: Hoc ē gen9 argumētā di qꝺ ī neceſſaria demr̄acoē uſatur: īm̄e tractatur ī dicēdo. a ꝑ 9plexioēz. a ꝑ enumēacoēz. a ꝑ ſimplicē 9cluſionē: Cōplexio ē ī q̄ utriꝫ 9ceſſis īſellitur. hoc mō Si im ꝓb9 ē is. q̄ cū apprime uſaris. cur eo uteris. Si ꝓb9. cur tāto ſtudio e9 utā īculpas Enumēacio ē ī q̄ pluri; bz ībz eppoſitis. ꝑ cet̄is īfīctis una īliq̄ 9fīt̄. hoc pacto: Qm̄ uſq; im hodiernū diē ꝑdurat iudeoz obſtiāta ꝑfidia circa ypm̄ q̄m̄ dei fideliū oī; ſiq; rēdemptorē ꝑ mīmū illū ꝓphetā im lege promiſſū ipſis negantib9 confitemur: ſi ſeip̄os a tanta infamia purgitare uolunt: nēce q̄ppe fuerit: aut ꝓbent ꝓphetaſ oracula ipſi mīme conuenire: aut ipz ea nō ſecaſſe ad q̄ mittēd9 erat. aut falſa fuiſſe oracula de eo deprompta: Aut racionibus ypriſtianorum aſſenciant: Aut alias euidenciores ad ſeſe tutandos adducant:

ſm

Illud q̄ aſſuīt̄ ad q̄bādā nēcarū & ꝓbabile

Q̄ nēcarū.

Argumē di qꝺ vſuī t̄ dom̄ cioe nōīa a t̄ dicēdi ꝑ q̄ dūcat & ſm̄ ꝑ

Complexio

Enumeracio

ea ꝓpter iniustiã est nos aut uelle supplicio mul
tare aut sceleris inculpare q̃ media sumã ꝯstricti
i agꝝ fruméta tulerunt: aut i arboribꝫ pom̃ q̃
bꝫ uitã miserriãz sustẽtarent: ꝙ crudelis miser:
rimeqꝫ mortis cruciatus effugerent: ¶ De hijs
g̃ atqꝫ hꝺi locis a q̃bz argumẽta gñalĩ summa
satis i pñciarꝫ dẽm erit: si mõ istuc uniũ teñeri
mꝫ hos locos adeo ipssos mẽti habẽi oportẽ: vt
sua sponte occurrẽ possit q̃ cẽsaumqꝫ aliq̃d ꝺfiẽn;
dũ fuerit: Neqꝫ enĩ tunc lucubrandi sunt qñ di;
cendꝫ ẽ: sed oportet iã diuꝫ maxima diligencia
fuisse ꝓmeditatos

De Modo et Cautela adhibenda in ar;
gumentis formandis

Interest mlti ꝓcognoscere unde argumẽ
ta ducamꝫ nã alio mõ tractãde sũt argu
mẽtacões: q̃ a cã necessaria robur assumũt ꝙ a
lio longe diuso q̃ a ꝓbabilibꝫ tñ ducũt origiẽz
q̃ppe cũ necessarie negari neq̃at ñ impbe ꝙ mgs
na absqꝫ nota: Contingeates vo nisi euidencio
ribus signis ꝙbentur sepenumero aut refel;
luntur: aut puam quidem fidem facere consue
uerunt in animum auditorum: quare de (utro
qꝫ probandi genere minimum dicendum vide-:

qñ q̄ꝺ utrūq; ab hijs locis de q̄bꝫ ꝓpoſitꝰ q̄ori
atur: Oē eī qꝺ aꝺ ꝓbandꝫ aſſuīt̄ a neccarū eſt
a ꝓbabile tantꝫ: Neceſſarīū dī qꝺ alīt atq; ꝓ
batur accipi nō pt̄: Neceſſarie ꝙ demōſtratur ea
q̄ alīt ac dicantur: nec fieri nec ꝓbari ꝑnt. hoc
mō raciocinio utitur. ergo nō caret ītelligēcia:
Riſibile ē ergo ē aīal: Hoc ē genꝫ argumēta
di qꝺ ī neceſſaria demr̄acoē uſatur: ñꝫ tracta
tur ī dicēdo. a ꝑ ꝙplexioēz. a ꝑ enumeracoēz. a
ꝑ ſimplicē ꝙclusionē: Cōplexio ē ī q̄ utrūq; ꝙcl
ſis ītellitur. hoc mō Si im ꝓbꝫ ē is. q̄ cū appri
me uſaris. aut eo uteris. Si ꝓbꝫ. aut tāto ſtu
dio eꝫ uta īculpas Enumeracio ē ī q̄ pluri;
bꝫ rbꝫ oppoſitis. ꝑ ceīs īfirmis una rliq̄ ꝙfirt̄.
hoc pacto: Qm̄ uſq; im hodiernū diē ꝑdurat iu
oꝛ obſtīāta ꝑfidia circa ypm q̄m dei fidelīū oī;
liq; rdemptoꝛē ꝑ ñꝫmū illū ꝓphetā im lege pro
miſſū ipſis negantibꝫ confitemur: ſi ſeīpos a
tanta infamia purgitare uolunt: nec̄e q̄ꝑe fue;
rit: aut ꝓbent ꝓphetarꝫ oracula ipſi mīme con;
uenire: aut ipꝫ ea nō fecaſſe aꝺ q̄ mittēꝺꝫ erat.
aut falſa fuiſſe oracula de eo deprompta: Aut
racionibus ypriſtianorum aſſenciant: Aut a;
lias euidencioꝛes aꝺ ſeſe tutandos aꝺducant:

f m

Prophāz vo oracula mltipli ipis ⁊ ꝓdocētibz
i eo vificata ē 9stat tā de sīe 9p de tpe 9p de lo
co de ꝓsapia de mō de uita de doctrina de mā
lis de cōfusacōe de morte de ⁊surreacōe ⁊ i celum
ascēsiōe: Cū autē mīme fecisse ppt q̄ mss9 erat
negare neq̄t: cū ⁊ pphāz oracla idipm decla
rent: ⁊ rez ab eodm patratarz euidēcia id luculē
tissīe maifestet: Prophāz suoz oracula si dene
gāt oī 9tuēlia ⁊ ep ꝓbracōe digni sunt (Rōes
q̄bz opionē: ut ut ucra9 diperi errōes suos ꝓte
gāt nllas adducūt n̄ ieptas friuolas cōfictas
falsas ⁊ ui eptortas: q̄ facilie a nr̄is doctoribz i
tellīa ⁊ ad 9trariū ꝺuciūtur: (Relinq̄t igr̄ neces;
sario ut á ad nr̄az rōnī euidēcia 9utā. á sese
obstiatos temerarios ac ꝓfidos ē 9fitea: Si
plex autē 9clu° ep nccia 9secucōe 9ficitur. hoc
mō. Cū dicatur hāc ūggez ab eo ē seductā q̄ mī
9p secū locut9 ē neq; ꝓ se neq; ꝓ ītermīciū: Con
stat nō mō ꝺ nō uez ē: sed nec uisibiliter diis spe
cīe 9tinere: Accuratissīō q̄dm stu° exactissiāz cu
ra ac diligēcia 9fideāre oportebit ne q̄p mō hec
ipa q̄ necessarie consequ dīm9 īfelli possit: Videlz
ut nō mō 9fitō modm i se argumētacōis habeat
(verum ecia) ipsa argumentacio ep necessaria

Comprobat ypothesim hoc modo.

racione consistat:

De argumentis ꝓbabilibꝫ

Hic Argumenta ꝓbabilia

Hpiozi loco de ꝑ° arguẽtandi gñe dcim
ē qđ ex necessario concludẽtibꝫ deducit²:
Nūc de ēiꝰ qđ ꝓbabile dicitur dñm uide²: Est
autē ꝓbabile qđꝫ fē solet fieri. ā qđ ī opinionē po
situ ē. ā qđ hꝫ ī se ad hoc ꝯđꝫ silitudinē. siue id
falsū siue vū sit. hoc autē magis ad ēthoricos
ptinē uide² ꝯ illđꝫ supꝫ: qm̄ ī hoc potissiē ingeni
um oratoris elucet ut hoc ipm̄ ꝓbabile sic īstru;
at sic muniat sic ōnet sicꝫ iudiꝫ circūstāciis ro
boret ut parē a necessario distaē uidea²: ataꝫ in
hoc ipo mgnope īsudabit: qm̄ id đꝫ eiꝰ ꝓpū est
munꝫ: vum ī hoc ipso gñe qđꝫ probabile dī ex
eo qđꝫ fieri solet hoc erit exm̄: Si parēs ē filiū
diligit: si tyrannꝰ mltos tē at ē mltis īuisꝰ erit
In eo autē probabili qđꝫ ī opīone poīm est hmōi
probabilia uideri solent: Impijs apđꝫ infestos
multa penarum genera esse preparata: Justis
aut pijs et modestis in ethereas sedes sempitter
na gaudia esse reposita Probabile vero qđꝫ
a silitudine uim sumit in contrariis et pari;
bus et in hijs rebus que sub eadem racione ca
dunt maxiē spectant In contrariis hoc mō

Si his q̃ casu aliquo ꝙ imprudenter leserunt: ignoſci queũt. mlto magis aĩmx oportz ac hab̃ da ẽ gr̃a hjjs q̃ maxio studio ardẽtissiaq; beñuo; lencia nos oplectiũt: Ey pari sic: Nã ut locus ĩ mari sine portu nauibz nõ pt̃ ẽe tuto: sic aĩmo sine fide stabil ẽe nõ pt̃. Vt sic. voti tñ seũtibo p rãos et spiẽta uestes carnesq; discrepũt: sic tñ seũtibus p luxuriaria ꝙ tabernas mens ꝙ fama uulnẽatur: Jn hjjs autẽ ẽbo q̃ sb cãdo rõez ca dũt hoc mõ ꝓbabile osiderat: Agentes ꝙ con; sentientes pari pena puniũtur: Si aliẽa rapẽ nõ lz nec retinere Sũt autẽ ꝙ x̃bilia mlta alia de q̃bz supio plima p̃dca sẽt. iõq; hoõi equa tissiã cura hic enũerar̃ haud studuo tũ ꝙ qr his loq̃n̄ q̃ silogistica arte sibi iã duo oq̃siue: ꝙ qr q̃ tidiano usu atz exercitacio maxiãz maliã proba; biliũ dicẽtibz affert mõ ita rudes ꝙ ĩfantuli nõ sit ut oĩa mãsa ille porrigi desiderent

De duobz mõis tractãdi argumẽtacoẽs

uos mõs extãdi argumẽtacoẽs q̃bz ẽtho ẽs freq̃nt uti osueũũt q̃ ꝙ q̃tidiaĩs ꝓbaci oĩbz ꝙ ad ẽz ꝯpiã osiendo ĩ unoq; dñdi gne aco datissi ẽe dinoscũt hic sbicẽ n̄ erit iogruũ tũ uo qr max̃ cõsuetudi oztore facilitatis deseruiũt q̃ nõ

bꝰbz ꝙ 9ſciſſis argūtis diſſilitiſq; ꝓbōibz utiꝫ
ſicuti ꝙ dyaletica ꝓcepta ſequūt ſz 9ūctis 9tuū
is ꝙ 9anthenatis: tū ſup qꝫ hꝫc ipa ꝓcepcēt ꝙſi
qđ ꝑābulo ā uehicto uti pñt ꝙ ad eg̃ gras oēs
cōdēdas acredē uolūt ut leuiori qđ eperci ſcio li
atz eperciati ad ea ꝙ mioꝝ grauioꝝq; ſt alacri
oēs acredāt felicioēſz eadē illa cōſeqntur: tū uo
ut mꝰ qꝫ hoꝛ ſcda ꝓs mg̃ uſui ſtuuā ē his ꝙ
ſermoēs ſcolaſticos ꝙ ad ꝓpli cōúſioēz cōponē i;
tēdūt. ąppe qꝫ i unoq; mbroꝝ ꝓncipaluū ca uti co
modiſſ poterūt: Sed iā de ī ipa dicē icipiaꝫ:
Dis argu oratori ą ꝑ iductōz aūt ꝑ rōcinōz ꝛe
tāda ē Jnductō ē oīo ꝙ tbz ñ dubijs captat aſſē
ſioēz eꝫ ꝙ cū iſtituta ē: ꝙ fit ut qđ dubiū uidea
tur: ꝓpt eaꝝ ſtitudiēz que cōcꝛſſa fuerūt ifutari
nō poſſit: Rōcinacio ē oīo qꝫ ipa re ꝓbabile e-
licies aliq̄d qđ eꝓpoītū ꝙ ꝑ ſe cog̃m: ſua ſe ui ꝙ
rōe confirīt: de utroq; eꝓpla ſbiciꝫ: ac ꝓmo de
eo qđ ꝓmo loco ꝓpoītū ē: Dite m̄ queſo frēs:
Quid fieres ñ magno ſcelē grauiq; ifama irrhe
titi ſmt utiq;: Quid magꝭ peis nō cohibendi
ut quibꝫq; ꝙ maꝰ debilibz ac īocētibz tuta ui
ta agꝛ liceat: Eā atqui ultiꝫ noſcē deſidero
Ny tāto ꝛpbiores dñi ſmt ꝗto eꝓficiori cura

Qđ argumentū oratōꝝ aut ꝓbabile ꝙ ꝑ inductiōz ꝙ ꝑ rōcinacionē.

qđ inductio.

qđ ratiocinatio.

studio ac diligẽcia aliena ut rapiãt excogitauẽ;
unt idipz Sed agite Nũqdnã ẏto ꝓfiora fu
rantur. nõ acbiori pena tanẏ deteriozis scelẽris
effectores nõ ciũt diã negari neãt Sz ne dedig
nemi qso hac rogacõe mea Nũqd ñ boã nature
siue honoris: z ai tpalibz bois ꝓponẽda st: Jn;
dubie gᵒ cõstat qᵖ q hꝰcõi dona furantᵉ lõge mi
oris scelẽris ri st grauioriz pẽa plectẽdi qᵖ fortu
itez bõz reptcris ꝑstat: dite q in mũqd ñ lõge
ipbiois scelẽris auctoꝛ sit z lõᵉ scẽuioꝛi sña fẽẽ
di; q tãᵒ studio tãᵒ tpe tot tãtis argumtis polli
citacoibz atz muerabz iuigilãt ut aliẽis uxoꝛibz
alioꝛqꝫ filiabz p illiatos furtiuosꝫ aplexẏ poci
ãtᵉ: Tacetis. atq ꝑstat uos iã datis ispõsis m
hẽ ipa ꝫ re sña z ẽ uos ꝓtulisse Hoc i gne
pᵒ obseruãdẏ ẽ ut illd qd a pnᵒ iducig ꝯoi sit ut
nacẽ ht cõcedi: Deiñ ut ea q qsi pabula ad cõ
clusioẽz pncipali itẽtã ꝓꝰoig cũ eodẏ sit studiem
gregiã teneat ꝓꝰtreᵒ sũᵒ stuᵒ obseruãdũ ẽ ut
id qd p cõclusionẽ eꝓtoꝛqndẏ ẽ miᵉ ab hijs qs i
troga ꝑcipiatur: Tũc enim ꝓtibus iã de;
ductis et concessis fiet ut illd postremũ qd iten
dimꝰ taceatur concedatur a negetur: Si nega
bitur a ostẽdenda est simlitudo eaz rerum: que

ante gcesse sunt: a alia utedz ē iducōc ad illoz
idz foraz z euidēaz gpbādz: si cōcedr cōcludē
da ē argu°: si tacebit²: a elicēda rnsio ē a qm ta
citurnitas imita² cōfessiōz p eo ac si cōcessū sit
cōcludi oportebit argumētacōz Ita sit hoc genz
argumētādi ptitū: pma ps ep stitar cōstat v
na t plibz. altera ep eo qd cōcedi uoluz cz cū sti
tudies adhibite sunt: terzia ep cōclusiōe: q a cō
fitt confessiōz: aut qd ep ea confiaatur ostēdit

De argumentacione racioanatiua

Rgumentacio p rōamū qnq; plibz com
sta: .ppō. rōe. rōis cōfitcoē. epoitcē et
conplexione: Propō ē oracio p quā sumati cō
dimz qd sit qd pbare velimus: Racio est cā q
demōstrat uez ēt id qd itendiz breui sbiectione
Racois gnitō ē ea q plibz argumentis corrobo
rat breuit eppitā racionez: Epozma° est q uti
mur rei honestāde z collocupletāde cā confita
argumentacione: Conplexo° est q concludit bri
ter colligens ptes argumentacionis q oia epē
pli sbiectione euidenciz appebūt. Propo°. mz°
pcre icūbendz est p eina felicitate nanciscenda:
Racio Ea enim est q ab omnibz appetit²: et
qua adepta michil aliud desiderandum occurrat

racionis confitcio Profecto si magnifica & ꝓꝑ
dignissima summo desiderio quantur: & absq; dilige
cioni cura uariisq; laboribz. magnisq; sudoribꝫ
nacisci nō pnt: Mīme dubitandꝫ. ꝙ ultra insitū
nob desiderū de felicitate ꝙsequenda: opportunū sit
p ipo bono nacisc̄edo mlta subire discrimīa. ua
riosq; superare labores: nec quis fatigacōē deber
reri. ā mollicia uicti tediocq; affecti. ab ceptis
turpi ꝛsilire. Maioribz etenī dignioribzq; ībus
maior cura. īdeficiēsq; studiū est applicandꝫ: nīl
graue ā difficile uideri debet cui talis tātiq; pre
mij ꝙsequēdi magnina incitamēta. ñgnaz spes
& fiducia ē insita abq; ꝓposita. Haud ꝙꝑ dubi;
tandꝫ ꝙ summꝫ opifex rerum ꝙ tā excelsi boni tā
& tā uniūsale desiderū mētibz huānis īseruit et
uiā illiꝫ assequēdi apperuit: & sese diligētibꝫ et
p uiā mādatoz & eꝫ currētibz illō ꝓmisit: ꝙ ipm
daturus sit. tāꝙꝑ verax & liberalissimꝫ. ꝙ nec fal
lēr nouit nec sua ꝑmia cuiꝙꝑ denegare. sed bene
ficijs clargitis ante omne seruicium sibi impen
sum ad longe copiosiora consequenda incitare

De ꝙmacione

ꝯhēnsione sunt digni q̄ de tali tāto⁹ tono 9seq̄ndo nō cogitāt: O q̄to dedecꝺ fāmā uitāq; cōtamiant q̄ tali tāto⁹ bō neglec to puis & fugacibz bois mḡ°pere īsudāt: O q̄t q̄tiq; tormītis afficiē² p tāta īgratitudie cōt su ū cōditorē hīta: Qppe cū nlla epcusacio ēliceat sit de ifercia: ú istat naturat stūl9 q̄tidie pulsās q̄tidie epcitās q̄tidieq; iclamās: ad sūmū tomū creati estis o mortales de illo epcogitate: illd amate ad illd assequ9 p uiā ꝓsteſā currite. Quid admiramī & tāto stu° completumini istas carnis spurcias uētriq; īgluuiē bob cū porcis pecoribzq; cōmunē: & ñ poc9 cōūtimī ad ūtutes q̄ ad sūmā felicitatē cōsequ9 uiā appūit: ꝓsez si cū illa nō mō sint ītolleabilia & dedecoꝛosa suis culboribz ꝓpt labozes talia cōquēdi sup⁹9 ea 9 sequ9di: & morbos uarios īn progēitos atz teꝛri ma uicia īn scaturigiēz assumēcia. Iste uo ūtu tes tolleabiles sint hoēste aīmq; epozrāt: fāmā adaugeāt sup⁹9 spiritibz siles rddāt & sūmo deo placē faciāt: Cur bot labores assūitis pro cuili laudis diuicijs perituris: & recusatis īsudare pro ꝺeris diuicijs imperpetuum duraturis: Cur dies noctesq; magna cum sollicitudine:

racionis confitcio ꝓfecto si magꝝfica ⁊ ꝑꝑ dignissia ſumo deſiderio ꝙruntur: ⁊ abſq; diligẽ cioꝛi cura uariiſq; laboꝛibꝫ. magniſq; ſudoꝛibꝫ nãciſci nõ ꝑñt: Mime dubitãdꝫ. ꝙ ultra inſitũ nob deſideraũ de felicitate oſequenda: opꝑtunũ ſit ꝑ ipꝰ bono nãciſcẽdo mlta ſubire diſcrimĩa. uaꝛioſq; ſupare labores: nec quis fatigacõẽ deber reci. á mollicia uicii tedioq; affecti. ab ĩceptis turpiĩ reſilire. Maioꝛibꝫ etenĩ dignioꝛibꝫq; ĩbus maioꝛ cura. ĩdeficaẽſq; ſtudiũ eſt applicandꝫ: nil graue á difficile uideri debet cui talis tãtiq; premij oſequẽdi maxima incitamẽta. ñgnaꝫ ſpes ⁊ fiducia ẽ inſita atq; ꝓpoſita. Haud ꝙꝑ dubi; tandꝫ ꝙ ſumꝰ opifex ũꝝ á tã epcelſi boni tãm ⁊ tã uniuſale deſideriũ mẽtibꝫ huãnis ĩſeruit et uiã illiꝰ aſſequẽdi apperuit: ⁊ ſeſe diligẽtibꝫ et ꝑ uiã mãdatoꝝ eꝰ currẽtibꝫ illꝰ ꝓmiſit: ꝙ ipm daturus ſit. tãq; ꝙerax ⁊ liberaliſſimꝰ. á nec fal leꝛ nouit nec ſua ꝑmia cuiq; denegare. ſed bene ficijs clargitis ante omne ſeruicium ſibi impen ſum ad longe copioſiora conſequenda incitare

De epõnacione

ꝯpla ĩphensione sunt digni q̃ de tali tãtoꝝ
bono 9 seq̃no nõ cogitãt: O ꝯpto dedecoꝛ
famã uitãꝝ cõtamiant q̃ tali tãtoꝝ boõ neglec
to puis ꝙ fugacibꝫ boĩs mg̃o prce ĩsudãt: O q̃t
ꝯtũꝫ tormtis affciẽ p tãta ĩgratitudie cõt su
ũ cõditoꝛẽ hĩta: Qppe cũ nlla excusacõ ĩlita
sit de ĩnocia: ú istat natural stũl9 q̃tidie pulsãs
q̃tidie excitãs q̃tidieꝫ iclamãs: ad sum̃ũ bom̃
creati estis o moꝛtales de illo ep cogitate: illd
amate ad illd assequ̇ p uiã ꝓstẽsã currite.
Quid admiraṁ ꝙ tãto stu̇ cõplectmini istas
carnis spurcias uẽtrisq̃ ingluuiẽ boõ cũ porcis
pecoribꝫq̃ cõmunẽ: ꝙ ñ pocꝰ cõũtmi ad ũtutes
q̃ ad sum̃ã felicitatẽ cõsequ̇ uiã appũlit: ꝓsez
ũi cũ illa nõ mõ sunt ĩtolleabilia ꝙ dedecoꝛosa su
is cultoribꝫ ꝓpt labꝛes talia cõq̃rẽdi supꝰ69 ea 9
sequ̇di: ꝙ moꝛbos uarios ĩñ progẽitos atꝫ teꝛri
ma uicia ĩñ scaturigiẽꝫ assumẽcia. Iste uo ũtu
tes tolleabiles sunt hõeste aĩmꝫ ꝓnet: famã
adaugeãt supꝰ9 spiritibꝫ siles rddãt ꝙ sum̃o deo
placẽ faciãt: Cur tot labꝛes assũitis pro cuũ
landis diuicijs peritꝛis: ꝙ recusatis ĩsudare
pro ꝛeris diuicijs ĩperpetuum duraturis:
Cur dies noctesq̃ magna cum̃ sollicitudine:

ampiãtes cõsumitis pro hac mortali uita com
mode trãsigenda: et pro illa ꝑpetua gloria con
seq̃nda deficitis: Cur honoris ꝟmbrã tanto stu
dio conami adipisci: ꝟt nil ītemptatū ꝟlinq̃tis:
nil arduū ꝟputetis. nil abnuendū existimetis dū
mõ iamẽ quãdã gloriã futilẽq; famã dig̃tatis au
iuspiã ⁊ dominij facilitatẽ acq̀ratis et pro uera fa
ma. honore gloriaq; sempiterna acq̀renda: tam
segnes sompnolẽti socordes effeminatiq; ĩcedi;
tis: ut nil q̀cq̃ ad uos ꝑtinere uideatur: Atqui
ista sunt q̃ bob ĩ celo promissa fuerunt: que sine
sociorꝫ ꝟiolẽcia sine aliquorꝫ ĩiuria cõsequi datū
est: Ad q̃ ꝓ° ⁊ ꝓncipalit̃ ĩstituti: ꝑpter que con;
sequẽda corpꝰ: ⁊ ꝟliq̃ corporis bona cõcessa quæ
si adminicula. ad illa eterna bona. bos autem
ꝟlisto fine: medijs pro fine bob cõstituistis. O;
missa ueritate: ꝟmbrã ũitatis ĩsectamini. In
minimis seruidi laboriosi atq; constantes: pro
ñpijmis tepidi desidiosi et deficientes O ign̄
uia: o stulticia: o ꝓfidia: o ingratitudo ñpima
⁊ inexcusabilis: Patria eligẽ. ñgria negligere
re: falsis adherere. uera cõtemnere. carnẽ ĩfi;
cientẽ colere. deū remuneratorem postergare:
mūdū fugientẽ ꝓsequi: a deo ex̄pietate elongari

Inimicis seducentibz credere. salubria consi-
lia abhorrere Arguēt itaz uias iepcias ue
stras desideras atz ipraedicas: Aues obseruātes tp
p9 suil. miluus. hyrundo et cycomia. Animā-
lia tre. Apes et formice: q̄ tanto studio labo-
rant ad 9ponendos fauos. ad 9gregandā fauea
p illoz uita: & uos p eterna uita 9sequida nec
temp9 gr̄e 9sideratis. nec p̄teritū male expensū
p penitenciā redimitis: nec futuz p bonas opa
cōes felicit pagēdo prudenter 9sideātis: Argu
ent vos elemēta cursu nature p tempora sua ser
uācia vsui vro tradita. Arguēt cuncta elemē
toz ornamenta. Iuo. calor: aues pisces aīalia
et fruct9 terre: vob i admīcklm data: Arguēt
celi et celoz luīnaria p̄nōstrancia q̄ facies non
mō octoz sz animi figam9 ad tm̄. bemū nob in
celo repositū 9sequēdo: Cōuincēt ingines delica-
te q̄ nature uim fecerunt & labores uicerūt pro
tāto bono cōsequēdo: Conuincent & meretrices
uiriz scelerib iplicati q̄ corde 9pūcti ad tātū bo-
mū assequēdo p uiā penitencie puerunt. Cōuin
cent sc̄i martires q̄ sparso sanḡne tormētoz cal
cantes p uiā 9tācie tm̄ bonū fortissie assequu
ti sunt: Cōtestabūt cōtra vos pphāz oracula

lex euāgelica: aplōz doctozq; saluberrīa p̄cla
q; documēta. sanctoz miracla: q̄ oīa ad tantū
bonū nos allexerūt. z diūxerūt atq; luce clarius
q̄madmodū eāī paz felicitatē de q̄ tā diu loq̄m as
seq̄rem̄ decantarūt z demōstrarūt: Cōuincz xp̄i
sapīa de p̄ōssa z porrecta sed ab īpīs neglecta
z contempta clemēcia Cōdēpnabit iust9 iudex
de posterzgata iusticia z epaulta neq̄cia: Tradet
q; tortoribꝰ mīsellas aīas amatoz̄ carnis et
mūdi: p̄petuis tortoribus ignibz 9cremēdas: q̄
si ad veram felicitatē eo modo q̄ decet curauissēt
fuerant īm ethereas sedes phenmit glorificande
Complexio: Iuxe ergo optiō z diuīssiō dictū est
ad eternā felicitatē mētis oculos dirigēdos ad
eā aspicendū: labores q̄slibet p tanto bono adi;
piscēdo agrediendos p̄ferendos atq; 9stanī vin;
cendos: 9tempnēda carnalia suppeditanda for;
tiuta: posponenda queq; vana q̄uis pulchra.
vera. magna z sempiterna. p veris z īmignis
ducere. omnia que ab huiusmodi abducunt fu
gere z que ad illa conducunt sollerter obserua;
re: si volum9 z p̄petuos cruciatꝰ effugere z gau
dia vere indeficiencia possidere Absolutissīa
itaq; arguō z q̄q; partibz distributa: q̄s superꝰ

entem̃ cui9: ꝛ p ep̃m subiectū eruditissiē ordiꝝ
mꝰ: ꝑꝑ aliq̃ exornacō sūsedn̄ sit si parꝛ lo
cupley ad ãplificãdn̄ ꝛ exornãdn̄ ꝛs ēt uidebit
Tū do 9plexio omittẽda q̃ argumẽtacio ipsa
breuis ꝛ apprime captu facilis ēt 9gruosa tur:
Exornacō autẽ ꝛ 9plexione supsedendn̄ cit q̃m
res de q̃ dī humilis ꝛ breuis fuerit breui 9clu;
sione p 9plexione subiecta

Que differencia sit inter sermones ora
toris atꝫ inter eos qui habentur ad scolasticos
siue ad populum

Nhac autẽ ipa argumẽtacō distiguẽda ꝛ collo
cupletãda nō pigꝛt pfusiozem fuisse q̃m hec ipa
grãdopꝫ deseruit tū ad oēs oratorias orã p;
latis digꝫssis clariss ifꝫ ꝓncipibꝫ hñdas tum ad
sermões q̃s usitacioꝛi q̃dn̄ vōbulo scolasticos di
cūt: Tū isup ad sermões q̃tidianos ꝛ declam̃
torios q̃ i eoꝝ fieꝛi solẽt ad ꝓpoꝛ eruditoēz atꝫ
9fusionē: Nã si huic ipi argumẽtacoi ꝓpōt 9de
cens ꝛ accõdatū exordiū. fiat oīo: Sm̄ à ꝓpō
eidn̄ thema ex sacꝛio sẽptuꝛe diuīe cū decẽti exor
dio ītroductiõe adhybita ad hãc ipaꝫ maliã acce
dẽtibꝰ: quã m̄ prim° argumentacionis pro con
clusione deducenda locauimus haud dubium est

g.ij

ḣn ꝑ unꝰ articulo ſeu altĕra ꝑte ꝑncipali oſtitui poſſit: Siue accipiatur ꝑ themate: Sic curri; te ut oꝑhendatis .ꝑ°. ad corinthios nono Siue hoc ꝛte ī uineā meā ꝛ qđ iuſtū fuerit dabo vobis Mathei uicę°: Siue illđ thezaurū ſate vob the; zaurī ī deficiētē ī cel Mathei ſey°. Siue aliud ḣꝑ ā accipia² ꝑ themate qđꝫ aſſitatē hēat auꝫ paſſūpta ꝑpōr: Ad ſermōes vo q̄tidianos pro ꝑpo eruditōo quō ēduci poſſit ſatis pꝫ ꝑ ea que dĕa ſt̄: Nā ꝑfecto hic ꝛplex modꝰ ꝓcrādi: ſiue cora ꝑncipibꝰ eccleſiaſticis ut ſecularibꝰ: ſiue co ram doctoribꝰ ꝛ ſcolaſticis: ſiue popularibꝫ nūq̄ ime ī mltis queūit: ñ tantaꝑ gr maiori pompa altiori accumulacioneq̄ dñdi gr̄ie ꝓcādꝫ ē co; rā ꝑncipibꝫ ꝯ tĕ qñ ſermo hmodꝰ ē cora ſcolaſti; cis Maiori ei dñdi gr̄ie utiñ cora ꝑncipibꝫ: me diocri vo ut plurimū cora ſcolaſticis ꝯꝯ et gra uiori aliquando ipſis coram ꝑce² Attenuato autē ꝛ mediocri cora ꝑplaribꝰ Differūt aut̄ ſermōes ſcolaſtici ab hijs qui cora magnatibꝰ proferuntur: quoniam hij qđꝫ a ꝑn° ſone themāte ſone īuōcione ꝛ reaſſūpcione thematis procedunt q̄bꝫ oībus vtimur ī illis: ꝓterea artificio; ſo qđꝫ mō coniungunt ꝛ gglutināt ꝑtes oīois

ꝑ modꝰ ꝓcrandi:

Dum grauiter ſcolaſtica
a plurib⁹ q̄ cora magnatib⁹
gr̄ q proferuntur

q̃s longe distinctiꝰ seruãt sep̃atq; scolastici: & q̃
ad ꝓpin sermonẽ faciunt: Hoꝛ autẽ racio est:
Quoniã oratores ãbaxiatores siue legati co;
ã ꝑncipibus ꝓzãtes. magestatẽ q̃mꝺ & gra;
uitatẽ dicendiq; copiã ĩtendũt ꝓtendere & ea ad
q̃ missi sũt suadere: Hoꝛq; artificiosa et ꝓpria
q̃dãmõ oꝛõe fungũtur: Scolastici ũo potissimũ
doc̃e nitũtur deinde ꝑsuadere: ad secuꝺꝫ uero
mime ꝓuenitur absq; ꝑmo Itaq; ꝑus eis neces
sariũ est distinate q̃sq; partes diuidere: deiñ ũo il
las ꝙfirmare et confutare: ut tanꝺꝫ ad ꝑsuasio
nis ĩtentũ puẽiant: qꝺꝫ raro qꝺꝫ assequũtur mo
derni q̃dã scolastici: nesciẽtes racoñ rõi copula
re. exẽpla & similitudines rez adducẽ: faces & flã;
mas ꝑ anyesi ĩ epitetis & exoꝛnacoñibz atq; lecti
ssimis sñjs ꝑ q̃mꝺꝫ ꝙantẽãcoñ supiducere: q̃m
oratoriã facultatẽ q̃ a maioribꝰ coꝛe ꝓdiit ñli;
q̃unt: contenti q̃dã ũrido. disiunato. ꝙfuscoq; di
cẽdi gñe ĩ q̃ ꝓpe cãpanellas ꝙsonãciaq; puerules
udentur: & ꝓpe crebeꝛrimas mũltifiãsq; diuisio
nes nichil ualide probare possunt: et propter al
legaciones ineptas: inconiunctas: et a primo
ꝓposito sepius discipantes in quibus uim may
ꝛimã apponũt ad eã palmam ꝑsuasionis mime

pñt ptingẽ ad q̃m pueũnt dũdi piciores: Hic autẽ modꝰ scolasticꝰ ab eꝓoztatorio ꝛ ꝓpl'ari ín tñ differt. qꝫ hic q̃dꝫ littẽalit̃ ille ꝺo uulgariter ꝓfez': Ꝯ q̃ ꝗ isto ꝫmode uti scñiit: illo longe ꝫ modiꝰ ute': Hc de argumentacoĩbus oratorie structis hactenus dicta sufficiãt

De uicijs q̃ ĩ argumẽtacoĩbꝰ uitãda sunt

Ꝑseruatꝰ magnope ẽt ꝙstat a ꝓscis ar cñ scriptoribꝫ: cñ documẽta rez̃ imitan; daz̃ ꝓsequndaz̃qꝫ ẽdidisset ut ãnecterent q̃nter q̃ uitanda ꝛ a q̃bꝫ cauẽdꝫ foret: Ea ꝓp̃ opẽ̃ciuꝫ fuerit. cñ de argumẽtacoĩbꝫ oratoriis earũq̃ ꝑ tibꝰ diuñ sit: uicia q̃ ĩ hꝰi cuemẽ solẽt ĩ mediñ adducẽ: tñ ut a nob̃ q̃ ꝓcogita uitari possint. tñ ẽ ab aduſarijs nr̃is icaute ꝛducta facilꝫ depre hẽdi a nob̃ ꝛ r̃felli ualeãt Duo itaq̃ ſt̃ gña uicioſaz̃ argumẽtacõñ. falſi. ſez. ꝛ nugatorii um: Falſũ ẽ qꝫ contra ũitatẽ aliq̃d temẽ ne; gat uł affirmat: qꝫ ꝙ intolleabile eſt ꝛ mltis modis ꝫmitti solet posteriori loco ẽtabit'. et de nugatorio priº dñꝫ erit: Eſt autẽ argumentũ nugatorũ qꝺ nez formã nez modꝫ argumẽtadi ſeruat tã ꝛſi nl falſi i ſe ꝙtẽat: Qualit̃ ã ꝛ q̃t modis committi possit ſupuacaneũ eſt diſſerere:

De vicijs vitandis in argumẽto oratorio

2º ſt̃ gña vicijs in argumẽta falſum nugatorũ

q̃ 2m̃ ſtm.

q̃ 2m̃ nugatorũ

Quom ep doctrina dialetice facultatis ꝛ ep to;
picoꝛ notica id dmoscendꝝ sit: q̃ antecedit ad ĩ
thoricam facultatẽ. ꝛ ep uī raciociniꝝ lumꝫ na
turalis facilime deprehendantur ꝛ videãtur hu9
modi argumẽtaciones mepte. disunate. dissolu
te. vba multiplicantes. parꝛ aut nichil cõcludẽ
tes q̃ ad rem pertineant procedẽtes per ignota
per minus probata. p min9 necessaria. debilit:
insulse et inconstanter: Ab hijs magnopere ca
uendꝝ est qꝛ et dicenti derisionẽ parant ꝛ audito
ri indignacionem. inattencionemqꝫ suggerunt

Reliqui est vt de falsis argumentacionib9 disseramus: Et quoniam argumẽtacionẽ q̃ p raciocinium deducitur quiꝫ partitã ẽ dixim9 in vnaquaꝫ parte ipsius argumentacionis: q̃ uicia vitanda sint consideremus quib9 deductis ablꝫ applicatis qd uitandꝝ sit ĩ ea spẽ argumẽ; tacionis que per Inductionem fit: ꝛ in reliqua que per Raciocinium artificio maiori deducit' nimiꝛ cognoscemus: Ac de vicijs que in pri; ma pte argumẽtacõis racionatiue 9mitti solẽt in pmis dicamus

De uicijs occurentib9 ĩ eppõe seu ppõe que põitur pma pars argumẽtacõis racionatiue

Exposicio itaq; uiciosa ꝺ̃ppe ẽ: cũ ab aliq̃ aut a maiori ꝑte ad oẽs ꝯfertur: id qꝺ nõ necessario ẽ oĩbz attribuẽꝺ: vt si ꝙspiã cãm suã probaturus dicat: Omnes qui de ãbiguo contenduũt ꝑeligunt prudẽtibꝫ ꝙ sapientibus ce; dẽ ꝯ superflua ꝙ fastidiosa disputacione tempꝫ deperdere: vel sic. Omnes q̃ in pauꝑtate sũt malunt maleficio parare diuicias: ꝯ officio pauꝑtatem tueri. hꝫmodi enim exposicio falsitatis facãlime dꝰphenditur uicio: ꝙ qꝺ paucoꝝ est. omnibz attribuit Uiciosa ĩsup exposicio cõtrario modo ꝯmittitur: qñ id qꝺ raro fit id fieri omnino negatur. vt si diceret ꝙspiã: Nemo potest vnico aspectu facibz amoris irrhetiri: hoc ei falsũ ee constat: Dauid ruina solo aspectu barsobee i solacio se lauãtis: eiꝫ spẽ miserabilit captus ẽ Uiciosa iusup exposicio est ab insufficiẽti enumeracione ꝓgrediẽs: ut si dicamꝫ: Oẽs q̃ mortalem hãc uitã ducũt. a sani sũt a egri. ĩsufficiẽt enim dcm ẽ cũ fieri possit ut ꝙs neutꝝlis sit participãs sez. de utroq; extremo Aut si dica Cõstat oẽs actꝫ hũanos a iustos a ĩiustos ee: ꝰphendi hec assẽuacio ꝙ demõstat actꝫ q̃ nec iustꝫ nec ĩustus ẽ. ut deãbula dormi. sternuta ofrica bazꝫe et

stia Est isup falsa eppō pma nupiē ppo
sitē q a falsa enumeracōe pcedit dnōo Duobus
mōis cōtra deū peccatur: ignorancia sc. & ma;
licia Quid iqt alīq. dū p fragilitatē peccatur
i quā plīs collocat Cōtrio & mō pcedē° p su
phabūdātē diso3 á enumeracō3 peccat² dū dic²
Omne delictū á ē omissiois á trīsgssiois á cogi
tacois aut opis: diso ei cogitacois & opis sup;
uacanea ē i supioi q trīsgssiois dī ia 9bēta Jtē
tres res ēt 9stat q mortales solliciant met9 cu
piditas cg̃tudo: Satis fuit dice metū & cupidi
tatē: qm̄ cg̃tudinē cū utraq; re coniuncta ēt pz
Jtē uiciosa eppō ē q plixitatē nimā 9tiz: aī i
epta ipeticō3 & iutilē Propō ei siue eppō que q
si p thēmīte fudām° q; dnōr & assui² gpto brīor est
dūmō lucida sit & 9plectēs sūmarie qđ itēdi² .co
laudabilior ē, erit itaz qđē³ supflue nisq; plixe
ppōis istō qđ sc². Oim malor & stulticia ē mī
atq; matēries que parit p cēlis imēsas cupidita;
tes: Jmmēse porro cupiditates ifinite imodēra;
te sunt: hr pariunt auariciā: auaricia porro hoi
nē ād quoduis maleficiū impellit: Auaricia
q ducti nīi adūsariī nos debellare atq; euertere
conantur: Satis enim p eppō dictum fuisset

Omniū malorꝫ ſtulticia eſt mī atꝫ materies:
Nam qđ ſubſequitur p rōe adduci potuiſſet dñm
Hec enī p ceteras immēſas parit cupiditates: ꝫ
pro ꝯfirmacione rōis aſſumere: qđ ibidem ꝯſe
quenter annectitur ſic dicendo: Ex immēſis cu
piditatibus auaricia ſumit ſcaturiginē: q̄ hoiēz
ad quoduis maleficiū faciliꝰ iducit: Ab hiis
q̄ ꝫ ꝯſimilibz uicijs ī eyp̄ōib9 cauēd9 erit

De vicioſis racionibus diligēcius no
tandis et vitandis

Rūi admod9 ꝓdeſſet laudabilem frugiz
eyp̄ōem ꝓponere: ñ idētidē quemlīēs rō
adiūgatur: que rē ꝓpoſitā ꝯfirmet: ſed longe de
terius ē p̄ ualida racīōe. ieptā ꝫ iconſtātē: aut
min9 ualidā aſſumere: ea ꝓpt̄ de uiciis ī hac
ſecunda argumētacōis parte dñd9 eſt Dico i
gitur breuiter: q̄ ea rō eſt uicioſa que eyp̄ōi no
ſtre accomodata ñ ē: ā ꝓpt̄ īfirmitatē: ā ꝓpter
eū uanitatē: Infirma rō eſt que nō neceſſario oſ
tendit faciēd9. ul nō faciēd9 qđ eyp̄ōitū ē. uerbi
cauſa ſi poſita hec propoſicione: Pueri caſtigan
di non ſunt. Hīmōdi aſſerā racōem ſic: Nam
immatura etas non ſuſcipit diſciplinam: ł hāc
Nam moleſte ferunt flagellari ꝫ odiū q̄ꝫpiūt

contra castigatorē. Habet pfecto q nulla hꝛe
rōnū satis roboris habet qua rō ē q ep falsa cā
deducitur hoc mō: Amor fugiēdꝰ nō est: nā ep
eo uera nascit amicicia: vl sic Phīe nō ē icū;
bendꝰ: affert enī socordiā atq desidiā: Theolo;
gia uitanda ē: ep q mlte abolīūtur hereses: pa;
tet utiq has rōes falsas ēe: qm si uīe ēent falsi;
tas ep eisdē nō deducere. Preterea īfirma rō ē q 2ª
dubiā ꝛ īualidā cāz affert p nccia: vbi gracia
Fortune credendꝰ nō ē eo q ceca est vaga stl
ta ꝛ crudelis: Nā ꝛ mlti fortunā nl ēe epistiat
ꝛ si sit neq bonā neq malā neq stultā neq sa;
pientē neq uagā neq stabilē neq prudā neq
īcautā de se ēe n̄ ꝓtū uel diuina puidencia de
ipsa re quā fortunā dicimus prmserit uel dispo
suerit sic uel aliter euēturꝰ. Vel msi tm̄ homo p
industriā ꝛ sollerciam: susq epigentibus mer
tis ut demeritis hoc ut aliud ad bonū ā ad ma
lum euentū sibi comparat Item īfirma racō 1ª
est q idꝰ aut quasi idem affert pro racione qd p
eposicionē dixit sic: Magno malo hominibus
est auaricia: propterea q propter inexplebilem
auri cupiditatem homines mltiqlī afflīgī: ut
sic: Magnopere meanbendum est sacris litteis

Nã ꝑ eas ī sacra occupamur lectõe: Prefa ifir
ma racio est que mino idoneã causam affert ꝙ
res epigat: sic Theologie studendo est q̃ mediã
te temꝑo tñsigas. longe melio fuerat dicere cuo
noticia ad felicitatem cognoscendã adipiscendãq̃
maxime confert. vel sic. Vtilis est sapiencia eo
ꝙ sapientes pietatem colere cõsueuerunt: Nam
non magis ad sapiẽtes ꝙ ad multos alios q̃
sapientes habiti non sunt cultus pietatis ptine
re dignoscitur. Nõ absoluta igitur fuit oõ. sed
debilis admodo & generalis non ꝓpria: Preterea
iualida est racio q̃ alij exposicioni facilime potest
accomodari: ut si q̃spiã dicat² īsano & ceco: Insa;
no q̃ q̃ diutat se ñ attẽdit: ceco q̃ idẽm oiboz se;
se applicat: Nez eī ī haꝛ duaꝛ rõnũ assignicõe
mlest: utra ꝙ īsano à ꝙ ceco applicet². Nã nõ
magis cecitatẽ ꝙ īsaniã explicat

De uicijs uitandis ī ofiꝛmacione rõis

Q̃s aĩmũ diligẽt apponat ad ea q̃ pau
lo superꝰ nuprime q̃ scꝑta sũt ꝙhẽdet oĩa
uicia q̃ de cõfiꝛmacõe ꝓpõis dicta sũt accidẽ posse ī
rõnis cõfirmacione: eaꝓpt & hic diligẽt ꝓcauen
da erũt: uez quia et multa alia atz alia uicia
suadendo uel dissuadendo accidere cõsueuerunt ī

hac ipa ptē in q̄ magno pe pendet oratoris ingeni
um: & ad laudandū alios uis & robur nōmō exco-
gitande erunt a nob huiscemōi ofirmacões ra-
cionū adducende: Verū & diligēti prudēe intel
lectualis q3 cautine uigilancia & sollercia discu
iende: ne q̄ ptē vefelli possint. aut saltē difficiliē
a sua sede deturbari: Et qm studiosi duplici ēsi
oclusione utili2 i ofiendis voīz attēdam9 q̄nam
modo h9oi rō labefactari possit. destruēdo ut ptē
alterā ut utrāq3: Sit itaq3 ista ppō: Ad sacre
theologie studio non sunt scolastici reuocandi:
Atq3 talis racio subsequatur: Quoniam neq3
faciliter: neq3 breui tpe tante facultatis doctina
pfce nācisci pt̄: subīfera2q3 ofiz° voīs h9cemodi
Magna ꝯ. si causam dicè pt̄ alme a te afficior i
iuria: q̄ me ad h9oi studia adipiscenda tm̄ misisti
et nunc tā breui me reuocas spacio: pigetq3 &
absencie mee et expensaz: Nam si me idoneum
ad tam̄ bo[illegible]is cur reuocas: si minus
idoneū [illegible]gnoscebas cu[illegible]misisti: Sime sumptib9
magn[illegible]q̄m s[illegible]on[illegible]o tpe in hac achademia
diuati[illegible]on p[illegible]ateno⁹ non fueram: Tua
autē sua[illegible]ela. tuoq3 p̄cepto diuerti9 opportuno sb
sidio non sum p̄uand9: Dilust2 autē istiusmōi

Studiosi 2q3 ofiz° voīs
in ofiendo cumb[illegible]

argumẽtacio cõfitẽtis ep̃ p̃te una tm̃mõ impbata sic: Nulla i filia a me irrogatur iniuria diuo ad ꝓpã eaz̃ te reuoco. qm̃ nuptie digñ placide didi ceptũ ẽ ad sapiẽ munica adipiscẽda: nec me piget eppẽsaz̃ sz̃ de tpis amissiõe Vtq; á p̃te sic diluit. Difficile ẽ pgnoscẽ uẽtura ꝛ ea mẽ me q̃ ep hõis pendent arbitio Quõ autẽ alioq̃ ꝺspectum te studiosũ: peuniisq; abũdantẽ studio sapiẽ abilẽ epistimãs ad gymnasiũ celebre: cum sufficiẽtibz admiculis te trãsmisi: Nuc á ꝛ q; a pristis moribz ꝺsuetudineq; studẽdi degnias: Jn̄ te reuocãdo ratõ sũ. nez subsidiũ cõfendo: ne argui possi a dño q̃ peuias ipijs usibz eppoẽndas idignis pfligatoribz elegerĩ distribuẽ. Nulla q̃ vti uideor uidere iniuria te afficio: Adhibẽda q̃ cuá fuerit ne hõi affeám q̃ facilime dissolui possit:

Vicioſa ꝓterea cõfirmacio eſt: qm̃ p determinato ſigno vel cauſa abutimur eo qõ ideterminatũ eſt: et ad plura poteſt acomodari. ut ſi dicã: Necẽ hũc egrotaſſe: qm̃ pallet: vel mulierẽ pepiſſe: qm̃ in volmis geſtat infatuum: Aut hũc timere qm̃ tremit: vicioſũ iſup cõfirmando ea adducere q̃ cõtra ipſum dicentem facilime poſſit retorqueri: Jdeoq; ſummopere cauendum eſt.

mꝰ vo ꝓmi diuino. ne q̄ꝫ ẽsserat contra a; lios qꝫ maiestū est eū ipe cōmisisse. Quia tꝫ ꝛ est doctori cū culpa ꝯdarguat ipsum: ꝓtēea uiciosū ē qꝫ uulgarē hz defensionē. Hoc mō: Ira deductus peccaui: amore fasciatus ꝛ infa tuatus uirginē uiciaui: ꝙmo sompnoꝫ sepulꝯ negligēter me habui i hac re: Nā si istiusmodi ecusacōibus leuibꝯ ꝛ paꝛ constātibz locꝯ dare tur: facilē fieret: ut mayis peccatis uenia ꝓsta retur. Ad hoc accedit: qꝫ manifestū dilatū ꝛ q̄ꝫ dis culpa leui q̄dāmō tegitur admmicto: Vt si q̄s illato mꝰ dampno. m psona siue i rebus di cat se satisfacturū ꝙuo aliq̄ admmicto ut doleā de offensa. Vel si dicatur salestissimō uiro ꝛ nepha rio p̄cendꝫ ee. qm̄ idustꝯ est. ut ꝙ ꝯicsus: t ꝙ sciantificꝯ: Accedit ad hoc rō q̄ seco ꝓ defensione adducit hoc mō: Profecto si cogitasse ego hac re me ad tale tm̄ꝫ discrimē uēturꝫ mūꝑ aliena pe; tisse uxorē: t ad latrocinū me ꝙtisse: sz mūꝑ hꝺi in mēte uenerūt: Ite uiciosū ē pro cto su mē qꝫ mctū idelimabiliꝫ ē apud eos quos di; cimus. ꝙel eciam apud sapientes. ꝙel incogni tum ꝑ eque incognitum ꝙelle demonstrare: ꝙt ꝙ quis dixerit m centro terre esse elementum

ommino ip̃mpetū: sup celum empireū cōstituti
ēe celū crystallinū aqueū ad contemperandū ca-
lorē ignis celi empirei: vel si quis dicat Johā
nē euāgelistā ita cū corpore & spū sit assūptum
in celo: sicuti & uirgo gloriosa. ut si q̄s dicat ig-
noranti geometriā: sicuti triāgulus habet tres
āgulos: ita q̄drangul9 q̄tuor āgulis cōstat: &
hijs silia: Item uiciosum ē in cōfirmāda causa
vel aliq̄d suadendo ea approbare atq; adducē q̄
alia ac dicuntur. ex suspiōne ut opinione habita
de dñte: uel de hijs quib9 fauet. uel q̄b9 adhere-
accipi p̄nt: vt si quispiā doctus ac bone ꝑpute-
cōis in ēlijs. vel& ābiciosus & dignitatis cupid9
suadeat in Ep̄m eligi uir& scientia famaq; cele-
berrimū: et in hac ipsa re maxime occupat9 sit:
vel q̄n q̄spiā auidus alicuiꝰ rei assequnde de q̄
de se ut de suis beniuolis emanarūt suspiciones
uel indicia. uel de facili obortu p̄nt. ea suadet
atq; confirmat: ad q̄ pro se vt suis necessarijs
uidetur aspirare: Nā in h9oi nō sufficit rationes
inducere q̄ bonū honestū uel commod9 suadent
prosequend9 nisi diluantur: aut saltē ꝙ maxie
ꝓtendūtur suspicionem asserencia que dicant pro
cuius ad commod9 ꝑtīj vel amicorum dirigi:

ꝑ ad ꝓuniuersale bonū ꝙsequ9 : Est ꝫ uiciosū falsis ⁊ uulgaribꝫ diffinibꝫ uti. Falsa ſt̄ huiꝫ modi. ut si ꝗs dicat: Nullā ē̄ mutuā n̄ que ꝑpulsacōē ā conuicio constet: uel sic Nullū maiꝫ est obsequiū ꝑ pecunias acomodare: uel sic Nullus potest deo seruire: n̄ religioni sese dedicauit Vulgares sunt que rebus ꝑsonis ue diuersis attribui possūt: ut si ꝗs fenebratorē describens dicat eū cīctatis pestē unicā ac ꝓnicie pauperē: hoc etenī mō nō magis fenebratores ꝑ tyranni: ꝑ alicuius insigꝭs furis seduciosi aut ꝓditoris attulit diffinitionē Viciosū ē insup ꝗsi ꝑ argumento et constanti re sumere qđ ꝙsitum ac determinandū est: ut si quis aliquē furti inculpans dicat eliđ uirum improbū esse auarū fraudulentem omni scelere contaminatū: Et id satis constare eo ꝙ plurimas res. ac speciosas. magnasq; ꝑ furto sibi abstulerat: Hic eī ꝓsupponit qđ ꝓbandū erat Item Viciosū est controuersia ꝑ ꝙd iusta uelle dissoluere: ⁊ delictū delicto uelle deluē Nā uti uulgo dicitur: allegare iconuenientes nō est soluere: ut si quispiā diceret nō equū censeo uirum istū alienigenā moribꝫq; nr̄is non satis congruentem in cōtuberniū nostrū admittendū ē̄

ß.

aut preces eius apd̄ reuerendas paternitates
uestras uim obtinere debere: Nam nescio an
nostrates apud ep̄teras naciones huiusmodi
beneficia ualeant impetrare: & ꝯti soleant fa-
cere preces nr̄as: vt sic. Hūc q̄so doctorres eg̃
gr̄j ad doctoratus suscipiēda īsignia admittite tā
q̄si nō satis pit̄ appar̄at: Nā ep̄ q̄ ad bachal
lariat̄ gradū assupt̄ a uob̄ fuit: nlla sit̄ cā
cur eūd̄ a doctorali laurea īterdar̄ á ip̄allè de-
beatis Jtē uicio assc̄ribi' ꝑtīcio: q̄n id de q̄
sum̄a ꝯtrou̇sia ē parū expedite q̄ iā ꝓbatū reli
q̄tur: hoc mō: Cū ꝑstet unicuiq; nr̄e ꝓbate fide
i uiris integrit̄q; uirtutis: ac nr̄e sapientib; dig
nitates honores īt̄q; p̄blicas̄ administrē coēs
et conferēdas: nl ābigēd̄ ē q̄n deceat imo & op-
portunū sit: huiꝰ ep̄atus á collegij cura ad mi-
nistracoēm̄q; impendēdā et dño ꝑetro uiro ꝓba
tissiō ꝑsumatem̄q; sapie & prudent'. mitar̄q; litte
ras̄ uiro: Nisi enim constet eundem ipsum ui-
rum talem esse: imo de eo ipso disceptacio sit tā
de moribus. q̄ de doctrina. facilime contemp-
netur hec confirmacio Jtem vicios̄um ē ip-
sum sibi in sua oracione dissentire atq; iam pre
positis et affirmatis contradicere: hoc modo:

Nescio doctores egregij q̄ rōe iculpē & īdagnā & accusē hūc uitiū impudī & sacrilegū atq; oīm q̄ uiuūt imprudentissimū: Nā neq; deū timet neq; fame suę ꝑsulit: neq; q̄d de eo dicant ut suspicen tur hoīes curat: Quid g̃ op9 ē cū admonere cū odio ī arguētē ac ꝑmonefaciētē exardeat: quid increpare cū deterior fiat: Quid rogaē ut sese emendet: cū aures obturauerit tā pijs monitis q̄ ſlubertris documētis. Ast ego nē. q̄ aliud īmediū nō dat. culpas eiꝰ ītegrā. scelera ꝑducā nefandissimā illiꝰ maleficia ītegrato: O pfidū uitū. o facinorosū. o plenū dedecoē oīq; repletum nequicia: Audes hos aspicere. audes inter hominēs commorari. audes ī celum oculos attollere: Simite patres. simite q̄so me saltem exacuari. atq; uirus omne sue malignitatis euomere ut uel sic gladio infamie confusus cogatur praua suos mores deponere. atq; uitā īquissimā emendare Vicio sum insuper est id qđ dicitur contra iudicis uoluntatem: q̄m magnopere q̄; tum possibile est sunt consiliandi et nō benuole cia attencione q̄ retinendi. Similiter cum dicitur: aliquid quod offendat eos. quos amare colere: aut uenerari debemus. ut defendere cō;

ſeruareq̄ tenemur: ualde quippe indecens eſt eos ledere quibus debemus eſſe preſidio uel q̄z autoritas nobis oportuna eſt: Ideoq̄ diligentiſſime precauendum erit ne ad hos ſcopulos et offendicula impingamus Preterea uicio ſum eſt non omnes res explicare: quas in diuiſione te dicendum atq̄ demonſtrandum polliciteris fuerit: maxime uero quom p̄cogitata uidebitur fuiſſe oracio. et ad ea que ꝓpoſita fuerant tempus et auditores conueniant: q̄ ſi aliq̄ cauſa impediti fuerimus ne poſſimus pollicita proſequi: opus erit eam breuiter apperire: ne id q̄d omittimus nob uicio aſſcribi poſſit uicioſū i ſuper eſt q̄ magne impericie ſignū: ne quom de aliqua re certa: q̄ determinata dicendū ſit ad aliam impertinentem materiam deuoluamur: atq̄ principalis negocij obliti. id ad q̄d incauti decidimus ardenciꝰ atq̄ longius proſequamur. In q̄ uicio ſepe incidit. ā q̄ partū p̄cogitāt q̄ dāda ſunt ā q̄ partū tenēt ordinē atq̄ formam artis q̄ dādoꝝ. ā q̄ partū ualēt tā ingenio q̄ memoria: Iōq̄ cp̄e cāū fuerit q̄ res diligēter pmeditata q̄ cas actuāte ētoq̄ ordiē q̄ forma diſpoſitaſq̄ meōrie mādare Qd̄ ſi neceſſitatis

aut adornacoîs. á pbacoîs causa á rẽ aperẽ de
mõstrãdi á exortandi á excitandi ut aliqua a;
lia de causa occurrat iterdũ aliqd nõ ꝓcogita;
tũ iterponè notandũ erit locũ ille iq̃ fit it̃ positio
atq; diligẽtiq̃ ad illũ ꝛedeũdũ cũ id qd̃ iterponen
dũ fuerat explicatum erit ne uideam̃ de egrie i ge
nus trãsmigrasse: & a uento raptos ad longio
ra deuolasse: Considerãdum preterea ne ad ali
am rem ad dicendũ uocati: ad aliã explicãdam
nostra ꝓtrahatur oratio: Aut de aliq̃ ꝑpiam gẽ
dere: quom de alio sit controuersia: Aut quom
omñ aliquod sit expurgãdũ aut defensandũ aut
pbandũ ad aliud deuolamus sermonem nostrũ
Quod q̃dem nõnulli aduocati aut procuratores
rei celeritate q̃d studiosius amplectuntur: ut
q̃m uiderint se satis commode nõ posse expurga
re crimẽ: qd̃ ab aduersarijs opponitur: aut de;
fendere quod impugnatur: aut pbare qd̃ pbãn
dũ fuerat: ad aliquid aliud detorq̃at orationis
stilum: in quo uideant aut sperant sibi dari ꝑsi
dium: ut uel sic aduersam partem defatigent:
aut iudices deludant. á pfugã sibi & suis consu
luisse uideãtur: Quam rem etiam in disputati
onibz nõ nulli obseruãt: tũ ut arguẽtẽ gẽtent

§ m

Tū ut ipi euadāt id ad qd mīme sentiūt se sa
tis mūitos. Hoc si diligēter ī oīoe aduersariorū
obseruauerimꝰ sepe deprehendꝰ atq; callidītati co
rū īsistētes eoꝝ cōnatus ꝙterem⁹ ꝙ vicios um
ē īsup artē á sciaz aliquā á studiū qdpiā uitu;
peraē ꝓpter eoꝝ uicia q ī hȳoi dsati sunt ut qui
contra rthoricā linguas epaciūt ꝓpt alicuius
rthoris uitā uituꝑādā: Que res ꝙ indecens sit
satis ep hoc ostat: qm hec uia nōmō leges ipa
toꝝ sumoꝝq; pntificū. uerū ē sapie studiū qd
tantope laudat⁹ ē epcolit⁹ deturpari posset ꝓpt hȳ
reticos ē sasmaticos q sapie studuisse ꝙfitent⁹
Sic nlla rligio nec ē fides satis ī suo decoe cō
staret: si ob hoc uituꝑāda crederetur: q nō nlli
ab ea apostataruīt ē ꝙ ples hanc uitā professi
mltis notis ac pessimis uicijs fuerūt deturpate
Nec uicio uacat epistimaē se demōstraē a q ma
leficū uel aliqd negociū factū sit: dū illd inqui
ritur ē pnuestigatur. angendo detestando epe;
crando illd idē: atq; dilatando sermonē dicē illd
esse facinus indignum. dedecoroſum. intollera;
bile: et omni dignum supplicio. ūt si quaratur.
Quis essregerit ecclesiam. furatus sit caliceꝫ
uel alia atq; alia huiusmodi: Dicat quispiā.

Profecto ui hoc actū est. nā sepe uiolentate: aut
dines euersi. pessulū fractū ē: Nec enī queratur
quomodo hoc factū sit: quom id satis constet: ꝫ
a quo factū sit disquiritur Vicio īsup datur ꝫ
compādis ūbꝫ. alterā mitis effertre laudibꝫ. ā
uituperando depmere: de ūliq̄ dō parꝫ admodū:
uel negligēcia dicere. Vt si agatur: votū arma
p tutādis amicis assumēda sint: Vt pcia legā;
tos ad pfectādā causā. aut arma cōtra confe
deratos nob assūpserīt: ut sic recogīta possimus
ut coamicos reprehendē de occasioē belli pstita mi
micis: ut eos uti decet defendere satis explorato
q̄ īmunes sint crimīs: Que q̄moda sit ī alīa re
que ꝫ incommoda accidere soleāt accuratissime
attigere. Que dō ꝫ altera sint: ā euenire pos;
sint. quasi ad rē nō ptineāt ptransire: Maximo
īsup uicio ꝫ ūbit ꝫ ꝫ rebꝫ q̄pādis necesse pu;
tari alteram rem uituperari quom alteram lau
des: Quod genus est: Si queratur: Quis du
orum apostolorum Petri uel Pauli precellen;
ior fuerit: Johannes baptista uel Euangeli;
sta: Vniuersitas Cantabrigie uel Oxonie: Or
do Minorum uel Predicatorum: Is qui di;
cat alteros ledat: Non enim necesse ē si alterū

ß m

laudes et extollas: aliquã ut deprimas ut uitu-
peras: Sed sacꝫ ẽ ꝙ longe melius ea adduce-
re ꝙ ad itẽtã ꝯclusionẽ faciant omissis his que
ad alterꝫ deprssionem uidẽtur accedere: eo ꝙ de
laudibz tm̃mõ q̃rit' ꝙ nõ de uituperio. Jn q̃ q̃z
sepissiẽ precatur a q̃bzdã imperitis: q̃bz indigne
ꝯcessũ euãgelizãdi officiũ: q̃bz nõ uidetur satis
posse scõs pfessoĩs sue. uel religionẽ quã pfiten
tur extollere ñ alienos scõs a religioẽ eoꝝ ut a-
liaꝝ religiom̃ pfessoes attenuẽt: Laudabilius
q̃ fuerit ut nõ mõ ueutrã pcm̃ nõ ledas: uerũ ꝙ
cũ alterã ptẽ magis extuleres alterꝫ ptis lau
des nõ fileas: ne cupide ꝙtra ꝓitatẽ dixisse uide
aris: Nec uicio uacat de noĩe ꝙ uocabulo cuiꝫ
piã rei ptinacit ꝙtendere. ꝙ totã rei seriem illuc
uelle diuertere: quã rem ꝙsuetudo modusq; lo-
q̃ndi optime potest indicare: Aut tũc de rez uo
cabulis uelle ociosa disputacoẽ ꝙtendere quãdo
de rebz ipis euidẽcius constat. Rebz enim uo-
cabula deseruire debent: non res ad uocabula
sunt referende Hec tot et tanta de uicijs ꝙ cõ
firmacionibus obseruanda sunt: ut ilt eoꝝ
ab eisdem declinemus. ꝑ ꝑ et hic non nulla ad
dicta sint: que oratori ꝛ omni parte oracionis

usui futura sint si diligẽter q̃ ãnotata sunt discu
ciat ⁊ obseruet

De uicijs i ꝓpoꝛnacõe uitandis

uoiã ꝓpoꝛnacio ꝯstat ex silibꝫ ⁊ ꝓem; De vicijs i ꝓpoꝛnacõe vitandis
plis ãplificacoibꝫ ⁊ iudicatis ceteriſq; i
bꝫ q̃ ptinẽt ad augẽdũ ⁊ collocupletãdã argu
mẽtacoẽꝫ: q̃ in huiuſmodi uicia obſiſtere poſſint
ꝯſideremus Similitudo itaq; uiciosa ducit' ſtatu vicioſa
q̃ nõ conuenit cũ re quã p illã ꝓbare ã palã;
facere intendim9: nec hꝫ parẽ roẽꝫ 9pacois: ã
nocet illi ipi q̃ affert: vt ſi q̃ſpiã diꝛerit Sicut
iubente dño pmiſſũ fuit iſraheliticꝰ ꝑplo ſpoliaꝛe
egipcios eoꝝ ⁊ inimcos uaſa aurea ⁊ argentea.
ita ab egipcijs 9ꝑſtita aſſꝛtando: Ita ĩ licet
apũ me depoſitũ ⁊ ĩ 9ꝑſtita denegare ⁊ reſtimeꝛ
vel ſicut licuit pꝛiarchis ⁊ regibꝫ diuini populi
mlitas habere uꝛores ⁊ 9cubinas: Ita q̃ et ꝛo
michi licet Exemplum vicioſum eſt. ſi ã fal exemplu vicioſu.
ſam eſt vt facile reprehendi poſſit. vt ſi dicam:
Quemadmodum Abraham occidit ⁊ immola;
uit filium ſuum domino: Ita ego filium meũ
immolabo: Aut ſi eſt improbũ: vt ſi dixero.
Quemadmodum Jepte filiam ſuam ſibi ꝓmo
obuiantem de uictoria redeũti dedicauit moꝛti

p voto emisso: Ita ego mez meã in p° occiuen
tã morti p voto emisso adiudicabo: Cõstat enĩ
q̃ ĩ poribz ſtitudibz diſſilitudiez: q̃ pplo iſrahẽli
tico ꝺceſſũ ẽ mutuo data ũtinẽ ĩ ẽcõpenſã damp
noz̃ ꝑſſoz̃ ab exipcijs: q̃ patriarchis et regi
bz ꝑpli dei ꝺceſſã licẽciã de pluribz ꝓporibz q̃ cõ
cubinis: ad mltiplicacoẽz diuini ꝑpli: quaz̃ du
rum cãz̃ nulla nob ꝺgruit: ꝓreẽea falſũ eſt:
qꝺ p vo ꝗſi ep̃zplo ducã. Abrahã filiũ ſuum
immolaſſe: De repte vero q occidi mandauerit
filiã ſuã ꝑpter ꝓmiſſionẽ facta. id q̃ reprehendi
tur tanq̃ imꝑbũ: Ꝺoꝗ clarũ ẽ conſtat has ar
gumẽtacoẽs mde ꝺductas locum nõ habẽ: aut
ꝑpt cauſe diſſimilitudinẽ: à ꝑpt falſitatẽ: à ꝑpt
rei imꝑbitatẽ: ꝓreica iꝺgruũ ẽ p epẽ° ꝺducẽ
qꝺ nõ cohẽt ꝑpt imparilitatẽ maioritatis à mio
ritatis: vt ſi ꝺicerẽ: ueſtes aureas q̃moſq̃ de
ferã: q̃ rex iſtiꝺi utilꝫ ornamẽtis: ſũ eteni homo
nobilis et diues. vel ſic. Ibo q̃ ludam cum pu
eris et puellis: Nam yconomus meus id decẽ
ter agit: non intelligens. q alia ꝺecent domi;
num: alia ſeruum (Res laudata vituperata;
ta vel uꝺicata: vicioſe proferitur: ſi aut de diſ;
ſimili re ꝺducitur: aut de ea re de qua contro

ũsia nõ est aut si improba sit. scz. qz ab imq laudata uituperata ul lata. aut eiusmodi sit ut plures magis ponere z ualidiores iudicacões laudes uel uituria de eadẽ re ab emulis nris proferri possint Vicioſũ ẽ id uelle docere z in eo uelle occupari ꝑ maxe qd plaꝛ sit concessũ et usitatũ: z nõ mltũ ptineat ad rem quã ꝓbamus uel improbamus Vicioſum insup est id velle ẽtollere uel deprimere: qd primo declarandum est quale sit. vt si quis arguat mltis indicijs: ꝑ graue sit sacrilegiumqz indignum z intollerabile: et id esse scelus grauissimum: antegꝑ constet sacrilegium factũ fuisse ut a quo factum sit: Non enim votum indignum sit: an non: sed factum ne sit: aut a quo factum sit quaritur

De Vicioſa complexione: et tribus Vicijs illius

Omplexio uicioſa ẽ que ꝓpositorum pũtit ordinem ꝓponere complectendo q ꝓmissa sunt: Et que breuiter non concluditur: Et que ex enumeracione ẽtũ aliquid et constans ñ relinquit: per quod summarie ac substancialiter intelligatur qd in argumentacõe ꝓpositum sit

Quid dem̃ in rõe. qd in cõfirmõe. qd i tota argumẽtacione demõstratũ sit

De spẽbz gclusiõis & qbz locis 9ne utetur

volte sunt gclusionũ spẽs & p earz diuersitate aliis & aliis uti quẽat p ut subiecta materia suadebit & acumẽ ingenij dñtis adhibita diligẽcia pspicè poterit Triptite q̃ sunt gclusiões q̃s greci epilogos uocant: Nã ep emphacõe ãplificacõe & gmiseracõe gstare nostrã Ihe ppc ad ũthões oratores q̃z ptinẽt: Nã bñes ille gclusiões: qbz sepissiẽ & logn° & disceptã° et pozãdo vtim̃. mime ad illã gclusioẽz ũthoricam accedũt de q̃ a pnc° dcm ẽ qp ẽ artificiosa immo tocia orõis: Ilt ei gclusioibz breuib9 q̃tuor locis uti possum9: In epozdio. post narracoẽz: pf firmissiãz argumẽtacoẽz: & i oratoria gclusione Illa vero cõclusione que ponitur voltima pars oracionis: voltimo tãtum modo unoq̃ solo loco vtendy est Enumeracio est per quam colligimus et commonemus quibus de rebus uerba fecerim9 breuit ut mouea in redintegret oõ: Et ordie qdq̃d erit dcm ũfem9: ut si auditor mẽorie mãdauit q a nob dicta sunt: ad eadem seruato ordine reducatur: In hac aũt curandy ẽ ne aut

ab exordio aut a narracõe ĩpetat⁹ oĩois enu;
mera⁹ Nã & hoc ad rẽ nõ ptiz & plꝛitatẽ fasti;
dios⁹ aggꝛiat: ingeritq; suspicionẽ q̃dꝫ nimiũ
ꝑmeditati artificij & ostẽtacõis ingenij & meõrũ
sig̃ficãde: Quappꝛ enumeracõis iucũ a diuisõe
sumẽdꝫ uide⁹: Deiñ ordie dcoꝛe imutato & fir;
mit tento q̃ i ofiz̃coẽ & ꝙutacõẽ spaꝛsi ac mul
tipliciẽ ꝓposita fuerũt breuiꝭ ꝙmẽoranda sunt
Tiadiũtẽdꝫ & in hac re ꝙmodius pctanda non
sꝑ eodꝫ mõ: et hisdẽ fere ũbis utẽdꝫ ẽ ĩ hac ipa
ꝙclusionis spẽ. Nã si eodꝫ mõ semp tractaꝛet⁹
pꝛspicue ab omnibus artificio q̃dã tractari in
telligeretur: Si autẽ uarie fiat: & hanc suspici
onẽ & facietatẽ auditoꝛ & paruipendiũ deuitabit
ozatoꝛ. Quare tuꝫ oportebit ita facere ut pleꝛi
q; faciunt ꝓpter facilitatem. sigillatim. sez. umãq;
q; rẽ attigere: & ita omnes breuiꝭ ptransire aꝛ
gumẽtacões ut sez ep umãq; argumẽtacõẽ q̃n
tota iteꝛ dĩ nõ pt̃ id eligaꝛ⁹ qꝺꝫ erit gꝛauissimũ
& unumquodq; ꝙ breuissime fieri pt trãseatur
Tuꝫ autem id quod difficilius est. quas paꝛ
tes opposueris in pꝛticione. et de quibus te
dicturum fuisse pollicitus sis: Rationibus mꝭ
tis comprobasse: quibus breuiter recensitis:

Tum ab eis q audiunt querere: quid sit qd si
bi amplius in hac ipsa re uelle debeant demon;
strari: hoc modo: Hoc docuimus: illd plam̃
fecamus: vbi causa vt docendi gracia potissiẽ in
eadẽ ĩ consistamus: Appeiamus nunc quẽad;
modũ hoc secundo concludẽdi modo in argumen
tacoẽ q̃q; ptita supius tractata uti possiũ: Cũ
g̃ diperam magnopere incũbendũ ẽ p eterna fe
licitate nãcisc̃da. Idq; voĩbꝰ mltis similitudi
busq; pariter & epẽplis ptaueri. sunt ẽ aptũ id
dideri: Quẽo a vob an q̃cũ sit qd amplius ĩ e;
adẽ ĩ dubitetis: aut ꝯtendẽ ualeatis q̃ri id ita
sencẽdũ nõ sit: nã si istiusꝰ nature de hac ipsa re
omnibꝰ isitꝰ ad eam asseqũdã nos allicial et si
ea adepta quietamur in desiderio: Et si constat
tam m̃ximũ bonũ maximis laboribꝰ sit q̃ndũ:
nullũq; p ea consequnda sit formidandũ periclin
tum ꝓpter ipsiꝰ ĩ q̃ desideratur amplitudiñ tũ
ꝓpter certitudinẽ illd idẽ consequendi ꝯsiderata
dignitate: bonitateq; pollicentis qui fallẽ nescit
et certitudinem sine errorĩ. id consequendi quod
nobis promisit aperuit ꝓtestatus nobis ad hoc
ipsum bonum assequendum non solum admini
culis anim & corporis: sum etiam auxiliarum

creaturaꝝ nob deseruienciū. atq; ep seruato im
se ordine rez gerendaꝝ idemtidem a nobis fiē
dū insonuantibus: Numquid igitur dicetis id
q̄p̄ maximum desideratissimūq; bonū sit tamen
haud q̄p̄ aliquā uob posse apprehendi n̄ a paucis;
simis electissimis fortissimisq; uiris q̄bz deus ep
singulari benefio id gerere uoluit: Atq; gstat ut
diuinū qm̄ nō solū uiri fortissi: sz ꝛ delicate uir
gines id assequute fuit: nec som̄ scissē electissē
q; p̄e: uerū ꝛ petōres ꝛ mētrices: Jg his oībus
ponsis nil ē q̄re ābigere q̄p̄ debeatis q̄n ingno;
pere p tali tāq; bono assequendo laborandū sit:
nisi maiultis ppī uīaz negligēciā ꝛ tanti boni
pmissi: ꝛ a uob spreti ingratitudiez ppetuis itol
lerabilibꝫ supplicijs torqri: q̄p tanto bono legi
time adepto. im etheris sedibz ineffabilibꝫ aeternis
q; gaudijs potiri Potit īsup alio mō ꝛ arti;
ficiosus huius epilogacionis species pertracta
ri: ut eā tuas argumētaciones recensueris: q̄d
contra eas dici potuerit aut dictum sit ostendas
Atq; continue demonstres: quemadmodum
illud deletum sit: Per consequens michil am;
plius restare: quo minus credendum amplec
tendumq; sit: Jd quod a nobis satis dictum ē

Quod qđē facilime conijcē poteramꝰ: qm breuit
ad memoriam reduxeras vētes qb9 ꝓpōēz tuam
9brobaueris: et eas qb9 alioz ǫtiuisti. Ita per
breuē ꝯdā cōparacionē tuaz aduersariqꝫ rōm̄
auditoris memoria de cōfirmacione ⁊ reprehen
cione redintegrabitur: Cuiusmodi ꝫ eaꝺ ma;
teria ꝓsistēdo hoc erit ꝥemplū: Nō uideo igitur
patres optimi ornatissimiqꝫ ciues. quare īpio
studio non debeamus eniti ad eternam felicitatē
9sequendam: Nam 9 ea nō sit negari neqt cū
natura le desiderio omnibus iditum ad eā possi;
dendam nos alliciat hm̄odi autē desiderio ba;
m̄ īe dicere nō possum9: n ⁊ auctoꝝ philoso
phoz ⁊ sapientiqꝫ nīoz ⁊ sententiā ꝑsumam9 resel
lere: atqꝫ uelimus asserere deum naturamqꝫ er
roneam fuisse nob ingerendo desiderio de nō ente
Nec cōtempni potest ēm tamqꝫ ꝑcellēs bonū: q
adepto saciatur appetitus: nec ultra laborat:
Vt qcūꝫ aliud ab eo assequatur: Nec potest dici
ꝫ maximi labores ꝓ eoꝺ nāctscēdo sint appo;
nēdi et seruencioꝝ desiderio ꝓsequēdi: n manifes;
te cōuinci uolumus de īsania: Nā qui ꝓ rebz
dignis labores graues subeundos esse non ne;
gaꝺ ⁊ ꝓ dignioꝝbz longe maioēs tollerādos

qua fronte dicere possumꝰ ꝙ p̃ nr̃o pulcher
rimo ãplissimo ꝯ excellentissimoq; bono nõ mayꝭe
laborandꝰ sit: De largitore tanti boni ostensũ
est ꝙ fallẽ nescit: q̃ ꝛ muneribꝫ pulcherrimis p̃ꝰ
elargitis spẽ de consequendis immittit: et modꝰ id
asseqũdi p̃ obseruacõẽ legis nob̃ ꝓstense declara
uit: Nec q̃dẽ dice ualetis uires ꝛ industriam
uobis deesse ad tantũ p̃miũ assequẽdꝰ: q̃ et labo
res ꝛ queq; pericula maxima cũ astucia subire
nõ dubitatis p̃ carnis ꝛ corporis uoluptatibus
pfruendis diuiciisq; cumulandis: atq; ĩ isti9õi
bonis felicitatẽ de qua loq̃mur sitã nõ esse ꝓfec
to cognoscitis ꝓpter anneꝑã turpitudinẽ et anx
ietatẽ illoꝝq; insufficiẽciã ꝛ breuitatẽ: Et lõge
maiora uob̃ ꝓposita bona ẽ demõstrant. ꝙ ea q̃
iumẽtis sunt omnia p̃stãcia corpis: uigor aĩ
ꝛ iuuẽ intellectꝰ. cunctaq; creata uestigo ꝙ sui ẽ
dita ꝛ dominio subiecta: Non mirẽmi q̃ si dixi
ꝙ aues celi ꝛ aĩancia tre elemẽta elementoꝝq;
ornamẽta celi ꝛ celoꝝ luminaria arguunt uos
de tanto bono negligeto de subsidio impenso: de ui
a ad tm̃ bonũ ꝙsequẽdꝰ p̃mõstrata: Non mire;
mini si dixi uos quincendos p̃ ũgines delicatas
p̃ meretrices. p̃ sanctos martires: q̃ tm̃ bonum

omni spreto labore oiaq; pena deuicta gloriosissis
adepti sit Nō mirem si dixi q; ꝑphaꝝ oracla
lex euāgelica aplorūq; documta euidētissiaq; mi
racla uos quicēt de tā° bono uob mltiplī demō
strato sz a uob iofficiose omisso atq; nezlecto q;
bz oibz satis claēt q; irati iflexibilisq; iudicis
nō poteratis euadē q̄ uos effulmmādā sniaz n̄
ad tm̄ tomū tātis idiciis uob ꝓpōsū ꝙ ꝓpositū i;
defessis uiribz qaurratis: Nō erit iqgraū i hoi
enumeacoibz qcludēdis ꝙ id alicui p° a nra ali
ene a alicui rei to^m accomodare: Tribue^ aut
p° hoc mō: Quero a uob pres opti q̄bz roibz a
q̄ frōte adūsari possitis roibz ꝙ epēplis q̄bz ꝓba
tū est eternā filicitatē mp° stu° ee q̄rendā Nā
si dns laturus sniaz qtra impetos de tanto bo°
ptēso atq; neglecto adsit ꝙ q̄rat a uob his uerbis
ꝙ dicat: Quare tale tmq; tomū deseruistis cū de
siderū uob igessi ꝙ myr^m ee demōstraui ꝙ eiusq;
me nō solū ūtributorē ee spospōderi sz uiā illoq;
assequēdi demōstrueri. ꝙ p muneribz vltro ephi
bitis ad illd qsequndq; spē dederi uos a pace hq
mōi qsiderātes uires igeniiq; uīz apposueritis
uoluptatibz corpis ꝙfruēdis diuiciisz q̄qādis
mapis auris ꝙ āpietatibq; longe uīa nobilitate

atq; ꝑstacia iferioribꝫ. librā nīgis ꝙ iuitatē sectā
tes. medijs p fine abulētes. pua eligēdo ꝛ nīa spernē: ꝛ ordiēq; natura i uob ꝛ epī bos
puertēdo: quī ꝛ celi volatilia ꝛ gata aiancia: c;
limēta ꝛ elntata i se ꝙseruāt i uīm auxiliū di
tādꝫ uob datā: sꝫ ꝛ ugrēs delicate ꝛ mēices pe
nitētes ꝛ mītices sanḡnē suū p tāto bono pro
fudētes ꝓphāꝛ oracula vba tā i euāgeliis de;
scpta ꝙ p aplos rīserata stupēda miācla demōza;
ta: q oia ꝛ tīn tonū ēe magnope appetendꝫ: et
uob ꝓpoīm ꝛ ꝓpatū: nūqd nō satis uob idicarūt
qd a uob agēdꝫ p tāto bono assequdo foret ecō
tra uo a qbꝫ abstinēdꝫ. Quid q ditis de mea ce
ga uos ptēsa benigtate atq; clemcia: ꝛ qd senti
re debeo de vestra ingratitudine: n ut uos strā
de spretis muneribus et vos tradam cruciā;
dos eternis supplicijs: Certe credo si sic loquat
uob dns: vos nichil habituros. quid contra
huiusmodi suas interrogaciones respondere ua
leatis: Idcoq; precauendum est dum tempus
datur: ne ad tantum dispendiū deducamini: sed
pocius omni cura. studio et diligencia admiten;
dum eternam felicitatem consequi ad quam ap
prehendendam uos hactenus sum adhortatus:

Posset ꝙ attribui hꝰi qmonia de spreto boꝝ
psonis agelicis aplis martiribꝫ 9fessozibꝫ ugi-
nibus ꝙ his similibꝫ inducendo tales spūs vel
scōs 9tra 9temptores tanti boni sic dñdo Quō
ꝙ a nob dcm sit atqꝫ voibꝫ mltis 9batū eter-
nā felicitatē ēe a uob sumo stuo apprehendendā
nullos formidādo labores de pmissis a dño spe
rando voluptates corpis ifrenā° in diuicijs nl
lā spē collocan° nec i aliq̄ ppā creatura n ad
id ad qd istituta sunt: Nūqd nō possent de uob
9queri ipi agelici spūs ac dice q nō so' 9temp
sistis sumū bonū uob ppositū tot idicijs ꝙ tot ad
minicul demōstratū: sz ꝙ eos ipos de seruio bo
bis ipenso q̄ ad custodiā ꝙ sollicitacōēz circa uos
hitā ꝙ ugines sacras p hoc bono assequendo i epē
uobis datas. carnis illecebras suppeditātes et
peraltes pmiaz aplectētes ꝙ sactos mītires sā
guinē suū fūdentes ꝙ pphāz euāgelistaz aplo
rū oracla doctrinā ꝙ saluberria moita atqꝫ mā
cula q̄ oia ad tale tmqꝫ bonū assequēdū verbis
factis ꝙ epēplis eundētissimis uos inuitabūt Re
cogitate q istec oia in uobis metipis: ꝙ nō so'
qi nos audiatis uobis ista ponentes sed m
gis angelos ipsos: aut sanctoru sanctarumqꝫ

agm̃ 9tra uos iſta9ōi. aliaq; mlta obĵciẽtes
alq; ep̃p'antes: ut meliori mente 9cepta uicia q̃
q; deponẽtes. & mundi carnisq; blandicias alq;
ſpurcicias 9tempnẽtes ſum̃o ſtuꝰ ad eternã fe;
licitatẽ 9ſeq̃ndã ſuſpiretis & admitanī ſicut dez
ꝓpẽ īſup uariari h9cerōi 9plexioīs mo9 attribuẽꝰ
illū ẽbz īanãtis: uti ẽ lex urbs loc9 q̃ſpiã ãres
aliq̃ de q̃ tractaui9 p enumẽacoẽz hoc loco: Qđ
ſi lex natural ã urbs celeſtis irlm loqui poſſet
Nõne hec apđ vos q̃rere': Ego ſtimulū uobis
9timue ītrīſec9 adieci de ſum̃a felicitate q̃rẽda p
iſitū appetim̃ & dig̃tatẽ illi9. Dec9 ad id uiã le;
ge ſua p̃mõſtrauit p̃miſſoībz & minẽibz alleꝛit
adminicla dedit corpi faũlanãa & mẽtẽ diriggẽ
cia. Quoũ diũſoꝛtq; aialiũ mltaꝛ īſup ẽꝛ ina
miñtaꝛ epz̃m ordis & finis īſiti ſeruãdi & iq̃rẽ:
di vob dedit: ũgiẽs carnẽ domãtes: mẽtuoꝛs pe
nitẽꝛ medicinã aſſumẽtes: Martires uitã aũ
ſanguẽ p tãto tono adipiſcẽꝰ effũdentes: ante
octos uīos apposuit: ut eoꝛ ueſtigia imitando
diſcẽtis q̃ greſſ9 uīos dirigẽtis: Addidit ad hoc
ipſum prophetarum oracula: euangelice prefec;
tionis claram doctrinam Apoſtulorum tubas
Sanctorum ſtupenda miracula: Quid igi' p

tali tantoq; bono q̃rẽdo ꝓsequẽdo ꝛ apprehendẽ̊
ꝑ subsidio ꝛ adminiclo ãplio tradi debuit q̃d a
vob ãplio desiderari potuit q̃d a uob turpio negli
gi pt̃ ā ipudẽtio 9tẽpm ꝛ ꝑ 9tẽptu magis ac
mgis formidari: Exprgiscimi g̃ atq; ut uob in
situ ẽ tm̃ taleq; bonu desiderare ꝑ eo assequẽ̊ nl
los fugiẽdo labores: Et qd mõ de lege nature
dcm̃ ẽ sic de ipa de q̃ loq̃n̄ introduci pt̃ q̃rimonia
atq; ꝑ epilogu ꝯcludi eodẽ fere mõ sic dicendo:
Nescio ꝓfecto pres optimi q̃re dubitare debea;
tis de tanto bono amãdo colendo ꝛ oibz uiribz
ut vobis ꝓposuimus assequendo Nã si datu ẽet
huic tã ꝓcellenti bono sese aspectibz uris pntaẽ
ac lingue officio uti Nõne diceret. Cur tota mẽ
te me nõ q̃ritis q̃bz tm̃ ac tam̃ unuersale de me
iectu ẽ desideriu: Cur maximos labores pro
me subire nõ debeatis: cum̃ mei ꝓstancia mpi;
mã esse dedicerit: ꝛ desideriozꝫ q̃etatiua: Cur
deo de me loquẽti ꝛ uiã me assequẽdi demõstran
ti credere dubitatis. me vobis ꝓmissa ep collaꝫ
tis gratuito muneribus indubitanter fore asse
quendam declaranti: vt quid me contempnitis
et carnem inficientem sequimini: vt quid vas
diuicias derelinquitis et falsas amplectimini:

Cõsiderate gaia creata uob subdita Cõsiderãte q
oia idicãt bob q mẽtis ure acẽ dirigatis: uos
pcedit ingies cũ mũdicia: mercelces cũ pña mi
tices cũ rubricata stola. gphãz auneus. lex e;
uãgelica. aplozq; corona cũ doctrine tuba: qd i
gitr aplis eppectatis qn ad me assequendy toto
niru itendatis. nisi. qd absit. militis p negligẽ
cia q igratitudie spreti tomi pcãs pendẽ: qp pro
laborbz utuosoz actuũ i etnũ gaudẽ

De secũda spẽ gclusionũ que dicitur Am;
plificacio. seu idignacio: q de quindecim locis e
dẽ appopatis: qbz orator uti potest ad epussci;
tandã idignacobz contra aliquẽ improbum á
improbos actus

Mplificacio ẽ oro p qm gficitur ut audi
toz mẽs p idignacobz in aliquam pso;
nã á rem uehemẽtur epusatetur: Huiusmodi au
tẽ negocij facilitas mpme est oratoris propria:
Nam preter ceteras artes Rethorica illa est.
que ad iram et odium contra idignos animos
concitare docet peratorum idignitatem aggra
uando et ep aggrauando: Ad miscricordiam ei
am illos econtra docet mflectere per commise;
racionem de qua postea dicetur: Quantũ uero

Q. amplificatio

1 m

ad hãc ipaz ãplificacois spẽz de q̃ loq̃ñ ptinere uidetur: Jn pmis illoz intelligi volumꝰ posse oi bus eo hijs locis q̃s mꝰ ofirmandi ꝓceptis tra; didimꝰ tractari idignacoẽz: Nã eo his ĩbz que psonis atq; negocijs sunt attribute: quis idig nacoẽs nasci pñt: verumtñ p locos ãpdecĩ huic ap ꝓpatos sepatim ꝟsidereꝰ Primꝰ q̃ locus sumꝯ ab autoritate dñi ꝰmeõraꝰ q̃nte aure res ea fuerat deo ĩmortali q̃ sãis eiꝰ: à eis q̃z autori tas grauissiã debeat ẽe: Qui locꝰ sumet⁹ a sor tibz oraculis uatibz ostentis ꝓdigijs rñsis simi libz ĩbz: Jtẽ maioribz nr̃is sum̃is pontificibus Archipsulibz ep̃is q̃ hijoi Jmpatoribꝰ regibꝰ Ducabz marchionibz comtabz ciuitatibz genti bus hoĩbz sapiẽtissimis senatui ꝓpło legũ scrip; toribz Secundus locꝰ ẽ p quẽ illa ĩs ad q̃s ptinent. cũ amplificacoẽ p idignacoẽz ostendit⁹ Jn ad oẽs an ad maiorẽ ptẽ qdꝫ atrocissimꝫ ẽ Jn ad superiores quales sunt hijꝫ quoꝫ eo au toritate indignacio sumitur qdꝫ indignissimum est: Jn ad inferiores qdꝫ est superbissimꝫ. Hoc loco usus ẽ Jsaias cº pº dicens: Audite celi q̃ auribz ꝑcipe ĩra qm̃ dñs locutꝰ ẽ Filios enu trui q̃ exaltaui: ipi aute spreuerũt me: Cognо

uit bos possessorē suū. ⁊ asinus p̄sepe domī sui:
Israel autē me nō cognouit ⁊ ꝑplus meus non
intellexit: ve gēti peccatrici ꝑplo graui iniq̄tate se
mini neq̄ filiis sceleratis. dereliq̄uit dñm: blas-
femauerūt sanctū isrl: abalienati sunt retrorsū
Sed ⁊ ꝑmo loco superq̄ assignato usq̄ ē Moy-
ses q̄tra pharaonē dū psuaderet ei ut dimitteret
ꝑplm ut sacrificaret dño in deserto dicens: Deꝰ
hebreoꝝ vocauit nos ut eamꝰ uiā trīū dierum i
solitudine ⁊ sacrificemus dño deo nostro ne forte
accidat nobis pestis aut gladius Exodi quīto
Similiter ⁊ samuel q̄ꝝ ꝑplm q̄ a q̄terno dño deo suo
petierat sibi dari īgē: q̄i dñs nō posset eos saluare
p duces ⁊ ꝓphās suos sicuti antea mltoties
cosdem ipos saluauerat potenter ⁊ miraculose.
Sti palā notificauit eis p multa signa ⁊ indicia
a q̄ enumerauit eis p̄ō īg̃ cō duodecīō: Et si q̄s
diligēcius q̄sidet q̄mā cōes q̄s facit dñs q̄ꝝ ꝑplm
suū ut q̄ꝝ reges peccare facientes ꝑplm: uel op-
mentes populum suum iniuste: luce clarius cō
prehendet multos ex hijs locis: que ad indigna
tionem ꝙcitandam exp̄mēdaq̄ hic describuntur
ibidem significari: siue loquatur in persona sua
per āgtlos ⁊ ꝓphetas. siue inducantur ꝓphē ad

epaggerãdy pcã ẽgũ ⁊ ꝓlozꝫ q̃ 9 misertũ 9ẽ de
uy omittẽdo cultũ eiꝰ ⁊ seruiẽdo sanctis: Si
ue ẽphendã de oppressioẽ ꝓpli ẽiusta ⁊ sanguinol
ta. Quare 9stat hꝰi doctinã nõ ꝓdisse a grec
cis dñdi scptoribz: neqꝫ ab alijs latine lingue p
ceptoribz ꝑꝑ tã ab itt ꝑ a ciceroe obseruatis
hꝰi loqndi 9suetudinibz subtilitate qdy igenij
artificiose coꝫm sit: unde locutiões pfate uĩ du
cerent: ⁊ eas 9pendiosa doctrina ĩ scptis redege
rint: ꝑꝑ cte epistimo istiꝰi doctrinã lõge ante
a floruisse: ⁊ ĩ scptis ẽtractã fuisse: tã apd israhe
liticũ ꝓpm dñi ⁊ hebreos: ꝑ apd egiptios ⁊ as
syros. Sicuti ⁊ alie mlte facultates q̃ minime
ad latinos puenerũt: Hec autẽ in medium ad
duxisse uolui ad euidenciorẽ eplanacoẽz pdcoꝝ
rũ: ⁊ eorum q̃ mũc 9sequnter adducentur: Et q̃
niam in immensum opus insurgeret. si de sin;
gulis ꝓceptis epempla subijcerem: uel ex scrip
turis sacris: uel ex probatis autoribz: sufficere
arbitror pro causa nostra: et pro introduccõe ru
dium ea que nupertime epempli gracia adduc
ta sunt Notandum insuper: q nõ omnes
isti loci aperte distincteqꝫ inueniuntur in sacra
scriptura eo modo q̃ hic et a Ciceroe adducũt

qm̃ m̃gis deseruiũt cause ā materiei contencio;
nis iudiciarie .q̃ mō locucionis quo utim̃ in sa
cra scriptura: q̃q̃ ecia multis in locis inserti re
perira possint: ⁊ ilt sepe usi fuerint doctores sacri
adu;sus impugnatores orthodoxe fidei ⁊ emu;
los suos: que oia plane intelligentur legendo
diui Hieronimi opa q̃ Juliam̃ apostatā Jo
uinianū: contra uigilancium contra Russinū:
Similit pclarū op9 aurelij Augustini de ciui
tate dei et contra Manicheos Nunc autem ad
institutā redeamus ne longius q̃ decet euaga
tos ē uincamur

De reliqs locis āplificacionis

Eraī9 āplificacois locus ē p quē q̄rim9 q̄ 1ª Cap. Amplificām
q̄d nā sit eventurū: si idē ceteri faciant ⁊
dū simul ostendim9 hunc si indultū fuerit mltos
emolos eiusdem audacie futuros: Ex quo quid
mali sit eventurum demonstrabim9 Quartū 2ª Cap.
loc9 ē p quē dem̄stram9 mltos alactes exper
tare quid statuat: ut ex eo q̄d uni ꝯcessū sit si
bi q̃ tali de re q̄d liceat mtelligere possint Quī 3ª Cap.
tū loc9 est per quē ostēdim9 ceteras res ꝑperam
constitutas mtellecta veritate per commutacio
nem corrigi posse: Hanc vero esse eius natuē

ut si semel de eq̃ male actũ uł iudicatũ sit: q̃ ne
q̃ alio iudicio corrigi possit uel commutari. mł
uiq̃ aut difficiliẽ: Sicuti pz de morte uiri aut
de euersione loco⁊ ⁊ cĩtatis Sextus locus ẽ
p quẽ ꝯfulto ⁊ industria factũ ee demõstatur: q̃ mo
do usu est Daniel ꝯtra senes q̃ insidiati fuerant
ꝯtra pudicitiã susanne: Deiñ adiungi⁹ uolun
tario maleficio uemẽtã dari non oportere: ipruden
cie ꝯcedi nõnũq̃ ꝙuenire. Eo. scz. modo q̃ dñs
orabat dimitti tuli ꝓpło: eo q̃ nescirent q̃d face-
rent. dũ eũ cruci affigerent Septimꝰ locus
est p quẽ indigramur qꝺ tetrum cru dele nepha
rũ tyrãnicũ factũ ee dicaꝰ p uũ p manũ opulen
tã q̃ res a legibꝰ ⁊ ab eqli iure remotissiã sit: hoc
loco usus ẽ ysaias. c°. p°. dicens in ꝓsona dñi:
q̃t iudeã ⁊ ꝓncipes eiꝰ: Quo facta ẽ mẽtrix ciui
tas fidel plena iudi°: Justicia hĩtauit in ea: nẽ
aute homicide. Argẽtũ tuũ iusum ẽ in scoria: ui;
nũ tuum mixtum ẽ aqua: Principes tui infide;
les socij furũ: oẽs diligũt munera: sequitur re
tribuoẽs pupillo nõ iudica°: cã uidue nõ ingredi
tur ad eos Octauꝰ locꝰ ẽ per quem demõstra
mus maleficiũ de q̃ agit⁹ nõ uulgare esse: nec
ẽ factitatum ab audacissimis q̃dem hominibus

sed ē insolitū ꝙ scis hoīb; ꝙ barbaris gentibus
ꝙ īmanib; ꝙ a bestijs ꝙ vēdtissim: Talia autē
sunt crāmia ꝫmunissiā ꝫtra parētes liberos cō;
iuges ꝫsanḡuineos supplices cū q̄dā crudelitate:
Similit si ꝓferātur aliq̄ īdigna ꝙ crudelia pa
ta ꝯ mioēs natu q̄ pentū loco duci solent: Jn
hospites ī uicinos ī amicos ī eos q̄b; cū uitā e
geris Jn eos apd̄ q̄s educat; sies ut a q̄b; erudi
tus Jn mortuos ī miseros ꝙ ī mia dignos: ꝯ
hoiēs claros nobiles ꝙ honoē usos. ꝯ eos q̄ neq̄
ledē alū nec se defendē potuerūt. ꝙt ī pueros.
senes mulieres: q̄b; ep oīb; accid ep citata īdig;
naō sūmū odiū ꝫmoīū poterit ꝯ eū q̄ hoc plura
ā ꝙ paucioā uiolarit: Hoc loco utit' exēpla ꝯ p
sona dñi ꝫt iudeos dicēs. Populе meꝰ qd ī fca
ā ī q̄ ꝫtristraui te vnde m ꝙē q̄ sequūtur: Jtem
dominus contra iudam dicens ei: Osculo filū
hois ēdis. ꝙ contra eūdē p ꝓphetā: Si inimicꝰ
meꝰ maledixisset m sustinuissem utiq̄: Et si is
q̄ oderat me sup me mala locutꝰ fuisset absco;
dissem me forsitan ab eo: tu uero unanimꝰ dux
meus et notus meus: qui simul mecum dulces
capiebas cibos ī domo dei ambulauimꝰ cū
consensu: Et pluribus ep his locis utitur dñs

9ꝫ pcā ꝙ iudeoꝝ ingratitudiez i cātico qđ māda;
uit moyſi ſcribi 9ꝫ eoꝝ pfidiā. qđ icipit. Audi;
te celi q̄ loq̄r ꝙ dēut° nomij. xx. filiꝰ ꝙ iſoꝝe p°:

(9ª loco allegat.) Nom9 loc9 ē p quē dñi ea q̄ 9ſtāt ēe pcā pter
ōp̄m 9ſeāconēz 9ſeruū cū eo de q̄ ē 9tractāſia: ꝙ ita
p 9tēcōz ōp° attendi9 ꝙ idigni9 ſit illō de q̄ agit.
Hoc loco uſ9 ē ezechiel. c°. ſext°. loquēs 9ꝫ ulm
i pſona dñi atq; dicēs: Jn q̄ mūdabo cor tuū cū
facis oīa opa mulieris mēdacis ꝙ pcacis: q̄ fabri
caſti lupanar tuū i capite oīs uie: ꝙ excelſū tuū
feciſti i oī platea: nec facta es ſi mētrix faſtidi
oſa augens pcāū: ſz ſi muliez adultera: q̄ ſuper
uirū ſuū inducit alienos Oībz mēdacibz dāt° mer
cedes: tu aūt dediſti mercedes cunctis amato
ribz tuis: ꝙ donabas eis ut itrarēt ad te undiq;
ad fornicandū tecū: Factūq; eſt i te 9tra 9ſue;
tudinē mulierum in fornicatoribz tuis: ꝙ poſt te
non erit fornicatio. Jn eo enim q̄ dediſti mercē
des ꝙ mercedem non accepiſti: factum eſt in te
contrariū: Et ſi quis diligencius curam ap;
ponet in toto prefato capitulo euidentiſſime in;
telliget dominum multis amplificationis argu
mentis uti contra iniquitates Hieruſalem q̄m
alloquitur quaſi meretricem Decimus loc9
(19ª loc9)

est per quem omnia que in negocio acta sunt: q
eciam post negocium consecuta cum uniuscuiusq;
indignacione & crimine se colligimus: et cum a;
te oculos eius apud quē dicitur uerbis & signis
ꝑmaxime ponimus: ut id quod indignū est. illi
prime uideatur indignū ac si ipse interfuerit & p
sens uiderit: Hoc ē loco dominus ubi supra u
titur contra Jerusalē Quindecimus locus est
per quē ostendim9 ab eo factū. p quē minē opor
tuerit & a quo si alius faceret ꝓhiberi conueni;
ret: qualiter argui potest extra principes scribarū
& phariseorē: q cū mꝫ debuissēt arcē pilatum &
ꝓpin ab iniuria ꝟi ueri regis & sumi sacerdotis
Jꝟi magis ac magis incitabāt ꝓpin ut preterēt
mortē illi9: & pilatū absterrebāt p minas acu
sacōis fiende extra eū: ne liberaret eū: sed poci9
turpissimē morti tradēt Duodecim9 loc9 est p
quē indignatiō ꝙ nob hoc p° acciderit: neq; alicui
ante usui euenerit: Hoc loco ꝙmode uti potuis;
set Samuel contra populum petentē sibi ab eo
dem dari regem: quēadmodē tunc insolita attempta
bat populus contra dominū honorem: et q maxe
derogabant maiestati eius et Samuelis sicuti
contra eosdem phea ꝓtestat9 ē p° ītgū duodecimo

17 Locus ampliſſimus

Terciusdecimꝰ locus eſt: ſi cū iuria gtumelia iuncta demōſtrat' ⁊ ſic odiū gtra ſuperbiā concitatur: Hoc loco ggruētiſſime poſus ē Nathā pphēta gtra dauid: qꝝ iniuriā fecit vrie amico ſuo adulterando cum uxore illius: ⁊ peremit nl ominꝰ mortē eiuſdꝫ: Jōēꝫ dixit ei: Her dixit dominus deus iſrl: Ego unxi te ī rḡē ſup iſrl: et ego erui te de manu ſaul: ⁊ dedi tibi domū dñi tui. ⁊ uxores domini tui ī ſinu tuo: dediq; tibi domū iſrl et iuda ⁊ ſi pua ſunt iſta. adjiciā tibi multo maiora: Quare ergo gtēpſiſti vꝫ domī vt faceres malū ī ſpectu eius: uriā ethey p cuſſiſti gladio filiozꝫ amon ⁊ uxorem illius accepiſti. ſecūdo rḡū duodecimo: Hoc ē loco fortaſſe uſa ē Thamar contra Amon qꝝ eā cum gtumelia expulit a ſe poſtḡ iniuriā illi fecat deflorando cādꝫ ſecundo rḡū decᵒ ʒᵒ Quartuſ decimꝰ locus ē p quē petimꝰ ab hijs q̄ audiūt: ut ad ſuas res noſtras iniurias īferant: Si ad pueros ptinebit de liberis ſuis cogitent: Si ad mulieres de uxoribꝰ: Si ad ſenes de patribꝫ ⁊ parentibꝫ: Hoc loco uſꝰ eſt Manuchā dux perſazꝫ gtra regmā uachi q̄ gtempſerat uenire ad ſpectū regis Aſſueri uocātis eā ad ſe coram

auctis ꝑncipibus suis: dicens q nō solū lese;
rat ecclīā magestatē. sed ꝛ auctos ibi epistētes
eo q hoc negociū geste rei deuoluēbat ad aures
ēliquaꝛ muliez: q epō regime audirent qtēp;
nere uiros suos. Hester. p°. c° Quintus de; 1h9 Cap
cimus locus ē: p quē dicim9 īimicis ꝯ ꝛ hosti;
bz ea q nob acte dicunt īdigna uideri solē Hoc
modo ꝑfecto uti posse9 qtra iudeos crucifigi pro
curantes dñm: q tot ꝛ tanta beneficia illi contu
lerat: ꝛ q erat de gēte coꝛ ep stirpe ecclīa ꝛ sacdo
tali: qd audiētes inimici eoꝛ scādalizantur de
crudelitate ꝛ īgratitudine eorumdē Hijs itaq
qsimilibz locis diligēcia qsideratis ꝛ mēorie mā
datis: unūqnq; crudelitatē pfidiā ac rē nephari;
am aggrauāt poterim9 ꝛ illoꝛ autores qsiliari;
os atq; cōplices i odiū auditoꝛ adducē: secūdq
q ꝛe ꝺitas qdicioq; tpis loci ꝛ auditoꝛ patiat
aut exigere uidebitur

De septem locis Commiseracionis: ꝗbus
qti possum9 i tercia spē conductionis que dici;
tur: Commiseracio: quibus animus auditoris
ad miaz inflectitur

Rofecto si ꝗspiā diligencia9 ꝑsentiet qd
mꝑie qducat oratoꝛ seu dīm ubi satoꝛ:

g ij

Animadūtet ĩter cetera eidē mꝰime ptinere ut
q̄ censeaunq; ei necessariū sit decenter possit audi;
torē aīos ad mīaz ⁊ pietatē ĩflectere: secundꝫ qꝫ
oblata res de q̄ dicendꝫ ē exigere et suadere ui;
debitur Est enī p̄dicatoris officiū dirigendum
ad exaggerandꝫ uicia: ad exaltandꝫ ūtutes:
ad demulcendos eciam animos auditorē: que
omnia ꝫꝫ tā p exordiū ꝫ p confirmacōē ⁊ cōfu;
tacōē fieri possint: ⁊ p mītos modos superiꝰ pa
tefactos: tñ in conclusione sepenumco ꝰmodiꝰ fi
unt: In q̄ tandē postꝫ auditorē animi sunt de;
bellati p ea q̄ suadendo uel dissuadendo tam ĩ ex
ordio ꝫ ĩ confirmacōē ⁊ cōfutacōē p̄missa sunt. in;
ducitur recens q̄dā ⁊ structa argumētorum cō
densata manꝰ: q̄ q̄si castrorē acies ordinatissiā
armisq; mūita ĩgredi' mētes humanas ⁊ illas
q; penetrat ⁊ deuincit: sicuti acies fortissimorē re
centiū ⁊ bene structa gradiens p medios hostes
fessos sternit confrīgit ⁊ pterit ĩmicos ⁊ aīose p
gredi' p effractas portas atq; confractos muros
usq; ad ītima cītatis: Erit ḡ nē operēcāū tētatē
hos locos q̄bz aūs auditoris ad mīaz flecti so
lz ut illi ꝰgruē uti possiꝰ tpe oportuno Cōfirio
ḡ ē oīo auditorē mīaz captans: In hac primū

Officium p̄dicatoris.

animū auditoras mitt̃ ⁊ miſericordē ꝯficē opoz
q̄ facili9 ꝙq̄ſtione ꝙmoūi poſſit id locis ꝙmumbz
efficē oportebit p q̄s fortuē uis ī oēs ⁊ hoīm in
becillitas oñdi² : Qua ozōe hīta grauit ⁊ ſmoſe
m̄y⁹ demitti² aīus hoīm : ⁊ ad mīaz 9pa² . q̄m
alieno malo ſuā īfirmitatē 9ſiderabit Eſt au
tē mie ꝑm9 loc9 . p quē q̄b9 m̄ bonis fuerim9 : et
nūc q̄bz ī malis ſim9 oñdit² . Quo uti² hieremi
as īcao lam̄tacōnū ſua ⁊ dicēs : Quō ſedet ſola
cītas plena ꝓplo . fca ē q̄i uidua dña gēciū : ꝑn;
ceps ꝓuīcia ⁊ fca ē ſub tbuto Secūd9 ē q̄ ī
tpa diſtribui² p quē q̄bz ī malis ſim9 fuer9 ⁊ fu
turu ſim9 dem̄at² : Hoc ſecū° loco ⁊ 9nī utitur
dicēs ibidē . Plorās plorauit ī nocte . ⁊ lacrime
ei9 ī m̄xill ei9 : Nō ē q̄ 9ſole² eā ex oībz caris e
i9 : Oēs amīci ei9 ſpreuerūt eā : ⁊ facti ſt ei īi
mici : Per hoc ei q̄d ultimate adīa² pz q̄ nō ſit
ſpes de futuro gaudio ul leticia Terci9 ē p
quem ūnūquodq̄ deploratur incommod9 : ut m̄
morte filij : puericie delectacio q̄m affere ſolz a
mor ſpes ſolaciū educacio ⁊ ſi q̄ m̄ ſimli gne q̄
quo modo de īcōmodis p 9queſtionē dī poterunt
Et hoc conſequenter ꝓtitur dicens : Migrauit
Juda propter afflictionē ⁊ mltitudiē ſeruitutis

hitauit ĩter gẽtes nec ĩuenit ĩq̃: oẽs psecutoꝛes
eiꝰ apphenderũt ĩter ãgustias: vie syon lugent
eo q̃ nõ sint q̃ ueniãt ad̃ solemnitatẽ: oẽs porte
eiꝰ destructe sacꝺotes eiꝰ gemẽtes: ũgiẽs eiꝰ sq̃
lide ⁊ ipa oppssa amaritudie Quartꝰ locus
ẽ p quẽ ĩs tarpes ⁊ huiles ⁊ illibriales pferũt
⁊ ĩdigma etate ⁊ gne fortuna pstimo honoꝛ bñ
ficijs q̃s ĩs passi ppessuri ue sint. Jsto ⁊ qñt u;
titur dicens: Facti sunt ĩmici eiꝰ ĩ capite: hos;
tes locupletati sunt. puuli eiꝰ ducti sũt ĩ captiꝫ
tatẽ añ facie ẽbulantis: Et egssꝰ ẽ a filia syon
oĩs decoꝛ eiꝰ: facti sunt pncipes eiꝰ uelut arietes
nõ ĩueniẽtes pascua Hoc .lo°. isup lõge euidẽcius
utiꝫ ĩ ozꝺe sua dicẽs c° 4° Serui dñati st nri:
nõ fuit q̃ redimeret de manu eoꝝ. Jn aiabz nris
afferebaꝰ panẽ nob a facie gladij ĩ deserto: pelle
nra q̃ clibanꝰ exusta ẽ a facie tẽpestatũ famis
Mulieres ĩ syon humliauerũt ⁊ ũgiẽs ĩ cĩtatibz iuda: pncipes manu suspẽsi st: ⁊ facies senũ
nõ erubuerũt: Adolescẽtabz impudice abusi sũt
⁊ pueri ĩ ligno corruerũt: seues de portis desecerũt: Juuenes de choꝛo psallẽcũ: defecit gaudiũ cordis nri: ꝺsus ẽ ĩ luctũ choꝛꝰ nr̃: cecidit
corona capitis nri: ꝙch nobis ⁊ peccauimus.

Quīmꝰ ē ꝑ quē oīa añ oculos ſingulatī īm
gmoda ponīt: ut uidea⁹ is q̄ audit ꝯſpicē q̄ di;
cam⁹. ꝛ re ꝑ ipſa q̄ſi adſit. nō vobis ſom ad mīaz
duca⁹: Hoc ꝛ loco frequenter utitur ī oībz partibz
lamētacōnū ſuaꝝ ſz p̄ſertī. cº. tiꝝº. ī p̄nº dicēs
Quō obſcuratū eſt auꝛū mutatꝰ ē color optꝰ
diſperſi ſūt lapides ſanctuarij ī capite oīm plate
azꝛ filij ſyon īcliti ꝛ amicti auro pº quō īputati
ſunt ī uaſa teſtea opꝰ manuū figuli: Sz et la
mie nudauerunt māmas: lactauerūt catulos
ſuos. Filia ꝑpli mei crudel q̄ſi ſtructio īꝝ deſer-
to: Adheſit lingua lactētis ad palatū eiꝰ in ſiti
Paruuli pecierūt panē: ꝛ nō erat q̄ frāgēt eis
Qui ueſciebāt uoluptuoſe īterierunt īꝝ vijs
Qui nutriebā⁹ īꝝ croceis āplexati ſunt ſtercoꝛi

Septꝰ ē ꝑ quē p̄ter ſpē īꝝ miſeriis demꝫa⁹
ēe: ꝛ cū aliq̄d expectaretur. nōmō id nō adeptū
ēe: ſed īꝝ ſumas miſerias incidiſſe: Hoc loco
conſequenter vtitur dicens: Non credidērunt
reges terre et vniuerſi habitatores orbis: q̄ in
gredeꝛetur hoſtis per portas hieruſalem: Quō
adhuc ſubſiſtēmꝰ defecerūt oculi nri ad auxiliū
uanū: quoꝝ reſpiceremꝰ attēti ad gētē q̄ ſal;
uare nos non poterat: Rubricauerunt veſtigia

k m

nra in itinere platea⁊ nra⁊: Appropiquit finis noster ꝙpleti sunt dies nri ꝙ uenit finis nr̄

Septꝰ ē p quē ad ipos ꝙ audiuit simile ca sum ꝙutimꝰ: ⁊ petimꝰ ut de suis liberis pentibꝫ a aliꝙ ꝙ ille caruis debeat ēe nos ꝙm uideāt recor dentur: Hoc loco uti nō potuit ⁊ loquebatur ad dm̄m cui talia nō poterant euenire Octauꝰ ē p quē aliꝙd dicitur ēe factū qdꝰ nō oportuerit: a nō factū qdꝰ oportuerat: Hoc modo: Nō affui n uidi. nō postrema hoc ē eiꝰ audiui. non extremū spiritum eius expūctum ꝙspicere potui: vt saltē ei benedicerem: p eo attencꝰ ardencius⁊ pces effudissem ut ei occurrerent āgeli ⁊ sanctor⁊ aḡ mina: Ite ⁊ inimicor⁊ i manibꝫ mortuꝰ est: hos tili in tra turpiter iacuit insepultus a feras di u vepatꝰ coī q̄⁊ honore in morte caruit: Sed et hoc loco ⁊ reliquis que sequntur frequenter vtitur ide hieremias si aspiā lamētacoēs eiꝰ di ligenter attendat Monus est p quē oracio ad mutas ⁊ expetas animi res referat: vt si ad equm domum uestrum sermonem alicuius acco modes: quibus animꝰ eor⁊ ꝙ audiuit ⁊ aliquem dilexerunt uehementer ꝙmouetur: Quo lo° vti potuit Jacob qm̄ fuit sibi psentata tunica ioseph

filii sui ītīcta sāgne edi: ut credi posset cūcty a fera devoratū fuisse. gen. zh. Eo usus ē david deplorando necē saulis z ionathe dicēs Cōsidera ist p hyjs q̄ mortui sunt sup excelsa tua vulnerati Inclitus ist sup mōtes tuos mfecti st Mōtes gelboe nec̄ vos nec̄ pluuie veniāt sup vos nec̄ sit ag̃ pmicie: qe ibi abiectꝰ ē clipeꝰ fortium: clipeus saul q̄ nō ēet unctꝰ oleo a sāgne ītersectoz ab adipe fortiū: Sagitta Jonathe nūq̄ redit ītrorsū. z gladius saulis nō ē reuersꝰ ianis: Saul z ionathan amabiles z decori in uita sua i morte q̄ nō st sepati: doleo sup te frater mi ionatha decore nimis z amabilis sup a mozē mulie: Sicut mī unicū diligit filiū: ita te diligebā: Quō ceciderunt robusti: z pierunt arma bellica. secūo regꝫ. c°. p° Decimꝰ ē p quē inopia ifirmitatis solitudo demonstratur Undecimus ē p quem ā libero z ā parentū aut sui corporis sepiliendi ā alicuꝰ eiusmodi rei co; mendacio fit Duodecimus est per quem dis; iunctio deploratur ab aliquo: quom deductus ab aliquo qui cum libentissime viveres: Aut a parente. filio. fratre. famulari Tercius decimus est per quem cum idignacōē ꝙquerim

8 m

9 ab hijs a ꝙbꝫ minime 9uenial male tractem̄
Vt puta a ꝓpiꝙs ꝛ amicis ꝙbꝫ beneſecerim9 ꝙs
adiutores fore putauerim9 aut a ꝙbꝫ indigñ
eſt ut a ſeruis libertis cliẽtibꝫ ſupplicibꝫ
Quartusdecimus ẽ ꝙ ꝑ obſecracoẽꝫ ſumit: ꝫ
ꝙ illi ꝙ audiñt oꝛtantur ꝛ epoꝛtantur humili et
ſuppli oño. ut nr̄i miſereantur: Juxta illud
Hieremie 4° ĩ ſuis lamẽtacoĩbꝫ: Recoꝛdare do;
mine ꝙd acciderit nobis intuere ꝛ ĩſpice obꝓbri
um nr̄m: q̄re ĩppetuũ obliuiſceris nr̄i declinq̄s
nos ĩ longitudiẽꝫ dieꝛ: ꝙúte nos dñe ad te ꝛ cõ
ũtem̄: ꝛ ĩnoua dies nr̄os ſicut a ꝑnc° Quin9
deci9 ẽ ꝑ quẽ nõ nr̄as ſꝫ eoꝛ ꝙ nob cari ẽ debẽt
ũurias dāpna obꝓbria 9tuẽlias atq; alia ei9
modi 9q̄ri nõ demõſtram9 Sexti9deci9 ẽ ꝑ q̄m
aĩm nr̄m ĩ alios miſericoꝛdẽ fuiſſe ꝛ ẽ oñdim9
ꝛ tñ ãplũ ꝛ epcelſũ ꝛ pacĩẽtẽ ĩ9modoꝛ ẽ atꝫ fu
turũ tãctſi q̄q; aſpẽa nob acciderit á acceſſuá q̄
ĩmineãt demr̄am9 Nã ſepe uti9 ꝛ maꝝficẽcia ĩ
ꝙ grauitas ꝛ auctas ẽ: plus ꝓficit ad mĩam
9mouẽdã ꝙ humilitas ꝛ obſecra°. cõmotis aũt
aĩs diuci9 ĩ 9q̄ſtione morari nõ oꝛtebit. Quẽ
admod9 eĩ dixit ẽthor Appolom9. lacrima nñ
citius arreſcit: Cui9 rõ ſere ẽ ꝙ ñr̄e humane io-

cunditati adiũsari uidetur ꝛ uiri ꝑstãcie ac dig̃;
tati: Nũc qm̃ de oĩbz ꝓtib9 oracionis satis mꝭ
ta diꝛim9 in hoc libro ꝛ locos fere obscurissimos
atq; difficilimos ꝑstringim9: q̃ dicenda sup sũt
9modius in sequẽti libro deinceps dicemus

Incipit Secundus liber rethorice facultatis: In quo specialiter autor agit de hijs que maꝛis conuenit̃ generi deliberatiuo ꝛ demõstratiuo ꝓ ea de q̃bz supꝛiozi libro dicta sunt

Qꝛime vellem eam michi concessã ee facultatẽ: vt ea que de tali tanto q̃ dicendi munere scribenda sunt: possem pro illius amplitudine atq; dignitate officiose atq; elegãter ꝑscribere: Profecto enim nõ pigeret me assũptoꝛꝛ laboꝛꝛ: neq; deesse splendoꝛi tam preclare tamq; frugifere doctrine: et qd̃ maꝛime conoꝛ efficere. honestissimoꝝ viꝛoꝝ desideriis affatim satisfacere: verum quantulumcunq; sit ingenium nostrorum. conabim̃ nichilominus. doctissimoꝝ huiusmodi rei inhereno vestigijs. ea in medium adducere: que si ornatissima et splendissima non fuerint.

talia tñ erunt q̄ hijs icūbētibz ꝓdesse possint ad dicendū: ⁊ q̄ haud q̄q̄ discrepare uideātur ab illo: cui doctrina q̄ ante nos de hac ipa facultate scripserūt Nec hoc i loco labore nro tñ ꝑsumo de uiribz ꝓpis q̄m de largitate clemētissi rez oīm ꝑditoris ꝟfido: q̄ q̄ oībz ibuat affluēter. tñ longe copiosius illi solz munerū suoz bñficia imptiri: qui studēt pietati ⁊ ꝓximoz utilitati i q̄z numero me consistere haud q̄q̄ dubitatiuo affirmare: Et qm̄ i supiori uolumīe uniūsaliores regulas rhetorice facultatis explesse sum9: q̄ q̄q̄ deseruire nr̄e ime possint utrisz gñi de q̄bz dicturi sum9 deliberatiuo. sez. et dmz̄atiuo: tū ⁊ id mīnus appe uidetur ꝓpi modū ipz gñaliē loq̄ndi q̄ mltis in locis locuti sum9: mūc ꝑsentaneū fuerit de hꝑbi particularius tractādo illa in mediū adducē q̄ magis cohereāt atq̄ distincti9 explicent. q̄ hꝑbemo di duobz cāz̄ gñibz ptime uidebūtur: Aggrediemur itaq̄ i ꝓmis dicere de his q̄ ad liberatiuum gen9 magis ptinere uidentur qm̄ quoꝝ uersari habeat circa honestū ⁊ utile: antecedere utrisz uidetur generi demonstratiuo: qd̄ circa honestū uersari dignoscitur. His premissis ad rem nostram accedamus

De gñe deliberatiuo quid sit: quis illi⁹ finis atq; materia

Quoniã q̃ de gñe deliberatiuo nũc specia; liter dicendu⁹ est: Placet in primis differre q̃d sit: atq; palã facere q̃s eiusdem generis finis: que ue dicatur eiusdem ẽ materia ut his p̃missis facilius constet: quemadmodu⁹ partes i strumẽti oratoris in hoc genere cause commode accomodari possint Est autẽ genu⁹ deliberatiuũ: qd positum in consultacione habet i se suasionẽ z dissuasionẽ Finem huius generis alij dixerunt honestũ inter q̃s Aristotales annumeratur: Alij vo honestũ z utile: Int̃ q̃s marcu⁹ Tullius Cicero. quẽ Boecius i suo topicorũ quarto: reliq; insup latinoz imitati sunt: neq; iniuria: Nã cũ finis oratorie facultatis sit dicẽdo psuadere: In hoc autẽ gñe sit psuadendum multitudini: ea q̃ usui ciuili cedere iudeantur: Necesse utiq; fuerit: vt ad ea oracionẽ dirigat tanq̃ ad finem: et ea potissime consideret q̃ multitudo auditoriu⁹ maxime admiratur. atq; q̃ estimat ad bonum publicum: amplitudinemq; Ciuitatis et Ciuium petimere: Constat ve; ro ea esse. que rotilia dicantur et Honesta:

Et ꝓpꝓ ꝟbi multis argumentis atq; indicijs de mõstrat Cicero in .3°. de officijs: ubi non tã ꝓpꝓ philosophꝫ sed quasi theologus loquitur: hoẽstũ semp utili sit ꝓponendꝫ: neq; unũ ab alio omni; no separari abscidiq; posse uideatur: ꝛ utile ab honesto ducatur: non autẽ honestũ ab utili tamẽ ꝛ id nõ facilĩ consentit. neq; apprehendit mẽ titudo: ꝙm pocius ad utilitatem sepius ꝙꝓ ad honestatem. attendat ꝛ inclinetur opus erat oratori. ꝙꝓpꝓ honestũ pꝛsuadere nitatur. ꝛ ihonestum tanꝓ ꝙd nociuũ dissuadere: pꝛ speciẽ utilitatis id efficere: quapꝓ ꝟstat ꝙ honestũ utile finis erit deliberatiui gn̄is: Materia itaq; circa quam ꝟsabitur orator ĩ hoc gn̄e erit ciuile ꝙdã hoẽstũ et utile: ut inhonestũ ꝛ iutile: put pꝛsuasibile ẽ uidetur aut dissuadibile pꝛ consultationẽ. electionẽ uel fugã: Quoniã ꝙdẽ minime sufficẽ uidetur ad pꝛsuadendꝫ: ea ĩ medium afferẽ que honestatem utilitatemq; allatura uideantur: ñ eciã adducatur ꝙd inhonestatis: et detrimenti immineat ꝛ sequuturum sit: nisi fiant ꝙ suadẽtur ꝓsequenda: Obliqui et ebetes etenim sepe ſt sensus hominum neq; tam facilĩ apprehendũ quod rectum est: ꝙꝓ quod ineptum. dissonum

Honestũ utile finis ẽ genus deliberatum

Materia ẽ qua ĩ hoc genꝛe ꝟsabim ẽ comune ꝙdã honestũ ꝙ utile

incompositū atq; distortū: Itaq; necessariū qđ erit nō sm contionādo qđ rectū ē ꝓponē ꝫ id argumētis firmissīs confirmare: vtium ē oppositum eiđ tanꝯ inhonestum ꝫ dāpnosū dissuadere. que res quomodo fiat posterius distinctius explanabitur postꝯ paucula quedam et generalia. que ad hanc rem antecedunt in mediū attulerim

De Medijs quibus peruenirī potest ad illd hōestū vtile qđ ponit' finis gn̄is demōstratī ꝫ q̄ sint ptes talis finis

Intendit utiq; psuadere consultando orator in gn̄e deliberatiuo constituto ꝫ qm̄ scit deliberāc̄ois finē constitutū ēe in honesto ꝫ utili: deliberāc̄ois gēter inquirit q̄ sint hꝫ partes ut p illas illd qđ intendit psuadere possit: mētes auditorum ad ꝓpositum suū deflectēdo Iflectitur autem humana mens ad bonum naturaliter Bonorum autem. aliud honorabile. aliud vtile: aliud delectabile: Istorum quodlibet appetibile esse constat. et multipliciter dici: Sed quoniam consultabile bonum quod huic generi accomodatum est quamuis delectacionem annexā habeat: tamen quia illud minime primo intenditur: sed pocius Honestum et vtile. Idco

Honorabile
Bonum vtile
delectabile

q̄m ad nr̄m ꝓp̄i'm spectare dignoscitur. de duo
bꝰ bonis eppetibilibꝫ: hoēsto. scz. ⁊ utili dicendꝫ
uidetur omissis hijs q̄ ad bon̄ delectabile ptine
re dignoscū' Cōsiderabit itaq; orator duo ep
petibilia bona: ⁊ ptes eiꝰ q̄ gmodꝰ atq; facilꝰ
q̄ i consultacōe dicenda sunt: accōmodare possit
ad singulas ptes hor̄. ut is ipa q̄ i publicum
ꝓdire debet hoēstatis ⁊ utilitatis splendore illu
strata: ituēcū oculos sensusq; ad se contēplan
dā alliciat: Et q̄p̄ ista duo appetibilia bona
i se ip̄is considerata atq; i sua origine tantūmō
a duobꝫ fontibꝫ distinguūtur: in suas tamē ori;
genes commixta. tercū officiūt bon̄ qdꝫ tā ꝓp̄t
honestatem q̄p̄ ꝓpter utilitatē eppetibile dicitur:

Tria q̄ sunt bona eppetibilia: p̄ que sua
dere potest orator i hoc gne: de q̄bꝫ p̄° dicendꝫ ē
deinde quomodo i suas partes distributa sint: si
guloꝝ diffinitiones annectendo: Illꝫ in ꝓmis
ꝓnotandum q̄ sicut tria dicuntur appeten;
da. ita etiam tria mtelligantur mala illis oppo
sita et fugienda Est itaq; primum appetibi
le bonum honestum: quod sua ui nos ad se al;
liciat: non utilitatis specie: sed sua potius tra
hens dignitate: In quo genere: uirtus. scīa

uersitasq; reponitur Secundū autē ē qd nō
2m
ꝓpter suā uim et naturā: sed pocius ꝓpter fruc
tum ⁊ utilitatē quā afferre uidetur ꝑncipalius
appetitur cuiusmodi sunt pecunia atq; diuicie et
ea q̄ ad hm̄odi reducūtur Est porro ⁊ ḱcāū
.T.
ep hoz ꝓtibz iunctū. qd im̄ sua ui ⁊ dignitate
nos mducit attrahitq; ad se: ⁊ p̄ se quandq; ḡeit
utilitatē: q̄ magis eppetatur: ut amicicia bona
epistimacio ⁊ his simlia. Hoz autē ḡtraria
mala ēe ⁊ nob tacētibꝰ itelligi p̄nt: Atq; ut ep
pedicꝰ rō tradat² de p̄dcis placet ut pr̄m ḡenꝰ
honestū simplr̄ appelletur: secū̄m utile. z̄m uo ep
utroq; iunctū. a digmori parte honestū mixtū
nūcupetur

De simplici honesto: ⁊ q̄tuor ꝓtibz eiꝰ: pru;
dencia: iusticia foztitudīe ⁊ temperancia

Oc q̄ simplex honestū de q̄ pr̄o agēdq; cc;
curruit uno q̄dē tenore nūcupa² iuxtꝰ q̄ dī
pt̄ hitꝰ aī bñ īstituti racioni: atq; vitati ꝙsen;
taneus. Habet autē partes quatuor: prudenci
am Justiciam Foztitudinē Temparanciam
Nō negamꝰ autē q̄n fides spes ⁊ caritas uir;
tutis nomine comprehendantur: Sed de his m̄
gis altius aliq̄d pscrutādq; discutiendumq; foret

ideo a theologis apprehendende: atq; de hijs ab illi ipsis diucius disserẽdȝ fuerit: qui ꝛ eas virtutes theologicas nũcuparunt: Sed et de hijs ꝙtuor perfunctorie ꝺȝ nũc attigẽdȝ erit: quoniã de hijs accuracius in morali phĩa tractatur cuius haud quaq; expars esse debet ꝙ oratoria facultate fungi uult: Satis ꝙ nũc fuerit haꝛ ꝙtuor ꝛ pciũ suaꝛ diffiões ponè Prudẽcia ẽ triꝛ boãꝛ ꝛ malaꝛ uirtũq; scia Dĩ ꝛ prudẽcia scia expiã artificii Interũ appellaᵗ prudẽcia rezꝛ mltaꝛ medria ꝛ vsꝰ optimũ negociorꝛ. ꝑpq; ad pmã diffiozꝛ reducanᵗ Partes prudencie sũt memoria. intelligencia. puidencia Memoria est p quã animus repetit ea ꝙ fuerũt Intelligencia est p quã ea perspicit que sunt Prouidencia est per quã futurũ aliqd uidetur. anteq; eueniat Justicia est habitus animi. cõmuni vtilitate conseruata: suã cuiq; tribuẽs dignitatem: Eius iiciũ est a natura pfectum Deinde quedȝ ꝙ ad iusticiã pertinent in consuetudinẽ: ex vtilitatis racione uenerũt: Postea res: et a natura profectas. ꝛ a consuetudĩe approbatas legum metus ꝛ religio sanxit Naturę ius est qdȝ nõ opinio genuit. sed quedam

ℓ prudencia.

ℓ partes prudencie memoria intelligencia prudencia

ℓ justicia.

ℓ jus naturale.

inmata uis inſeuit ut ꝛligionē pietatē gratz uī
dicacionēz obſeruāciā ueritatē (Religio ē: q̄ ſu
periozis cuiuſdā nature quā diuinā uocant cu;
ram cultumq̄ affert (Pietas ē p̄ quā ſanguī
ne quiuctis patrie: beniuolis officiīs ꝛ diligens
ebuitur cultus (Gracia eſt ī qua amicicia
rū ꝛ officioz̄ alterī9 mēoria: ꝛ alterī9 ꝛmunerā
di uoluntas ꝑtinetur (Vindicacio ē p̄ q̄ī ius
aut iniuria ꝛ omne qd̄ obſtiturū ē defendendo ā
ulciſcēdo ꝓpulſatur (Obſeruāciā ē p̄ quā hoī;
nes aliq̄ dignitate antecedentes: cultu quodā
ꝛ honore dignantur (Veritas eſt p̄ quā ea que
ſunt aut ante fuerunt aut futura ſunt immuta
ta dicuntur (Conſuetudine ius ē: qd̄ ā leuiꝭ
a natura tēctū aliud ꝛ maius fecit (Vſus: ut re
ligionē naturali inſtictu nobis inſitā: nūc ī ue
neracione huius uꝭ huī9 diei: uel tali ac tali mo
do colendi: ꝓpter quādā9 ſuetudinēz argumētatā
ēe uidemus Similiter ꝛ alia q̄dā que ſupra a
natura ꝓdire deſcripſimꝰ. q̄ p̄ diuturnā uetuſta
tem uulgi approbacōē ī morē ꝛducta ſunt (Ad
genꝰ pactū eſt par iudicatū (Pactū eſt qd̄ ī
ter aliquos conuenit (Par: qd̄ inter omnes
equabile eſt (Judicatū dī qd̄ alicuī ſentencia

l;

constitutū est Lege ius ē: qđ in eo scripto qđ ppo exposituꝫ est ut obseruetur autentico scripto redactū ꝙtinetur Fortitudo ē ꝙsiderata pcu; loz suscepcio ꝛ laborū ppessio: Eius ptes sūt Magnificencia Fidēcia Paciēcia Perseuran cia Magnificencia ē magnaz rez ꝛ excel; saz cū ai ãpla q̃dã ꝛ splẽdida ppoe cog° atz ad mīstracio Fidencia ẽ p quã mgnis ꝛ hoẽs tis i rebz mltꝫ ipe aīus in se fiduciae cta cū spe collocauit Pacēcia ē honestatis aut utilita tis causa: rez arduaz atq; difficiliū voluntari a ac diuturna ppessio Perseuerancia ē i rẽe bñ ꝙsiderata stabit ꝛ ppetua pmãsio Tẽperã cia ē rõis i libidinẽ atq; i alios nõ rectos ipetꝰ confirma ꝛ moderata dña° Eiꝰ ptes sṫ: ꝙtinẽ cia clemencia modestia Cõtinẽcia ē p quã cupi ditas ꝙsiliꝫ gubernacõe rigitur Clemcia ē per quã aī temẽ i odiū aliꝰ cõcitati comitate q̃dã retinẽtur: vl ē q̃dã aī tempies i pnate ulciscen di uindictã phibẽs: Dicitur ꝛ clemcia lenitas q̃dã supioris ad iferiorẽ decenṫ seruata Mo; destia ē p quã pudor honestꝰ carã ꝛ stabilẽ ꝙpat autoritatẽ: Atq; hec oia eiꝰ sṫ natuẽ. ut tamet si eis nil emoluti adiuga' ẽ ꝙpetenda sunt:

De honesto simplici hec ꝑmisisse sufficiat: si tamen itelligamus uti hec ꝓpter seipsa expetenda sunt: ita ꝓpter seipsa uitanda ee nonmodo ea que hijs ꝯraria sunt. vt fortitudini. ignauia & iustitie iniusticia: uerū eciā illa que ꝑditis ꝓpinqua ee uidentur: absunt aut longissime: qd genus Fidentie contraria est diffidencia: et ea re uicii est: Audacia uero non contraria quidē uidetur: sed appositum quid et propinquum & tamen uicium est: Sic ꝯmiaq uirtuti finitimū uicium reperitur: vt audacia que fidencia: pertinacia que perseuerancie. superstitio q religioni finitima est: aut sine ullo ēto nomine ꝑ quādā tamen circumlocucionē designatur Que oia uti contraria rez bonaz sic in rebus uitandis reponemus

De Honesto coniuncto vtilitati & de pugnantibus eiusdem

Consentaneū esse uidetur vt de honesto dicamus quod vtilitati annexum est: Animaduertendū autē ꝙ multa sint eiusmodi generis: que nos cum dignitate tum eciā fructu suo nos ad sese rapiant: Quo in genere gloria. dignitas. amplitudo. amicicia reponitur

l ij

Gloria

Dignus

Amplitudo

Amicicia

Gloria ẽ freq̃ns de aliq̃ fama cũ laude Dig̃tas ẽ alicꝰ honesta ꝛ cultu ꝛ honoẽ ꝛ uere cũdia digñ auctas Amplitudo ẽ potẽ ̃ a ma iestatis a aliq̃ꝫ copiaꝫ m̃gna abũdãcia Amicicia ẽ uolũtas erga aliquẽ rẽ bonaꝫ illꝰ ip̃ꝰ cã quẽ diligit cũ eꝰ pari uolũtate Hic q̃ de cãu libꝫ causis loq̃m̃ fructꝰ ad aĩcicã adũigꝰ ut eo tũ q̃ causa petẽda uideatur: ne forte q̃ de oĩ aĩ; cicia nos dicẽ epistimãt. reph̃ndẽ icipiãt q̃ q̃ sẽ q̃ ꝓpter utilitatẽ tm̃mõ petẽdã putãt aĩcicã: sũt ẽ q̃ ꝓpter se som̃: sunt ĩsup q̃ tũ ꝓpter se tũ ẽ ꝓ ter ãneꝫã utilitatẽ q̃ꝫ q̃d uerissime dicatur: tam ep octauo ethicoꝫ tam ep libro qui de amicicia a Cicerone inscribitur plenꝰ apparebit. Nunc autẽ hoc p̃supposito nob̃ sit. si ad usum oratorũ ĩ hoc dicendi genere concedatur: ꝓpter uotramz rem amicicia quidem ep̃petendam esse Ami; micicia autẽ rõ q̃ partim sunt religionibus iunte partĩ nõ sunt partĩ noue partĩ diuturne lõ geq̃ probate partim ab aliorum partim a nos; tro beneficio profecte partim utiliores partim minus utiles. Ep causarum dignitatibus. ep temporum opportunitatibus. ep officijs: ep religionibus. ep uetustatibus habebitur:

ꝙt hijs oīnibꝫ diligenter ꝯsideratis: argumen
torū uim ad suꝫendꝫ uel dissuadendum ſecun
dum ꝙ res ipſa depoſcere uidebitur nobis aſſu;
mamus

De ſimplici utili ⁊ eiꝰ partibꝫ

Tilitas ꝑ ut nūc ad nr̄m ſpectat nego
cii á ī nr̄is r̄bꝫ. á ī corpe poīta ē á ćte ī
ꝙtraneis r̄bꝫ q̄ꝫ tñ mꝰia ꝑs ad corpis ꝯmodꝫ
reūtitur: Sic ī re publica q̄dꝫ ſunt q̄ ut ſic di;
cā ad corpꝰ ꝑtinēt ciuitatis. ut agra portꝰ ꝑcu
nia claſſis naute mlites ſocij: quibꝫ r̄bꝫ īcolu
mitatē ac libertatē rectinēt cīates: Alia vo q̄
nō ſo͞m id efficiūt qđ ſbſtāciale uide͞r ēe ⁊ nēcīū:
ſz aliud qđdꝫ mꝫis āplū mꝫq; nēcīū ꝙficiunt
ut urb egregia ꝙꝛna͞ atq; āplitudo: ut q̄dam
excellēs ꝑcunie magnitudo. aīciciaꝝ ⁊ ſocieta
tū mltitudo: Quibꝫ r̄bꝫ ñ ſo͞m illō ꝙfica͞ ut ſal
ue ⁊ īcolumes. uerū ⁊ ut āple ⁊ potentes ſint ci
uitates: Quare utilitatis duc ꝑtes uiden͞ eſſe
Incoluītas ⁊ potencia Incolumitas ē ſalu;
tis tuta atq; īteꝗra ꝙſeruacio Potencia ē ad
ſua ꝙſeruāda ⁊ alīꝰ obtinēda idonea r̄ꝝ facultas
Et q̄ nūc de corpe rī publice ⁊ incolumitate eꝰ
atq; facltate dicta ſunt ad qđcūq; aliud corpus

l m

minus uel magis gñale p similitudinē quādā
coaptari possūt: ut q̄ censeunq; de aliquo delibe;
randꝫ ī consultacone contingat: semp ad ea at
tendā ifistamꝰ q̄ incolumitatē id ē essenciā con;
tingūt: ꝯ circa ea q̄ ad potestatē idē splendorē
ptinere dignoscētur .ꝯꝯ id maxᵉ semp eligen;
dū ꝰsultandumq; uidebitur qdꝫ utrāq; ptē hoēs
tatis scz ꝛ utilitatis ꝰplectitur De tribꝫ ita;
appetibilibꝰ bonis: Honesto scz simplici Honest
to imsup utilitati annexo: ꝛ utilitate simplici:
circa q̄ usari habet: q̄ de ꝰtingētibꝫ ꝰsultando p
suadere uel dissuadere quippiam mittit. hec m
genere p̄mississe sufficiat: Deinceps dicendum ui
detur quibus de causis aliquid ꝰsultandum oc;
currat

Qualia dicantur ea Consultabilia: et
quibus ep causis circa huiusmodi deliberari cō;
tingat

Onsultabilia recte dici p̄nt ea q̄ eligibi;
lia ēe uidentur non tamē oia: sed ea que
p sapienciam quandam atq; prouidenciam di;
ligenter adhibitam a nobis attingi aut deui;
tari possunt: qualia sunt futura contingencia
sub hominum potestate constituta: Que ut

ꝯ dm ꝰsultabilia

plimũ q̃dẽ tali mõ accidere ꝙsueuerunt q̃ꝑ ictũ
utiq; sit q̃madmodꝫ emiari hẽãt. nec de ill ꝙstat
ab alijs ĩ hꝯi ualentioribꝫ sapiẽcioribꝫq; cum
autoritate ꝛ ꝙsilio deliniatũ eptitisse Circa hꝯ
modi igr̃ꝝ ꝙsultacio utiq; ꝙtigat ut delibꝝ sapi;
ent atq; prudẽt de duobꝫ ꝓpõitis utrũ pocꝫ a;
gẽdꝫ sit: tũ insup qñ mlta occurrũt ꝙsultabilia
identidem ut deliberetur. q̃d uel q̃ potissiẽ ep his
ꝓpositis statuãtur faciẽda: Et de ꝑ° q̃dꝫ hoc erit
epẽm: Vtrũ circũsedentibꝫ hostibꝫ debeaꝫ nos ill
dedere: cũ uideamꝫ illoꝝ mõpiaꝫ ẽ potenciam et
mltas alias citates ui captas ab eisdꝫ fundit9
euersas omninoq; deletas fuisse. dedentibꝫ sese
pepercisse: Nꝫ uero debeamꝫ uirtutẽ ill ĩsistere:
atq; eptrema omnia ꝓpter libertatemq; leges ac
iura nostra tuerꝫ. pcius q̃ꝑ in hostiũ potestate
deuenire: Talis utiq; potuit esse ꝙsultacio be;
thulieñ: quom ab oliferno principe epercitꝫ
pharaonis obsiderentur. Judith. ∧° De se
cundo ũo hoc epẽpli gr̃a assume: qdꝫ dauid ãgi
dñm iubente ꝑ Gad ꝓphetã ꝓpositũ fuit qñ in ela
cionem cecidit mentis ꝙsiderata multitudine mꝑ
ma populi: que illi subiecta erat: dum ab eo;
dem audiunt: Hec dicit dominus: Trium tibi

l m

dabitur optio elige unū qđ̄ uolueris ex his: aūt
septē annis uenīet tibi fames ī ira tua: aūt tribz
mēsibz fugies aduersarios tuos & illi te psequntur
aut ēte ibz diebz erit pestilencia ī ira tua 2° rēz
23°. Sūt autē hmōi deliberacōes tales q̄dē uel
solā ututē honestūq; uideātur attigē atq; pter
hoc ipm̄ ꝙsultande: Qualis utiq; fuit ꝙsultacio
Abrahe de psequndis hostibz q̄s audierat debel;
lasse regionē sodomoz. mdeq; abduxisse loth fili
um fris sui ī pdā mltā pmiscuā: quā deuasta
ta patria populabūdi secū asportauēat. gen 14
Ad idē ptinē uidetur ꝙsultacio Jude machabei
qñ ei allate sunt littere de expugnacōe q̄ fiebat
ꝙtra frēs suos iudaice legis cultoēs: eidē isup
denūciatū multitudinē immicoz ñrōm aduē
tare ad expugnandū gentem iudeoz & patrias le
ges diuīssimas: Et tunc quersus ad symonē
frēz suū dixit ei: Elige tibi uiros & uade libeā
frēs tuos: ego enī & frater meus Jonathas i;
bimꝙ m galaditi pm machab: h° c° Face;
dūt insup m ꝙsultacōe res q̄ cū honestate ānep
am habēt utilitatē: q̄pter haud dubiū q̄n huiꝙ
modi ptē pter se. partim ppl extraneā causā
expetende uideāt: Emōi cā sunt israhelitici ppli

dñi epiturus esset de egipto ſb principibz moyſe
& aaron & petiturus eet terrā promissionis bonis
mltis ſertissimā. Honestū ąppe erat mandatis
diuinis obedire. uēdicare ſcīpos ī libertatē. ep;
cusso onere durissime seruitutis. ſotile ꝺo acce;
dere ad terrā lacte & melle manātē id est bonis
cunctis eopuberātē Asserunt² insup ī ꝯsulta
cione cause que ꝓpter ep̄nēa cām tm̄mō id ē ꝓt
ſotilitatem deliberande fuit. Qualis ꝓfecto fuit
cā Nabugodonosor regis assyriozē qñ deuicto
Arphaxat rege medorum ſocatis omnibz ma;
ioribus regni sui cunctisq; ducibz bellatoribꝫ
eposuit eis cogitacoēz suā ī hoc ee ut oēz terrā
sno subiugaret ipio. Cōstat aut qñ cā istiꝰōi
ad utilitatē portrigeba²: ꝓp & honestatis q̄mꝺ fa
cē ꝓtendē uidēt² ꝓpt honorē & gratiaz ep tali ꝺo
nio ꝯsequēdā. tū & q honestū & legittimū uide
batur ꝑmatibz ꝓpli regis obtemperari ſotis cui
fortuna mayꝰ arridebat: seq̄ndoq; succes ꝰ tā se
licit sibi oblatos Sed absit ut uideamus ąt
ꝓp honestū ſotandꝫ: qꝺ cum ꝓpmi iniuria ep
ercet²: Tātimō ergo utilitatē ep̄nēa ꝯtimebat
causa illa: nam aggredi aliena iniuste & illa
p uim occupare non ſolum non est honorificum

et glorioſū: imo vō ignominioſum poci⁹ et infamia mlta deturpatū Igitur cū hec ita ſe habeant q̄cunq; aliqd i ꝯſultacōe afferetur de quo deliberandū ſit: in p̄mis ꝯſiderare oportebit quo nomine id appellādū ſit. id eſt utrū ſit appetibile tm̄ ꝓpter honeſtatē tantum: aut ꝓpter honeſtatē ⁊ vtilitatem ſimul: aut ꝓpter vtilitatem tantum: Quibus diligenter cognitis qui cau ſam dicturus eſt neceſſariū habebit illuc rationes ſuadendo diſſuadendoq; dirigere: quo uiderit cāz ſuam ep ui ſubiecte materie iclinari: De ꝯſultabili itaq; quid ſit: ⁊ qualiter in conſultatione veniat ut de eo deliberandum ſit hactenus dicta ſufficiant

Quomodo per Honeſtatis partes argumenta ducenda ſint ad ꝯfirmandum et confutandū in gne deliberatiuo

Actis abūde i ſupioribꝰ declaratū ē qui ēent honeſti fontes ep q̄bz honeſtatis tri uuli: q̄ p ſuas ſpēs ⁊ partes diſtinguerentur: ⁊ in diuſas ptes diſtribuerentur. Nūc ḡ ſupeſt ut appēiaꝰ q̄madmodū argumtationes hic ſumende ſit atq; decētiſſiē rbz coaptāde: qñ aliqd ſb honeſti facie i ꝰōez uenēit qđ p ꝯſultacōz delibādū ſit

Premittēdꝫ autē ꝙ tametsi honestū ꝑ prudenciā iusticiā̄ fortitudinē ⁊ tēperanciā̄ recte distribuat tñ et ꝯtrariozi quodꝫ modo diuidi ꝑt ut dicam honestū distinctū ēt ꝑ rectū ⁊ laudabile Rectū ē qdꝫ cū ūtute ⁊ officio debito mō fit Laudabile ē qdꝫ ex honeste factis obozitur: p̄ti ⁊ futura cōmemoracōē dignissimū de quo posterius dicetur Recti ūo ptes q̄tuoꝫ sunt superius assignate ⁊ per suas spēs distincte atꝙ subdiuise Ygit ꝗm res in concione deliberanda sub honesti spē occurrerit. que ꝑ omnes partes recti ꝛctanda sit. hac uia ad causā confirmandꝫ nos accingem9: ut ꝯsiderata rei natura q̄mad; modꝫ ꝑ suas ꝓprietates cū recti ptibꝫ queniat: satisꝙ exploratis recti generibꝫ ⁊ spēbꝫ ⁊ ptibꝫ inde capiamus in quo uideat res ipa maximum robur continere. Vel quod cognouerimus auditorum animos maxime desiderare: quod si nichil tale in speciali supra ceteras partes occurrerit: nostra interzerit per doctrine artificium et lumen ingenij: illud quod primo proponemus ad confirmandum. taliter exacuere: vt auditorum animos maxime ualeat prenetrare: et rem de qua dicimus ualidissime

stabilire uideatur. vbi cã Si Abraam audi;
ta captiuitate nepotis sui Loth disponat persua;
dere vnaculis suis: ut ad plium pro liberando
Loth accingãtur: constituerit̃q; inicii psuasiõis
facere a prima parte recti que prudencia dicitur
Poterit non incongruc sic exordiri Cũ cogi;
mitum prospectumq; habeam hoc apud vos osta
re. ratumq; esse cartis nostris id suadente natuã
li iure diuinissiõ & honestissiõ: in eoz adiusitatib;
magnope succurredũ & nõ ero mic occupatus ut
ostẽdã vob honestũ fore ut loth nepoti meo p hos
tes abducto succuramꝰ sed quẽadmodũ id prudẽ
ter effici possit appẽdã: Nã si prudencia ẽ animi
dũ calliditas & puigilãs argutaq; sollercia q
diligẽti rõe adhibita delectũ potest habere bonoz
ataq; maloz. pfecto nõ dubito q si prudencie of
ficio uti voluerimꝰ uotoz nroz ꝓtes eximꝰ: ẽppe
nã hostes nros pda impeditos. uino & cibo gra
uatos ac semisepultos. leticia effusos de nob
mime suspicantes. imo nec cogitãtes añ occu;
pabimꝰ iugulosq; dabimꝰ q nos adẽ psenserint
Profecto enĩ iã uideoz illos uidẽ sine ordine si
ne custodia. sine uallo passim in aliqua ualle
consedere: vbi cibis et potibus indulgere: inter

crapulã ⁊ ebrietatẽ deos ſuos laudare. egregia facinora ſua eꝓtollere alioꝝ facta dep̃mere. ſe ſo los fortes ſe magnanimos ſe laude dignos ĩ liq̃s ꝓcto magis audaces ⁊ ĩconſideratos ꝙ̃ for tes magis molles ꝙ̃ conſtantes. ſicq; iuꝑta ig nes crebertimos int̃ potandꝫ ⁊ garulandꝫ mul tam noctẽ ꝙſumẽtes. ſop̃no oppreſſi itinere de; fatigati. uino ſepulti. nob̃ ſuper eos prudenter ſonc ſtrepitu. ſine clamoꝝ ĩtuentibꝫ penas ñp̃ imas dabũt: Ata ante oĩa curandꝫ ꝙt ꝙ̃ maꝝ ime leuibꝫ armis armati eos ĩſeq̃mur: deinde ut loco ⁊ hora oꝑtunis ⁊ obſcuriſſis eos aggꝰ diam̃. p̃tre° ut p̃mioꝝes eoꝝ ꝙ̃ p̃m iugule9 nr̃ſq; libẽtis eos ſpoliatis hoſtibꝫ armis muniam9 ortem̃q; ut de hoſtibꝫ ꝑ mlta necẽ ſeſe ulciſcãt. Hec vob̃ ſint cordi ⁊ cauete ſum̃o ſtu° ne ad p̃dã q̃ quo 9utam̃ p̃9 ꝙ̃ ulciſcẽdoꝝ hoſtiũ necẽ eoꝝ fu ga ac 9icoẽ picl̃m oẽ ꝓpulſauitis. O ꝙ̃ta uis ẽ ĩ ip̃a prudẽcia q̃ oĩa inueſtigat oĩa diſcutit oĩa preuidet oĩa diſponit oĩa munit ⁊ quaſi lumen quoddꝫ oĩa ſplendida ⁊ apta facit: Ecõtra ueo ĩprudẽcia oĩa idſauſſa ⁊ ĩpuiſa in 9fuſo ẽlinq̃t: Eamus igitur nos quaſi uigiles inter dormẽ tes imo q̃ armati ⁊ uidẽtes ĩi ĩermes et cecos

Quis q̃ ãbigẽ pt̃: q̃n de iimicis r̃nis uictoriã obtineamus. Nãq̃mimi q̃ uiri robusti ⁊ aiaꝫ fratrũ ur̃oꝝ de manibus pssiõꝝ uiroꝝ liberate prudẽter ⁊ utiliter agendo: qñ q̃dẽ iustũ ẽet pro eisdẽ liberandis mlta ꝓpeti ꝯ pmittẽ ut uiri sanguinũ ⁊ dolosi sic impune dñarent eis. Prudencie itaq; partibꝫ utenti i dñdo: si 9moda cũ icõmodis 9sequem9 et alterũ seq̃ alterꝫ deuitari eporteb[i]t. Aut si i re quapiã aliq̃d coarctabim̃ de q̃ discipli nabilẽ sciaꝫ habeam9 uel p circunstãcias habeñ uideamur: Aut si q̃ppiã suadebim9 cuis gesticũ ꝑsentẽ aut auditã memoriã habeam9: qua i re ep ẽplo allato psuadere possim9: que oia satis clarent. tũ ep epẽ mãc pr̃e pmisso: tũ ep hijs oõnibꝫ ⁊ eporta cõibꝫ: q̃bus usus est sepissiẽ Iudas machabeus erga socios suos qñ bellũ imice habebant adũs9 maximã multitudinẽ inimicoꝝ suoꝝ: ꝙti patet primi Machabeoꝝ .c°.3°.4°. ⁊ octauo Si autem per iusticiam aut iusticie ptes psuadeñ magis libitũ fuerat collaudata p9 iusticia in se ꝯ sit preclara ꝯq; precellens inter ceteras ẽ uirtutes morales: et ꝯ necessaria tam rei publice ꝯ ꝙte humane predetentim accedemus ad causam nostram demonstrando illam

demõſtrando illã fore iuſtã: ꝛ ꝙ maxime quei
re ptibz iuſticie Partibz itaqꝫ iuſticie utem̃
ſi oñdemus bñ meretibz gras referri quenire: ſi
demtrabimꝰ male meritos ulciſci oportere Si ſi
dẽ mignoꝛre cenſebimꝰ obſeruãdã Si leges ꝛ
moꝛes ciuitatis egregie dicemꝰ oportere ſeruãi
Si ſocietates atqꝫ amicicias ſtudioſe dicemus
coli quenire Si qꝺ ius ĩ parẽtes deũ patam
natura ꝙauit id ẽligioſe colendꝰ demõſtrabiꝰ
Si hoſpicia cliẽtelas cognacoẽs affĩitates caſ
te colẽdas ẽe dicemꝰ: Si nec ꝑcio nec gra nec
pacto nec ſimlitate a uia ẽrta oñdꝰ deduci opoꝛ;
tere Si diceꝰ ĩ oĩbz cõle ius ſtatui quẽire Hiꝭ
atqꝫ hꝺi ptibz iuſticie ſi quã rẽ ĩ concoẽ ꝙſul;
tãdo faciẽdã ẽe ſuadebimus iuſtã ẽe oſtendemus
ꝙtrariis autẽ iniuſtã: Ita fiet ut hiſdẽ locis et
ad ſuadendꝰ et ad diſſuadendꝰ abiles atqꝫ ꝓmp
tiozes reddamur: Placet autem doctrine cauſa
ĩ cadẽ materia de loth liberando ep̃plum ſubi
cere q̃ uti potuit Abraam ſi ſocijs ſuis ꝑ iuſti
ciã de auxilio loth ĩpendẽdo ſuadere uoluiſſet
Max̃e colendã ſempqꝫ obſeruãdã foẽ iuſticiam
ſi q̃ſꝯ dũm dubitaret frẽs optim: ut ẽ hoc ſa
tis patẽ poteſt. ꝙ ſine illiꝰ cultu ꝛ admicto im;

possibile ẽ uel deo sumo ⁊ iustissimo placere: uel
inter mortales uitã iocũdã ⁊ tutã ducere: Qp̃
pe q̃m tanti fulgoris existat. ut uiri pessim q̃ u
tutes mayꝰ pſequãtur absq; iusticie admincto
⁊ aliq̃ eiꝰ parte nõ possint simul cohabitare. Nã
nisi munera fortune equa lance ⁊ secũdꝫ dicta;
men iusticie inter se diuidantur: ⁊ secũdꝫ q̃tum
cũq; mẽita apd̃ eos distribuant' cũ iurgio discã
diũ excitabitur: Longe vo magis: si alter alte
rius bona surripiat: Si alter alteri nõ subser
uiat auxiliũ porrigat aut oppotuno tpe alter
alterum contempnat liberare. Quanto igitur
magis a nobis uiris q̃ dicã volumus uiri dei el
tores ⁊ optimi amãda colenda ⁊ usq; ad mortem
rectinenda erit: Imo potius. uita effundenda q̃
iusticia defendenda: Quippe ⁊ effusa mortali ui
ta p̃ rectinenda iusticia: postea ducet nos iustici
a ad immortalem uitam: Libeat igi' uitã nr̃az
mũc colendo iusticiã p̃ liberandis frib9 nostris
in discrimẽ ducere id̃ suadente uirtute uirabusq;
nature: Nam mũq̃ melius rectius santtiꝰ lau
dabiliusq; nobis licitũ fuerit contra hostes nos;
tros decertare q̃ mũc ⁊ in hac causa in qua da;
bitur: ul inimicos sacrazᵉ legũ frm̃q; nostrorũ

iustos uiolentosq; detentores debellare: legesq;
sacras fr̃esq; nr̃os icolumes integrasq; seruare
fam̃aq; eĩ maxima laude acquirere. uel honestis-
sime morti nos tradere. Q̃mq; fratres opti-
mi si meminisse uolum⁹ q̃ta sp nr̃i cura fuerit de
o nostro qui⁹ colim⁹: q̃ta eiꝰ benignitas. q̃ta p
uidencia ĩ educendo nos de medio pessimorum
uiroꝝ: ĩ protegendo nos ĩ periculis m̃ltis: et
de manibꝫ r̃egũ ptorumq; potentissiorꝝ ñ ne-
gare uelim⁹ eiꝰ clem̃ciam atq; pruid̃ciam: ñ ma-
lim⁹ ĩsipienter dicere eum nõ posse nobis auxili-
ari si uelit: q̃ uere ꝛ religiose dicere eumd̃ẽ ipz
pmptissimũ atq; potentissimũ saluare: eripere
atq; liberare a cunctis periculis clamãtes eum
tota fiducia puri cordis ad se. certe iã possum⁹
dicere inimicos nostros ob sua pessima flagicia
a ĩ manibꝫ nr̃is deo duce iam̃ ĩtendos imo
traditos ẽe. mõ spẽ nr̃am ĩ dño firmiter colloce
mus: Jamq; uidere uideor ipos elatos superbi
a ꝓpter uictoriam habitã hostes ꝯtemptim̃: ꝓpt
m̃ltitudinẽ p̃de ĩpeditos nõ longe abẽ ꝓpt ĩm̃
imã leticiã dapibꝫ uino ꝛ cantibꝫ ĩdulgere: q̃
tantũmõ nob opꝰ ẽ spem nostrã ĩ deo collocare
leuibꝰ armis acrimoti ad illos ꝓperare: ipsos

m)

mcautos occupare uino ſoꝑnoq; ſepultos uirili
ter peutere ⁊ ſic de ⁊liq̃s uti ia ſupra epẽplificã
de prudẽcia ⁊ eiꝰ ptibꝫ deductũ ẽ Sm fortitu
dinis rectmẽde cã q̃d faciẽdꝫ ẽ dicemꝰ Oñde
mꝰ res mgnas ⁊ celſas ſeq̃ oportere: ⁊ itẽ res
huiles ⁊ idignas uiris fortibꝫ ab honeſtis for
tibꝫq; uiris ꝺtepnẽdas ẽ .iudicãdꝫ q; eas mi
me digtati coꝛ gueire: Ad hoc a nlla re hoẽſta
picli a laboris magtudie abduci opoꝛtẽ: Anti
q̃oꝛẽ moꝛtẽ ꝺtepta a neglecta fortitudie turpitu
di aſſcubi Nllo doloe a metu debe cogi. ut ab
offi° icedat² Nllꝰ p rei uitate metue imicicias
Qdlibꝫ p pria parẽtibꝫ hoſpitibꝫ aicis ⁊ his re
bꝫ q̃s iuſticia colẽ cogit adeuꝫ ẽ piclꝫ Et q̃m
uis laboꝛẽ aio forti ⁊ ꝺſtati ſbeuꝫ Jn q̃bꝫ do
cumtis epẽpli gria hec paucka ſeruata matia de
caſu loth ſbicuit² Si bñ aio ipeto frẽs optimi
ꝯpta ſit ſumi ⁊ imoꝛtal dei erga nos cuã puiden
cia atq; begnitas q̃s eripuit de manu caldeoꝛ ⁊
iſidijs egyptioꝛ atq; ꝛgis eoꝛ: mpia iſup mu
nea q nob ſupra ceos q̃tidie elargit²: haud q̃ꝑ
dubito q; mpia ꝑclariſſiaq; uictoria i manibus
nris poita ſit qua deus nr que colꝰ tato uult
ẽ celebreoꝛẽ: ꝯpto erit mirabilioꝛ: Loth nepos

mus eli ñra pda mlta captiuitate sodomoꝝ
ꝙ circūiacentis ꝛgnis abductus ē ab hostibus
ꝛgis sodomoꝝ: Atq satis exploratū habeo eos
ex habita uictoria mmū elatos ēe: atq ex isti ā
re ñi q̄cq̄ adūsi ab hostibus q̄s adeo ꝙfregerūt
eis accidere posse: Imo nec credere aliquos co;
gitare de molestia q̄piā illi inferenda: Ea ꝓpter
gradiūtur uagi palantes effusi gloriabūdi gau
dio ꝛpleti. pda impediti. cantu plausu ꝙ clamori
bus exultantes celum ꝙ aera ūberantes Qua
re q̄ mūc accingamini. ꝙ estote uiri fortes ꝙ ro;
busti: q̄ ēdidit illos dñs i manꝰ nras. ut libe;
ratis frib; nris de maibz ipioꝝ exaltetur nemē
eiꝰ i gētibz q̄ nō nouerūt nomē eiꝰ: ꝙ fama uir
tusq fortitudis nre pdicet ab hostibz nris: Ne
q enim ullo mō fornicādi ē ne a mltitudie mi
nicoꝝ opprimam. q̄ ipi effusi sine metu sine cu
stodia luxu crapula uinoq sepulti prius iugu;
labuntur q̄ nos adēe senserint: Quod si āliq̄li
ter timendum esset: tamen pulcherrimum foret
quosuis labores eciam et mortem tam glorio;
sam subire dum mandata dei exequentes fuerur
rendo fratribus nostris de nobis meritissimis:
Res excelsas et memoratu dignissimas constanti

uiſte ſapiẽterq; aggredim̃ atq; p̃ſeq̃m̃ ĩmicos do
mi frm̃ ſociorũq; nr̃oz̃ p̃datores & detentores:
Nec unq̃ maioz eꝑcende ũtutis occaſio nob
oblata ẽ: Nã & pulcherrimũ ẽ & ſciſſim̃ aiãs no
ſtras p legibz ſacris: p fribz p caris p ĩbz q̃
nũis defẽdendis ĩcupãdiſq; effundẽ: ſiue pcius
parta uictoria mayꝰ ulti de inimicis nr̃is. libeã
tiſq; fribz & amicis nomẽ nob glorioſiſſim̃ acq̃;
rere: Sz p immortal dei ũligionẽ fidẽ atq; pie
tatẽ q̃s nũc nos mayꝰ colẽ amaẽ & uen̄ari de;
mr̃abim9: haud q̃q̃ a nob timẽdz q̃m̃ de9 nobiſ
cũ ẽ: ipe ducet nos & iuuabit nos: mõ in ipſo
ſpẽ nr̃az colloce9. mẽ zelo legis ſue 9ſeruãde a
moẽq; frm̃ nr̃oz̃ de manu ĩmicoz̃ nr̃oz̃ eripiẽ;
doz̃. acẽſi rẽ uirilit & 9ſtanti aggẽdiam̃: Seq̃;
mi ḡ me ducẽ ũm̃. imo dn̄m̃ deũ nr̃m̃: ſine eu9
felicibz auſpicijs rẽ tãtã tã pclarã tã glorioſã
non aggredioz: nũc nũc factis non ũbis opus
eſt et demonſtrare uiri fortes. an ignauu ſimus
zelatores dei fratrumq; noſtrorum amatores:
an contemptores: cupidi honeſtiſſime fame:
dum fortiter periculis nos obiamus. an di;
uturne infame amatores: dum formidine
muliebri mollicia et ſocordia detinemur: pt

fugiẽdo labores pcauꝰ uite nre quã breui tem;
pore uelimꝰ nolimꝰ mors admet: Sit ꝙ pul;
chrius si sic deo uisũ fuerit officiose belligerando
morꝛi ꝓ ꝰcitando uitã dedecoroſam duce: si uero
tal hꝫit res de q̃ agẽdꝰ ẽ: ut p tpanciã ꝙ eꝰ p;
tes ẽctãda collocupletãdaꝙ sit: laudãdo eptollẽ
do hãc ipaz ũtutẽ tũ ꝓpꝛ eiꝰ dignitatẽ tũ ꝓpꝛ hoẽ;
tissiõs eiꝰ effectꝰ ptes illiꝰ materie de q̃ dñꝰ fu
erit acomodabimꝰ: (Modestie itaq; ptibz utenꝫ
si nimias effrenataſq; libidiẽs honoris praumie
ingurgitacionũ uoluptatũ ꝰstituiq; ẽ uitupera bi
mꝰ: Si unãq̃mq; rẽ uti a natura uiq; tõis dif
finitũ ẽ ꝓſeq̃ndꝰ ꝛ diceꝰ: ꝙ ostẽdemꝰ qꝰ satis
fit ꝓgredi. ꝙ ulteriꝰ effundi á ꝓgredi q̃ ſupflu
um. uetitũ iniuriosũ phibeꝰ ꝙ modꝰ unicuiq; tri
statueꝰ Hꝰõi ptes ũtutis ãplificãde ſt si ſua
debimꝰ: Econtra ũo atteũiande ſunt. ſi ab his
dehortabimꝫ: Nã nemo erit q̃ conſeat a recto iꝛ
dẽdꝰ ũtatẽq; deſerẽdã ẽ: Sz tñ negabiꝫ rẽ hꝰ;
modi ẽ ut rectitudinẽ ſeq̃ uideatur ꝙ hoẽstatem
uel dicetur nõ ẽ iſtiꝰõi ut poſſit q̃s ĩ ea re ũtu
tẽ egregiã ꝓperiri uel laudẽ ꝰseq̃: Hec ꝙ alia
hꝰmodi potuiſſent dicere amici Dauid quando
diſponebat cum eis ire ad liberandum Ceilam

de manu philistinoꝝ q̄ expugnabant eā sz̄ q̄ talia agredi nō erat opus fortitudis sz̄ temeritatis p̄m reg̃. 23°. vel dicetur ut̄utē poīa q̄ i q̄tis rebus q̄ in his q̄stare uti actū ē constat a Dauid q̄n̄ suadentib⁹ sibi amicis ꝛ seruis ei⁹ ut interficeret regē saul querētē aiāz illi⁹ eo q̄ traditus ēt i p̄tate ei⁹ negauit in hoc ut̄utē cōsistere ꝛ laudē eāgliā sese exinde q̄seq̄ posse: q̄n̄ potius ad iusticiam et religionem ptinere q̄z uare manus inopias. ꝛ nō extendere manū in xp̄stū domi Item si quo pacto poterimus quam is qui contradicit iusticiam reuocauit nos demonstrauimus ignoꝛuiam esse ꝛ inꝛeciam et prauam liberalitatem: Quod profecto potuisset dicē i hoc casu seruꝰ q̄ dauid eoꝝ dn̄m: p⁹q̄ p̄cepit sauli p̄dē° oīa claīdis illi⁹ ꝛ p̄cēs uite e⁹ dē. 1. reg̃. 24°: Preteā q⁹ aduisatiꝰ nūti prudē aīa dixerit: nos ieptā ꝛ garulā odiosāq̄ sāz ee dicem⁹: Qua q̄stacōe usus ē sophar naamathi q̄tra Job ut patet ibidē c°. p̄i°. Et quā aduisatiꝰ nostri modestiam dixerint. nos eā iꝛeciā ꝛ dissolutam negligēciā esse dicemus: Et hoc quidē modo potuissent seruꝰ dauid q̄stare cōtēs e⁹. 1 reg̃ 25°. q̄n̄ mitigat⁹ ob x̄ba abigail p̄cepit nabal

uiro illiꝰ quē occidere destimauerat. Simili qꝫ
pepcit: rexi saul ut supradictū ē: Et quā hꝰ .q
gtra nos dicūt appellāt fortitudinē eā nos gla
diatoriā z īgsideratā temeritatē ee ondemꝰ Sicu
ti dici poterat contra Abraam dū tā pua ma:
nu conaretur pseq tantā mltitudiez exercitꝰ qn
qꝫ ꝛgū ut eriperet Loth nepotē suū de captiuita:
te eoz uti ꝓxime dictū est Hactenus dictum
sit quo argumēta duci pnt suadendo z dissuaden
do in oratione p quatuor fontes honesti que recti
nomine ꝯplectūtur: Nūc superesse uidetur ut de
reliqua parte honesti q laudabilis nomen sorti'
dicamus: apperiamusqꝫ quemadmodum suadē
do uel dissuadendo laudabili honesto uti ua le:
amus

De origine Laudabilis quo a recto distin
guatur: z quare z quomodo eo utendꝫ sit suadē
do uel dissuadendo

Edeūdꝫ ē ad illā ptē hōesti quā sub uo:
cabulo laudabil paulo supiꝰ diximus ꝯ
tineri: Prenotādꝫ autē nō ob hoc a tāto distinctū
ee laudabile: qi nō ꝯplecta' easdꝫ illas ptes qs
sub recto ꝯtineri declarauimus: sed quia quod
anexe gestionem negocij honestatis et uirtutis

tantūmō faciē p̄tēdebat post negociū officiose ge
stū nōmō honestū sed ꝙ laudabile dici solet: Se
ḡtur ergo laudabile id qđ hoēstū ē: Neqꝫ iō q̄dq̄
magnopē aggḡdiēdꝫ ē ꝙ laudabile: sꝫ iō ꝙ hoēstū
ep q̄ laudabile grigmit² Qui vo istiꝰōi nō ꝟsi de
rāt: dū laudis cupidi ad hoēsti fontes ītencoēz
nō diriguīt fauoē ꝓpīis laudis ꝙ plausu seducti
vertū laudabile nōmō nō assequīt²: imo ꝙ maxᵒ
supbie uicio notant². Nō ḡ solū laudis cā rātū
seq̄ quēit: sed si laus ꝟsequt² duplicatur rei a ꝓpe;
tendi voluntas: Ꝯg postq̄ dmzatū fuerit cāz no
strā ītī ptes ut ptē ꝟtinē nō erit icōgruū arp
me idipm qđꝫ suadeam9 ꝙ laudabil vocabulum
fructūq̄ sortiri Qđꝫ utiq̄ decētissiē fieri poterit
si dmzabiꝰ hoc ipm qđꝫ suadem9: ut a cunctis
ap ꝓbari laudariq̄ solē: ut a sapiētissimis optis
clarissīs doctissimsq̄ uiris q̄ꝫ auctas maxia
sp exoptiterit ꝙ a paucis ut ab mdignis ī ꝓbis m
doctisq̄ uiris ī ꝓbari: Quibꝫ ꝓfecto argumētis
usa uidet² fuisse abigail erga dḡē dauid suadē
do sibi ne attēta iiātate ꝙ stulticia nabal uiri sui
eū iterficēt ne qđ eidē obīci posset de cruēta uim
dicta ꝙ idiscreta: sed magis laudari mereret² de
modestia ꝙ clemēcia q̄bꝫ sapiētissiē usꝰ fuisꝫ pcē

mimico suo ꝙ ẽlinq̃do illi⁹ corrodẽz ĩ mali⁹ do
mini: ꝓregustãdi sunt aĩ auditorꝫ prudẽt⁹ si
derandaꝫ rerꝫ natura: ꝙ uti noũim⁹ uñ ꝯpriã
q⁹ iure ꝙ legittĩe suadẽ possim⁹ mag⁹ placere
auditoribz ut mag⁹ magnificari posse illuc flec
tenda erit oñis oratoris ingenio acuẽda ꝙ ãpli
ficanda Hc de hoẽsto simplici ũde argumẽta
ab eo⁹ ducantur hec ꝑmisisse sufficiat: Nunc ad
ꝓtes utile qđo ẽctande sunt trãseam⁹

Quomodo Argumenta suadẽdo ut dis:
suadendo ducãtur ab utili

Vam⁹ Marc⁹ Tull⁹ Cicõ in 3° de offi
ciis libro scisse atꝫ subtilisse disputan°
gtra uulgariũ opiõẽ uerasse atꝫ irrefragabi
liẽ ꝓbet utile ab honesto ĩtaliẽ separi non posse
neꝫ honestũ ꝓpẽ utile seꝙ solẽ 3 poci⁹ ecõẽ fieri
ut aliq̃d iuẽ opti° dĩ mẽat° utile qꝫ ab hoẽsti fõ
tibz deriuat°: Et q̃p̃ mitat° mltis roĩbz oñdere
mũ p̃ hoẽstũ ꝓpẽ utile deserendꝫ ẽe: tñ hꝫ ud faci
le fuerit hoc multitudĩ placere Et quoniã
rethor⁹ psuasoris nõ demõstratoris utit° offi° con
ducibile erit mũc de utili sermonẽ facẽ eo modo
q̃ eciã apud mnus peritos suiẽ ꝙ nõ oĩa ad ui
mũ resecare sed communiozi q̃dã uti mmezua:

vtile ꝙ qđ vulgus maxime seqtur in gsul; tacoē sepius ad tutū dirigitur Tutū autem ē qđ gsicat istātis a gntis preuli iuitacoēz ꝯlibz voē: Hoc autē distribuitur in ui atq; dolū: qz̄ psuadendo a altez̄ argumētando separati. aut utrūq; psequmur iunctim vis secnit² p eq; ercitus classes arma tormēta tuocacoēs homi mū ⁊ alia atq; alia huiusōi Dolus gsum² in preuniā pollicitacoēs dissuīlacoēs maturacio nes mēticoēs puēcoēs astutas pcogitacoēs ir̄z mlta⁹ eppiēcia ⁊ alia atq; alia huiusōi de q̄bz pclare a nego° de arte militari: Hec aut̄ sūma tī i mediū adduxesse nō erit iutile ut uideat ora tor ꝯi i uno spectaculo sūmā ri iūde sedes argumē toz̄ ab utili p tutū ēduci pnt. ut si ꝙducibile si bi ēe uidebi² illd qđ suadēdo sub spē honesti de; duxit. sub spē utilitatis ⁊ securitatis psequndū ēe appciat: Sequit² enī vulgus maxīe utilita tis ⁊ securitatis spēz. qm̄ nō ē ei facile spcimen uirtutis attingere. Jōq; opepreciū fuerit ora; tori id qđ honestum sentit vtile idemtidem de; monstrare ne honestatis tomū pereat aut resu; tetur: dum minime creditur ēe utile ul dū exis; tima² ab imprudētibus q vtilitati aduersttur

Qm̃ ꝯ ut supradc̃m ꝺi hꝺi cuis hoēstū uti
le finis ēt dignoscit⁹: ⁊ lōge m̃gis ut p̄tēdit fa
cē utilitatis ꝙ hoēstatis qꝺ idēticꝺ supra decla
tū existit: gñs ēt uide⁹ ut euidēcig appiag quē;
admodꝺ i deliberādo id qꝺ utile tutūq; uide⁹ ho;
nesto censeat⁹ aliq̃ p̄ponēdꝺ: Ecōtra ꝺo fieri
ab his q̄ hoēsti naturā atq; ui mirabilē clarꝺ i
telligūt ⁊ auidi⁹ gplectūt⁹: ⁊ ꝓpt hoc i gsultacoē
disceptacoēs sepi⁹ atz gtēcoēs grauissiē oriūt⁹ q̃
les mltis i locis euemisse gmēorāt hystorie sacis
libris gphēse: m̃gc ꝺo qꝺ paulo supi⁹ attigim⁹
i hystoria iudith. ∧. octa° qz caplis Jn q̄bz eq̄dē
claret quēadmodꝺ betulie ꝓpls ab olofernis ob
sidioē afflictus. id qꝺ utile tutūq; ēt uidebat⁹ ꝙ
seq̄ndo ⁊clinarit Oziā p̄ncipē sacꝺotū cū ⁊liq̄s sa
cꝺotib⁹: deserta ꝺe hoēstatis ⁊ligioē ad illoz ꝺo
ta descēdē Quo audito gturbata nimis ē iudith
uidua sāssiā uehemēteq; ꝺoluit deliberātū fuisse m̃
dicoz olofernis statuisse ꝓpl̃m descēdē n̄ m̃ra
q̄ritū diē dñs ilꝛ salubrit ꝓuidisset Jꝯ corā sac
doūbz gstituta ꝺe hoēstati scissiē imten°. argutis
sis racoibz ꝓbauit ⁊ꝓbū ēt gsiliū: qꝺ ad utilita
tē oclos q̄tes ue ⁊ligioīs q̄trebat fundam̃ta Jꝯ
qui tutorꝺ woz seq̄ suadebit his locis fere ꝙcat⁹

Nullã rẽ utiliorẽ ẽ icoluĩtate. ũtutibz uti nemi
nẽ posse q̃ suas voẽs ĩ tuto nõ collocarit: nec de
um q̃dẽ nec sacõs his auct° ẽ q̃ se icõsulto ĩ pe;
ricul mittãt: hoẽstũ nl oportere existimari qz
salutẽ nõ pariat. ostanterq; assẽuabit hec potiss
oseruanda ẽ uitã icoluĩtatẽ ⁊ alia bona q̃ uel
deus ul natura ul ĩdustria nob oprauit. ⁊ hec
q̃dẽ honestissiã ẽ dicet: q̃ vo hoi oẽia dicant
tanõ ĩhoẽsta ⁊ mlt utilia deserẽda esse Qui vo
tute rei ꝓponet voẽz honestã his locis ute (vir
tutẽ nllo tpe ĩlinq̃ndã esse: ul dolorẽ si is time
at'. ul mortẽ. si ea formide'. dedecorẽ ⁊ ifamia
leuiorẽ esse. Cõfidere oportere q̃lis q̃ taq; tur
pitudo formidolosis accidẽ soleat. euasũ p̃ꝰ fu
ẽit ab his pẽcul atq; doloribz ñ tñ diuturnã ĩ
coluĩtatẽ felicitatẽq; posse ide oseq̃. Preterea nec
satis explorãtũ esse illo uitato picto nllũ aliud
pictũ inde sequuturẽ: (virtute l usq; ad mortẽ
pficisci esse pclarũ. vos fructꝰ vãq; glaz a uir
tute pficisci. Eã solã esse q̃ actuũ opacõnũz su
arẽ mũq; pleitudiẽz assẽat Eq glaz sẽpitnã esse
⁊ ĩeptiguibilẽ. Eã ĩsup esse q̃ ad felicitatẽ uerẽ
ri demõstret. ⁊ auq; admmicto ad eãdz ptingaq;
Fortitudi ĩliq;q; ũtutibz fortunã q; fauẽ solere

Eli tute uiuere: q̄ honeste uiuat: nō q̄ impūcia
icolumis ē: ꝙ cū q̄ turpiter uiuat icolumē ipse;
tuū ēe nō posse: Satis igitur nē dēm sit quo
argūmta a simplici hoēsto ꝙ a simplici utili du
cant'. ea ppē dñm uidēbur de honesto utili qūc;
to: n̄ ep iā epplicatis spēbꝫ quibꝫ id integratur
cū illa ꝙ ptūi argumentis patere posset de eo suf
ficienter dictum esse: ep quo de partibus illius
satis est dictum

De partibus Instrumenti oratorij quo
modo huic gcerti deliberatiuo commode coap;
tari possunt

Ossent equidē ea q̄ supiori libro dēta sūt
plꝫ paulo eruditis sufficē ut cā apte ac
mita ꝙ q̄litate ri de q̄ dcūri sumꝫ scuēt quo oīoīs
ptib; i hoc ipo gne delibeāti° utēdm sit. Sed q̄m
rudioīb; pociꝫ q̄p doctis. uti a pncī° ptestati su
mꝫ pdesse īstitumꝫ: opēpcāū fuerit euidēciꝫ expo
nere quo id de q̄ loquim̄ ēctari possit Ꝙo;
sita igr' añ oēs nīos matia rei de q̄ agēdm est
pcognoscēda erit q̄litas eꝫ an fuerit hoēsta t turpis dubia an humil. quo à dicat' ñia hoēsta ꝙ ep
se ꝙ ep circūstāciis sufficiēt i pn° pm declatū est
Siliter à q̄re dicat' turpis. q̄re dubia t hūilis

Et quēadmodꝝ in causa honesta poteramus rec
te uti uel nō uti exordio: ꝛ q̄ ēt hꝰcēōi rei racō
Siliter quare īsinuacōē i cā turpi utendꝝ .et i
dubia a captacōē benivolen[e] iceādꝝ ēt In humi
li vo p attēcōis ꝯmoditatē exordiri oporteret.
quare istet oīa de ꝑmo libro sumēda sunt Ad
ipm autē fiēdꝝ ē qñ aliq̄d hoc i ꝯpie narrādꝝ oc;
curcerit ꝑcepta i hac pte obseruādo: q̄ ibidem de
breuitate diluciditate ꝛ vīsimlitudine data sunt
Sicuti nos egisse ostat i oīoe Abrahe attribu
ta. in q̄ nititur socijs psuadere p fortitudinis p
tes Diuisione utem̄ aut biptita aut tripar
tita aut quadriptita. Nam si p honestū ꝛ p uti
le ꝑsuadere volemus: biptita diuisione vten;
dum fuerit: verbi causa: Si Abraam socijs
suis intendat persuadere de liberacione Loth non
incongrue dixerit: Quom Loth nepotem meū
fratremq̄ nostrum ꝛ de nob benemeritum ostet
captiuū abductū ēe ꝛ eidꝝ succurrē equū duxerī
id a nob fiēdꝝ duplicī demōstrabo: tū q̄ honestū
tū vo q̄ utile Si vo p ptes honesti tm̄ sua;
dere intendat: quadrimembri diuisione uti poterit
dicens: Loth nepoti meo succurrendum esse: ne:
mo q̄ uirtutem honestumq̄ colat inficiari potest.

qđ q̄dam q̄dē mōis aptissīe 9staē pt: tū ꝓpt prudētas tū ꝓpt iusti fortisq; ac modesti uiri officium. q̄les vos ēe sat scio: vt sic Si q̄d iubeat honestas 9tēplenī ꝓfecto siue q̄d prudētia siue quid iustitia siue q̄d fortitudo siue tandē q̄d tēp̄ācia suadet: adūtamꝰ: negari nō potit q̄n loth fratri nr̄o de nob mēitissīō sucurrēdū sit Possumꝰ ꝙ i mēbri dioe uti sic dn̄do: Loth frī nr̄o sucurrēdū censeo. q̄ honestū. q̄ utile. q̄ laudabile: (omica ꝙ uia q̄ diois locū optiebit uti possuꝰ sic dn̄°: loth sucurrēdū statui q̄ honestū ēe vob luce clarius iamiam demōstrabo Cōfirmabimꝰ vo ꝙ 9futabimꝰ argūmta ducendo ep ptibz honesti siplicis vel 9iuncti: vel ep ptibz utilis ꝙ p locos unicui; q̄ istaꝝ ptiū appropatos: ꝓ ut materiei nostre opportunū ēe uidebit² q̄ loci paculo supꝰ distīcti fuerunt: tū ꝙ ep his locis argūmta ducendo q̄ i poze libro eppositā fuerūt cū de 9firmacōe et 9futacōe scriberemꝰ Amplificacōe ꝙ 9missēracōe si q̄q̄o i his ptibz utendē fuerit doctrinam eaꝝ ep eodē assuēt² p locos unicuiq; haꝝ spēꝝ assignatos quom de conclusionum differencijs ageretur: Argumentacionibus artificiosis si uti placuerit ad pmū librū suo loco recurrēdē erit

Cõclusionibz utẽm eo modo q̃ prioꝛi libꝛo eppo
siũm est Diligenciꝫ autẽ ꝯsiderandꝫ ꝙ hoc i
genere maxie ꝺucat epemplis uti tã confirmã
ꝙ confutando: Quippe nã cũ ꝯsultacio sit de fu
turis ꝯtingẽtibus de q̃bus nil firmi n̄ ꝑ rõcina
cionẽ: ꝛ q̃sdã circunstãcias arbitrari possimus
ꝓtinꝰ erit multoꝛ epempla in mediũ ad con
firmacionẽ nr̄aꝫ adducere qm̄ hec q̃dẽ ꝑpẽ simili
tudinẽ q̃ãdã antegestaꝛ reꝛ ad ꝓpositũ nr̄m
adductaꝛ fidẽ maximã facere uidebunt' rri cui
ꝯmode coaptabĩtur. Quã rem satis itelleꝛisse
ꝛ obseruasse uidẽtur patres nr̄i tam ueteris ꝙ
noui testamenti si q̃s in eoꝛ epoꝛtacoibz in rebz
deliberandis habitis curam diligẽcius apponat
maxie in suasione q̃ usus est Judith coram sac̃
dotibus. Judith octauo. Et Mathathias ꝓ
clarissimus sac̃dos dñi aꝺ exitum uite sue epoꝛ
tans suos epemplis mltoꝛ sanctoꝛ ut fiduciã
firmã in dño sibi ꝯstituẽtes uirilit pugnarẽt ꝑ
sacris legibz ꝑmi machabeoꝝ secundo De
delibcãtiuo q̃ gne ꝛ partibz eiꝰ ꝛ quẽadmodum
oõ in hoc gne ꝑ oẽs partes eiꝰ tractãda sit hec
dicta sint: Nunc ad demõstratiuũ cause genus
transeamus

De Genere demonstratiõ: quid sit: que illius materia. quis ue finis eius: et quomodo et in qbz a gñe deliberatiuo differat

Genus demõstratiuũ ĩ mediũ nũc afferẽtes qñ hoc illud est qd pncipalit intendimus eo g ad hoc ipm genus ppie reducantur oões q corã magnatibz habentur: tũ insup et sermones qs scolasticos nũcupamus: Insup z sermones q ad ppln frequẽcig haberi solent: atz epistolaz gna: hinc ẽ g eo diligencius qppiam attingẽdy ratus sum: z eo maxime qr hoc solũ genꝰ ẽ ex tribꝰ cãz gnibꝰ a. M. T. ciceronẽ tractatis: qd oratoribz hodierna die relictũ esse uidetur: Nã genꝰ iudiciale iã dudꝰ a forẽsi strepitu explosũ ẽ ꝑtĩ ad eũ modꝰ tractandi quem idẽ Cicero tanto doctrine studio agẽdy ẽe monstrauit. Cõticuit ceiã deliberatiuũ genꝰ ab ea tractãdi doctrina quã idẽ ipe diligẽter docuit eo g hodierna die pauci admodꝰ sint q hꝰõi doctrinã colant z imitẽt q ĩs haud mltũ pdest bono publico: Nã ꝑꝑ lumine qdã ĩstinctuq nature q de gmuni utilitate gsultaturi sunt: facile uideant q honesta z utilia dicũtur z hijs contraria: tamẽ haud plene atq pfecte istiusmodi circa

n 7

q̄ deliberā° dīsari solet ꝯspicē possunt: nez per ꝯnes
tate deliberāre poterūt: Cōferret q̄dē mltū ꝯsulari
bz uiris huiusce facultatis plena noticia Cōfer
ret lr̄aꝝ peritia q̄bz posset hystoricoꝝ libros cū
itelligēcia ꝙ oblectacoē frequēt legē atq; aliozꝝ
ep° facilē discē. q̄d āplectēdz q̄d ur fugiēdz foet
Qm̄ aliozꝝ ep̄pla dc̄a fca rñsa m̄ltm iudiciū
sepe st futurozꝝ. Quid ei ē qđ fuit ñ qđ ē: et q̄d
ē qđ erit ñ qđ fcm ē i gñe ut i spē Cōfert ꝙ ar
tificij doctrina īgeīo. naturaq; adminiclis: qm̄
q̄ ña bona st arte fiūt melioā: ꝙ nos q̄dē prudē
tū doctoꝝ sapiētūq; uiroꝝ prudēcia doctrinā p̄cla
rāq; sapiāz mlegēdz imq; medrandz acq̄rentes
prudēciozes doctiozes sapiētioresq; efficam ob hoc
q̄dē nō īsulse dcm ē: ꝙpto iumiozes tanto ꝯspica
tiozes: nō qz p̄sais uiris doctissis ꝙ acutissis doc
tiozes ep nob sim9: sed qm̄ illoꝝ doctrinā atz sa
piencia nr̄is epq̄siciombus addim̄us Sed
redeamus unde digressi sumus: Deliberatiū
genus cum iudiciali ab oratorabz desecat demō
stratiuo tantummodo illis relicto de quo ī pre
sencia est dicendum Est autē demonstra ti;
uū genꝰ qđ attrabuitur ī alicuꝰ ēte ꝯsone uel
rei laudem uel uituperiū: Cꝰ materia ē laus

Q; genꝰ demōstrm

vīa hꝫ gūdo

ꝙt uituperiũ alicuꝰ ẽte ꝑsone ut ꝛi circũstãcijs uarijs limitata: Finis vo appõite laudando: q̃ laudanda sunt ut uituperando q̃ iure uituperanda censent². auditoribꝫ aliqd suadere ut dissuadere Est autẽ hic finis oratoris ĩ demõstratiõ gñe Demõstratiui uo gñis finis dici² hoẽstũ simpli cit ut tonũ: Ad qdꝫ utiq; demõstrator oratorꝰ suã si ĩte sapit dirigẽ habet ĩtẽcoẽꝫ. si ꝑsuadere uelit ut orator: Qui ꝓꝓ aliquãdo extrinseco fi ne ꝓuetur q̃ ꝑsuasio dici² uel ꝑsuasisse: mĩseco tñ oratoris fine mĩme frustrabi² si apposite dixerit: Jn q̃oꝫ autẽ differãt hec duo gña ꝓtũ ad suos fines satis utiq; ex iã dictis apparuit: qm̃ deliberatiui finis ẽ utilitas siue honestũ utile: Demõstratiui uo finis ẽ honestũ simplicit qdꝫ licet appellaẽ: Differũt ẽ q̃ ad locũ: qr deliberacio q̃dẽ fit ĩ senatu ꝙsistorio ut aliq̃ loco ad hoc ĩstituto. m̃ q̃ q̃dẽ ꝙsulares uiri solemnit ꝙgre; gari solent ꝑ cõi utilitate ꝙsultanda Demon stratiuũ vo genꝰ ꝓꝓ nullũ determãtũ locũ si; bi uẽdicet. tñ ĩ ecclesijs frequẽtissiẽ exercet²: ẽ cũ deliberatiuũ gꝰ temꝑ futurũ ꝙsidẽt. demon; stratiuũ circa ꝑns potissim̃ vsari uidebi². qr va laus ut uituperacio ꝓpe m̃ eo qd nũc ẽ constare

ffinis hꝰ ꝑtis di' demostr' simplr & bonũ

(quo dicit qꝫ Deliberativ' Demõstrativ' 2° q° ad finem

2° q° ad locũ

3° dicit q° ad tẽpꝰ

n ij

uidetur: ꝓꝓ ꝙ ep antefactis ducatur: Deliberatiuū insup genꝰ cū corā ꝟsiliarijs solū tractari soleat. demꝫatiuū corā magnatibꝫ. corā scolasticis. corāq; toto ꝓplo ꝙ omni mltitudie tractāri potest De gne ḡ demꝫatiuo q̄d sit. q illiꝰ materia ꝙ finis ꝙ i q̄bꝫ a gne deliberatiuo distinguatur hec dicta sint

De locis in generali: vnde possit oriri laus aut uituperacio: prout ꝟuenit generi demonstratiuo: et primo de vndecim attributis psone

Ꝫ q̄s aim diligēter apponat ad eā ꝑceptionē quā ediderūt q de rthorica facultate loquuti sunt ꝓfecto compriet eos a gnalibus ad minus gnalia ꝓcessisse: qꝰ nos q̄q obseruasse constat in hoc ipo latꝫ quē nob assūpsiꝰ Et qm locos q̄sdā admodꝫ gnales ad omne genus cause applicabiles preposuimus: quoꝝ de ꝟfirmacōe ꝙ ꝟfutacōe loquēmur in ꝑmo libro: ꝓꝓ in subiectis epēplis locos ipsos semper ad genus deliberatiuū. de quo ꝑcipuā curā gerebamus. inflexeramus nūc consentaneum nob ee uidetur minus generales locos attingere: ep q bz argūta deduci possint i laudē ul uituperiū

confirmãdo ꝙ ꝯfutando î hoc ipo gñe demõstrati
uo de q̃ nũc agꝛ cepiꝯ: Fateor á itaq; sicuti a
pn̄o ꝓtestatꝯ sum me. M. T. C: ihereee uesti;
gijs atq; doctrine eiꝯ î hac ipa facultate precepta
obseruaꝛe: ñ tantisp ꝙ minus eoptis placꝛe stu
dens. pigruiozi minerua minꝯ limata utor: ꝙ î
epẽplis abũdãciozꝫ episto: ꝙ ut ipse fere oĩa ad
iudiciale genꝯ destinabat: sic ego ad demõstra
tiuũ conor adducere qꝺ deiceps euidenciꝯ cuili
bet hec nr̃a opuscula ꝯtemplanti luculentissiẽ cõ
stare poterit: Erit tñ ꝙ hec ipa locoꝫ admnistr̃
cio gñalis ꝯparata ad ea q̃ post ea î hac ipa m̃
teria ꝙ laudacoĩs uituperacoĩsq; gñe dicenda sunt
Oĩs itaq; res laudanda ut uituperanda argu
mentando ꝯfirmatur ꝙ ꝯfutatur. á ꝙ eo qꝺ pr
sonis aut ꝙ eo qꝺ negocijs ẽ attributũ Sm
decim uero sunt q̃ psone attribuũtur uidelz: no;
men natura uictꝯ fortuna habitus affectio stu;
diũ ꝯsiliũ facta casus ꝙ ozões Nomẽ est qꝺ
ꝯmuniꝫ psone quo suo q̃q; ꝓprio ꝙ certo voca
bulo appellaꝛ. vt Abraam Isaac Jacob aẽ
Hec noĩa ãtiq̃ꝯ a quaꝺ ꝓpetate ꝙ utute hoĩbz
imponebantur Sic Abraam hoc noĩe uocatum
nouimꝯ: quia pr̃ mltarꝫ gẽcium futurus esset:

ñ m

Sic ſaluator noſter: Jeſus vocatus ē: qm̄ ſal
uaturus ēet ꝑplm̄ a peccatis: Erūt ḡ iſtiꝰmōi
noīa ī laudē ꝑ argumēto ducenda: qm̄ comptū
fuerit ꝙ quādꝰ ꝓprietatē poſſe inde laudē duci vo
cabulo ipſi alludēdo eo mō q̄ dīmꝰ mīez domini
nr̄i ieſu xp̄i iure optīo mariā mūcupari: ḡſi illu
minās uel illuminatrīx qm̄ uerū lumē peperit
tocīꝰ mūdi. lumenq; uere fidei īm̄ ſe continuit:
ꝙ miſeros peccatorēs obtenebratos ꝙ obcecatos
ſue ḡr̄ie ſplendore illuīnat: de impetranda uenia
ſpem ībuēs ꝙ auxiliū adminiſtrans Jm̄ ui
tuperiū vo ducitur nomē: qm̄ q̄s ꝙtra noīs ꝓpri
etatē q̄dꝫ īdecenē agat: vt ſi q̄ſpiā iohānes vo
catꝰ uituoſā uitā aliiſq; odioſā ducat ꝙ īgrati
tā: dici poterit de eo nō ihōes ī quo ē gr̄ia: ſed
nachor id ē īq̄tatis ꝑparacio iure optō mūcupā
dū fuiſſe: Jm̄ uituperiū inſup dr̄ ex q̄dā vocabu
li ꝓprietate cū re geſta ꝏgruēte eo mō q̄ uitupe
riū detorſit Eſau ꝙtra Jacob frēz ſuū dicens
Recte q̄dē iacob q̄ ſupplantator dēus ē: bina ei
uice ab eo ſupplantatꝰ ſum̄: ꝑmogenita ſiq̄dē me
a ante tulit: ꝙ mūc ſecundo bn̄dictōez meā frau
dulenē m̄ ſubripuit. gen̄. ꝛʌ. huic ī adiūmto
erit īſpicē q̄d ſac Hieroꝰ de talibus ſcripſit ī lib⁹

îterp̃tacõm̃ noim hebrayco3. Quid papias in
eg̃gio suo volumẽ vocabulo3. Quid sanct9 isi
do39 î ethimologiaꝫ libris q̃p̃p̃ ꝫ his q̃ legẽdarũ
siue floẽs sco3 ꝫ spilauit î hac ipa re occupatissi
m9 ꝫ mlt9 fuerit. Hac îsup uia nõ solum laus
ducã psone: sed î mltaꝫ ẽ ĩ3 ꝫ ciuitatũ ꝫ ĩgi
om̃ũ: q̃ nomẽ q̃dẽ ab alĩq̃ pclara ꝑpetate sorti
te sunt. uti patere poterit ituẽti libros de natuã
li hist9ria. tã a pliuio q̃p̃ a bartholomeo ãglico
iscriptos q̃s de ꝑpetatibz ĩ3 m̃ũ caupat9 ẽ. Natu
rã dicũt qdã uim ẽc îsitã ĩbz. ep silib9 simlia p
creantẽ: vertũ istec diffinicio nec huic negocio
nõ omnino cohereret: nec omnimode dissentit: p
ut ꝑpre congruit haud facile fuerit diffinire: sz
p circũuolucionẽ epprimi 9modius poterit quid
îtendam9: cũ î ptes q̃sd9 distributa fuerit. Na;
turce igitur ptes q̃ nostro negocio accomodantur
partim diumo. partim î mortali gne úsan': mor
talium autem natura pars in hommũ. pars î
bestiarum gencre numeratur: Atq; hominum
genus: ꝫ in sexu consideratur vtrale an mulie;
bre sit. et in nacione. patria. cognacione. etate
Nacione. Hebreus. Graius. Latinus. an
Barbarus ꝓpatria. Italus an Hispanus

n nn

Gallus an Anglicus: Cognacõe ꝺbz maio rbz. auis pauis ul ꝺsanguineis. Etate. puer an adolescẽs. natu grãdior an senex Prete rea ꝺmoda ꝙ icõmoda ꝺsiderantur a ña data aĩo ā corpi. Hoc mõ ualens an ībecillis longꝰ an breuis formoſꝰ an deformis uelox an tardus ſit. Ingeĩo. acutus an ebetior meõr an obliui oſus comis an ītractabil officioſꝰ an negligẽs pacẽs laboriũ an econtra: ꝙ mlta alia hꝰ ſmilia: ꝙ oĩo ꝙ a ña data aĩo ꝙ corpi ꝺsideabũt' ĩ ña ſunt ꝺsideranda. Nã ꝙ ĩduſtria ꝺpantur ad hĩtũ ptinẽt de ꝙ poſterꝰ eſt dñꝰ In uictu cõ ſiderare oportet apũd ꝙs ꝙ ꝙ more ꝙ auꝰ arbitratu ſit educatus ꝙs habuerit artiũ liberaliũ magiſtros. ꝙs uiuẽdi ꝓceptores ꝺbz aĩcis utatur quo ĩ negocio ꝙſtu uel artificio ſit occupatꝰ quo rem faĩliarẽ admiſtret: ꝙ ꝺſuetudine domeſtica ſit In fortuna ꝙrit' ſeruꝰ ſit an liber. preuminoſus an tenuis ꝓuatus an cũ ꝓtate Si cũ potestate iure an iniuria ad eã pueneĩt ꝙ ea ꝺſꝰ ſit. felix clarus an ecõt ꝙles libros habeat ſibi obſequntes bñ morigeratos ꝙ doctos an econtra Aut ſi de nõ uiuo ꝙrit'. ꝙli morte affectꝰ ſit eĩt ꝺſideandꝰ. ꝙ tñ nõ tam ĩ laudẽ cedit ul uitupe

tuī ep ipō mortis gñe. ꝙ ep adiunctis ꝫ circūſtā
cīs. ąppe q̄m laudabiliꝰ ſit mori ꝑ ꝓlio pro
ſalute patꝛe pugnādo ꝙ domi cū magna pompa
funeris ociosam uitā ducendo: Econt̄ ꝺo lau;
dabiliꝰ erit mortē domi obijſſe ī ocio ꝫ ī trāſq̄li;
tate aī. aut ꝑne ꝙſulen° ꝙ milicie magna cum
ſeqtiū comitiua alios ꝑturbando: ut potenciam
atq; gliaz cū alioꝝ iniuria ſibi uēdicaret Ha
bitū aut̄ hic appellaꝰ aī ą corporis ꝙſtātē ꝫ ab
ſolutā aliqua ī re ꝓfectoēz ą utilitis ą artis ali
cuꝰ ꝓcepcoēz. ą ꝙuis ſciāz: ꝫ itē corpis aliquā
ꝰmoditatē nō ñā datā. ſed ſtu° ꝫ diligēcia acq̄
ſitā Affectio ē aī aut corpis ep ꝫpe aliq̄ de
cā ꝰmuta° ꝺt leticia cupiditas moleſtia metus
morbus debilitas ꝫ alia q̄ ꝫ hoc gñe inueniū
Nā ī affectōibz aī nimis efflue utuperoſū eſſe
ꝙſtat. mediocritatē ꝺo ſeruāe laudabile In
duſtria enim ꝫ ꝓſimonia. ꝰmoda corpis a ñā
tributa conſeruare et augere laudi ducitur. per
intemperanciam ꝺo crapule ꝫ ebrietatis mor;
bos ꝫ alia huiuſmodi maurere turpitudīm ac
de decori datur Studiū eſt autem animi aſſi
dua et uehemens ad aliquā rem applicata mag
na cum uoluntate occupa°: ꝺt philoſophie ꝓcie

geometic dinaz litteaz. a alicuꝰ honesti negocij
Dia hec maiozē a minozē laudis a uituperacio
nis materiā pstāt: put digniox aut minꝰ dig;
na fuerit res circa quā qsqz animi sui studiū ap
plicarit: Jōqz mxime laudi fuit dauid toto stu
dio conāti cultū dñi magnificare: uti pmi para;
lipomenon ēdit hiſtoria ānteced° z seqnti c° eiꝰ;
dē insup. 24° z seqnti c°: Propt hoc enī ifra ce
teras laudes de ipo decantatas di²: ecclesiastici
4 ∧: De omni corde suo laudauit deū z dilexꝫ
it dñm q fecit: illū z dedit illi gtra inimicos potē
cām: z stare fecit cantores gtra altare: z i sono
eorū dulces fecit modos: z dedit i celebracoibus
decus z ornauit tēpora usqz ad gsumacoēz uite
ut laudarēt nomē scm dñi: z amplificaret manꝰ
dei scitatē Cōsiliū ē aliqd faciēdi aut nō faci
ēdi ūa z epcogitata racio: Ab hoc suī² laus si
debitomō aut ab his a qbꝰ pretendꝫ ē assuma²:
Merito itaqz laudat² dauid q gsulit dñm an pgē
deberet sucurrū pbē uiris Ceile q expugnabāt²
a philisteis: Jteqz peussis philisteis. an ēdēdꝰ
ert a uiris ceile i manū saul qrētis aiaz eiꝰ. 1°:
rg: 23: Vituperaturqz roboā filiꝰ salamonis q cō
tēpto gsilio senū adhesit gsilio iuuenū: 3° rg 12

(q^m arthurus de gsilio

Facta aut̃ ꝙ cauſa ꝙ oꝝoes ibꝫ ep̃ tpibꝫ ꝯſidera; | Cauſa ſfacta oꝝoes
but̃ : ꝙd fecerit ā ꝙd ip̃i acciderit ā ꝙd dixerit ſiue
quid faciat ā quid ip̃i accidat ut dicat : Siliter
quid factuꝝ quid ip̃i euẽtuꝝ ſit ꝙ q̃ uſuꝝ oꝝoe
q̃ q̃ decent̃ ante tractaꝫ fuerit̃ ꝙ ꝑſpẽo ſucceſſu
aduenerint laudant̃ : ecõt̃ ꝺo uituꝑãt̃ : Sicu
ti mayꝭ laudi fuerit iudith mulieri celebratiſſiẽ
i hiſ q̃ dixit fecit ꝙ ſibi acciderũt i deliberãda cĩta
te betulie ab obſidione olofernis : ꝺti eꝺꝺ refert
hiſtoria oct̃ cº Et deiceps proptã i laudẽ dcoꝝ
factoꝝq̃ ab ea ꝙ de ſucceſſu ꝑſpẽo dixit ei Ozi
as ꝓnceps ꝓpli iſrl : Benedicta es tu filia a dño
deo ẽpcelſo ꝑ oĩbꝫ mulierib̃ ſup t̃rã : bnꝺcus do
miꝺ q̃ creauit celũ ꝙ t̃rã qui te direxit i uulnera
capitis iimicoꝝ nr̃oꝝ : ꝙ hodie ita nomẽ tuum
magnificauit : ut nõ ꝛcedat laus tua de oꝛe hoĩ
nũ : qui meꝺores fuerint ũtutis dñi imꝑterñ pro
quibꝫ nõ pepciſti aĩe tue ꝓ ãguſtias ꝙ trabu;
lacoẽs gẽis tue : ſꝫ ſubueniſti ruine añ ꝺſpectũ
dei nr̃i . idẽ . 13 . Pari autem modo ꝓituꝑãtur
dca fca ꝙ caſus Abſolonis conſpirantis ꝺtra
Dauid patrem ſuum . Dicta quippe . ꝙ ꝑ adu
lacoẽs ꝙ falſitatem mt̃am demulcendo ꝓpl̃m al
liciebat eos i ſuũ fauoꝛẽ . Ffca idẽtꝺ ꝙ ſedicõs | ffacta

epcitauit azma 9tra patrē sumpsit stratū illi9 9miscendo sese 9aubinis eiusd sedauit: Casus i sup q suspensus p crines m arbore sceler suorū penas meritissias dedit. 2°. ig. 1h. c°. duobus sequētibus: Quemadmodd autem ab hijs uir; de ain attributis psone ducantur laudes nō sol patet ex oracionibus ornatissimis que quotidie a preclaris oratoribus suis in legacionib9 ha; bentur coram pncipibus tam in ecclesiasticis q̄ secu laribz atq; in frequentibz oīoibz habitis in morte pncipum claryssiorūq; uirorū et ex his q ad ducta 9spicuū sparsi i sacra scripturā i e9di generē demōstrato: pmptu uo ab his q sumarie et pbre uiter i laudē clarissimi uirorū ueteris testamēti adducū ecclesiastici. a 43° c°: usq; ad. h9: Que si q̄s diligēcia9 9templatus fuerit euidentissime 9prehendet h9ce di documēta rethorice facilitatis ea a magis et scis uiris fuisse obseruata. Et de at tributis psone hec dicta sint

De q̄tuor spēbz coz que attribuūtur nego cio et ptib9 earūd spēz: et quo argumēta ab his deduci possint ad laudē ut uituperū

Emptus ē ut ad ea descēdam9 q attribu ta negoc̄ iterum. Ea a q̄drifarie p suos

ſpēs diſtincta ſunt: partī enī ſunt ſeſe 9tinencia
cū ipō negocio partī dō in gestione negociī con
ſiderantur. partī q̄ adiuncta negocio ab eo inſe
co. partī ipſius gestū negociū 9ſequūtur Omī
qdē q̄ iſtoꝝ plenī9 apparebit quom in ſuas ptes
fuerit diſtributum Dicunt' g̃ 9tinēcia nego
cīī: ea q̄ ſemp eīſdē affixa ſunt ꝛ ab ipa quidē
re haud q̄q̄ pnt ſeparī Ex his p̄m ē breuis cō
plexio totius negociī q̄ ſumā facti 9timet: Hoc
mō fratris occiſio. ut de Chaym 9tra abel: pa
trie pditio. ut eiꝰ liberacio: Sicut de Dauid
Sanſone Gedeone ꝛ multis legim9: Huiuſ;
modi autē mayꝰ deſeruit natrōi ꝛ dīomi 9paratꝫ
attēcoēꝫ auditoꝝ: Hac usus ē dauid rex dicēs
cūctibꝫ ad pliū contra ſe motū Seruate michi
puerū Abſolon Silii ꝛ mūcīī ad eūd9 accedēn
tes redditurī eūipꝫ ctiozē de uictoria hīta 9ē ii
cos eiꝰ: q̄ꝝ p̄m9 ſalutato ꝛ adorato ēge ſumā
geſte rei ptulit dicēs: Benedict9 dñs deꝰ tuus
qui 9cluſit hoiēs q̄ leuauerunt manꝰ ſuas 9tra
dñm meū regē: Secūd9 autē cū aduenisſz iēt
Homū aporto mūcīī dñe mi rex Judicauit enī
p te dñs hoꝰ de manu oīm q̄ ſurrexerūt 9ē te 2°
rḡ. p°. oc°. Ad hoc ipꝫ ptiꝫ qñ iā exposita ſumā

totiꝰ negociꝫ quæ² ꝑ quẽ ꝛ ꝙobrẽ ꝛ cuꝰ rei causa id factũ sit. vbi cã Si dicatur olofernẽ mlsectũ ẽ ꝛ queratur ꝑ quẽ· dice² ꝑ iudith maꝰ. ꝙobrẽ qꝛ obfidebat betuliã, Si vo quèa² cuꝰ rei cã id factũ sit. (Respõdebitur ut liberaret patã ꝛ ciues ab inimicoꝝ ludibrio ꝛ potestate ꝛ dei gloriam magnificandã oñderet: Deinde añ gestam rem qnc facta sunt ꝙtinẽtur usqꝫ ad ipm negociũ. vbi cã: Quo Judith cnẽs citatẽ obsessã ẽ ꝛ ꝑ ter ãgustiã rez ꝛ potissiẽ ꝑpẽ aque pũriam qꝛ decreuẽãt ciues. ñ aliqd remediũ mfra quinqꝫ dies ꝙsequuti fuissent. dedere sese ꝛ ciuitatem ĩ maĩbꝫ olofernis. huiliauit semetipaz coz dño indutaqꝫ cilicio. ꝛ aspersa caput cinere ieiunãs ꝛ orans ꝑ mltas lacrimas. tandꝫ spũ dñi iflã mata ꝛ ꝙfortata. egressa citatẽ cũ Ancilla sua. accedẽsqꝫ añ ꝙspectũ olofernis. ꝓpositaqꝫ causa sui egressꝰ de citate. inuenit gratz in ꝙspectu eiꝰ licenciã insup obtinuit egrediẽdi cubiculũ eius in quo introducta fuerat ad oroez: ꝛ post illã re deũdi ad cubiclm qcũqꝫ hora illi placuisset De inde ĩ ipo negocio gerendo qd factũ sit: vbi cã quia post mltas oroes effusas in solitudine cũ multis lacrimis: Intrans cubiclm olofernis

arrepto pugione illi⁹ oꝛoe fusa coꝛa dño a quo postulabat ꝯfortari ꝛ corroborari: ꝯ tanto ꝛ tã audaci facinore amputauit uirili caput Oloser mis temulenti ꝛ dormiẽtis: Deinde ꝺ postea factũ sit ubi causa Quomodo inuoluto capite o loserinis: ꝛ illo imposito ꝯ pera sua ad suos re; gressa retulit cum leticia quecunq; ab ea gesta fuerant: deditq; ꝯsiliũ eis de turbandis hostibus ꝛ uiriliter psequendis: Hec aũt oia quo ad lau dẽ ut utilitatiũ ptineãt satis patere possint ꝛ me diocriꝫ erudito: ꝑꝑ deo duce ꝯ his q̃ dicturi su mꝰ luculẽtissiẽ apparebũt

Quomodo ꝯ gestione negociꝫ attẽdũt² hec quinq; .Locus. tempus. modus. occasio: fa cultates

Ꝙ gestione ꝺo negociꝫ: q̃ pobatur sca ps ecce q̃ ꝯ attributis negocio ꝯsiderantur. quinq; pr̃ cipaliter queri solẽt. uidelicet. locus. tempꝰ. oc casio. modus. ꝛ facultates Locꝰ itaq; ꝯsidera tur ꝯ quo res gesta sit ꝙ opportunitate quã ui deat² habuisse ad negociũ ad mistrãꝺ: Ea aũ tẽ opportunitas q̃rit² ꝙ magtudĩe: ꝫtuallo. lõ ginquitate. ꝓpinquitate. solitudine. celebritate. natura ipi⁹ loci. ꝛ uicinitatis ꝛ tocius ꝛgionis

In gestione negocii queri solent

p̃m locꝰ

Ex hijs ꝛ attribuc̃oibz. ſac̃ an ꝓphanꝰ pb;
licus an ꝑuatus alienus an ipſiꝰ de q̃ agitur:
locus ſit an fuerit: Huic rei pt̃ gr̃a exempli ſb
ici deſcriptio loci ad quē dicitur Judith noctur;
no tempore cā orōis exiuiſſe: Eiuſdꝰ octa°. c°
ubi ſic dicitur: Et exiebat noctibz i uallē betu;
lie ꝛ baptizauit ſe i fōtē aq̃ ꝛ ut aſcēdebat ado;
bat dn̄m deū irſl ut dirigeret uiā eius ad libe;
acionē ꝓpli ſui Tēpus autē eſt ea moza qua
utimur ꝑs quedꝰ etnitatis ſeu motus ſolaris:
cū alicuius ſpacij animi menſurni diurni noc;
turni ue certa ſignificacoē: Et hoc q̃dē exempli
gr̃a ſumi poteſt qdꝰ in hoc ipo negocio quomō
geſtū ſit deſcribitur de tempore quo ozabat iudith
Et numero dieꝝ ꝛ noctū q̃bz ſtetit ingrediens
exiens ꝛ dormiens i cubiculo Oliferms: ubi ſu
pra: In hoc ipſo tempe ꝑſiderant' q̃ ꝑtrierunt
et q̃dꝰ eoꝝ ipoꝝ q̃ aut ꝓp uetuſtatē abſoluerūt
ita ut incredibilia eſſe uideant'. ꝛ iā in fabula
rū numero reponantur: Et q̃ iā diu geſta et a
memoria noſtra remota ſunt: attamē fidē faciāt
eo q̄ uera tradita ee exiſtimātur ꝓpter moimen
ta eta q̃ de ill admodꝰ euidenter in litteris exiſ
tant: Cōſiderantur etiā q̃ nup geſta ſint q̃ ſcire

plerūq; possint Cōsiderantur ꝛ ī ipo tempore
q; ad ꝑsens referūtur vt q; instent ꝛ q; maꝯ fiāt
ꝛ q; ꝯsequātur. īn quibz potest considerari qđ ocꝯ
ꝛ qđ serius futurū sit Cāsiderantur īsuper et
futura. Etenī opēpaīū est oia istiꝯmodi ꝙtū ad
mēsurā ꝛ diuturnitatē tēporis oñendā ꝓcogita
re ꝛ ꝓcognoscere qm̄ ad fidē faciēdā de re gesta
ꝛ de ipo negocio dū geritur apprime ꝯferūt Nā
sepe oportet ꝯmetiri cū tpe negociū ꝛ uidere po:
tuerit ne ā maḡtudo negocij ā mltitudo rerū ī
eo transigi tpe Cōsideratur ḡ tempꝯ ꝛ ām ꝛ
mensis ꝛ diei ꝛ noctis ꝛ uigilie ꝛ horē. ꝛ īn aliq̄
aliquius horē q; quo ad laudē ꝛ uituperiū tradu
ci possint. Vel ex hoc uno patere potest ꝙ res bñ
et uelocius acta laudi est: voti de Judith q̄dē di
cere possumꝯ q; infra quīq; dies Olofernē neca:
dit ꝛ ciuitatē ab obsidione liberauit. Serius
autē adimpleta ꝓꝓ bene gesta sit minus lauda
cionis assequitur ꝛ aliq̄ tuitpretādi assrabit

Occasio autē est pars temporis habens ī se
aliquiꝯ rei idoneā faciendi aut nō faciēdi oppor
tunitatē: Differt autē a ꝯsideracione temporis
ꝓꝓ idē cum tempe sit ꝛ cū tpe decurrat: verū ī
tempore ipm̄ pocius consideratur ut anni uniꝯ

ī occasio

oꝯ

meſiũ á dieꝛ: Jn occaſiõe vo ad ſpaciũ tpis ne
gocij gẽndi q̃ oppoꝛtunitas q̃rit' ꝛ ĩtelligit' ipi
ſpacio tpis adiuncta: Quare q̃ꝑ gne cũ tpe
idem ſit: fit tñ aliud eo ꝙ pte q̃dã ꝛ ſpẽ ut dicig
differat: Hec diuidit' ĩ tria gna. Publicũ. Cõ
mune. Smgulare Occaſio 3 ꝑmplicũ Publicũ ẽ q̃ citas uni
uſa aliqua de cã frequẽtat. ut ludi dies feſtus
belliũ: Tpe enĩ ludoꝛ. dieꝛ feſtiualiũ ut belloꝛ
occaſio amoꝛi furtis ꝛ hoĩadijs ꝑbet' uti ad ꝙ;
pteꝫ cã pz Et vbi cã: ꝙ defloracõe dine filie
Jacob deturpate a filio ꝛegis ſicimoꝛ q̃m acce
ſerat ad ſpectacla ludoꝛ ꝛegwis illig. geñ. 34°
Dauid eciam ĩ adulteriũ ꝓlapſus eſt tem
pore belli cum uxoꝛe vrie ethei qui ad bellum ip
ſius regis ꝓceſſeãt 2° ꝛegũ xi°. captata occaſio
ne ob uiri abſenciam ꝛ de moꝛte uiri ĩ bello:

Comẽ. Commune eſt q̃ accidit omnibꝫ eoꝫ ſere
tpe ut meſſis uĩdemia calor frigus: Hoc modo
captauit Abſolon occaſionem ad moꝛtem A:
mon fratris ſui celebrato conuiuio tempoꝛe quo
oues illius tondebantur ĩ quo per inſidias iuſ
ſit occidi Amon ſecundo regũ decimo tercio

Smgulaꝛ Smgulare ẽ q̃d aliq̃ de cauſa ꝑticulari alicui ſolꝫ
accidẽ. ut nupcie ſacrificiũ ſunꝫ quiuiũ ſoꝛꝫ

Hac uia Judith obseruauit sibi occasionez op-
portunam tpe ad necē oloferni po, ꝙ uidit eū teū
lentū ex mlto uino bibito ab cōdē ꝛ. in quinio: et
p9ēp aīadūtit eū gflido sop° grauatū i. udith 13

(Mod9 aut ē i q̄ quēadmod9 ex q̄ aio fc̄m sit
q̄rt°. E9 ptes sūt prudēcia ex īprudēcia Prudē
cie aut cō q̄rt° ex his q̄ clā palā ui psuasio' fece
rit Ad laudē aūt iudith accidit prudēcia q̄ usa
ē psuadē° oloferni q̄ uolut. ex hora illa q̄ delibe-
uēat illū occidē iubens ācille sue ut staret foris
aī cubiculū observaēt ne q̄s adēt aut aduēta-
ret. ubi supra Imprudēcia aūt in purgacōe cō
fertur. C9 ptes sunt īsciēcia. casus. necītas:
Ex alia aut ptē 9sideratē in afflictōe aī. sicut
est. molestia iracundia. amor ex cetera q̄ in hoc
gne vsant° Minuūt enī h9mōi malicīā ex uitu-
perū geste rei: Sicuti de amon legit° q̄ nimio
captus amore oppressit Thamar sororē suam
secun° rg̃ deci° z°: Poterat enim excusando se
attenuare crimen suum. dicendo sese amore in-
sanū factū. Absolonis insuper crimen de occisio
ne ipsius Amon excusationis partem sumebat
propter iracundiam conceptam contra illū qui
molestauerat sororem eius. Ibidem et cetera:

o ij

Facilitates aũt sunt. aut q̃bz aliq̃d facilꝫ fit aut sine q̃bz aliq̃d ꝟfici nõ pt̃ Ob hoc ci laudi ducit' iudith qꝫ absq; magnis facilitatibz aut iliacũ ꝟiliacũ uirũ preumaxe ꝙ hꝺi tãtã rem adoꝛsa sit atq; pfecerit: Sicut maxis laudibus extollebat' dauid q̃ i baculo funda ꝙ lapide preualuit ꝺt̃ golia gigãtẽ. ɪ. tꝛ. ɪʌ.

Que ꝟideranda sunt i aduictis negocio

Diuncta nego° dicũt' q̃ ab extiseco illi poiꝫ aduemũt ꝫꝫ ex sui ña: ꝙ tm̃ ad confiꝛmandũ uel ꝟutacoẽz cẽ haud parũ ꝟerre solent: Ea aũt sunt i q̃bz iquirit' qꝺ maius qꝺ miꝫ qꝺ eque ñagnũ qꝺ simle qꝺ dissimle qꝺ ꝟtractũ qꝺ dispeãtũ sit negocio ꝙ a negocio de q̃ agit': ꝺ q̃bz ꝙ ꝟtinetur. genꝫ ps ꝙ euẽtꝫ: Maius ꝙ mniꝫ ꝙ eq̃ magnũ ex ui ꝙ nũo ꝙ ex figura negocij sicut ex statura corpis ꝟiderantur: Sile aũt ex spẽ qpabili ã ex ꝟenda atq; assũi landa ña iudicatur: Cõtractũ est q̃ꝺ positũ i genere diũso ab eoꝺ cui ꝟtui ẽe dicitur plurimũ distat. vt frigus caloꝛi uite moꝛs ꝺitas falsitati laus uituꝑio Disparatũ aũt ẽ id qꝺ ab alĩ re p oppõez negacoĩs sepat' hoc mo. sapẽ nõ sapẽ. uiuere nõ uiuẽ. sentiẽ nõ sentiẽ ꝙ hꝺi

Genus ẽ qđ ꝓtes aliꝗs ĩ se cõtinet: ut cupiditas: sub quo ambitio auaricia ꝛ amor continet ꝯsiderandum Pars ẽ q̃ subest gñi: ut populꝰ ciuitati manus corpi ꝛ auaricia cupiditati: De q̃bꝫ oĩbꝫ exempla nõ grauarer adducere ꝛ qñio ĩ laudẽ ut uituperãi duci possent: ñ ĩ p° li° hoc actũ ẽrt a nob cũ de sedibꝫ argumẽtoꝛ scribere mꝰ. ꝛ manifesta ẽe possent tũ ex hijs q̃ paulo infecius a nob ĩ hoc ipo gñe adducentur: et cuiꝰ nr̃aꝝ rez inspicienti de q̃bꝫ actuꝝ est

Genus

Euẽtus ẽ exitus alicuius negocij ĩ q̃ queri solet qđ ex q̃ꝑ re euenèit euenìat euẽturũq̃ sit: Quare hoc ĩ gñe ut ꝰmodius qđ euẽturũ sit ãte aĩo colligi possit. qđ q̃ꝑ ex re soleat euenìe cõsiderãꝺ ẽ hoc mõ: Ex arrogãcia odiũ. ex mssolencia arrogãcia: Ideo cũ aliqua exõi ꝰtigisse cognouerꝰ. qđ inde euẽturũ sit ꝓ raciocinũ satis deprehendemus

Euentus

De attributis negoº q̃ ꝰsequncia negoꝝ dicũ

Parta autẽ ps ex hijs q̃s negocijs dicebamus ẽ attributas ꝰsequutio dicitur: Jn hac specie queri solet q̃ gestũ negocij ꝰsequitur: Primo qđ factum est quo nomine appellari conueniat: vbi gñia. adoracio utuli ꝰflatil

o m

Vtrū ēligio dici debeat an ydolatria: deiñ eȝ fac
ti q̄ ſt̄ ꝑncipes Nā ſicut bonaꝛ ẽꝛ auctoꝛes atq̄
ꝑclariſſimaꝛ artiū ꝑncipes pociori ꝑmio acumu
laciorib⁹q̄ laudib⁹ donādi: ſic malaꝛ ẽꝛ pn̄ci
pes maiori dedecore grauioꝛib⁹q̄ pœnis afficien
di ſunt: Quercendȝ ꝑtēea qui eȝ autoritatis et
iuēcois ȝphatoꝛes atq̄ emuli eꝑſtiterit: deinde q̄
de ea re à eȝ rei ſit leȝ. ȝſuetudo actio iudicium
ſcia artificiū Nā uti laudabiliȝ ẽ ſequi legē dei
ꝯ̄ tradicoēs hoīm. ȝſuetudiēq̄ bonoꝛ uitoꝛ ꝯ̄
puerſoꝛ. actiones ꝛ iudicia bonoꝛ doctoꝝq̄ ui
toꝛ ꝯ̄ econtra Ite quecunq̄ deducunt' ab his
laudis ꝛ uituꝑȝ maiorē uł minorē uł ꝑtendūt
oratoꝛi: Hoc eniȝ mō reꝑhendit xp̄s ſcribas ꝛ
phariſeos qui trā|ſgrediebāt ꝑcepta dei ꝓp̄t ; di
coēs ſemoꝛ ſuoꝛ (Mathei. 15°: Deinde iqui
rendȝ ẽ natura eȝ rei an eueniꝛe uulgo ꝛ ſepe
ſoleat. an inſolens ꝛ raro: ꝛ poſtea hoīes id ſua
autoritate comprobare: an offendi in his con;
ſueuerint. et cetera que factum aliquod ȝfeſtiȝ
ſimiliū à ep in⁹uallo ſequi ſolent. Vbi q̄a Si
ꝑſuadere uellē abſcidēdas ēe ſupfluas pompas
mulieꝛ ꝛ ꝓfuſioēs ſup̄tȝ quinquioꝛ ludoꝝ the
atraliuȝ aut introduxoꝛ ſenatoꝛ ītroductoꝛ

de nouo i citate: ul q̄ sensim p q̄dꝫ icuriā p̄sidiū
& audaciā inq; & idies esc̄ō q̄si ꝙsuetudis ui obti;
nè cepisset: ꝓsse utiq; dicè: Cōsiderandꝫ a no
biz dilizẽdꝫ è ne plus audacissiōz uirōz i p̄cta
citate nr̄a ualeat p̄ſi'as & astuta calliditate ef
frenata & iuēcūda spurcicia q̄bz hec & alia n̄la
introduxerūt i urbē nr̄az q̄p diligẽcia auā atz mo
destia p̄scoz & p̄n̄y nr̄oz q̄ iuste & ēligiose de deo &
bono publico q̄si rēates hȳōi spurcicias abhomi
nacoēs & sup̄fluitates malas fom̄ta m̄xia u ai
o & a citate nr̄a redtissiā ē uoluerūt. ꝓtestō tc̄
ac dicè q̄n̄ hȳōi n̄ citiꝫ ā putent': uti sensi c̄sauit
& apd̄ plinos diffudūt' ita deūq; futuruū ē ut oi
absq; tiōre rubōeq; nō so'n difficilē eradicanda
sint: sz q̄si iusta & legittia ab ipbis defēsionem
sup̄tuā: Ita sese hr̄e mala q̄ q̄dā serpēs: nā u
bi semel caput īmisserit ēligs corpis ptes ēhit.
sic suo modo serp:t p̄° malū deū cū semel cepit
q̄si aqua labitur & c̄sait: Et tanc ꝓ lege defen;
ditur q ꝙ ꝙsuetudinē robur sup̄sit Deū p̄tre°
attendendꝫ è unū q̄ res ep̄ his ēbz q̄ pōite sunt i
partibus honestatis ā utilitatis ꝙsequnt' ad ne;
gocia ip̄m de q̄ agit': de quibus n̄ deliberatuo
genere distincte ac copiose dictū è Ac negocijs

o m

quidē fece ēs istas ḡs ꝯmēorauimꝰ attributas
ēt cognouiꝰ Nūc supest ut ĩliqua q̄ de hoc ipso
gn̄e demn̄atiuo magis pticulariꝰ dn̄da supsiū
breuit ac diluide attingamꝰ

De locis ep q̄bz ꝑpe ac specialit ducuntur
laus ⁊ uitupiū ĩ oīoe demn̄atiua: ⁊ de diuersis
modis epozdiēdi ĩ hoc gn̄e

Cpius cū psequtem̄ ea documēta q̄ ad
genꝰ deliberatiꝰ accomodata erāt mlta ĩ
mediū adduxiꝰ cū de q̄tuoz fontibz hoēsti strabē
q̄ huic gn̄i demn̄atiuo ptinē maxe uidebantur:
Sūt ⁊ hec gn̄a sibi ꝯiūcta alq; ĩ mltis mutuo
sese iuuācia: q̄re ⁊ hec laboris ps mīa a nob
ipn̄ciaz adepta fuerit: ⁊ ea q̄ q̄si gn̄ali q̄dꝰ sez;
mone ĩ hoc ipo gn̄e pmissiꝰ mīo adiumto erūt
ad ea q̄ mūc specialiꝰ dn̄da sūt: ꝑtēa letiozi io
cundioriq; aio q̄ dn̄da sup sūt aggdiētes ĩ pmis
pnotandꝰ duxiꝰ ꝙ oīa q̄ ĩ laudē alicꝰ cte tri
ut: pe atibuēda dicūt: eadꝰ ĩ ꝙtrario ĩ uituperū
ep eisdꝰ loris q̄ꝰ opportunū uidebit erūt ꝙpan
da. qdꝰ iō dixiꝰ: qꝝ sicut paulo supiꝰ demn̄atꝰ ⁊
genꝰ hoc demn̄atuū circa laudē ⁊ uituperū pre
fect ꝙsuit Laus ḡ ēt pt̄ ĩtū epternaz ⁊ cor
pis ⁊ aī: Res aūt epnas hic accipiꝰ ea que

ausu ꝛ fortilia secuda ꝛ aduſa accidē pñt: ut ori-
go educa diuicie pcates glie cītas aīcicie ꝛ que
hȝōi sūt: ea isup q̄ hijs ȝtriari uident Cor-
poris sunt ea que ña corpi attribuit ȝmoda ät
ȝmoda. ut uelocitas uires dig̃tas ualitudo et
que ȝtraria sūt Animi sūt ea que ȝsilio ꝛ co
gitacoē nīa ȝstät. prudencia iusticia fortitudo
modestia ꝛ que ȝtria sunt: Silit aī bona sunt
ꝛ longe excellenciora modo oīa que diuina bon
tas ex spālis gr̄e pulegio q̄busdā electis suis
voluit impertiri sicut sc̄ificacio in utero. confir
in gr̄a in pñti uita. gr̄a xpicie. gnia miracl ꝛ
gracia sanitatū precellēs itelligēcia in diuinis
firma fides. spes egregia. Caritas singularis
alia atq; alia dona spiritus sancti: quibus de
us solet ex speciali munere hos atq; alios pro
ut sibi uisum fuerit adornare Ex his igitur
sumere possumus nobis materiam exordiendi
narrād dīendi ȝfīndi ȝsutādi atq; ȝcludēdi:
modo nō pigeat ista mēorie mādare atq; in xp̄o
tu habere in quibus quasi in speculo quom ani
mum apposuerimus uideamus āte oculos no
stros positos fasciculos rerum a nobis explicā-
darum. Quibus istiusmodi dispositis atq; i

ꝓmptu habitis ꝯsideraꝫda erit a nob natura ac
ꝓpriatas rez ꝙ psoaꝝ de qbz a nob dn̄dꝝ ẽ dein
de pscrutari i qbz ptibz uberior sit atqꝫ acomoda
cior his ptibz ꝺc laus uel utupiũ dn̄da dr̄: q̄
facto ꝓordinaẽ eordiũ ab aliq̄ ꝑdcoꝝ qꝺꝝ nob
ptissim̄ ēe uideat: et tũc si uoluerim9 artifioso
eordio uti: studebim9 ipo ꝓncio aios auditoꝝ
nob appare. ut appatos ꝯiũctiones reddè ẽtyen
do eos ad nr̄i amoꝛẽ ꝓpi aliquã egregiã ututẽ
im nob epistẽtẽ á i eos q̄ audiũt á ꝓpi aliud áp
piã egregiũ i ña rei ꝯtentũ de q̄ loquuturi su9
uel aliq̄ alio mõ iuxta ea documta q̄ ab inicio
adducta ẽdita ꝙ explicata fuerũt. cũ de natura
partibz ꝯditionibz ꝙ ꝯmoditatibz eordioꝝ artifi;
ficiose ꝙ ꝯmode ẽctãdoꝝ copiosius scribere mus:
M nr̄a itaqꝫ psona p eordiũ benivolenciã acq̄
rere poterim9: si qꝺꝝ laudabim9 dicemus id offi
ciose iusticia rõe natura aut lege suadẽte a no
bis fieri: q̄ causa necessitudims parentele sꝛ ut
amicicie aut susceptoꝝ beneficioꝝ im nos im pat;
am im multos alios interedat atqꝫ mapie sua;
deat id a nobis agendꝝ ēe. neqꝫ posse ab hoc mu
nere resilire uel si dicemus studiose id mu;
nus a nobis assumptum esse: ꝙ eꝯi ꝓtutis

ac uigoris atq; ꝓstãcie sit ꝑsona ut ea res de q̃
dicturi sum⁹: ut maxe uelle debeam⁹ atq; efficere
id ꝯmemorare ꝙ plamũ reddè qd⁹ rectũ sit: atq;
magnope cupere imitari maiores nr̃os ꝙ uiros
bonos ꝙ minime inuidos qui i hoc maxe studue;
rũt ꝑclarissiãꝙ rez honestissiõrumq; uirorꝫ lau
des ꝙ ꝑclara gesta ꝯmedrare atq; eptollè ne tã
tarꝫ rerũ sua ĩcuria à ĩmliuolencia piret mẽria
Si aũt ꝗtupabim⁹ tunc dicem⁹ nos mẽito id
facẽ qꝺ ita tractati sim⁹ ab eisd⁹. à stuº qd utile
putem⁹ ee ab oĩbz umcã atq; epecrabilẽ ĩmliciã
atq; neꝑcã cognosci: aut ꝙ placeat oñdi qd no
bis displiceat ꝙ aliorꝫ uituperacẽ Expordini po
terimus atq; beñuolenciã captarè ab eius ꝑsona
de q̃ loquim̃ si laudando dixer⁹ ꝗ nos ut illi
us fca ꝗbis uti decet consequi nõ possimus:
Oẽs hoiẽs illius ũtutes ꝑdicarè oportẽ: Ipsa
sua ꝑclarissiã gesta oĩz oratorꝫ eloqntasiã aĩre

Si uituperabimus ea q̃ uidemus cõtrzia
paucis ꝗbis ꝯmutatis dĩ posse dicemus ut pau
lo supra ꝙemplicã demõstratũ ẽ Expo. dicº
ĩsup ab auditorꝫ ꝑsona beñuolenciã captare po;
terimus si dicemus nos pauca admodꝺ de ꝑcla;
rissis illorꝫ ũtutibz ee dcturos qm̃ adeo celebrata

sint ⁊ ita apta ut pp illoꝝ ep̃m iã digtalẽ mime
aqđ quẽpp latere possint ꝯ aũit paucula illa cõ
mẽorare ne qsi iuidi aliorꝝ mẽita oio ptñsiẽ iudi
cẽm . ceterũ negligẽcq id a nob fiẽdq : ne cogta
qsi icogta ponẽ uideq : Satis ẽ unico vbo ĩ
sinuasse eos ẽpositoriũ qđdã ac domiciliũ ẽ cũc
tarũ ututũ : Si vo utus illoꝝ ignota sit : dicẽq
nos iõ laudes eoꝝ attigẽ : nõ q eoꝝ ip̃oꝝ gr̃az
assequam̃ : sed ꝙ id suadet retũ natura atq iu
sticia : ut bonoꝝ pclarissimoꝝq uiroꝝ ututes ⁊
egregia facta m̃ mediũ afferant' qsi epempla et
imitamẽta ututũ imitandaꝝ hijs q audiũt : ep;
istimãtes ita aꝯđ deũ ⁊ hoiẽs ĩ ip̃a re pmũ lau
dis assequuturos quẽadmodq maxo supplicio et
ui supio digni sunt q aliorꝝ uicia quasi mala
qdã semiã iofficiose . temere ⁊ ex malicia palã
facere student : addentes nos tanto securius at;
libencius id agere ⁊ corã positi : qm̃ noscamus
eosdẽ tanta modestia pditos . q nec ex oblatis
laudibz ĩsolentes reddentur nec nob odiosi qua
si adulatorabz : sed equo aio eos ip̃os passuros
ẽ ea a nob dica que aliis pfutura sunt Ea pp
ter nos spãre oia istiq̃si ⁊ ab aliis q audiunt
apbãda facilẽ foẽ qm̃ nz aliorꝝ laudũ iudi

sunt neqꝫ adeo difficiles moribꝫ q̃n eadꝫ de illis dici possint: Ex gr̃iis uitupa° assuet' scz aut nos paucis de eoꝝ malicia dic̃e q̃ oĩbꝫ fẽ nota sit: ut iõ nos ea q̃mõeoraẽ ut ea cogĝta uitari possit a ĩ liq̃s auditoribꝫ q̃s dicꝫ speãre q̃ ꝛ̃bis nr̃is fi dẽ daturi sint eo q̃ dissimilimos nouumꝫ eis queꝝ uicia im pbamꝫ Si aũt epozdiũ sumẽ uelꝫ a ĩbꝫ ipis de q̃bꝫ dc̃uri sumꝫ ꝝ ĩs ipa ampliſſima fuerit. tũ ep sui dig̃tate tũ ep ubertẽ fructu quẽ inde mortales q̃seq̃ solent: Quat pfecto ĩs ẽrt loq̃ de cultu dei. de mia illiꝫ clem̃cia longanimitate exga genꝫ hũa mũ. de gl̃ia iute eine. de puidẽcia potencia m̃gestate dĩna de dig̃tate et excellẽcia sacre eucharistie ꝝ ãliq̃ꝝ sacram̃toꝝ. de sublimitate sapĩe ꝝ phĩe moral aliaꝝqꝫ libẽ liũ artũ. de aliq̃ ũtutũ tl̃hologicaꝝ ẽ cardialium: Tũc nõ icõgrue dic̃e poterꝫ tanta ẽe ãplitudinẽ rei de q̃ dicturi accedꝫ. tot tantosqꝫ illiꝫ fructus ut mẽtes nos reddãt q̃d de mltis p̃stã: tissimis eiꝫ rei dig̃tatibꝫ p̃rogatiuis ac p̃mmẽ tijs seu de mltimodis illiꝫ fructibꝫ laudemꝫ at qꝫ ĩ mediũ adducamus: dicamus nos map̃ uẽ ri ne quidꝫ multa de hac ipa re dixerimus multa pretereamus: Aliquando aliq̃bus ĩ ꝛ̃bus

angustiam difficultatemq; accedere oratori ppt epilitatem rez quas laudaturi sunt: nob autẽ difficultatẽ ĩ pſenciaz fieri: tũ ep ꝓbertate dign tatis rei de qua dicturi sumus: tũ qr ꝓcremur subire paruis uirib tam pſtantẽ tam epcelsam tanteq; magestatis rem: scientes q grandes mterias parua ingenia uiresq; tenues sufferre ãt ꝙpleti minime possũt: Et alijs simlib ꝓbis magestatẽ amplitudinẽq; rei de qua dicturi sum; mꝰ breui sermone indicabimꝰ Econtra uero ꝓbis in uitupatiõ mutatis epordiem cũ dicendũ fuerit de aliqua re admodꝰ indigna facinorosa. dampnosa nepharia Post ꝓo tractatũ fuerit epordiũ aliqua ep hijs quas supra attulimus uia ad diuisionẽ accedendꝰ erit: Nã narrõ rarissime accidit in gñe demõstratiuo q ponat se; cũda pars oracionis: Aduenit aũt sepe numẽo narrõ quedꝰ. á cã fidei faciẽde ꝙfirmandiq; uehem cis res de q̃bz log̃m. á causa collocupletãdi ad; ornãdi q amplificandi aliq̃d qdꝰ ep sui natura epile ee uideatur. que narracio debet in se conti nere breuitatem. luciditatem. et ꝓbitatem uel ꝓbsimlitudinem secundꝰ precepta ĩ p̃o lib̃o dis tributa: eo loco ꝓbi de Narracione agitur

Hoc i loco nō fuit ꝯsiliū formā aliquā ep;
ordioꝝ apponere: tum ep eo ꝙ in mitio librorū
appositā phemia exemplū in hoc gne de epordi;
is pstare possūt: tū ꝙ quia qm de triplici genē
loquendi epemplificandꝫ fuerit huic ipi rei suf
fragabūtur: epordia ibidē apponenda: Crescit i
sup opus immēsum si epemplā unicuiqꝫ pti af
ferre ualemus

De Diuisione Confirmacōe Confutacīe
et Conclusione quantum spectat ad genus de;
mōstratiuū

Redo pori libro cū de diomibꝫ loq̄rem q
ponūt' tcia ps istrumti oratorij. satis a
būdeqꝫ diuisse ꝙ rōe tctanda ēt diuo quę gni de
mōstratiuo accomodanda erat: Jōqꝫ nō opꝰ erit
hoc i loco sufficiēt declarata repetē: sed tantum
modo gmedrasse sufficiet diuisionē post epordium
hoc in gne locandā ēe: cuꝰ doctrinā ep pori libo
sumēdā indicamꝰ: Declarandꝫ itaqꝫ ē p diuisi
onē summarie q̄bꝫ de rēbꝫ dcturi sumꝰ breuiē cla
re ꝛ aptissime ꝯtū fieri poterit: ꝛ si p dionē apte
ruerimꝰ nos de aliqua re dicturos qūo sit hone
sta: p partes honesti procedendo ptabimꝰ ptes
ipsas muniendo aūtoritatibꝫ rōibꝫ ꝛ exemplis:

Si vo p ipaz diuisionē pollicīti fuerimus nos
demōstraturos rem illam de qua loq̄mur ee ad
modū frugi p ptes utilis disertōo. eas eliciē
quas rei de qua loquimur conuenire cognouerīs
collocupletando ipas z ꝟfirmādo ualidioribus
raciōibꝫ autoritatibꝫ z ẽplis q̄bꝫ uideamꝫ
fore opportunū: Eratq; opēpaīū hac ī re ꝑ° ꝓ
sita z ꝑmo gesta ꝑmitus ꝟfirmare: nisi aliud fa
cēdū aliqua ſpecialis rō ſuadebit (Nec tamꝫ
considerandū ē q̄ mltis roībꝫ autoritatibꝫ uc et
ẽplis rē nīaz ꝟpbemꝰ ſed q̄ ualidis z q̄ op
time ſtructis id agamus: ſicuti nō tā pdeſt in
ẽrcitu multos habere milites q̄ idustrios aſ;
tutos animoſos ꝟſtantes robuſtos z fortes:
Tales nēpe ſolent p calliditatē puidēcā lato
rū ꝓpſſionē z ꝟſtācā animi atq; ordinem diſci
plinc multocens ẽtra inimicoz multitudinem
inordinatā effuſamq; ꝑualere. z eos aut paſſim
trucidare aut ſubito in fugā ꝟuertere: Sic et
argumenta z rationes z ẽpla electiſſima q̄;
uis pauca. ſolent efficaciꝰ aīos auditorū trā;
trare: q̄ debito modo ordinantur z ꝓpōnīt
Itaq; opēpaīū ſemp fuerit ꝟfirmacoēz z ꝟſutaci
onē ad pauciora ſed ad vtiliora z effectuoſa re;

ducere: qđ utiq; facere poterim9 si argumentis
autoritatibz exemplisq; 9gestis diligẽcioꝛi cura
ac pueſtigacoñ illa ex tota multitudine iliquis
abiectis colligem9: ⁊ quaſi maꝑipulos per ſuas
ptes diſtribuem9 9firmãdo ⁊ 9futando q̃ ad hoc ip
ſa magis ualere dignoueri m9 ⁊ potioꝛẽ fidẽ fa
cere crediderimus ip̃is ꝛ̃bz de q̃bz dicturi aceſſe;
rimus: Et ꝓꝑ 9futacio alia ps ſit atq; ſeoꝛſũ
diſtincta a confirmacoñ: nõ tamen ſemp ſeoꝛſũ
tractanda ẽ atq; locus penultimus eidẽ in ora;
cione tribuendus: Imo ſepiſſime ad rem m̃xĩe
conducere uidetur poſt aliquã quãpiã autorita;
tem uel racionẽ adductã q̃ uideatur ab aduerſa
rijs aut ab aduerſarijs nr̃is improbari poſſe:
Vel minus admittenda ⁊ approbanda: ſtatĩ il;
lam ip̃az ꝓbabiliorẽ reddere antipoſeꝛizãdo: at
q; tacite q̃dãmodo reſpondendo obiectionibz que
contra nos fieri poſſe uidebũtur: et tunc quãdo
q̃ſũ fuerit tota argumentoꝛ acie ad confutacio
nẽ noſtre cauſe 9firmate deſcendere: demũ q̃o
concludere: ꝓꝑ ſepe numo confutacio in hoc ip
ſo genere minime oppoꝛtuna ſit: eo q̃ in genere
honeſto ⁊ apd omnes communiter approbato u
ſetur: Maxime quom de utilitatibz declamatore

apud ꝓplm agim⁹ ā de laude ꝑstā̄ciaq; studioꝝ
cora̅ scolasticis ⁊ lr̄aꝝ cultoribꝫ Sz hec hactenꝰ
mūc aūt edisseā⁹ q̄ ordie ꝓcedendꝫ sit: qñ lau
dan⁹ uitā alic⁹ uiri describturi sum⁹ aut qñ ser
mo q̄ funebalis dr̄ hñd⁹ fuerit cora̅ hoēstissis ui;
ris ī funè alic⁹ ꝑstātis uiri au⁹ epe⁹ celebrāt⁹

Ordinē hūc ī aliquiꝰ uita describēda seruabē
de'xem⁹ ut ꝑ⁹ ab eo gesta ꝑ⁹ ꝓponam⁹: unde si
ab ꝓstremis rebus laudē ducē uoluēim⁹ origo
illius primo petenda uidet⁹ oñendo q̄bꝫ mūoribꝫ
natus sit uiris clarissis ⁊ nobilissimis lōgo or
dine ī eūd̄ p mlta ꝑclara facinora celebratis: et
hūc ipm talī tantoq; gñe ī lucē datū sic uitā su
am ī laudabilibꝫ opibꝫ duxisse: ut nō solū gñi
suo decori nō fuerit: q̄n poci⁹ mꝑi⁹ splendori et
laudi ꝓpt egregias eius ūtutes q̄s ī se continu
it ꝑclarissimosq; mores quos ī om̄i laude ser
uauit: quibꝫ luculentissime indicauit se ⁊ a mꝑ
imis clarissim⁹q; uiris ꝓgeī⁹ ⁊ ad epēplar imi
tandaꝝ ūtutū a deo nobis missū: quas pollice
bimur ī decursu sermonis nostri nos ēe dictu;
ros Si ēo humili gñe ortus fuerit ⁊ ꝑclis
mꝛibꝫ atq; ūtutibꝫ eptexit adornatus: osten;
demus cuī maximis laudibꝫ digñū q̄ micum

glie suis peperit: eq̃pliq̃ imitãde ꝓbitatis po
steris reliquerit. ⁊ maius p̃sidiũ ĩ se q̃p ĩ alijs
sibi collocasse: Illã uerã ⁊ solidã gl̃iaz ẽ quã
ꝺsq̃ sibi acq̃rat ⁊ pariat nõ quã ab alijs q̃si mu
tuatã accipiat Nõ abertat autẽ hec descrip°
laudis ab ea quã imitati sunt sq̃ptores sacratũ
lr̃az ⁊ ĩ describen° uitã iustoz ⁊ sicut mltis ĩ lo
cis patere potest ĩ biblia: sed longe euidenci9 ĩ
descriptione uite dñi nr̃i ihesu x̃pi ĩ inicio euãge
lioz ⁊ Mathei ⁊ luce q̃ oziginẽ illi9 longo ordine
9texta deduxerunt Jn uitaꝑacõe aũt alicu
ius scelerati uiri: si bono gñe ortus fuerit dicq̃
eũ dedecori fuisse maiorib⁹ suis. si malo. eũ ip̃z
infamiã maiorib⁹ suis addidisse: eo mõ quo dici
tur: ĉcij r̃gũ. 21°: Achab p̃decessoz ⁊ r̃gũ israel
peccata ⁊ scelera supasse Ab educatice laus
deducetur. ostendendo illũ ĩ bonis moribz ⁊ p̃cis
disciplinis p oẽz puericiã atq̃ adolescẽciã educa
tum fuisse: ⁊ ĩ hijs uti natura bon9 ⁊ maxime
disciplinabilis supra mltos coetaneos suos mi
rabiliter semp magis ac magis creuisse: ita
ut nõ uideãt tales mores taleq̃ discipline p̃z
humanã mdustriã sibi fuisse acquisite: Sed mã
gis diuina q̃d9 gracia sibi ĩfuse: Quẽadmõm

de multis sanctis refertur in eorum legendis maxime vero de sancto Anthonio de padua ac sancto Lodouico ordinis minorum : similit de sancto Dominico ac sancto Thoma aquina: te ordinis predicatorum Si vo de quodam uitupādo dñō fuerit dem̄ abim9 quēadmodum ꝓpa malicia sese a tonis moribz abduxerit in q̄bz fuerat eḡg:e educat9 : Ex hoc loco nō incp; te potem9 pēnsare ad corpis 9moda atq; diligent 9sideraē q̄ de hijs i eḡgiā laudē adduci possint: vnde si i eo fuerit dignitas atq; forma : dicem9 ea sibi laudi fuisse : q̄ his i supbiā ꝛ uanā gloriā nō est elatus : nō luxuria atq; impudicicia h9; mōi deturpauit quēadmodū mlti face 9sueuerūt sed pociꝰ rōne decentissīe 9sociasse eḡgias ūtutes q̄ i corpe illius pulchetrīe q̄si rastris in auro sci tillare uidebant : Si uires atq; uelocitas eḡ; gia in eo fuerint dicem9 istiusmodi a natura si bi porrecta : ab eodem exercitacionibus ꝓlesisse hastiludij . cursus . ꝛ alijs huiusmodi studijs maximum augmentum assumpsisse Si valitudo multa ac diuturna hanc ipsam : vel sibi partā vt maxīe 9seruatā ex parsimonia et mīpia diligēcia adhibita i rfrenādis voluptatibz

Si vo ipbus fuerit dicem9 eũ nature munèa
q eximia acceperat sua iprobitate fedasse: q deo
nõ accepit sua iauria itempãciaq; postposuisse ne
acciperet: & ipi male merito accessisse formosita
tẽ: uel aliq̃d eg̃i nõ defuisse sibi aliq̃d a natuã
nisi q ipe sibi ipi p improbitatẽ defecit: Si vo
hijs natuè muneribz priuatus fuerit dicemus:
naturã diuinãq; dispõez puidẽtẽ iertiã stolidita
tẽ vsuciã maliciasq; suas pssiãs: optime quidz
subtrapisse munèa sua ne gtaminaret nature
bona tantis sceleribz ne ue audacior fieret ad op
primendz bonos Hijs ptractatis si usu fue
rit iuertem̃ ad iliq̃ bona eptra i laudẽ adducẽ
da: coaptando his animi ũtutes si laudandus
fuerit: uel animi uicia si uituperandus erit: Nã
si diues fuerit appetam9 eũ ut idustrie & prudẽ
ter eas acq̃siuisse: ut acceptas magna diligen;
cia 9seruasse: atq; liberalit & magnifice ill usu
fuisse erga domesticos erga affines cognatos
amicos & patã erga ypasti paupes & ecclesiasti
ca beneficia: Si vo mops fuerit nõ sua culpa
id 9tigisse sed ifortunij: i q tñ & animi 9stãcã &
magnimitatem demonstrarit: artificio & idustri
a uitam suam honeste transigisse: Si vero

ꝑtatē aliquā adeptꝰ fuerit uel ꝰgistratꝰ aliꝙs doctoratꝰ īsignia ꝛ ꝑsulatꝰ dignitatē declarabimꝰ eū ipz sibi aditū ad istiꝰdi oseqnda ꝑpasse atq; q̄bz dā ueluti gradibz accessisse: nō q̄dz q̄ hꝰdi ābiti ose q̄rēt sz tāꝯ bñ mēti fuerīt attributa. deiñ ꝯ ta aī modestia sp̄ī his usꝰ fuēit nō sīhito tamuꝝ se suiq; q̄dām oblitū fuisse uti mltī face cōsue uerūt: sz modestia ñpia atq; prudēcia dignitatē famāq; ꝙseruasse gtiā sue supbia sñ īuidia sibi acq̄sīeit: aīcos ꝑmos ꝓpī eꝰ ꝑclos mōs ꝛ mo dātissiꝫs sibi copulasse ꝛ ñpriº stuº sp̄ ꝙseruasse Inimicos īimicozq; iurias nō ep sui clpa: sed stuº ututū colendaꝛ ligiois ā ī pblice ꝙseruā de sibi ꝙflasse: oēs illoz iras sapiēī declinasse aut eq̄ aīo ptulisse: Fortune seuētis īpꝰ fozti ꝛ ꝙstāti aīo tollerasse: modestia lenes fecasse: prudencia ñpima aūtisse: Cuius prudēcia ī ligionz ac sapiāz maxime emituisse dicemus: ā tēꝯ e uita migraret omnia sua iuste legitime: ac religiose disponendo: ñpe ꝺo ea q̄ ad salutē anime et dei gl'oriam pertinere uidebantur Si uero libitum fuerit magis ea prosequi: que ue: riuz: atq; sublimiozi quodammodo ad laudem non manem sed solidam pertinē digniosamur:

Ꝛ q̃tuꝫ fontibꝫ honestatis ĩmaiũ faciẽ ꝯfiꝛ ai
omis nr̃e ꝓſeq̃nꝺo ꝑtes prudẽcie iuſticie fortitu
dĩs ⁊ tẽpancie de q̃bꝫ 2° hoc libro diſtinctiõ loca
ti ſumꝰ cũ ꝑtes gn̄is deliberãtiui ꝓſeq̃rem̃ ꝓ
ſtremo deſcẽdemꝰ ad r̃liq̃ m̃gis ſublimia mun a
q̃ dem̃ cautiõ aĩ bona ĩ hoc ip̃o q̃ie paulo ſupius
Quibꝫ aĩo celeriꝰ decurſis ⁊ cũ uita eiꝰ de q̃ dic
turi ſumꝰ ꝯpatis atq; coaptatis: q̃ nr̃e cauſe
ꝯſentanea uidebũt' aſſumẽtes diſponẽtes atq;
collocupletãtes ea ſemp ĩ mediũ adducemꝰ q̃
ꝓbabilioꝛa uidebũt': q̃m nõ oẽs ꝑtes honeſti ſẽ
per ĩ laudẽ ꝺecurrũt: ⁊ ſi ꝺecurrũt ſepe epiſtiꝰ cõ;
currũt: Sumẽda ergo ſunt pocioꝛa: nec ſemp oꝛ
do ſupiꝰ deſcriptꝰ ſeruandus: q̃ꝓ apꝺ mũdũ et
q̃ mũdi ſunt ſectãtes eiuſmodi oꝛdo maxĩe ua le
at: Sed oꝛatoꝛis prudencia atq; ĩduſtria mlta
mutare oĩttere augẽ epoꝛmaẽ m̃xĩcq; acuere
ꝑ ãplificacõẽz à q̃ſtionẽ ⁊ ſolet ⁊ debet ꝑut re
rũ tractãdaꝝ dignitas ⁊ opportuna oblata occaſio
ſuadebit: ꝰclamacoĩbz frequẽtacionibz ꝺupli
cacoĩbz ꝯſimilibꝫq; ĩ tota oꝛacione confirmando
et confutando cũ modeſtia utendo Cõcluſioĩ
bz breuibz ĩ locis opportunis interpoſitis tan;
dẽ ĩ peroranda oĩoe epilogo utetur ſummatim

ꝑ m

recolligẽs ĩs ĩ tota oĩoe dispsas: Epilogꝰ enĩ huic gñi accomodatior ẽ. vltiꝰ studẽdꝰ ẽ ad amplificacoẽz ãt ꝯmissecoẽz ꝯclusiõũ adducẽ se; cundꝰ ꝓcepta ĩ ꝓ° lib° ẽdita: ut id qđ postre° di² maxᵉ ĩ cordis penetlibz ꝓfundat² Nũc qñ a nob absoluta ẽ disputatiõ ẽthycice facultatis ps id est iuẽtio: atz demõstratũ ẽ qũo p oẽs oões ptes sese ĩsẽãt tã ĩ gñe deliberãtꝰ ꝙ demõstratꝰ. Tẽpꝰ ẽ ut ad ẽliqs ptes accedamꝰ: ac de dispõ q dñ da sunt ĩ mediũ afferamꝰ

Qũo p doctrinã dispõis ordinari debeãt partes oãois ꝛ tota oão siue fuerat ad ꝰgnates siue ĩ gcionc siue scolastica corã clero ꝛ doctoribz siue qtidianꝰ sermo ad ꝓplm

Ex his q ĩ dissimilẽ dispõis a ꝓncꝰ dcta sunt satis ꝟstare arbitror dispõis officium ꝛ singula q p iuẽtioẽz ĩ locũ unũ collegiꝰ ita distribuẽ cto ac delmiato ordie: ut ad ꝓsuadendꝰ dissuadendꝰq nõm° qdã cũ decencia ꝓcedat oão ĩ pblicũ: sed cũ ipo qꝫ splendoẽ qsi castº cũ acies ordiata mẽtes auditoꝝ alliciat attẽdat teneat oblectꝫ uicat eqpet: et qñ opꝰ fuerit potentissi² sternat: De hac q nũc dcum ꝓ° ꝓmittẽ dum putaꝰ ꝙ dispõnũ duo sunt gña: ꝙnum

uidelicet ab institutione artis ꝓfectū: Alterū ad casum temporis accomodatū Ex institutione artis disponemꝰ: q̄m sequrem eā ꝑceptiꝫ quā in primo libro exposuimus: hoc est ut ꝓposito exordio: loco secundo ponatur Narrō si tāꝫ principalis pars occurrat: postea suo ordine sequantur Diuisio Confirmacio Confutatio et Cōclusio: Hic enim ordo semp seruādus erit: nisi necessitas aut occasio ꝑpis reiq̄ natura aliud suadeat Quippe nā si per orationem mtē dimus oblectare. flectere. uel persuadendo uincere animos auditorum. hoc neq̄ꝫ absq̄ prouia dispositione ac obseruancia rerum et ordinis fieri consueuit: Disponenda enim sunt uasa: disponendaq̄ materia ut forma possit in hijs ꝯgrue e intreduci: Sic suo modo auditorum aures et mens disponende sunt. quasi uasa persuasionis oracionisq̄ ui ueluti quādam formam recipiatur Hanc autem preparationem seu dispoc̄ꝫ peruāt orator p orois ptes sigillas Exordiū ei qđ benuolēciā uenat' appēt suauit artifiqđꝫ aures auditoris atq̄ qi poclm suaue illas demulcendo peruenire ꝯtendit usq̄ ad aīm p docilitatē et attēcōꝫ auditorē retinens ne discedat

Supuenit aūt narrō q mētē q̄dām illuminans
& depascēs ppī vitatē a vīsimlitudiez rez que
narrātur ab mīnsecto docet: Accidit diu° bre
uiī distīcte & apte ꝯmeōrās q̄ dīnda ſſīt: q̄ fit ut
mīs auditoris magis ac magis edocta attēdi;
orāt effecta exprimet: apa9 ualidiusq; ꝓbari q̄z
ꝓpositū fuerit breuiī & absolute: Tūc īducītur
argumtoz ordinate acies: que cū firmis ſapiē
tissiōz approbatissiōzq; uiroz seu diuinaz scp
turaz dictis attestacoībzq; autenticis mētē ad
miracoē q̄z occupatā pcutiūt argumētisq; ſu
pueniētibz q̄i ordiāta militū acies fit uia ui et
si rēsistat² subit ꝯfutacio argumta rōes pariī & ep
ēpla secū adducēs aduſus ea que cē orōis nre
argumtis & rōibz nris q̄dām ad hec rēsistē uide
bant²: et tūc pstratis aduſantiū rōibz discipatisz
illoz agmibz ad ꝯclusioēz ꝓpeātur: que rōes ar
gumtationesq; breui q̄dā loco īcolligēs q̄si uni
to agmīe gaudiū affert q̄dām militibz id ē ar
gumētis de parta uictoria demōstrās uictis q̄ ra
cionabilīē deuictī ſint id ē q̄ debito mō persuasū
ē eis racoībz autoritatibz & epēplis eundētissīs:
Ideoq; hoc ipm quod dicimus approbandz fore
illud uero q̄z dissuademus oīno reprobandū:

Ep q̄bz oībz ſatis apparet q̄ rōe ꝙ q̄ ordie oīo p
ptes ſuas diſtincta ſit q̄re ꝙ p illas ſuas ptes eo
q̄ ꝓpoſuim9 ordiē ep̄licanda Et qd̄ de oīoe
ꝙ oīois ptī'o dēm ē: intelligēd̄ ꝙ obſeruād̄ ēe
m̄ arg̃ im̄tacōē oratoria q̄ntꝫ ptita ſiue tripex;
tita vt quadriptita: Nā eiuſd̄ tal eſt oīo q̄lis
oīois miſi qd̄ p̄termiſſo epordio ꝓpōe p dīoe uti
tur: et nō tanta ui tantaꝫ pōpa īcedit ut plena
atꝫ pfecta oīo: Et q̄m̄ de hac arguīm̄tacōē ple;
nius in p° lib° dictū ē: quo illius ptes tractā de ſit
ep eod̄ loco aſſumet° Eſt aūt alia diſpō: q̄
q̄m̄ ab ordie p̄mōſtrato ſecedend̄ ē: oratoris iu
dicio ad tēp9 acomodat°: vt ſi a narracione
dīce īcipiam9 aut ab aliqua firmiſſiā arguīm
tacōē: aut p̄uilegioꝝ littēarumꝫ recitacione: ā
ſi ſtatī poſt p̄ncipiū ꝙfirmacōē vtamur: vtiꝫ fien;
dum non eſt niſi p̄ncipiū vī dīonis in ſe conti
neat: put ꝙtinere dignoſcitur p̄ma ps arguīm̄
tacōis: que ꝓpoſicio ſiue ep̄poſitio dicit°: Nam ſi
auditores vehemēter defatigati fuerint vel tem
pus admodum breue ad dicendum nobis relic;
tum ſit: tunc artificioſo epordio ſupſedendum
erit atꝫ inciandum aut a Narracione: āt ab
aliqua firma Argumentacione: verbi cauſa:

Defatigato ꝓplo ꝓꝑ plixitatẽ diuturni officij
aut ꝓcessionis ā alicuꝰ magꝝfici uiri expectacio
ne ꝓhoterit ꝑdicator dicẽ: ꝙ hꝰcemodi ãgustia
atq; longa expectaᵒ nos oẽs defatigauit: nec
tempꝰ patitᵃ nec rõ suadet: vt uos fessos ꝯgis
ac magis defatigẽ. asserã sũmarie ꝛe ꝯgrope
re festũ hoc qdꝫ nob attulit hodierna dies a no
bis ꝯxima ueneracione colendꝫ sit: Nã nobis
ꝙdẽ ꝑcipuũ ẽ ꝛ qdꝫ ꝓuincĩã nĩaz maꝯis honori
bz sublimauit maꝯis muñibz letificauit sufatã
do mortuos cecos illumiñdo clauos sanando
ꝛc: Euenit aũt aliqñ ꝙ res illa de ꝙ dcũra suꝰ
admodꝫ displiceat ꝛ a nob aĩm auditoris aba
lienet: ut si obstinatos ad pñiaz ĩducere uelꝫ:
vt maxᵉ ꝑturbatos ad pacẽ fiendã: ꝛ maxime
auaros ad liberalitatẽ ĩduce: ꝛ iõ opus erat nõ
stati ꝙ pñiaᵐ id appẽre qd actura sumꝰ. Quip
pe qñ id ẽrt eos ad grauiorẽ aĩ turbulenciã in
citac̃ sed ꝙ ꝙꝺꝫ obliquã uiã ꝙi ꝙ alienã cãz nar
rãdo ꝺducibile fuẽit aliqd ꝑmittẽ qd ꝙozdiu loqꝫ
teneat: ꝙ narrõ ꝙꝙ mĩme uidea² ad rẽ nĩaz at
tiñe neq; ꝙt eos ꝙ audiũt militaẽ. ꝯ utrũz ñꝝ
ie agit: Hoc documẽto usꝰ ẽ nathan ꝓphã ꝺtr a
dauid adulterũ assũpta ꝑabola de dite ꝙ cũ hẽz

oues & boues plurimos q̃b9 uesci 9mode poterat
tñ abstulit unicã ouẽ a paupe ep ea parans cõ
uiuiũ cuidy peregrino q̃ ad hospiciũ diuitis ad
uenerat 2° iĝũ .12° c°: Simlit natrõe triũ pa
rabolaz̃ usus ẽ dñs nr̃ ies9 xp̃s 9ẽ murmurra
cões scribaz̃ & phariseoz̃ q̃ deĩ h;ẽ mitebãt clem̃e
& begnitati q̃b9 utebat sapiẽ° patõres ad p̃maz
luce 16°. Sic mulier thecuites p libeacõẽ ab
solonis & eo pti suo ĩconsiliãdo ep 9silio ioab a
natrõe pabolica supplt epordiũ suũ uti pz 2° iĝ
14°. Si vo ĩ hac ipa cã ĩ q̃ epordio supsedn
dũ ẽ nõ occurrat nob natrõ q̃ satis firma satis
qz nro pposito accomodata sit mcium assumẽdy
est ab aliqua firma argumtacẽ: Eo modo q̃
Vsam ẽ cognouimus Judith uiduã .q̃ egssa
de betulia p deliberacõẽ ciuiũ suoz̃ cãm suam
max̃ dissimulauit: Sz ĩterrogata ab his qui
9phenderãt eã tñdens dixit Jfilia sum hebreoz̃
Jõ ego fugi a facie eorũ: qm̃ futurũ agnoui q̃
dentur vob in p̃dacõẽ p eo q̃ 9tẽpnentes vos:
noluerunt ultro tradẽ seip̃os ut ĩuenirent miam
in 9spectu uro Hac de cã cogitaui mecũ dicẽs
q̃adam ad faciem Principis Olofernis. ut in
dicem sibi secreta illorum: et ostendam illi quo

aditu possit obtinè eos ita ut non cadat unq uir
de exercitu cq iudith .xq c° Insuua coē ꝛ nīpi
ma eadq ipa usa ē incipiē° a firmissi° adiumēto
cē sue inclinā° aiaq olofernis ad se p locū ab uti
litate ꝛ adducendo pplq betulie i odiū ꝛ qtēp cōz
ipiq pncipis cū tn nō pncipali id itendēt qn poā
us nīq laboraēt ad oppositū scz ad dapm oloser
nis ꝛ betulieſiū utilitatē Ibidē c° .xi Hiis ita
qꝫ qmutacoibz ptū oīoīs non mīq opepcū uti
fuerit: tn id temè agēdq nō erit: sz necitate rei
ꝛ tpq roē cogēte ad qs pagēdas industria oza to
ris diligē cāa ꝛ exercitacoēz adhibebit ut cū opq
fuerit his uti possit In qfirmcoē ꝛ qfutacoē
argumētoꝝ dispōez hqōi quērit obseruaè ut fir;
missias auctes roēs ut argumtacoēs i pmis ꝛ
i pqtēis cē ptibz colloceq Mediocres vo nō tn
iutiles i me° miponè ut ab aūcedētibz ꝛ qsequn
tibz robur assumāt: q solitarie ät eo se nō satis
firmitudis erāt habiture: Oppe qn narrata cā
uel diuisioē ppposita animq auditoris quodāmō
excitatq auidissime expectaè solet q roē id qdq i
mediū attulimq qfirmeq: q ppi qtimuo firmā a;
liquā oportet afferre argumtacoēz. Et qn id
qd ultiāte dī facilie mēorie mādat° diuaqꝫ hrē

solet magnope ad rẽ ptinebit ĩ fine aliq̃d firmi
ſimũ ualidiſſimũq; apponẽ qd ĩ aĩo auditorẽ id
qd potiſſiẽ intendim9 impſſũ dereliquat: Que
aũt de diſpõe ptiũ oõis hic adducta ſũt oĩo cõ
ſeruãda uidẽt' ĩ ſermoĩbz q̃s ſcolaſticos appel
lam9: ſiue ad ppin talis oõo dirigat'. Nlla eĩ
q̃ ad ordinẽ ptiũ ſeruãd9 accidit differẽcia ñ tm
mõ q ĩ iſtiusmõi oõoibz variſſiẽ uidet' accidẽ cã. q̃r
ordo ab arte ĩſtituit9 pmutand9 ſit: Jõq; diligẽ
cius a nob obſeruãd9 erit: nec omittẽd9 ẽ quin
patefaciamus oĩa illa p̃cepta q̃ de oõoibz data ſũt
eplis deſeruire: qñ q̃dẽ nõ differt epla ab oõoe
niſi q tanta pompa nõ ꝙueunt ĩcedẽ: neq; tanto
artificio: Propteã q̃ oõoe oratoria faciet uti lon
ge facilius eplis uti poterit Hec de diſpõe et
de diſpõnũ generibz hactenus dicta ſufficiant

Jncipit liber ĩcius rthorice facilitatis edi
tus a fratre Laurẽcio guilelmo de Saona or
dis minor̃ ſacre pagĩe pfeſſore

Voce clarius ñ q̃d uidẽ uidear iam;
ĩaq; auribz meis haurĩẽ mulloz̃ 9tur
bacoẽs atq; detectões q̃ claritabũt me
haud ſatis ſaẽ ſaluti aĩe mee 9ſuluiſſe q̃ cũ tã
theolegi debũerĩ q̃ ad ſacr̃ lĩaz̃ claritatẽ atq;

magnificenciam ptinebant ptractare: ad id me conuerteri qꝫ pfessioni mee atꝫ saluti ꝯmaxime uideatur obsistere: scilicet ad ꝓcepta eloquij Verustandi atꝫ collocupletandi Satis superꝫ potuisse me tanti erroris mei atꝫ periculi cautionem sumere a diuo hieronimo doctore ꝓbatissimo atꝫ clarissimo: qui se asserit ante tribunal iudicis adductum plagis multis uapulatum ee eo qꝫ Ciceronista foret. Adijcaet fortasse qꝫ tam si duobus superioribꝫ libris licuerit mihi de oracionis ptibus tractare de hijs qꝫ que ad inuentionem atꝫ disposicionem pertinebant: qm̃ ea ipa magnopere deseruire habent sermonibꝰ qui ad clerum ꝛ ad populum fieri solent. michilominus abstinendꝫ michi fuisse ab hac parte rethorice q̃ eloquucio nũ uꝛpatur: quonia ea est ꝓpter quã vel maxime beatissimus Hieronimꝰ optitit flagellatus: quã partem eciam glorioſſiſſiꝰ doctor gencium Paulus aplus maxime detestari uidetur dicens se a deo missũ euangelizare: Nõ in sapiencia verbi ut nõ euacuetur crux ꝙpasti Sicut scriptum est: pdã sapiencã sapiẽtum: et prudẽciã prudẽtũ reꝓbabo Asserens deum sapiẽciã mũdi huius stultã fecisse qm̃ mũdus ꝑ

sapiẽciã nõ cognouisset deũ ỹ dei sapiẽcia: Ide
oq̃ placuisse ip̃i deo p̃ stulticiã p̃dicacionis sal
uos facere credentes p̃mi ad corinthios p̃°: hu;
beo g̃ & agio ilt gracias p hac ipsa erga me ca;
ritate ꝓmia q̃ m: cautiorẽ reddere studeãt ne
plagis afficiar ne infamiã maurã ne tartaree;
is supplicijs q̃si diuinor̃ p̃ceptor̃ 9temptor ob
tã igens seclus inconsultã temerariãq̃ stulticiã
sim mancipandus O tunc ihesu o benigne ideꝑ
tor o pacientissime saluator o misericordiarum
pater o clemẽtissime dñe q̃ tanta clemẽcia & longani
mitate hanc ip̃az stulticiã meã atq̃ insciciã qua
hactenus làboraui eq̃nimiter substinuisti & tan;
tam insipiẽciã meã p hosce amicos meos tandẽ
agnoscere me fecisti: et hoc ipso errore meo tam
obscuro tam detestabili tam orrendo facinoroso
& ꝓphano p eosdẽ me reuocasti: da in debitas ilt
tonde rependere possim gr̃az uicissitudines: tu
q̃q illos magis ac magis p tam ꝓmia pia
te celestibz eterñisq̃ muneribus cumulatissime
remunerare dignetis: Ceterũ q̃ non omni spi
ritui credendẽ sed prius ꝓbandẽ est an spiritus
ex deo sint: Hinc est q̃ nũc anteq̃ ab istituto
meo desistã ab ipsis eculpere cupio: quom 9stet

q1

mltos sc̃issiōs doctissiōsq; uiros eloq̃ntissiōs fuisse q̃ pauc̃os admodū respectu cor̃ q̃ adduci potuerant a pnā̄ p cā̄ mea adduxi: ūde ē q̄ nīhil cor̃ ppt eloq̃nc̃ā ꝺbeātū legim̄: Si ꝺo ppt Cicerōis eloq̃uēc̃ā plaxis affectꝰ ē bīs hicꝰ aut idē ipe post plagas nō semel tm̄ sed sp̄ rediit: aut mū p̄ postea denuo sese ꝺberatū fuisse gnc̄rat: Cur aliis ut ab eloq̃ncia discedēnt atq; īmūes ut ēent tal facultatis nō suasit: q̄n pocius ipse hendētibꝫ eū aut eloquēc̃ā seq̄ret̄ ꝛ poetar̃ ꝺsꝰ sñias q; suis ī eplis atq; opusc̃ul inserēt iure optī sese id agē posse rndit: uti pmptū ē intuēi in epistola quā oratori ꝺbis Rome trās̄misit et p ea q̄ Rufino gra eū in hac causa agēti aegutissē rndit: ondens mltos sc̃issiōs uiros eloq̃ētissimos fuisse Pergamus q̄ nos cū tot doctis sanctissimisq; uiris xp̄iane rligiōis cultoribus: Pergamus post uestigia pastor̃ nīoꝝ atq; pauli doctoris nōmō gētiū sed diuim ꝛ laureati in celesti collegio ab eo doctore doctorum a quo omnium scientiarum tocusq; uere sapiēc̃ie fontes et scaturigines deriuantur: Diuiq; Hieronimi ꝓbiq; locupletis: ꝺbiq; Ornatissimi et omni tempoē Eloquentissimi: ꝓpreta

mūdi sapiẽcia. que uana: spreta mūdi eloquẽ
cia. que ãbicios ãpullosa turgida ꝛ iactãcie ple
na ẽ: castissiãz moderatissiamq; tamtoꝛ doctoꝛ
atq; pīm eloquẽciã ꝯplectam: uideamꝰq; ay il:
los imitando possimus nos inter claros doctos
q; haberi ꝛ ad sedes ethereas puenire in q̄bz cos
dẽ ꝑpetua felicitate potiri nō ambigimꝰ De
triplici q; figura dicendi ꝛ de eloq̄ncie p̄ceptis
purpureisq; floscul̄is scriptuꝝ Jd tali doctina ta
liq; ordine ꝓsequm: ut quẽadmodꝫ ī duobz p̄ce:
dentibz libris p̄cepta ῥthorice q̄ tradidimꝰ ema:
nasse mōstrauimꝰ a ꝓscis nr̄is parentibz legū
diuinaꝝ cultoribz: Jdẽtidẽ mūc agamꝰ ptrac
tando eiusdꝫ facultatis partẽ q̄ eloquucio mū au:
pat⁹. Vt q̄m de sciencia atq; doctriua quã describi
mus toībz p̄clarisirrefragabilibzq; sacraꝝ
scripturaꝝ testimonijs fidem fecerimus con:
gaudeant nobis amici nostri: cruberscãt autẽ q̄
eo inuidia nob detraxerunt ꝛ huius p̄clãe fact
tatis ꝺi emulatoꝛes tanto auidius deinceps ꝓ
eadem laborent q̄to maiori studio in hac ipsa
sua ptẽ a sanctis uiris nouerint ꝛ usitatã fuisse ꝛ
inter legis nr̄e doctoꝛũq; catholicoꝝ testioma at
q; scripturas sepe ac decentissime interceptam:

Tãdꝫ uelî ut hꝫ à q nos ĩsimulant ãlicties postpo
sitiꝫ diuine sapie siue sacratissi[e] theologie studi
is ꝑclarissimis honestissimis atq; sũssis ad hãc
ip̃az facultatẽ de q̃ diu loq̃m lucubracõ̃es nr̃as
q̃tisse ꝑius ꝓfecutarent[ur] q̃tũ studiꝫ q̃tũq; opere
de r̃bꝫ sacris atq; seriꝫs scrabendo q̃sup̃serim9: q̃
studioꝫ lucubratiõ̃q; nr̃aꝫ ĩsciꝫ ĩcõsulte ꝙ te;
mere cõtra nos obloq̃ntes ꝓphane det̃ctiõ̃s ĩꝫ
nos sua tela detorq̃rent: Qm̃q̃ eq̃dẽ hoc ip̃m
opus qdꝫ aggẽssi sumus pocꝫ ꝙ refertũ sit roẽ sa
craꝫ lr̃arũ moderataq; scõꝫ p̃ꝫ eloquencia q̃
ãpulloſa ambitioſaq; ſeculariũ lo3citate põpaq;
dñdi: à pocius ſeſe oſtẽtare ꝙ audientibꝫ aures
demulcere: ut q̃maxi[e] p̃nt adulando q̃placẽ q̃
uicia deteſtari ututeſq; epoznãdo eptollẽ audito
rũq; mentes modeſto ſuauiq; depaſcẽdo eloquio:
ad bene beateq; uiuẽdꝫ eoſdem animare: Sed
hec ꝓ cauſa noſtra hactenus m̃uc ad ipſam rem
tranſeamus

De Triplici Genere Carectereq; dicẽ
di: Atq; totidem ꝓuicijs illis Generibus oppo
ſitis

Igitur dñdi q̃bꝫ oĩs rethorice facultatis
deutrit oõ ẽs ſt̃ q̃ꝫ ꝑma grauis. ſeda

mediocris: tercia attenuata vocatur Grauis
ē q̄ ꝯstat ex vbere grauiū magna ⁊ ornata cō
structiōe Mediocris ē q̄ ꝯstat ex humiliori nec
tñ ex infirma ꝑmixtissiā uber⁊ dictate At;
tenuata ē que deiecta ē usq; ad usitatissiaz puri
ꝯsuetudinē sermonis In grauu figura ꝯstitu
ta dicetur oīo Si que cuiꝰq; rei poterunt ornatis
ma verba inueniri: siue ꝑpria fuerīt siue ītrslata ea;
dē illa ad ēs ipas de q̄bz dicturi sumus decenter
accomodabimꝰ Et si graues sñie que i āplifi;
cacōē ⁊ ꝰmissecacione ꝑori libro explicate fuerūt
hoc i sermōe coaptabūt: Et si exordcōēs utorū
⁊ sñiaz de q̄bz paulo post dicturi sumꝰ: suis lo;
cis nō iepte sed decenciꝰ imponēt Quo dicendi
gne ꝯstat utiq; decurrē eplas diui Hieronimi.
pclarissimiq; opꝰ aurelij Augustini doctoris p
fulgidi qd̄ de citate dei censuit mutuandꝰ: In
hoc dñdi gne nō icōgrue ꝑ exemplo sumetur id
qd̄ nuprime i pn° hꝰ tercij ꝯtra emulos nros
tñdendo ꝑposuimꝰ Et qd̄ in argumtacōē q̄q;
ptata primo libro ꝑ exemplo in medio adducti
sunt: In mediocri vero figura uerſabitur ora;
cio Si hec que ad precellencius dicendi genus
pertinere diximus paulisper demisimus: nec

q m

ḡ usq; ad ifimū caractezē loq̄ndi descēdz Quo
dn̄di gn̄e usus ē augustinꝰ ī libro ꝯfessionū: et
bt̄s hieronimꝰ suis ī ꝯmēt̄ijs sup scripturam
Hoc ī loco epēpli gr̄a sumēda erūt q̄ supiꝰ ri m̄;
miserā de causa abrahe p liberacione loth attribu
ta fuerunt: q̄si cor̄ amicis ꝙ vernaculis suis lo
querēt' q̄ ep libro secdo ēpetenda sunt ubi de ge
nere deliberātiuo epēpla traduīt' Jn attenua
to aūt dn̄di gn̄e ī q̄ ad infimū ꝙ ꝓpe q̄tidianū
sermonē nō īsulse incepteq; descendimꝰ id erit epē
pli gr̄a assumēdꝰ ꝙ doctores ꝓbatissimi hieroꝰ
ꝙ austinꝰ reliq̄ insup doctores assūpserunt quā
aliq̄d epēplificandꝰ aggressi sunt qꝺ ad unīuersū
doctrinā maxime tradūi ptinebat q̄les sunt elocu
tiones sup̄ euāgelia quas omelias vocamus
Jn hoc aūt dicendi caractere deciderunt euange
liorum parabole: ꝙ pene totus ēptus: quoma
quod omnibus ꝓdesse debuit et quibusq; humi
libus humiliori stilo describendꝰ fuit ut a quib9
uis cēiam mediocriter doctis ꝙ pene rudibꝫ posset
intelligi: et tamen ita purus ī eodꝰ dicendi ge;
nere sermo reperitur vt nichil aridꝰ nichil epā
gue. nichil fluctuans. nichil deniq; ieptum āt
non cohercens ī eodem deprehendi possit: Quod

ptinā aīadūtecent ⁊ ꝯseuarent suis ī locucioī
bꝫ atq; scripturis ñnulli q̄ doctissiōꝫ numēo cre
dūt ānumēari: Habēt aūt tria hec dñdi geña
uicia q̄dꝫ q̄dām° sibi adhēncia q̄ nō ñ a doctis
deph̄endi solent. Nā q̄ genꝰ illud sublime dñdi
assēq̄ studēt mīnꝰ docti mmꝰq; ꝯsideantes ītꝫ p
petates ⁊ sil'itudiēs ĕnsuacoībꝫ duris obscuris
īconsuetisq; utentes dig̃tatū ītꝫq; epitetis iepte
imēōsideāteq; abutentes in locucēs admodum
obscuras ꝓlabūt'. ꝙt si q̄s ꝯpiā mezcatoris be
niuolēcia captaē cupiēs ⁊ īmicoꝫ illiꝰ uitupe;
raē duricia ⁊ ꝓtinacia dicat Cū mecū ipe īputo
gn̄ose īcliteq; uir ⁊ spectatissime mi dñe ōpta sit
dig̃tas p̄celsaq; mḡestas mag̃ficē tue ꝓfecto ñ
possū nō cemitari ⁊ demig̃ari atq; oꝛripulari spl̄ē
diꝰ sole speculatꝰ ypocreticū caput ⁊ silicinā fo
lūtatē mōtuosamq; supbiā ystoꝫ īmicoꝫ tuorū
tue mag̃ficencie cesaree aduſantiū: Turgꝫ to
tū hoc dñdi genꝰ: neq; obscuritate caret: lōge ac
comodaciꝰ loq̄ret' dicēs: Cū mecū ipe reputo
hūanissi[e] uir ōpta si tua erga aīcos fāliare sq;
tuos singalaris benuolencia erga oēs modestia
atq; ēstabilitas cum iocunditate quadꝫ ⁊ coīta;
te dignitati tue decentissime copulata: ꝓfecto nō

q m

posſū nō pītꝫ ꝙturbari ꝙ ab ītimis penētibus
mayᵉ ꝙmoueri atq; dedignari detestari sūneq;
epectari: ieffrenatā icōsideratā imo audaciſſiāꝫ
temēritatē. ītractabilēq; mētē ꝙ īflexibilē uolūta
tē istoꝝ adūsariorꝝ tuorꝝ q ꝙtra ꝙm uiuēdi ci;
uīū ꝙsuetudinē ea ꝙtinue attēptāt ꝙ agūt q ad
mꝝmā iracūdiā hoiēs ꝓuocārē solent. O ferꝫ
ces aīos. o ferreas mētes. o uiros totiꝫ hūani
federis ꝙtēptoēs imo ꝓciꝫ ab oī hūanitate nu;
datoꝫ. bñficiorꝝ ꝙ nō solū īmemores: sed malefi;
cia īiuriasq; mpias ꝓ dulaſſis gratiſſiſq; obse
quijs rōdentes: Quid agerēt si iniuria aliqua
graui ēent lacessiti. ꝙtumelioſiſq; ubis ad iracū
diā ꝓuōti fuiſſēt Quid molirēt' ī nemore qñ ta
lia audent ī cītate ī loco pblico corā mltis undē
tib; ꝙ pḥibē ualentibꝫ ꝙ ubi nīl īiuſtum atq; te
merariū manꝫ īpunitū Qui ī mediocri dñdi
gnie vſant' nec illō satis tutimē á ꝙseq; scīt de ci
dit ī ꝙfimū qdꝫ locutionis genꝫ hꝫceōr gnis
qd enue ꝙ fluctuās dici pt eo ꝙ fluctuat huc et
illuc absq; sñia ꝙ vborūq; robor ꝙ ꝙcatenacione
q utut' sepiſſe hñ q hīc mde colligūt auctes ori
gmalia ꝙ epēpla neq; nocūt illa ꝙiūge ꝙglutiā
re ꝙmunie corroborāē atq; uehemēter ut oꝝ epa;

uere ꝛ ad rẽ ſuã decenꝫ applicãꝫ: de q̃ ẽ ſupius
li° p° ep̃la attulim9 cũ de uicijs 9fitẽcois ꝛ rõ
mũ ſcribere9: Hoc aũt p ep° ſatis erit. Juſtici
am9 cunctaꝛ uiaꝝ rẽgmã dũ 9ſidero frẽs mltũ
9dole'eo Loth fratri meo. O q̃t ego aliq̃ deuici
videte frẽs maxia miſeria ẽ i uiculis ab imꝑ
bis uiris detinꝫi vultis uidẽ audaciã maximã
iſtoꝛ adũſatioꝛ nioꝛ. 9ſideãte maximã ꝑdam
quã hic abduxerũt. Sãcte aũt q̃ ad illos
ẽ loth nepos me9: O miſerrie uicoꝛ ad tot mi
micos uinat9 q̃ ſolebas tã ꝑclaris opibꝫ abũdãẽ
Venerũt hij in facultatis curribꝫ i mltitudĩe nũo
ſa ꝛ graui: Quid nũc creditis agant fratres
noſtri: Atq̃ ſcio q̃ inimici noſtri ſunt ſanġnolẽ
ti: Patet aũt q̃ hic ſermo abſq̃ ſniaꝛ connue
tione fluctuat ꝛ oro oroi non decenter coaptatur
neq̃ uis vobis additur quẽadmodꝫ addita fuiſſe
conſpiam9 i ſcdo li°: q̃ Abraã de 9ſimli re ſo
cijs ſuis perſuadentem induxim9 per partẽ hẽſ
tatis q̃ iuſticia dicitur Qui aũt nõ poſſunt i
illa facetiſſima vboꝛ attenuacone commode v
sari deriuãtur in aridum ꝛ puerile genus loq̃n
di inſulſũ inſipidum ridiculum ꝛ inſuaue tedio
ſum nenijſq̃ reſperſum q̃ epile dr̃. vbi cauſa

Scitis frēs q uenerūt īmica nrī: ⁊ scitis ē q
īntrauerūt fines istos ⁊ scitis quo ibāt discurrē
do ⁊ habebāt arcus sagittas ⁊ gladios ⁊ fun-
das ⁊ fuerunt bñ cepti armis Ego bñ credo q
ēct unū t̄ribile uidē eos qñ ueniebāt clamā° et
ululando q̄si ēent q̄dā lupi ut q̄si diaboli dischā
tenati: Scitis ip̄i ceperūt mlt̄as īs ⁊ plcs p̄so
nas de patria: Scitis de q̄ doleo: ēte ego credo
q̄ vos ⁊ dolebitis: ip̄i ceperūt Loth nepotē meū
Ego nūc uellē q̄ currēm9 subito sup ip̄os q̄ sē
aggrauati a rbz ⁊ ab itinere. Vultis uadam9
cīto: hah ego rogo vos faciatis īn istā gr̄am si
un̄p aliquā uultis facē (vadam9 igitur cito post
ip̄os q̄ ēte capiem9 eos credite īn Scio nempe
q̄d loquar: Patet utiq; qñ friuolus arduus et
admodū puerilis ē hic sermo nec seq̄t illā dicen
di modestiā q̄ īn attenuato q̄dem gr̄e seruari de
bet: Ceterū hoc apprime tenēdū oē dñdi genꝰ q̄si
quodā lumīe gēmaꝝq; splendoē decorari solē eo
his sententiaꝝ vbertatumq; coloribz de q̄bus pau
lo post dicturi sumus: q̄ si apte moderateq; suis
locis īpōīti fuerint q̄si īn pratis floēs ī au
ro gēme īn celo sidera scintillātes atq; resplendē
tes totam oratiōnē illustrabunt atq; festiuiorē

gracioꝛēq; reddent. efficaciorē ualidioꝛēq; efficient ad ſuadendū diſſuadendūq; illa ipa q̄ deſideram⁹ dū munita fuerint his iaculis de q̄bꝫ dicetur ē dū ā plificatoꝛis ꝯmiſſeā coīſq; locos tota rem⁹: Neq; ſemp eād⁹ in dicendo figuram ſeruare oꝛtet: q̄n potius ad ſacietatē faſtidiūq; uitandū ꝯmutand⁹ erit caracter dicendi: ut altū illū ſublimiſq; loquēdi gen⁹ interdū ad mediocre deſcendat. Mediocre inſup nō mīꝰ altū attenuatūq; ſuſcipiat: Neq; tā abiectū reputem⁹ attenuatū gen⁹ dicendi: q̄n nouerimus in eo; ipſo aliquando imponendas eſſe epoznationes que nōmodo ad mediocrē dicendi figurā. Verum eaā ad altū ſupremūq; dicendi genus pertinere dignoſcantur

De elegātia ꝓpoſitōne ꝛ dignitate neceſſario ī q̄ſitis ad elocutionē q̄ſi ptibꝫ eſſencialibꝫ eiusdē ſoꝛie q̄bꝫ ꝰſtare nō poterit

Conſentaneū utiq; ꝰſtat ēe mīc planū face q̄ ſint elocutionis ptes neceſſarie: ſine q̄ b⁹ haudq̄q; ꝰſiſtere poteſt eo ꝙ hic liber tot⁹ pene elocutioni deſeruit: Sūt ꝙ tria q̄ nēcio ad elocutionē ꝰmodā atq; ꝓfectam epigūtur ꝛ oratoꝛi magnopere deſeruiūt nōmō ut clarius habeat⁹:

Verū ꝙ ut id qđ desiderat efficere splendore quo dā dicendi facilius assequatur: Hec autem sūt Elegācia Cōpositio et Dignitas Elegan
cia ē que facit ut ꝯnūqđq pure et aptē dici ui
deatur: Hec distribuitur in latinitatē et eppla;
nationē Latinitas est que ommimode ꝑseruat
a Barbarismo et Solecismo Barbarisꝰ
Veo uicū est solius dictionis: dū breuiat pdu
cenda aut ꝓducit que breuiter ꝓferri debuerāt

Solecismꝰ uicū est in oīce consistens i ge
nere numero psona uel casu contra gramatice
regulas pcedēs: Vt uir mea. sponsa meꝰ: que
ep gramatice institutionibus necessario consta
re oportet hijs ꝙ rethoricam facultatē ꝙti decet
pplecti uolunt Reliq ps elegancie que Ex
plana° dr hoc hz ppriū: ut aptā ꝛ dilucidā ora
coēz rdat: Cōstat aūt hꝰōi eplana° ꝑcipue i
duobz i dictōibz sez usitatis ꝛ ppijs Vsitata
dicūt² ea que úsant² i sermōe ꝰuetudineq ꝙti;
diana Propria sunt que eiꝰ rei de q loq̄mr ꝓ
prietatē essencialē ut ꝯsi essencialē atributā ue q
litatem et consuetudine approbata ei ptinētem
epprimūt Cōpsi° ē úboꝝ ꝰstruc° que facit ō
nes ptes oīois equabilit ꝓportas: spectat ā

a
3. oratori maxime necessaria. laudē
1ª 2ª 1 elegantia. huius definitio.
distributio.
2ª latinitatem. definitio
explanationē. huius definitio
diuisio.
2. 1. dictionū usitatarū. huius definitio
1.
2. ppria. definitio
2 compositio. huius definitio
5ª 2ª

maxime ad quãdã modulacionẽ moderatã q̃ nec
mitri neq̃ rigmi tenet aptã illã ꝑsonãciã nume
rosam sed grauiorẽ quãdã moderatioꝛẽ q̃ ꝑsimet
delectacoẽs modulacois que uix quidã ꝓcipi pt
auribus: nisi diligẽcia apposita ꝙ tñ nõ modicũ
oblectat auditores: Hꝰõi aũt commoditatem
assequemur deuitando crebras vocaliũ gaursioẽs
que vastam atq̃ nimis hyantem oracionẽ rdũt: vt hec: vaxe enee amcmissime impndebãt

Et si pticimus earum litteraꝝ nimiam
assiduitatem que difficultatem siue asperitatem
pnũciacois i se contmẽt: sicut sunt .m. ꝙ. r. vt
bi cã meã mẽm medicamẽ m̃ assentẽ abomino:
Etroꝛ romanoꝛ raro ꝓhabit': ꝙ eiusdem lie fre
quẽtacoẽs nimiã ꝓpꝓ lenis ẽ uideat'. vt Tu
tua tuta tibi tenes. tenereq̃ iubes. Te bñ teq̃
male seue blande ue puelle: Demulcent oculis
vbis iocis sed acbis: Afficiẽt pnis spoliatũ
atq̃ nudatum: Que quãuis omnino deuitari n̄
possint ãn aliq̃ concurrãt: a principio tamen ꝙ
m̃ exordio magno studio euitanda sunt: Et si
eiusdem dictionis nimiam assiduitatem fugie-
mus. Hoc modo: Nã cꝰ racionis racio causa
non exstat: ei racioni non est fides adhibenda:

Comparationi contraria.

1

2

3

Et si nō sepius utem̄ silii cadētibz hoc m° Flē
tes plorantes lacrimantes ꝯcaserantes: Et si
thymesim q̄ v̄bo ꝫ diuisioēz facit fugie9: quā ali
q̄n metri nc̄itas 9mode euitaē nō pt̄: ut q̄s ui;
dēt septē gelidi ꝯones. astrictior ei ley ē carmīs
q̄ oīois solute: Ea ppt̄ mlta poetis ī met° 9ce
diūt² q̄ ab oratoē uitanda sunt: Deuitāde īsup
sunt trās̄lationes q̄bz adiectiō nimis rēote collo;
catur a suo substātiuo ut adūbiū a v̄bo: ꝫ fre
q̄ntes mtpōes ꝫ parentheses q̄ oīoz obscuriorem
reddūt: Fugē īsup oz nimis plixas 9tiūacio
nes v̄bozꝫ q̄ auditoēs aures lediunt ꝫ oratoris
spūm defatigāt Quibz deuitatis haud sane mlt
tū derit q̄n ad suauitatē oīois dūsibilē atq;
delectabilē accedaꝫ Dignitas ē q̄ oīoz ornatā
reddit ꝫ uaricatē distiguit: hec ī v̄bozꝫ ꝫ sn̄iaꝫ
epozna°cōes diuidit² v̄bozꝫ epozna° ē que ip̄is
sermois īsignita 9timet² ppoliaōe Sn̄iarum
epozna° ē que nō ī v̄bis sed ī ip̄is max̄e ꝫ ppe
rbz eḡgia hz quādz dignitatem De his itaq;
epozmacoibz dicturi ab ea que ī v̄bis constat
ordiemur

De epozmacoibz v̄bozꝫ: ꝫ pmo de ip̄ticione
cōiūsione ꝫ complexione

7° dignitas. Sinn. differentie.

Distinctio

1° verborū ornatus genus definitio
2 sententiarū exornatio eius definitio

de exornationibus verborum

Jcturus nūc de epoznacionibz vbozz illd
m̄ p̄mis p̄notandz statui: q̄ tametsi epoz
nacões iste potius ad alīi genz dīndi pertinere
uideātur q̄ ad aliud quodpiā ālioquz gn̄m iā
p̄me assignatoz nichilomin̄ i unoq̄ gne vsa
ri p̄nt: Sūt p̄tea q̄dz q̄ his q̄ m̄yi⁹ gueniunt
gn̄i demōstratiō q̄n q̄ppiā p̄ter suā admiracionē
p̄cellentē ue digtatē sīnzularēq̄ tomitatē t ma:
liciā eq̄sitā z longe insolitā epigere uidetur eo
acz3eracoēz quādz z uehemēciā i dīndo: et tūc m̄y
im⁹ eligūt⁹ ad hoc īterrogacoēs 9iunte 9dupli
cacionibz: Eoclamacões ānexe īpeticoibz z cō
duplicacoībz: frequētacões dīsiunctões. mēbrū
et articulus: Mā h9modi epoznaciones actumo
niam quandam et uim admodz penetratiuam
animoz⁹q̄ inflammatiuam continere uiden
tur et eo magis plūgitiuā et incendīj submissē
tiuam quando p̄reutrunt locos amplificacio:
nis et conmiseracionis de quibus in primo dic:
tum est: Hijs igitur sic premissis de repetitione
quid sit dicamus (Repeticio est eiusdz dictōis
in principio orationis reiterata supsio in diuersis
clausulis: Siue sint eedem res: siue diuse que
per illas orationes explicantur: Hoc modo

exornationes.
a habent sm̄ sen
tentiā. et maxime m
tant animos. et ubem
it. Tullius demōstrādo

Repetitō
Conuersio
Complexio
Traductio
Contentio
Eoclamatio
Condupliatio
Interrogatio

Colores sententiales

Gradatio
Membrū
Articulus
Conterminatio
Commutatio
Sententia
Continuatio
Distinctio
Transitio
Correctio
Occupatio
Distinctio
Locutio
Concessio

Dubitatio
Distributio
Transitio
Permissio
Subiectio
Expeditio
Dissolutio
Possio
Conclusio

Admiratio
Condupliatio
Interpretatio
Commutatio
Permissio
Subiectio
Expeditio
Dissolutio
Possio
Conclusio

Narratio
Per de narratio
Licentia
Transgressio
Emulatio
Intellectio
Absurdum
Translatio
Permutatio

Repetitionis exemplū

Benedic anima mea domino. ⁊ oīa que intra me sunt nomini sancto eiꝰ: Qui ꝓpiciatur oīb⁹ iniq̄tatibus tuis: q̄ sanat oēs infirmitates tuas Qui redemit de interitu uitā tuam. q̄ coronat te in misericordia ⁊ miseracoīb⁹: Qui replet in bonis desiderū tuū renouabitur ut aquile iuuentus tua Cōuersio est que q̄n repticio iterat a prima°: hec illa sepius repetit in fine dictionis ⁊ clausule hoc modo: Secti sunt temptati sunt in occisione gladij mortui sunt: ad hebreos pi°. Item cum essem paruul⁹ loquebar ut parvulus. sapiebam ut puulus. cogitabā ut puulus: Qn̄ autē factꝰ sum uir euacuaui q̄ erant puuli ꝑmi ad corinī 13° Complexio est que vtraq; ia dictas annectitur epoznaciones: vt hec: Benedicite angeli dñi dño. benedicite celi domino: Bndicite aque omnes q̄ super celos sunt domino benedicite oēs ūtutes dñi dño Benedicite sol ⁊ luna dño: benedicite stelle celi dño Hee epoznacoēs qn̄ uenustatis grauitatis ⁊ acrimonie plurimū ꝙtinēt ad oznādā ꝓaggerā damq; rem ꝓtinere uidēt. quare cū op⁹ fuerit adhibende erunt: moderate tamen: vt ne quid nimis

2ª — Conuersio est definitio

Conuersionis exempl

2ª

3ª Complexio est definitio exemplū

moderate sut adhibende

Nota.

Traductio ē q̄ facit ut cū eadē dictio se-
pius ī oīoīs clausula ponitur nōmō nō
offendat aures audiēciū: uerū ē oīoēs splendi-
diorē reddat atq; concinniorē: Hec aūt epozna°
dupl ē ḡmittitur ī eadē sēz dictōe diūsa sīgfican
te ep uarietate pnūciationis: Alio aūt modo
ī eadē dictione idē penitus sīgnificante: sed
p diūsos casus uariata: hoc modo: Qui mittit
legat: testatoꝛ p̄dia legat: Maria tucī ptās si
bis: cū maria naufragāciū tutissimī presidiū a
te deuocius fuerit īuocata. Homū est amari:
modo curetur ut nichil īsit amari: Secundo
modo sic: Qui nichil ī uita hz iocundius uita
is haūd sane uitā potest magnopere colere cum
uirtute: ꝑl sic. Diuicias sine ē diuitū. Nam
si ꝑles diuicias cū uirtute comparare: uix sa-
tis idonee tibi uidebunt° diuicie q̄ uirtutis pe
diseque debeāt noīari: Jn his q̄tuoꝛ epoznacio-
nibꝫ nō īopia ꝑbꝛē ḡstricti: sed q̄dī potius festi
uitate ī illis contenta illecti: ād casī dictioēs
sepe recurrimus q̄ auribꝫ facilius diuidicari q̄ꝑ
ꝑbis epplicari potest

Ontentio ē q̄n ep ḡtrariūs ꝑbis ora cio
ḡficitur. ē q̄n hec loquū° nō solum ꝑba

Tradu

Contentio cum ep̄ratio

ſuc ſermões q̃ ad autũ delectacõẽ ꝓpoznat ue
rum ꝛ aĩm multũ depaſcit atq; ſubmtrat ꝑpl q̃p
dã acrimoniã atq; uehemẽciã quã i ſe ob rez cõ
trarietatẽ hñc dmoſcit: hñc ẽ q̃ nõ ſolũ mẽ ꝓpoz
nacões vbiz. vũ ꝛ mẽ coloẽs ſñiaz gnumẽa
tur Sat ergo fuerit hoc ꝑmonuiſſe: ne idẽ ſepiꝰ
ſinc cã ꝛpetamꝰ ꝛ ne a coloz ſñiaz cnumeacõẽ
deſeciſſe uideam: Hac ꝓpoznacõẽ ſepe utit' au;
guſtinꝰ ita loq̃ns de eua i q̃pacioẽ ugis gliose
i ſermõe natitatis eiꝰ: Impleta ẽ maria gra et
eua euacuata eſt a culpa Maledictio euc i bñdic
tione mutat' marie: Mi gnis nri penã intulit
mũdo Genitriz dñi nri ſalutẽ attulit mundo:
Mutriz peccati eua. Mutriz meriti maria:
Eua occidẽdo obfuit. Maria uiuifican' ꝓfuit
Pezauſſit illa: Sanauit iſta ꝛr. Vt ſic Ami;
cas ꝓpozabilẽ. Inimicis vo placabilẽ te ꝑbes
Ades abeſſe uis Abes adeſſe q̃ris. Quenã eſt
hec mentis cecitas deũ vocantẽ ſpernẽ: mundũ
fugientem ſequi: Diabolum perſequentem dili;
gere Hac Epoznacione ſi intertexuerimus
oracionem et graues et ornati poterimus eſſe:

Exclamacio eſt que ꝓficit ſignificacionẽ

doloris aut ĩdignacois à admiacois: p alicui9
p sone aut rei compellacoẽ aut reprhensionẽ hoc
modo: O insensati galathe: qs vos fascinauit
vitati nõ credi: ante q̃z oculos ỹps ihesus pro
scriptus ẽ in vob crucifixus. ad galathas 3°:
Item O vos oẽs q̃ transitis p uiã. attendite
et uidete si est dolor similis sicut dolor meꝰ. treõ
rum p°: Itẽ michee p°: Audite ppli oẽs q̃ at;
tendat tra q̃ pleitudo eiꝰ: q̃ sit dñs deꝰ nob in te
stẽ: dñs de templo sancto suo: qr ecce dñs egre;
dit° de loco suo q̃ descendet q̃ calcabit sup ecel;
sa terre q̃ ꝙsumentur mõtes subtus eũ et ualles
scindentur sicut cera a facie ignis: sicut aque q̃
decurrunt in preceps. Et illud Mathei. 15°:
O mulier magna est fides tua. et fiat. 24°:
O stulti et tardi corde ad credendꝫ Vehemencior
tamen q̃ acrior ꝙtra peccatores pfectos dicagi solꝫ
admixta ꝙduplicacoẽ q̃ ĩpeticione sic: O pecca;
tores patres. Peccatores surdi imo obstinati
q̃ intrepidi. o patres insensati. o peccatores in
sensrim et infelices: quis vos eripiet. aut quo
modo fugietis ab ira ventura iudicis eterni uos
tociens vocantis. tociens admonentis. tam diu
vos misericorditer multa benignitate longani;

miber tollerãtis. quẽ nũc ꝺꝯ ꝯtẽpnitis ſed tñe
tãdẽ turbatũ ꝛ appme iratũ ꝯtra vos ſentietis
Qñ azdebit mũdus: accuſabũt diaboli. ꝯteſta
bũtur ãgeli. conũcet ſapiẽtiſſimꝰ iuſtiſſimuſq;
iudex. remoꝛdebit ꝰſcia ꝓpa: qñ ſup vos exſul;
mãbit iuſta illa ꝛ irrũdbit ſnia plena doloꝛis
meꝛoꝛis amaritudĩs ꝛ ãguſtie. eterne cruciatꝰ
ĩterminabilꝫ ſupplicij: Hac exclamacioẽ ſi cõ
mode utem ꝛ raro cũ rex cã id poſtulare uidebi
tur ad quã volemus ĩdignacionum an:mũ au
ditoꝛis adducemus

Interrogacio

Nterroga° ẽ cũ aliq̃d exq̃rimꝰ ab adũſarijs vt
auditoꝛabꝫ: nõ tã ignoꝛãcie ꝙ ꝛeꝓbandi cã: nõ
aũt oĩs mterroga° ꝯcina ẽ. ſed hec q̃ cũ plima e
numerata ꝓmiſſa ue ſint: q̃ ut cauſe intencioni
ꝫ nõe ꝓſint adũſarijs uero obſint: tunc mq̃ren
do mducitur. Quẽadmoꝺꝯ nũc ſupius cũ excla
macoẽ ꝯiunctã ꝓ exẽplo adduximꝰ Poteſt
ꝛ alio mõ fieri. vt ẽ illꝺꝯ moyſi deutromonij. xx
Hec ne reddis domino populе ſtulte ꝛ inſipiẽs
Nunquid nõ ipſe eſt paꝛeꝛ tuus qui poſſedit et
fecit ꝛ creauit te

Acoſmacio

Ratiocinatio eius deſcribit.

Aciocina° ẽ ꝓ quã ipi a nob rõnẽ poſci
mus: q̃re q̃ꝺq̃ dicamus. ꝛ exebro nos

nosmet a nobis petimꝰ uniuscuiusq; ꝓ̄dis ep;
planacoꝛ: Ea ē hꝰi Maiores nr̄i si q̄mpiam
alicꝰ atrocis scelcris quicq̄ē: eiiꝑ mlt̄oꝛ pec
catoꝛ reū arguebāt: Quid ita: q̄ q̄athenata
sunt uicia: q̄ uno admisso ītra q̄ncie thalamū
facilīe illiq; sibi q̄iuncta q̄ ānexa subītrāt: Quo
id fieri solet: quia q̄n mū̄ ut raro mēs alicuꝰ
ad eg̃gīā īmꝓbitatē a ꝓbitate q̄tatur. necesse
ē mlt̄os īuenisse turpitudis actꝰ ut sedā turpi
tudiē admittēt: Cur ita: q̄ reluctāte ītegrīteq;
nature bonitate nō potuit: illico ad īsolitā eg̃gīā
q̄ malicīā q̄uerti. Quid ita: quia de ep̄tremo
ad ep̄tremū absq; me° nō uidet² ee q̄sio: Quid
g̃: q̄d g̃: Atq; nō facile apparet q̄n nce fuit p
gradꝰ bōitatis sensim descēden° ad sum̄ā mīlicīā
p quos gradus puenisse: Quid tū postea Il
li g̃ gradus malicie īmꝓbitatis actus q̄dā fuē
Ep quo satis constat cū iure optimo ep̄stima
ri crīmīnibus multis īuolutum fuisse: qui de
grandi scelere conuictus fuisset Her ep̄ozna;
cio uehemēter ad sermonē q̄tidianū accomodata ē
q̄ ozatoꝛ mlt̄ū deseruit may° cū auditoꝛe ani;
mos ep̄scitare cupit et ad se attrahere quasi cū
eis loquatur et eoꝝ responsiones ep̄petet

e m

Jō auditoꝛes uehemẽt ꝛdit attẽtos. tũ uenuſta
te q̃ſ ſermonis. tũ rõmũ ĩſpõſionũq̃ ad inter-
rogata expectacione

Sententia. eius definitio. duplex. 1°

Entẽcia ẽ oõ ad uitã ptinẽs moãlit ẽ;
ducẽs ſuꝛ ad laudẽ ſiẽ ad uitupiũ ſpectz Effer
tur aũit aliq̃ ſimplicit nũa pbaccẽ ſbiecta: ali
q̃ vo cũ rõe qđ ꝓpoſitũ ſuit ꝙfitẽte Haꝛ ſmaꝛ
pleni ſunt codices ſacraꝛ ſcripturaꝛ doctoꝛumq̃
nꝛoꝛ ꝓclara volumĩa. Sz abũdanꝯ hũ libꝛ
ſalomõis q̃s ſapiẽtiales mũcupamꝯ. Priozis
itaq̃ ſnie hoc erit epm. Adoleſcẽs iuxta uiã ſuã
et cũ ſenuerit nõ recedet ab ea. ꝓbioꝛ. 22°

1° exemplũ.

Jtẽ: Peccator cũ ĩ pfundꝯ pẽõꝛ ueñit ꝙtẽnit
ꝓbioꝛ. 9° oct°: Pro ſecunda vo id ẽſt ꝙueniẽ
ter aſſumt² qđ ſcribit² ꝓbioꝛ ꝓ°. Jfili mi: ſi
te lactaũint peccatoꝛes ne acq̃eſcas eis Si diꝛ
erint veni nobiſcũ inſidiem ſanġni abſcõdaꝯ ten
diculas ꝙtra iſontẽ fruſtra deglutiamꝯ eũ ſicut
iferiꝯ uiuẽtẽ ꝛ ĩtegꝛũ ꝯſi deſcẽdẽtẽ ĩ lacũ Oẽm
ꝓciоſam ſubſtãciã reppꝛiemꝯ implebimꝯ domos
nꝛas ſpoliis ſortẽ mitte nobcũ. marſupiũ unũ
ſit omniũ noſtꝛum. fili mi ne ãbules cũ eis ꝓ
hibe pedẽ tuũ a ſemitis coꝛ: pedes enĩ illoꝛum
ad malum curꝛũt ꝛ feſtinãt ut effundãt ſanġnẽ

2 exemplũ

Et eiusdē 2°: Si sapiaz inuocaueris ⁊ inclinā
ueris cor tuū prudēcie: si q̄sieris eā q̄si pecuniā
et sicut thesauros effoderis illā: tūc intelliges tiō
rem dñi ⁊ scientiaz dei inuenies. q̄ dñs dat sapiaz et
ex ore eius scia ⁊ prudēcia Similes rano mihi po
nēdas ⁊ oīoibz nōnulli existimarunt ut raritate
distinctionēq; sua mīgis ac mīgis splendeāt q̄si iaspis
in auro fuluo rutilantes: Raro enī poīte n.t;
tū afferūt ornamēti: uim ⁊ q̄dā afferre uidē
auditoribz ut ea nō audeāt īprobare neq; ab hijs
dissentire q̄ ad cām ex maioz̄ approbacōē acco
modata cognoscūtur

Contrariū ē qdz ex ibz diuisis altera bre
uit ⁊ facile ꝯfitet tacita q̄dā illacōē: dif
fert aūt paru a ꝯtento: dumtz ui maiorē i se
ꝯtinet ex modo inferendi. sic. Qui deū nō uere
tur q̄o hoīes timebit: qui sibi malus ē. alius q̄
nō bonꝰ erit. qui sepulchra maioz̄ sacris edes
⁊ sancta uasa nō ē diuus uiolaē furtoq; pphanaē
q̄o existimaē debet cū sese a q̄uis alio latroci
nio abstinere: Si ei deus angelis peccātibz nō
pepcit: sed rudētibz īferni detractos i tartarū t;
didit in uidicū reseruari cruciādos ⁊ originali
mūdo nō pepcit: sed octauū noe iustic̄ preconē

Contrariū differt
pcia (contrahunt
et maiorē hm̄ plur
inferendi
exemplū

custodiuit diluuiũ mũdo impioꝝ inducens ⁊ ciuitates sodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ ĩ cinerẽ redigẽs eũsione dãpnauit. Quo nõ magis eos qui post carnẽ ĩ cupiscẽcia immũdicie ãbulant dñacioẽꝫ ꝙ eꝰ ꝙtẽpmũt audaces sibi placẽtes ĩ diẽ iudicij cruciãdos nõ reseruabit. 2. petri. 2. Hoc oĩbus genꝰ breuit ⁊ ꝙtinuatis vobis pfectũ debet ẽe: ⁊ tũ ꝙmodꝰ ẽ auditu ppt breuẽ ⁊ absolutã ẽrn clusionẽ. tũ vo uehemẽter id qdꝰ opus ẽ oratori ꝙbat ꝙtrarias res: ⁊ ep eo qdꝰ dubiũ nonꝰ ẽ illdꝰ ep̃dit qdꝰ dubiũ uideri poterat ita ut diluꝫ nõ possit aut mlto difficilꝰ possit

nota

Membrum

Embriũ hoc loco accipit: qdꝰ grece colõ appellatur. Cõmittit aũt qcẽs clausule breues ⁊ absolute sine tociꝰ sñie demõstracoẽ ab inuicẽ q̃si p ptes sente p copulã ꝙiunctioĩs distĩ gũtur. hoc mo. Et inimicos ꝑderas ⁊ amicũ lederas ⁊ tibiipsi nõ ꝙsulebas. Siue duobꝫ siue ẽ bꝫ siue q̃tuor pticulis distinguat ꝙmoda hec ep oratio. ⁊ uehemẽcia habet ad attẽ coẽꝫꝙ ꝙseruã dã ptinere uidetur

membri exemplũ.

Articulo

Rticulus dicitur quom̃ singule dictioẽs interuallis distinguntur cesa oracione Hoc modo: Acrimonia vultu voce inimicos p

terruisti: Ite oportet episcopū irreprehensibilem
esse sicut dei dispositis uirū sobriū prudētem ornatū
pudicum hospitalem doctorē p° ad thimotheū. 2°
Inter huius grām et illius superioris uehemen
tiam hoc interest: q illa quasi rarius ueniens
mentem non adeo penetrat quemadmodum hec
que celerius et quodammodo sine intermissiōe eā
ipsam uulnerare atq confodere uidetur: ue
rumtamen vt uim maiorem habeat crescere se
per debet oratio. vt in primo exemplo hic demō
stratum est

Ontinuacio ē dēsa et gtinēs uocum fre
quenta° cū absolucōe sniaz: Cōplectit² a
tres exornacōes uidelz. sententiā. g̃trā. et con
clusionē sic: Ei nō nocuū obesse potest mūdꝰ qui
firmiꝰ i deo q̃ i mūdo sibi pfidiū collocauit Nā
quid est qđ mūdus ei obesse possit qui de illo
non confidens: firmissimū sibi adiutoriū in deo
constituit: Igit² si mūdꝰ in eos nocuū ualet
q illū ardētiꝰ gplectit² i eos uo minus q minꝰ
de eo confidit. ēte liqt q mīmū spei i mūdo et que
mūdi sūt collocandꝰ sit: Uehemēcior aūt et longe
maioris acrimonie erit hōi exorcio: si illi ad
dat² frequenta° de q̃ infera ꝰ est dicendꝰ

Continuacō

Compar

Ompar dr̃ eporna° 9tinẽs in se membra clausulaz̃ q̃ fẽ 9stẽt pari numẽo l' mẽsuã in q̃ qdẽ haud mltũ laboraõy ẽ neq; sepe pretenda qm̃ puerale poci9 ꝓ graue uidet² 9tinẽ sonoritatẽ hoc m°. Meli9 ẽ uidẽ qdy cupias ꝓ desideraẽ qd nescias: Meli9 est a sapiente corripi ꝓ stultoꝝ adulacoẽ decipi. ecclesiastici

Similit cadẽs

Ymilit cadẽs dr̃ eporna°: cũ i eady constructõe vboz̃ duo aut pla sunt vba que silit isdẽ casibz efferũt². hoc m°: Si genuerit filiũ latronẽ effundentẽ sanguinẽ. in mõtibz gmedentẽ z uxorẽ proximi sui polluẽtem: egenũq; et paupẽ 9trastãtem. rapientẽ rapinas pigri9 non redentẽ: z ad ydola leuãtem oculos suos. ab hominacoẽz faciẽtem. ad vsuram dãtem z amplius accipiẽtẽ mũqd uiuet. ezechielis

Similit desinẽs

Ymiliter desinẽs ẽ qm̃ tametsi casus non insunt vbis. tamen similes epitius habẽt hoc modo: Lauamini mundi estote: quiescite agere peruerse discite benefacere: Ysaye p°: Ytẽ Peccatum suum quasi sodoma predicauerunt: nec absconderunt Ysaye 3° Possumus autẽ has epornaciones simul iungere sic dicendo Perditissima racio est mũdum diligere. deum

negligere. seq nocitura. fuge pfutura. amicis obesse: inimicis pdesse

Anoia° ē q̄ cīes dcīo pene silis poīt° i sig Anoia.
ficacione diūsa mutata uidelz līa t silla; ba ūt ī psal°: 21° iuxta hebraycā ūitatē: Jn te ꝑfisi sunt ⁊ nō sunt ꝑfusi Qm̄ figurā isayas ꝑphā elegātissē ī suo ꝑfecit ydiomate. Nā ūbi nra ēductio hz Expectaui ut faceī iudiciū ⁊ ec ce imq̄tas ⁊ iusticiā: ⁊ eece clamor ī hebreo habe tur Expectaui ut faceī mesp'at ⁊ ece mesaphe am ⁊ sadaqua ⁊ ece syaica Jsaye Cōmitti tur ē ī uariacōe ei9 dictōis p suos casus: hoc modo: ūanitas ūanitatū dicit ecclēstes: uanitas ūanitatū ⁊ oīa uanitas ecclēstes p° He tres ei9 ornaciones quoniam oblectacionem quandam ꝓtendunt mḡis auribus subseruientem q̄ men ti: non sunt studiose querende neq; frequētius interponēde

Obiectio est cū interrogam9 aduersarios at Obiectio.
querim9 ipi q̄d ab illi aut q̄d contra nos dici possit q̄ posito id 9tinuo diluendo plane ꝑfe rimus quod probare intendimus: Accedit aūt ad raciocinationem et tamen non omnino idem ē ūti claē patet intuēti: Et superior quidem ad

9firmãdꝫ accomodacior ẽ. hec vo 9futacõi mgis
deseruire uidetur ⁊ uĩ ĩ se 9tinet maiorẽ: Nam
adũsariorꝫ responsionibus 9futatis necessario
9cluditur qdꝫ intenditur: hoc modo: Quis accu
sabit aduersus electos dei: Deus qui iustificat
Quis est q̃ 9demnet: Xps q̃ mortuꝰ ẽ imo qui
surrexit. qui est ad dexterã dei: q̃ eciã interpellꝫ
p nob: quis ergo nos sepabit a caritate ypi:
Tribulaº an ãgustia an psequucio an fames
an nuditas an piculũ an gladius. sicut scriptũ
est: Quia ppter te mortificamr tota die estimati
sumus ut oues occisionis: Sed in his ommibꝰ
supamꝰ ppt eũ q̃ dilexit nos. ẽtus sum eĩ quia
neqꝫ mors neqꝫ uita neqꝫ angeli neqꝫ pncipatus
neqꝫ ũtutes neqꝫ ĩstãcia neqꝫ fortitudo neqꝫ alti
tudo neqꝫ pfundꝫ neqꝫ creatura alia potẽit nos
separe a caritate ypi q̃ ẽ ĩ yº ihesu dº nrõ ad ro.
octº Hꝰoi subticiões mayꝭ deseruũt p̃dica;
tori si eis 9mode uti seiũt hoc mº queo mũc a vo
bis ptãres q̃ fiducia pcta tã ĩpudẽt 9ittitis.
⁊ pñiaz tã ptmacit apphendẽ negligitis: an iu
sticiã dei futuriqꝫ iudicii ñ creditis: atq̃ de hoc
oẽs pphẽ plocuti st ⁊ yps sapia dei ieffabit hoc
ieuitabilit uẽturũ 9testatꝰ ẽ: An late putatis

atq; a facie eunctā cnētis fuge ꝙ labē ipossibile ē Sed forte mineabz iudicē placaē diuncissꝫ ue stras a vo iudicio retardare aut defletē arbitra mi: sed fatua et stultissima ē ymaginacio ista qm̄ oia deuozabit ignis: ꝙ his ipis si īpia hæ; beretis ꝑciosissima ꝙ abūdantissime nō idigz nec idigebit: q̄ oēs ditat ꝙ habūdare facit: nō his bo nis tm̄ sed ideficiētibz ꝙ eternis. ꝙ tm̄ in bonis suis mū ꝑ minuitur: Forta sse sophismatib9 et cauillacoibz argutis cūipm̄ disputando quinc e speratis. O stulticia. o uesania. o ꝓssima p; sumpsio et mentis cecitas. Quomodo uīci potest calliditate ꝙ astucia: qui dixit pdam̄ sapiencia sapiētū ꝙ prudēciam̄ prudentū reꝓbabo: qui de dit discipulis suis os ꝙ sapiecia: cui nō potunt ī sistere totus mūdus. Ad aliquos aduocatos: aut ad virginem̄ gloriosam̄ forte etiam̄ tūc tē poris refugere arbitrammi. quoniam̄ dicitur misericordia ꝙ mī ꝙ peccatoꝝ aduocata atq; tūc temp9 erit iudicij ꝙ nō misericordie: Tunc ca ssabunt aduocati: quoniam̄ columne celi contre miscent: Tunc tempus illū aduemsse cognosce tis de quo dictum̄ est ab Ysaya ꝓpheta.: Non remanebit testa in qua capiatur ignieulus.

Fortasse aūt aduoluti pedibꝫ iudicis fusis la;
crimis uocibus ꝛ singultibꝫ amarissimis eius
miām implorabitis Sed tūc expaudiendi locus
relictus non erit Quia transierit estas ꝛ hy;
ems rigorose iusticie tunc erit de q̄ p̄dcm ē: vo
caui et nō expaudistis me. extendi manū meā ꝛ
non fuit qui aspiceret: Ego quoqꝫ in interitu
vestro ridebo: et quom vobis aduenerit qđ time
batis subsañabo vos. Relinquitur ē gꝫ si uul
tis tam pauēdā ꝛ seuerā irreuocabilemqꝫ ꝛ ieui
tabilem sniaz effugere: nūc dum tempus dat
uicia deseratis penitenciā amplectamini ꝛ uir;
tutibꝫ atqꝫ bonis opibꝫ adhęrentes id agatis
ꝓpter qđ tūc audire mereamini venite ad me be
nedicti et cetera

Gadaro (Radacio ē in qua nō ante ad sequtē dic
tionē descēdit' gꝫ p̄decēs ꝛpetat'. hoc modo
Tribula' pacias ōpat'. pacia aūt ꝓbaccēz. ꝓ
bacio vo spē. spes aūt non confundit: qr cari;
tas dei diffusa est in cordibꝫ nostris p spiritum
sanctum qui datus est nobis. ad romanos q̄n'
Ihem nemo q̄m temtatur dicat gꝫ a deo tempte
tur: Deus autem intemptator malorum est:
Ipse autem neminem temptat: vnusquisqꝫ uo

temptatur: a ꝙupiſcẽcia ſua abſtractus ⁊ illec;
tus: deiñ ꝙupiſcẽcia cũ ꝙcepit parit peccatũ pec
catũ uero cũ ꝙſumatũ fuerit ꝙnerat mortẽ Ja
cobi ꝑ°: Habet aũt hec epozmatio quẽdꝫ leporem
cũ feſtitate ꝙauitateꝫ ꝙumatũ

Diffinitio

Iſſi° ẽ q̃ ñi alicꝫ ꝓpas ãplectit° ꝓtates
breuit ⁊ abſolute hoc m° Innocẽcia ũa ẽ
q̃ nec ſibi nec alii nocꝫ Ik̃ pacia dei ẽ q̃ pat
ꝙcẽptꝫ patꝫ negatꝫ Ad hoc. Nõ ẽ iſta diligẽ
cia ſꝫ auaricia. ⁊ diligẽcia ẽ accuãta diligẽcia
bonoꝝ ſuoꝝ: auaricia uero iniuriosa appetẽ° ali
enoꝝ: Cõmoda ꝓfecto eſt hec epozcio: ⁊ oĩm uĩ
poteſtatẽꝫ ueñ ita lucide maiſeſtat et breuit ut
neꝫ pluribꝫ ũbis opozteriſſe dici iudicatur. neꝫ
lucidius potuiſſe dici putetur

Tzanſitio

Rãſitio ẽ q̃ cũ breuit oñderit qdꝫ dẽm ſit
qdꝫ dñꝫ ẽ ſuccinte ãnexit hoc m°: Hac
tenus quẽadmodꝫ ỹps cum diſcipl̃is ſuis mtez
cenãꝫ ſe habuerit dictũ eſt. Nũc qd ſupta cena
egit diligẽcię obſeruate: Vt ſic. Mita m iudeos
ỹpi beneficia audiſtis. nũc quales erga eũ ex;
titerint mtelligite: Vtilis eſt hec epozcio: nam
⁊ ĩã dca ĩmemorando confirmat ⁊ ad ĩliꝫ audi
enda aĩm auditoris diſponit

Correctio

Orrectio ē q̄ tollit id qđ dc̄m ē: et pro eo id qđ magis idoneū uidetur apponit Sic: Qđ si iste p̄ peccatis suis pn̄ias aggredi uoluisset. imo nō permitꝫ ab ea ꝛsiliisset haud q̄q̄ tam graues penas nunc dedisset: iracundiam dei contra se concitando quā nōmō euitare non studuit ạ̄ potius ut dum fatear nec deū quidꝫ ee: vt hūanos actus cognoscè reputauit: nā isti postq̄ oibz uoluptatibus operā dederunt imo in eis submersi ⁊ obruti sunt saltē ad impetrandā ueniā ꝯfugissent: Atq; vtinā itt ultro pietate dei oblatā permitꝫ nō respuissent Profecit mltū huiꝫ vbi substractio atq; alīius appositio q̄m attendens consideramus errores ⁊ emendas q̄p ea que sic primo ponūt vt correctione indigere non videantur

Occupatio

Cupatio ē q̄m dicimꝫ nos p̄terire ạ̄ nō scire ạ̄ nolle dicē id qđ tamen mp̄r dicitꝫ vt hoc: Quid attinet mūc in medīū afferre. scelera ipietates blasphemias iniurias ⁊ grauissimas penas scribaꝝ phariseoꝝ reliquorūq; iudeorum dicta facta ꝑcurata ꝯtra dnm deū suū: q̄m neq̄q̄ illa vbis explicari possint: Quis illoꝝ inuidiā auariciā murmurationēsq; ꝯtra xpm

eoꝝ ꝓcitas enumeret: Quis irã ꝙ fauorẽ cõ
tra eũdẽ tumultuose ꝓcitatũ: Nolo dicẽ qũo
eũ falso accusarũt. qũo instanter ut crucifigẽt
postularũt: Solũ huic libet reminisci quẽadmo
dũ ipso in cruce leuato ꝙ p ill eũ lacrimis ora
cionẽ patri porrigẽdo illoꝝ ꝓcusando ꝙ spacium
penitencie ill ipis ipetrãdo Xpi ecõtra eum dm
deridebant ꝙ blasphemabant: vtiliter ac conuci
entissime uti ꝙtinget hoc colore ut occulte oñda
mus id qđ nõ licet ꝓpter quãdã sui turpitudinẽ
patefacere. Tũ ꝙ quãdo aliquid maiori diligẽ
cia enarrãdum esset ꝙ temporis breuitas ut rei
dicendę ꝙmoditas paciatur: vel qñ res ex sui
natura nõ potest sufficienter a nobis explicari:
vel quãdo sufficit p aliqua indicia de aduersario
suspicionem incussse per quã illã satis intelligi
ꝓnt tãetsi tacerentur

Assumptio est quom eoꝝ de quibz dicimꝰ
aut vtrumꝝ aut vtrũqđꝝ certo ac deter
minato vbo concludimus: vbi causa: Xpus
cecos illuminauit. leprosos mũdauit. surdos
audire fecit. mortuos suscitauit: Inuenit⁹ autẽ
et alio modo in sacra scriptura huic exornacio
nis locus vbi vbũ nõ semper in fine ponit⁹ sed

Assumptio

e i

modo ī ꝑncipio modo alibi collocatur ꝺt hic ps̄
Jubilate deo omnis terra psalmū dicite nomi
ēi9: date gloriam laudi ei9: Huic aūt 9traria
Locucio. ē locuº q̄ dī: Dns̄ ui uicet eū ꝙ bñm faciet eū ī
terra ꝙ nō tradat eū ī aīaz inimicoꝝ ei9 Hāc
loq̄ndi figurā greci polysintheton latini mēbrū
ut supradixi9 ꝺocāt. quā aūt nos disiunatōem
ipi ꝺo dyaliton uel sintheton dicīt: Hñt utrez
uī ꝙ accumomiā quādȝ ad ꝙpaꝙgacōēz faciendȝ ꝙ
breuitati mḡnope deseruīt

Commūcō. Omūtio ē cū mlꝑtacōē ꝺbi due clausu
le siue ordēs breuit 9phēdūt: ꝺbi causa
Regnū celoꝝ aut ꝑ innocenciā acq̄ritur. aut
ꝑ iustīcie legalis ūtutē ꝙ obseruā caā Si ꝺo
ꝺbū aut penitꝰ suis clausulis ꝑponat: aut to
talit ī fine eaꝝ locetur ī̄sultat alia loquēdi ex
Admūcō. ordinaº q̄ adiūctio mūcupat hoc mº: Adipiscitur
regnū celoꝝ aut ꝑclarissimis ūtutū operacōibus
aut maxima penitēª ꝓtitute. Breuitati de;
seruit utraq; exordinaº

Condmplicō. Ondiplicaº est eȝdȝ dictōis ꝓel plurīū
racionabilit facta repticio. amplificaci;
onis commiseracōis admiracōis gaudȝ ut ex
ordinacionis cā: ꝓt deȝ deȝ meus respice ī me:

quare me dereliquisti ps. 21: Et illo Consolamini consolami pple meus dicit dns deꝰ vr. Isaye. 40. Et iterū. Quis michi det ut p te moriar fili mi absolon: Absolon fili mi quis michi det ut p te moriar. 2° regū. 9° oct° Et illo canē. 6. Reitere sinamtis reuerte reuertere ut intueamur te: Vehementer commouz auditorem eiusdem redintegracio verbi. et vulnꝰ quodammodo profundius infert in cordibz auditorum: acsi telum sepiꝰ puciat cū impetu ad eundem locum

Interpretacio

Interpretacio ē alijs atq; aliis vobis eadē sententiam uel quasi eamdem omnino dicē Hac ꝯmodissime vsus est Isayas p° cap° dicens: veh genti peccatrici populo graui iniq; tati semini nequ filijs sceleratis. Derelinquerūt dominū. blasphemauerunt sanctū Israel. abalienati sunt retrorsum: Et in psalmis: Peccauimus cum patribus nostris iniuste egimus iniq̃tatē fecimꝰ Acrimoniā obtinet hec epomacio ꝛ mentē auditoris apprime penetrat: maxime si p quādā epaggeracionē quasi p q̃sdā gradꝰ ascendendo pgrediatur

Commutacio.

Ommutacio est cum due sententie inter

e ii

se discrepantes ita efferunt ut a priore posteri; oz ꝑpri ꝯtraria ꝓficisci uideatur: Hoc nº: uolt comedas uiuis: comedo ne uiuere cessem: De deo dicis que mihi dñda sunt: que vo dicẽda sẽ retices. Item philosophicis disciplinis icũbere nõ decreui: Quia i hijs ꝑtũ cupio ꝓfice non possũ. ꝑtũ vo ꝓfice possem non apprime cupio

Cõmoda ẽ hec eporiacio ꝙ ad ꝓfiẽndũ ſz magis ad ꝓfutandũ accomodata

Ꝑmissio. Ꝑmissio ẽ quom ostẽdimꝰ nos atq; ea que in nob sunt ex ꝑdũ ai ĩmia de alio ꝯcepta fiducia i eꝰ ẽdẽ pẽtate: Ad miam insup commouẽdã ꝙ ad beniuolenciã captandam plurimũ deseruire solet: et eo frequenter vtim̃ siue in epłaꝝ fine fiat ꝙ i communi locucoẽ vbi cã Quom iam dudũ ꝙ me ꝙ que in me sunt uel ee poterant tue voluntati egregieq; beniuolencie dedicauerĩ: nil est qđ a me tibi possit denegari: itaq; de me quitqđ libet statuito: Si iubes adesse adero: Si iubes longius abesse abero: Nichil enim molestę feram dummodo tue mozem geram voluntati

Subtilitas. Subtilitas ẽ quom quere uidet orator vtrum de duobz ꝑcꝰ aut quid de pluribz

potissimū dicat: hoc m°: Quo fiunt profecto multum sapiē studijs petri lombardi industria siue solleticia siue acucies ingenij siue accuratissima diligē; cia siue oim simul q̄ uius optari velim9: quibus tam distincte tā diserte tam dilucide uarias sa; eraq̄ lrāq̄ dissonācias: sacratissimoq̄ doctissiōq̄ q̄ uiroq̄ pene discrepantes smias: quo compen; dio pstrinxit in q̄ plane uideas q̄d potissimum te neas in rebus pus difficilimis: Hac eq̄nacrē usus est. ḡg. pontifex maximus loquēs de ma ria magdalena hoc m°: Quid g̃ miramur frēs Mariā venientē an dñm suscipiētē: Suscipien tē dicā an trahentē: sed melius trahentē q̄ susci pientē: Quia nimirū ipe p miaz tpit intus q̄ p mā suetudinē susceptit foris

Expeditio ē cū rōibz ꝯplimis enumera; tis q̄bz aliq̄ res a fieri a nō fieri potuerit ceteris ꝟsutatis una relinq̄tur quā nos pbaē intendim9: Ea sic optimus. Cum nullus possit honeste uitam ducere: nisi animum suum ad aliquod negocium applicarit quo possit sibi suisq̄ caris pdesse uitam suam tueri et aīe suę ꝟt pe imorum ꝟsulere laborādo ādiscēdo studendo orā do psallendo uł aliqd aliud huiꝟmodi faciendo

Expedit

e m

cum nullū hoꝛ agas nescio q̄ rōe ifi ciari possis
vitā dedecoꝛosā ꝛ obpbrio dignā te ducē: Hec
epozna° ad ofiz cōēz ꝛ confutacōēz magnopē de
seruiē ꝓbat°

Dissolucō. Issolutū ē qđ coniunctōibz vbozꝛ a me°
sublatis sepatiſq; ꝓtibz effert°. hoc modo
Sancti p̄ fidem uicerunt regna: operati sunt
iusticiam: adepti sunt repromissiones: Et ite;
rum: Serti sunt. temptati sunt. i occisiōē gla;
dij mozta sunt: Ad Hebreos vndecimo cap°
Hoc genus acumoniam continet: et breuitati
accomodatissimum est

Pcessio. Recissio est quom q̄busdā iā dictis subi;
to rescinditur qđ inchoatū est suspicionis augē
de uel indignacionis uel modestie denotande cau
sa: vbi gracia: Hunc quem uidetis ceteros az
guere carpere mozdere: vidi scelus max imum
committere: Nam nudius tercius in foro sed
reprimam me ne forte cū scelera sua palam fe;
cero: ꝛ reuerencias uias offendā: ꝛ erga illiꝰ
uite emendacionem nichil proficiam Item:
O mozталium omnium scelestissime atq; impi;
tissime: nonne vides quo impingaris atq; tuas
Tot et tam imania ꝓmittēdo flagicia Ha q̄d

argo dñi hꝰ scelꝰ detegẽ patro: ĩfamã in ipi agr; genero: ꝑstat q̃ i istiꝰoi tacr ꝙ modestia uti: ma ius uulnꝰ infligẽ uidet' hꝰoi ꝑ ꝑassionẽ ꝙ tacitumitatẽ fca suspicio: q̃ si tota effluereretur

Onclusio ẽ q̃ breui argumtacõe ep his q̃ añdicta sunt á fca ꝯficit qdꝫ necessa; rio sequat'. hoc mº: q si ꝓphãs suos inspirauit dñs: ut mlto añ passioẽ suã ꝑnient: ac modũ seriẽ rei fiẽde deprmẽt vbaq illiꝰ irrata ẽ nõ pñt. ꝑfecto ꝯstat q illiꝰ passio nõ uiolenta fuit sed ep uolũtate: nõ ob illiꝰ insciã sed ob illius pruidẽciã: qua ut ĩpi ꝙ euidẽtissi uoluit demõ strare q̃ta caritate genꝰ humanũ ꝯplecteret'. ꝑ quo tot ꝙ tanta longe añq̃ fierent se passurum pñciauerat

Conclusio.

ront ꝑteá locutiões ornatui deseruientes ꝙ a cõi loqndi ꝯsuetudie ĩmote ꝓpt quãdꝫ trãsla tionẽ. tũ i vbis tũ i sñis i eis ꝯtentas q̃bꝰ su; pra celas utiñ i sacra scꝛiptura: Et q haud mt tũ inter se discrepant: ideo ꝯsequẽter describit' q̃ ꝓma dicitur nominacio Est aũt Nominacio que nos admonet: vt cuius rei nomen: aut nõ sit: aut satis idoneum non sit eam nosmet ido; neo verbo nominem: imitacionis á sigficacõis

Nomen

em

cauſa Imitacois eā ſic: ꝙt cū dicim⁹ aſinos rudere: equū hynnire. puerū uagire: boues mugire. hoīes murmurare: hīc tintinabilū a tinniēdo Taratantara a ſono quē ſtrepēdo faciunt mīcantur Significāde vo cē mlt vocāes ſo cabula rebz impoim⁹ quas ꝓpriꝭ vocabul ex primi nō ꝙalem⁹: Quale ē illd⁹. 1. regū. 6°. Imponite archā ſup plauſtrū ⁊ dimittite eā ut vadat: Nō ei archa ire poterat ſz boues: ad ſignificandū vo q̄ iuſſu dñi ibant ⁊ dirigebant² uacce trahentes quadrigā ſuper quā poſita erat archa dictū ē dimittite eā ut uadat: Simile eſt illud qd dicit²: Quatuor uecte⁹ in quatuor angulis menſe p quatuor pedes ⁊ ſeptū ſagū in frōte tecti duplicat²: Patet ei q̄ pedes ⁊ frōs ad aīata ptinēt tm̄m°: que hoc ī loco tri mamma te atribuit²: Huiuſmodi ſept⁹ nō ē ꝙtendū niſi neceſſitas cogat ⁊ tūc poſſe tenus uitanda ē obſcuritas: ita q̄ añcedēcia ⁊ ſequēcia indicēt me dū qd ẽ triſſupti⁹ ⁊ ī ꝓprie appomit²

Ꝓnomiacō

Ꝓnomiacō eſt que ſicuti cognumine q̄ dam extraneo decentius et expreſſius demonſtrat id quod ꝓprio nomine non decet ät vo luimus appellare: ꝙt ſi dicatur: verbum pat⁹

nos ſaluos fecit: Redemptor omniū quo eum ſequamur demonſtrauit: virgo eſt aduocata noſtra: Cytharista diuinus hoc p̄dixit: Clauigetherceus feruēter amauit: Plagiator mītos seq̄ cez habuit i uia penitencie

Enoiacio ē q̄ a ībz ꝓpiq̄s ⁊ finitimis ī
hit vocabulū q̄ possit itelligi res q̄ nō suo
noie aut vocabulo sit appellata: vt cū feroces ho
mines agrestes ⁊ intractabiles barbaros dim⁹
et ſuptos vocam⁹ luceferianos: ⁊ bestias tracta
biles dim⁹ hūanas ⁊ māsuetas q̄h manu assue
tas. Fit aūt multis modis: vt ab inuentore
uinū dicim⁹ bachū: Quia bachus quibusdā
ꝓlis ꝓmus docuit usū uini: Sic xp̄s dicitur
ꝓmogenitus mortuorum: qua primus ⁊ propa
virtute a mortuis resurrexit: Preterea p me;
tonomiā hoc ē q̄n pon⁹ id qd⁹ ḡtinet pro contēto
vel uicerersa: vt genesis. 24. De rebecca di;
citur: Effundensq̄ ydriam in canalibus reuer
rit ad puteum vt hauriret aquam: Patet enī
q̄ ydria non effundit': ſed aqua que est ī ydria
Similiter quom dicitur: didicit mītos libros
Nō ei addiscūtur libri: ſz lēt q̄ ī tīt ḡtinentur:
Fit ē multis modis denominacio in rebus:

ꝓt dñs uim̃ loquitur id ẽ facit te loqui: Sa
cia ẽ pigra ⁊ malencolica. id est adducit hoiẽs
ad pigriciã ⁊ malencoliã: et sic de multis locu;
tionibꝫ similibꝫ q̃bꝫ ne dñ poetaꝝ ⁊ oratoꝝ ẽfer
ti sunt codicẽs sed in sacra scriptura et in quoti;
diana locutione multas hꝯmodi locucoẽs sepiꝰ
sime inuenimus

Circumdo. Circuitio est oro simplicẽ rem elocutione
quadꝫ ornatus causa circumscribens: fit
aũt duabꝫ ꝑ causis. Aut ut splendide rem breuiẽ describat ⁊ circunicoẽ quadꝫ q̃i ĩdutã adornꝫ:
Siue ꝓt seditatẽ rei ut uocabuli ꝑ ꝓbroꝝ circuitum deuitet: Prime cause hoc erit exemplũ: Sa
luꝰ q̃m si terrestris domꝰ nra hꝯ habitacois nre
dissoluatur ꝙ edificacoẽꝫ hẽmꝰ a deo domũ non
manufactã etnã i celiꝫ Pro secũda hoc ꝓbi cã
assumetur: Ifẽie caꝝ imutauerũt naturalẽ usũ
i eũ usũ q̃ est ꝙtra naturã ad ro. primo

Congressio Congressio ẽ q̃ ꝓbroꝝ ꝑturbat ordinẽ ꝑusio
ne aut transiectione: Perusione sic: Ꝓl
mane nobiscũ domine q̃m aduesperascit. Luce
xxiiii. Et alibi: q̃obrem fusis lacrimis orã
tes clamemus ad dñm deũ nostrũ ⁊ miserebit
nri: Dñs eni fuerat: ob quã rẽ: Trãsiectoc sic

Cum uidissent gr̃az que data est m̃: Qui enim
opatus ē petro ī aplatū circumcisiois opat9 est
& m̃ inter gẽtes: Jacob9 cephas & Johannes
dextas dederunt m̃ & barnabe societatis ꝓra
sunt h9ōi trās[lac]iões ad compoẽz elegã[te] de qua
in ꝓnc[ipi]o h9 tercij locuti sumus: modo obseruet[ur]
ne obscuritatẽ patiat

Symplicō

Soplatio est oro superans ũtutẽ alicuius
augẽdi minuendi ue causa: Primo mō
sic: Saul & Jonathan amabiles & decori in uita
sua in morte ꝙ non sunt separati: Ālis de
lotiores: leonibz fortiores. 2. ēgū. 1. Itẽ can
didi facti sunt nazarei eo. candidiores niue. ni
tidiores lacte. rubicūdiores ebore antiq̃: sophi
ro pulchriores: Trenoz& 4 Secundo m° sic

2°

Noli timere Achas: et cor tuū ne formidet a
duabz caudis ticionū fumigãciū istoz&: Isa. ^
Certū ē ei q̃ loq̃t[ur] de duobz ēgibz q̃ ꝙt achas
rexẽ uida acce[n]serant: ad debellandū eū cū mag
na potencia atq̃ superbia: et tamen uocat ipos
caudas ticionū

Intellectio

Ntellectio ē q̃m res tota penua ex parte
cognoscatur: uel cognoscenda ꝓponit[ur]. ā
ex toto ps: A parte enī totū itelligẽdū ꝓpon[it]

cū dr̃: vbū caro factū est. Jo. 1. Caro ei pars corpis ẽ th̃p cā significat' ypm assūpsisse aiaz ⁊ corp9 huānī: Et iterū: Eramus in nani uniuerse anime ducente septuagīta sex Econtrario vero a toto qn̄ exp̄mitur sola pars ītelligēda est: vt ẽ illo. Jo. 19. Ibi ergo ppt̃ passionē iudeoz: q iuxta erat monumētū posuerūt icsū id ẽ corpus ei9. Ad hāc exornacoēz ptinet qn̄ plures p unū positū ītelligi dāt': vt in sit in eis cynomiā ⁊ locustā. pē Nō ei th̃ una cynomia fuit aut sola locusta. sed mltitudo mayma cynomiaz ⁊ locustaz ifestantiū egipcios: et deuoracīū fines eoz Econtra vo unū in tē'ligēdo sigficat' q̄n tamen plures pferantur vt est illo exodi. 32. vbi loquēs scriptura de uitulo conflatili q̄ productus fuerat ex ornamētis aurīū oblatis a filijs Jsrael: ammemoz̄t eos dixisse: Hij sunt dii tui israel: qui eduxerūt te de terra Egipti Hoc autem intelligendo q̄ non passim et temere vtendum est his exornacionibus: quando obscuritas ab eis egredi videbitur

Tempo. Cusio est que verbo sili et propinquo p ctō ⁊ ppo abutit' hoc m°: Breues sūt dies hoīs

Job. 14. Ad hoc istiꝰ hois statura prauа est. Iste graditur pũse. & bonꝰ est sermo tuꝰ. boā statura. bona cantilena: Rectius enī dicerꝫtur Satura idecēs incōmensurata. decēs uł ꝯmensurata. ꝯgressꝰ insup ꝯpositꝰ uł decēs: ꝯ bonꝰ ł malꝰ Rectiꝰ eī dī sermo utił ꝯ bonꝰ: bonitas enim ad aīm & uoluntatē ꝑtīe referunt: Sz qm̄ sermo bn̄ ꝯsulentis uł sale sapīe ꝯditꝰ uidet & dammodo bonitatē quādā ꝓtendē: iō tales sermones bonos appellamꝰ castos itegros & mītuos mūdos & honestos: In ꝗbz ꝓfecto facilīe itelligit fimitima ūba rez dissimlaū rōe cēdā quemlīe adiuncē ꝑ astuciaū abusue deduci

Translato

Rāsla° ē cū uerbū i quādā tm̄ trīsfert ep alia re qđ ꝓpter simlitudinē rei uebitur posse trīsferri: Ea fere generał ē ad pre fatas epozacōes de quibus ꝓxime diximus: Fit autem multis modis: Causa rem ante oculos ponēdi. uerbi causa: Plorabant celi luminaria: celū q & cuncta elemēta lugubribus uestibus mduta sunt ob dolorem conceptum de morte filij dei: Et illud: Dabo tibis terram mellis & lacte fluentē Breuitatis cā sic Rex ueris aduēt9 exercitꝰ eptuꝫit subito ciuitatem

Obscenitatis uitande causa sic. Cuius mī quo
tidianis nuptijs delectatur. Augẽdi causa sic
Filius mulieres uirum ultro ad se rapientis
pmi rẽgũ. 20. Item nullus meror urbis ꝙ cala
mitas istius explere potuit iram cruẽtam ꝙ ne
fariã rabiẽ saturare: Minuẽdi causa sic: May
mio auxilio ꝓdicat hic se nobis affuisse: ꝙ ro ip
digitũ admouit aut mimo flatu insufflauit quo
respiraret ciuitas nra: Ornãdi causa sic. Vices
rei publice que atriusse ꝙ extincte uident' propi
improborꝫ maliciã: tandꝫ resurgẽt ac reuiresc̃ẽt
bonorꝫ uirorꝫ ꝓbitate Translationes quodꝫ
pudore uestiri decet ut quadam rõe cum similitudi
ne ad aliã rem cui proprie nõ ptinẽt transeant
ne sine delectu ꝙ temẽ uideant' adducte

Permutacõ

Ermutat° ẽ oõ. aliud vbis aliud sñia
demõstrans. Ea diuidit' i ẽs ptes Si
militudiẽz: argumẽtũ ꝙ gẽraum: Differt aũt a
translacione: qꝛ cũ illa vocabulũ i aliena sigficac
one supta ad aliã sigficacionẽ ꝓ similitudinẽ
adducat: hec sententias ꝓ alias sententias co
natur sigmificare Per similitudinẽ igitur fit
trãslatio sententiaꝫ a simili ꝙdam rõe traducta
rum sic Si ceus ceco ducatũ prestet ãbo cadẽt

in foueam (Mathei decimo quinto: Et illud: Attendite a falsis pphetis qui veniunt ad vos in vestimentis ouium intrinsecus autem sunt lupi rapaces (Mathei vlto Per argumētum 2do
vo Permutacio committitur duobus modis: Augēdi minuēdi ue causa Augēdi causa sic: vt si quis uidēs aliquē proditorem appropi quare dicat: Ecce Judas venit: volens indica re q̄ is qui aduenit insignis est proditor Si; militer minuēdi id ē vilificandi causa pnuntur hm̄odi loquutiones: vt si quis uidēs paupēm aduenire dicat: Ecce adest Sanctus Francis c9: Similit si uiderit desolatū dicat: Hic ē Job
Per g̈rū pmutaō gmittit²: vt si q̄s uidēs 7°
ignorātē de q̄ fama laboret dicat: Ecce uenit Aristotiles Et de ipiēti dicat: Jte obuiā sa; lamoni Hij sunt colores vbiq̄ q̄s Tullius ad epornādas orōes i unū locū redegit q̄bus ut p epēpla deducā9. sepissi² usi sunt antiq̄ssimi pa tres nr̄i uetecis ac nouc legis doctores: Nē qm̄ nonnūō māchā nō ē ꝛ sterilis elocuō sacraꝛ litte raꝛ: sed copiosa ꝛ amplissima dispositi annectē quosd9 alios ornādi sermōis floēs qui ex aḡō sapiē collecti sunt

De quibusdā ꝓpriacionibus specialibus ex sacris scripturis collectis hūtibz quādā ꝯformitatē cū ꝓdictis

Sunt ꝑter iā expositas ꝓpriacōes ꝙdam alie ꝙbz abūdat sacra scriptura: ꝛ illi frequenter ūtitur ēducendo figurtiuas locucionēs p translacionē a ꝓpria sīgnificacione rez ad impriā significacōez p quādā similitudinē ornatꝰ causa uel necessitatis: Sūt autem numero tredecī. videlz. Methaphora Cathacresis Methalensis Methonomia Antomasia Epiteton Sinegdoche Onomatopeya Periphrasis Yperbole Allegoria Omoensis: De ꝙbus tametsi aliq̄ ex hijs appetierimꝰ: michilominꝰ de reliq̄s nūc dicendꝰ uidetur: ac ecīā de illisipsis ꝓut distinctius inueniūtur in sacra scriptura ac deseruire pōt scolasticis oribz ac sermonibz q̄ ad populorum salutē ꝙficī debent

Methaphora de 4or modis

Ethaphora est rerum ūtorumꝫ ēnslacio Hec ꝙdē quatuor modis ꝙmittit. Ab animali ad aiale Ab animato ad inanimatū Et econtra. Ab inanimato ad inanimatum ꝓmo mo sic: Quare fremuerūt gētes ꝛ ppli meditati sunt mania. pſ. 29. In quo patet id

Methaphora
Cathacresis
Methalensis
Methanomia
Antthonomasia
Epitheton
Synodichis
Onomatopeya
Periphrasis

Hyperbole
Allegoria

Hysteologia
Anastrophe
Thomesis
Synthesis
Parenthesis

Hyzoma
Antifrasis
Enzyma
Cacozelissmus
Paronomia
Sarcasmus
Antifmus

Hyperbola

Diffinitio
Licencia
Onomatopeia
Descriptio
Simplex
Appropriatio
Expositio
Commutatio
Contrarium
Similitudo
Exemplum
Ornatus

Affectio
Notatio
Sarcasmatis
Confirmatio
Significatio
Phisimus
Derisio

qđ ꝓpiū est ꝗsi uel leonis attribui animali ra
ionali: Et illd ps. xz. octauꝰ: Si sumpsero
pennas meas diluculo & habitauo i extremis:
Nā & hoies & bestie & volucres animata sunt:
Secundo modo sic: Epcatalus est vbꝝ carneli
Habet enī ꝙ trāsfertur id qđ est hois ad mō
tem qui est res inanimata. Nā vbꝝ ad hoicm
ptinet: epcatantur & animalia & nō inanimata
ꝓpe loquendo Tercio mo sic: Auferā a vob
cor lapideū & dabo vob cor carneū & coletis me
et scietis quia ego dns: Certū enī ꝗtiqꝫ est qđ
methaphorica est huiusmodi locutio: Nam lapi
des cor non habent cū uita careant Quarto
modo sic: Apperi libane portas tuas & qui pā;
bulant semitas maris: Hic enī translacio fit
a monte ad ciuitatē: mons enim portas nō ha;
bet sed ciuitas. et a terra ad mare: pambulat
enī terra & nō mare: Habet autē ꝙ trāslacōes
iste sunt a rebꝫ inanimatis ad res maiatas at
tribuendo illis per Methaphoram ea que ptinēt
animantibus

Athacresis est abusio nominis aut vbi Cathacresis,
ad significandū rem q̄ ꝓpa appellacione defiat
vt est illd: Confremget cornua arcuū & labiū

calicis ꝙ repandi lilij Certū ē eī ꝙ cornua sē
tantūm° aīaliū: silr ber ꝙ labia ꝙ tamē attribu;
ūtur rbz iaiātis q̄ noīa si scriptura sic non assu
mēt nō hēret ꝓpria vocabula q̄bꝫ res illas ep̄p̄
meret: Et ad hāc locucōēz ptinz id qd scriptū
est: Jo. h°. Est aūt hierosolimis ꝓbatica pisci
na a piscibz eī vocabulū accepit: aqua q̄ neq̄ꝑ
ꝓp̄ pisces sed ad lauādas ut ferūt hostias collec
ta est: vnde ꝙ ꝓbatica sortita ē cognomē: Dif
fert aūt hꝯōi figura locucōis a ꝑma eo ꝙ illa
hñti vocabulū largit° aliud: Jsta vo rei nō ha
benti vocabulū imptitur alicui

Methalensis. Etalensis ē figura locucōis gra da tim
ascēdens ad id qd primo ītendit id quod
seq̄t° ab eo qd p̄cedit īsinuās: vt illd ps. 127
Labōes manuū tuaz ꝙ mādūcab bēs es ꝙ be
ne tibi erit: labores eī posuit ꝓ his tomis q̄ la;
borando acq̄runt°: Nō utiq; labōes mādūcam9
sed ea q̄ laborando acq̄rim9: Eodē modo accipi
tur illd gen̄ tercio: In sudore vultus tui uesce;
ris pane tuo

Methonomia. Ē methonomia dcm ē supra in colōe q̄
dī denoīa°: quare ꝙsequēs est vt de an
thonomasia dicamus: ꝑꝑ ꝙ de hac supra in ꝓ;

noiacõe dictũ sit : Cõmittit' aũt Anthonoma sia dũ aliquid loco ꝓpriꝭ noĩs ponitur ep accidẽ tibus ꝓpriã sigficans psonã : Hoc aũt tribus modis fieri ꝯtingit . Ab animo : a corpore : ab eptnseco : Ab animo : vt nũqd tu peracusisti su perbiã id est diabolũ ut nabugodonosor olofer; nẽ anthiochũ ꝛ alios hmodi qui fuerunt ual de superbi : A corpore : vt vir spurius sep cu; bitor ꝛ cgdiebat' indutus lorica erea . i . tgi . xv Sigficans aũt goliã gigãtem dicit uirũ spuri uum ꝛc Anthonomasia vo q ab eptnsico sui tur in plures modos subdiuiditur : Desciẽdit ci aliqꝭ a gne : vt ẽ illo . i . tgi . 22 . Nũqd dabit omnibz vobis filiꝭ Jesse agros : A loco ut hꝰ Jnqrant auctorẽ sedicois sette nazarenor ꝛ Ab actu ut illo : Qui aũt tradidit illum dedit eis signũ dicens ꝛc . Certũ est enĩ hic sigficari Ju dã ꝓditorẽ : Ab euentu : vt discipulus ille qm diligebat ieſꝰ : Per hũc ꝛ mody loquẽdi sepiꝰ de mutatur dns nr ieſꝰ xps : A gne : vt osanna fi lio dauid . A loco vt qui sedes sup cherubin ap parce coram ephraym : Ab actu : vt peccaui . qd facia t o custos hoim . Job

Antonomasia

1ᵒ

2ᵒ

3ᵒ ab aptno nitꝰ

1ᵒ

2ᵒ

3ᵒ

4ᵒ

5ᵒ

6ᵒ

Epitheton est dictio preposita ꝓprio nomi

Epithoton

t n

Nã Anthonomasia uicẽ sustinet ppriꝫ noîs & piteton aũt nũqꝫ sine ppo nomine fit: vt dilectus deo & hoîbz Moyses: ecclesiastici. 4h. Itẽ: Misericors & miserator dñs escã dedit timentibus se Fit autem epitheton tribz modis: scz. ab aîo. a corpe. & eptrinsecus Ab aîo sic: Dauid mãsuetissiꝫ nõ ꝫturbat' nec mouet': sz q̃si angelꝫ dñi ẽ A corpe sic: Dauid russus et robustꝫ dicitur gigãtem Ab eptrîsecis sic: Salamon ditissimus oim ẽgũ edificauit templum dño deo isr̃l Hijs duobz tropis scz anthonomasie & epitheton ꝫmodissime atqꝫ accumulatissime collaudamꝫ hoîes ut uituperamꝫ uti planissime deductũ ẽ i 2° huius: dũ attributa psonaꝝ & negocij describimus

Synodoche. Hinc ꝗz dicendꝫ ẽt de Synecdoche: sed ꝗz de hac ipa figura satis dcm fuit dum agẽmꝫ de coloe q̃ dr̃ intellectio ꝫsequẽs uidetur dicendꝫ de ea figura dicendi quã grece dicũt onomotopeyã: latini fere dicũt noiacoẽz: & ꝑꝑ de ea ibi dcm ẽ: & quibz ep causis utam̃ cadꝫ: tamẽ tomũ uisũ ẽ nob hic aliq̃ breuit adducẽ maiozis euidẽcie causa: Est aũt onomotopeya nomẽ de sono suptũ: vt clãgoz tubaꝝ. ululatꝫ

Onomotopeya

lupoꝝ: ꝛ stridebant cardines templi: Ad hanc
figurã dñi q̃ asserẽ nõ dubitant ptinere. fre
mitus leonũ. balatus pecudũ: rugitus asinoꝝ
sibilos serpentũ. porcoꝝ grunnitus soricum
q̃ stridores: ceteroꝝq̃ confusa aiantiũ uocẽ q̃ ꝛ ip
sa ĩ scripturis sacris sepiꝰ repetitur. vt illd. ꝑme
ꝓtri. h°: Aduersarius nr̃ diabolꝰ tãq̃ leo rugi
ens circuit q̃rens quẽ deuoret

Ex ꝓperifrasi q̃ idẽ ẽ qđ circuitio satis su
pra dcm ẽ ubi eiꝰ sciꝑsimꝰ diffinicoẽ ꝛ cãs: ca
ꝑ de hypbatõ dicẽdũ uidet': Est aũt hypbatõ
trãsũsio quedã ordinẽ turbans: Huiꝰ spẽs
sunt q̃q̃: Historologia. uel hysteron. ꝓtheron
anastraphe. penthesis. themesis. sinthesis Hi
storologia ẽ sñia cũ ordis ordo rerũ mutatur sic
dñs: Hic accipiet bñdictoẽ a dño et miaz a deo
salutari suo: Nã deꝰ ꝑꝰ iustificat impiũ illius
misereꝝ: deinde bñdicẽs cũ coronat iustũ
Anastraphe aũt est ordo ꝑposterus ordo: ut q̃
obrẽ ergo deprecor dñm id ẽ ob quã rem Pa
renthesis est interposita oratio diuise sñie: (verbi
causa Omnes apostoli prei thomã erant in ce
naculo quando apparuit illi ihesꝰ: Item actuũ ꝑ°
In diebz illis exurgẽs petr̃ i medio frũm dixit

ꝓperifrasi

hypbatõ siue h° sp̃s

ꝓ° historologia

Anastraphe

ꝑentheses

t m

Erat aũt turba hoĩm ſunt ſere .120̃: viri frẽs oportet implere ſcẽpturã: quã p̃dixit ſp̃ũs ſanct9 p os dauid de iuda: q̃ fuit dux eoꝝ q̃ opprehenderũt
Themeſius. ieſũ Themeſis eſt unio oppoſiti aut ſimplicis ꝛbi ſectio: una ut plurabz dictõibz interiectis: q̃ ſpẽs ĩ ſcẽpturis ſcis q̃ ex hebreo ut greco ſermõe tranſlate ſt̃ pt̃ inuenire: vt hȳ: Jero q̃ genuit ſo
Synthe ſis limis dauitica ples p hieroſolimis Synthe ſis ẽ Jpbaton ex oĩ parte ꝟfuſus: vt illoꝝ p̃s. 6∧: Si dormiatis int̃ medios cleros penne co lumbe deargẽtate: ⁊ poſteriora dorſi eiꝰ in pallorẽ auri: dũ diſcernit celeſtis ẽgis ſup eã niue deal; babũtur: Nã ut dicit augꝰ: Sup hũc locũ q̃rẽ dus eſt ordo ꝛborꝝ quo finiat̃ ſnia q̃ utiq; pen; det: Potest cĩ ſic dici: Dñs dabit euãgelizanti bz ꝛbũ uirtute mlta: Si dormiatis int̃ medios cleros o vos p̃ne colu mbe deargẽtate: vel ſic: Si dormiatis int̃ medios cleros penne colum be deargẽtate niue dealbabũt̃ in ſelmõ: id eſt: ipe penne dealbabũtur ſi dormiatis int̃ medios cleros o vos q̃ diuidimĩ ſpolia ſpẽi domꝰ p ma niſeſtacoẽꝫ ſpũs ad utilitatẽ: vt alii q̃dꝰ det̃ ſer mo ſapĩe: alii ſermo ſcientie ⁊c̃: Si ergo vos dormiatis inter medios cleros tunc pẽne colũbe

de regẽtate dealbabũt⁹ ĩ ſelmõ: vbi ſic. Si vos pẽne colũbe dearegẽtate dormiatis ĩt medios cleros niue dealbabũt⁹ ĩ ſelmõ: ſez hoiẽs q̃ p gr̃az acceptũt ĩmiſſionẽ pdẽ: Quia dñs dat verbum euãgelizantibz virtute multa

Jcendy ẽt de hyppbole ſed q̃ de ea ſupra dcm ẽ cũ de ſuplacõ ſcriberem⁹: omiſſo ſermõe de ea gũtim ad allegoriã: que q̃dy ẽ tropꝰ q̃ aliud ſig̃ficat⁹ ꝙp dr̃: Hac uſus fuit dñs ⁊ ſaluator nr̃ ſepiſſe: Jn q̃ ẽ ſermo eiꝰ. Jo. 4. ubi dr̃ Leuate oculos uros ⁊ uidete regiões q̃ iã albe ſũt ad meſſẽ: hoc ẽ ſig̃ficare q̃ ꝑpli iã pati ſũt ad credendy: Huiꝰ allegorice locucois ſpẽs mlte ſunt q̃bz utuntur doctores ſacri eloquij ⁊ ſcꝑtuẽ diuine talibz locucoibz replete inueniũt⁹. preſtãtiores tñ ſpẽs allegorie ſeptẽ numerant⁹. ſcilicz Hyronia Antifraſis Enigma Carẽtiſmos Paroemia Sarcaſmos Antiſmos Hyronia ẽ ſermo tropicꝰ p gtrariũ inuens q̃dy conatur oñdere q̃ facetiſſe q̃dẽ uſus ẽ helyas ꝓpheta gtra ſacdotes idolorꝫ ⁊ baal: q̃ñ volẽs oñdeꝛ q̃ baal nõ erat vꝰ deꝰ ſz erat ſimulachrũ uanũ opꝰ manuũ hoiz: dicebat eis. Clamãte voce mia: deꝰ eĩ ueſter eſt. ⁊ forſan loq̃t⁹ ẽ ĩ diuſorio ẽ

Hyzabole.

Allegoria q̃ ſ ꝓpr.

ꝑ hyzoma

t m

Aut ī itinere ē ā ēte dormit ut excitet .3. reg 18. Hanc utiq; cū grauitas pnūciatōis adiuuit sensu ofizbit qd ubis negari uidet q̄si si pī dicat filio: noli fili mi opā dare lītis q̄ studium exercat hoīes: noli laborare q̄ deꝰ mittz tibi p te gulatū pluuiā aureā: sicut filiis isr̄l pluit mā na ī deserto Antifrasis ē unū ubi hyronia pt ē illd ypi ad uidā pditorē suū: Nice ad qd uenisti. math. 26: Ini hyroniā ā q̄ ātifrasi hoc distat q hyronia pnūciatiē exp̄ssiū idicat qd ī tellīgi uult Anfrasis uo nō tm pnūciatiōis sigficat ōtrariū sz suis tm ubis oz̄ē ōtra Enigma ē obscurā sīa p obscuritā silitudiēz rez: vt pene columbe deargētate q̄ posteriorā dorsi eꝰ ī pallore auri p3. 67. Per argēteas cī pēnas columbe sigficare uidet cloqa casta qbz adornat sacra scptura ī hīstorico q̄ ab exptīseco sensu Per pīterioā uo dorsi aurea īdicat sensu ītiorē absconditū a p° a; spū rfulgentē maiori gra sapie celestis q̄ auro opat ut ēte utā pntē utilitū qi argēteis pēnis q̄ ad sblimia volz gaudētē futurā uo q̄ ī cel ē cē na cū dño caritate qi aurea fruitura Carentismos ē modꝰ figuāte loqndi q̄ diuta dcm mīa uz ā grauiꝰ pferūt: Hoc qꝰ locutionis cā ī ꝫ

ē Antifasis.

ē Enigma.

ē Carentismos.

colorabz ſniarz ĩpoĩt z licẽcia vocat: Jn ſacra ḧ
ſeptua iuceĩt: vt ẽ illoz pĩarche Jacob qrẽtis
ſeſe apd ſocerũ ſuũ eo q ſuppoſuiſſz ſibi lyã pro
rachele quã debat z petieat ſibi dari uxorẽ: p q
illiꝑi ſeruierat ãnis septẽ. gen. 29. c°. Cũ eĩ
mltã cãz qrele hẽrz adũſq ſocerũ ſuũ potuſſet q
merato qt eũ uti ſermõe aſpo: tam q maiori ſe
loqbat z ql pri mitigato ſermo tempãtaſſe lo
autq ẽ dicẽs: Quid ẽ qd face voluiſti: nõne pro
rachele ſeruiui tibi: qre ĩpoſuiſti m hoc crumen:
Jd ẽ qre decipiẽdo me dediſti m aliã filiã p uxo
re: m quã ego nõ habui aim uiri neq eſt uxor
mea Paroemia ẽ acomodatũ rebz tempibq parocmia. h.
q puerbiũ: Quale ẽ illoz 2ª petri. 2. Canis
reuerſus ad vomitũ ſuũ: z ſus lota m voluta;
bro luti: Quo puerbio tunc commode vtimur
dũ uidemus aliquos poſt peractam penitenciã
ad uicia rdire ql p uomitũ uolẽtes ſigficare ui
tã peſſimã quã ĩpetũt iã delictã prq: Sic z il;
lud. 1. regũ. 19: Mã z Saul it pphãs q pſua
dere volumus hommes mdignos z illitteratos
pſumptuoſoſq aſſumere ſibi locũ autoritatẽq doc
toz q m ipſi admodz pueriles ſnt ĩſulſi z rudes
Sarcaſmos ẽ plena odio hoſtiliſq derſio Sarcaſmus. h.

Vt illd qd dm fuit qꝫ saluatorē nm ab im
pbis scribis ⁊ phariseis dū pendēt i cruce: Ali
os saluos fecit: seipm nō potest saluū facē: si
rex israel ē descēdat nūc de cruce ⁊ credimus ei:
Antismos Mutismos ē tropꝫ mltiplex iniurioseqꝫ ututis
nec ē facile paucis ubis hāc loqndi figurā plēē
distiguere ⁊ aptiorē rddē: Verūtm antismos dic
tū ēt putatur dū dr: qd simplicit quid iusticia
caret ⁊ faceta satis urbanitate ꝙ politū ē qle est
hoc: Vtinā abscindant⁹ q nos gturbāt: Qpertinz
aūt ad eā tīslacois spēm que abusio dr

Ironia Moasis est minus note rei per similitu
dinem eius que notior est demonstracio
cuius species sunt tres Hycon Parabola: pa
radigma Hycon est personarum inter se vt
rerum que personis accidunt comparacio: vt ui
dimus gloriam eius gloriam quasi vnigeniti
a patre plenum gracie et veritatis: Ad demō
strandum enim gloriam verbi incarnati fuisse
admodum egregiam: adducit per similitudinē
gloriam vbi vnigeniti filij dei de qua nullus
ambigere poterat quin esset maxima: Et illd
(Mathei. 12. progenies uiparum quomodo po
testis bona loqui cū sitis mali: Ex abūbācia

enī cordis os loq̄t': Hic ei p q̄dā tñslacoēz sli
tudinē dedit a psona ad psonā scz a filijs uipa;
rū ad filios hoim iuxte & ab opibz uipaz ad o;
pa filiozē hoim púsozē ídicando illd de q̄ polat ēe
dubiū p illdz de q̄ nullū est dubiū: Nullꝰ ei uti
q̄ dubitabit utrū filij uipaz simles sint i ma
licia parentibz suis tñ dubitabit an filij sequā-
imꝑbitatē parentū: Cōpat enī scm psone de q̄
nō ē dubiū ad illdz de q̄ poterat dubitari. Nemo
ei dubitat q̄n vipe ep se spirēt uenena ep lingua
tñ poterat dubitacoēz afferre. an ep malis fili
is ꝑdirent topicata & pssima vba: Has autē
dubitacoēs tollit ꝑps adducta silitudie: Para
bola ē rez gne dissimiliū adiuicē sca ꝓpa°: vt
ē illdz qdz i ps p° lecꝰ de p° q̄ ꝓpat' ligno plā
tato uirtꝰ decurꝰ aq̄z qdz fructū suū dedit i tē
pore suo: Cuī ei ligno fructifero ꝓpat' ꝑps ꝑ
crucē quā p salute hoim suscepit. q̄ merito lig;
nū uite dici debet qm̄ in ea ꝑps q̄ ē uita nīa imo
uite fons in ea suspensus fuit: In hac loquen;
di Figura ꝑpristus multus fuit: sicuti sacra
testantur eloquia Ubi dixit: Simi;
le est regnum celorum grano sinapis. Et mar
ci. 12. De eo qui ꝑpit seminare semen suum:

2ª parabola

Eiusdē ē. 20. 21. ē. 24. mltiplices pōnit⁹ xp̄s
ꝑ pabole Paradigma ē exortacōis imitacōis
ꝫ gr̄a ex⁹ adducta exemplaritas: ut ē illō Ja
cobi ultō: Helyas erat simil nob passibil ē ora
cionē orauit ut nō pluēt sup terrā ē non pluit:
Ī Mathei. 6. Respice volatilia celi qm̄ nō se
rūt neꝫ metūt neꝫ congr̄gāt i horrea: ē tn̄ p̄ cele
stis pascit illa: Ad deterrendū ē inducit⁹ padig
ma vt ē illō qđ ducatur a dō nr̄o icsu x⁹ uēo
eloqncie ē sāe fonte: dū deterrē uellet pat̄res de
tribulacione uētura tpe antex̄pi: dixit multas
tribulacōes postea subintulit Paradigma dicēs
Mathei. 24. Tūc q̄ in iudea sunt fugient ad
mōtes q̄si dicēt: Qui tūc erūt i ostācia confessi
onis fidei: querant subsidiū qđ p̄stat⁹ ascenden
tibz in montem oracionis ē contemplacionis: ē
qui erit in tecto non descendat aliquid tollere de
domo sua: quasi dicēt: qui iā superauit infima
ē carnalia ꝓpter tormentoꝝ penam talibz uiris
inflizendū non conuertatur ex suasione an̄x̄pi ē
pseudo ꝓphetaꝝ eius ad uitam carnalem p̄stīe
9suetudinis ē q̄ in agro nō reuertat⁹ tollē tuni
cam suam: quasi diceret: Qui quasi bos opera
t⁹ aliqđ in ecclesia trahendo iugū x̄pi ē semen⁹

Paradigma

terrā ⁊ q̄ seminatur ꝟbū dei: nō q̄tat⁹ ad aup
iliū temporalis subsidii. ⁊ isto m⁹ añ ps mltos
conabit⁹ trahere ad se: Et hec de tredeci spēb⁹
Tropi siue ꝓnacois tñslatiue quib⁹ utimur
⁊ sacra scīptura dicta sufficiūt: q̄ clarius emicat
ꝓnaciom̄ spēs longe plures reppiri ⁊ sac̄
scīptura ꝙ hec que a Tullio distribuūt⁹: ve
rū q̄m scio ista haud mltū placitura his q̄ mū;
di ābitiosam ⁊ mltoz ampullosā sciaz ⁊ puti;
dissimā sequū⁹ eloq̄cā: Imo uer⁹ dicacitatem
⁊ ꝟbositatem filiis ⁊ amatoribz ꝟe sapie ⁊ caste
eloq̄cie ista ꝓposuisse mū ꝙ pigebit: q̄m istis uti
a pīcⁱ⁰ dixi ꝙm̄ꝙie placē cupio: Nē ad sniaz
flores transeam⁹

Distributio est quom ⁊ plures res ā pz
sonas negocia quedam certa dispertiun
tur: Hac ꝓnacoē quementer ꝟbi poterat ꝟir
go gloriosa ⁊ morte ꝟnigeniti filij ei⁹ sic dño
Si q̄s ē quē uuret pias lacrias ꝙ morte inno
centis effundē: nūc ꝓfecto op⁹ ē ut mecū deplo
ret ꝙ morte iniustissime ⁊flicta filio meo toci⁹
innocencie cultori: qui ut abūdanci⁹ innocenciā
suā demonstraret ⁊ manibus impioruⁿ tradi
non timuit ut innocenciā nocentibz restitueret

Qui cupit fontē mīe sibi apperiri: necesse est ut pias lacrimas impendat filio meo: q̄ ut fontem paterne mīe pādribz patulū facet p̄ces cū lacrīs et clamore valido sūmo patri suo abūdantissīe fudit. Qui cupit suor̄ peccatorum uenīā obtinere impetrare eum maxime docet mecū plorare. q̄ eius uitam defleo qui nonnodo peccata condo; nabit se penitere tibz: sed maxime premia illis insup erogabat: Qui eptus est ēptus sit dolor parentū in morte filiorū: necesse est ut michi cō doleat atq̄ epistimet dolorem meum cū maxim quę filium unicum michi q̄dem dilectissimū ꝛ oī preditū ūtute iniuste iudicatū. crudelissime affli ctū. ꝛ turpissima morte eptinctū deploro: qui cuiq̄ epistimat pietatē alicuī ex meriti mīc eam erga me ephibeat. q̄ uitā a me sublatam defleo q̄ fons erat pietatis benignitatis ꝛ clemēcie: Quisq̄ epistimat p morte iustor̄ suorūq̄ principū ā libe rator̄ pias lacrimas fore dignas necē ē ut mor tē filij mei mīma pietate deploret tāq̄ regis iu stissimi ꝛ clementissimi liberatoris ppli rēptorisq̄ captiuorum pijssimi quem totius mundi dom; num cunctarumq̄ rerum creatorem nonmodo angeli et prophete: sed pater eternus declarauit

Celiq; & celi ornamenta: sol luna atq; sidera ele;
menta & elementata signis q̄bus possūt idipm de;
mōstrantes lugubribus uestib; iduta quodam;
modo mortē sui dñi & creatoris sese deflē testā-
Jt: Si pūn sumorumq; uiroz officium ē ea
maxīe curaē que ad salutem publicā ptinere ui
dent: et si officiū mgratus ē iusticiā pseq & iniu
rias depellē: Et si ppli ē eos maxe diligē & offi
ciosissie ꝓplecti q̄ coz utilitati semp faūnt: Et
si acusatoz ē ea que uiderīt & audierunt dicere
nō falso ficta ī alīū ī iudiciū adducē: Et si pio;
riū & defensoz ē falsas & iniustas acusacoēs de
pellere: iudicis vo diligēt utriusq; ptis dca et
testimonia discutere atq; recte iudicaē: Ꝟ roſco
ꝓstat nec ptimuisse ad scribas & phariseos sumū
q; iudeoz pontificē p inuidiā & nā querē causā
& paraē īsidias p morte ꝙpi summā pfectōez iu
sticie p̄dicātis & salutē totiꝰ ppli pcurātis Nec
minus constat mgratum fuisse Pilatum qui
ad suggillacoēm improboz ptulit hoīcidā saluā
tori eorum & uoce funesta petijt eumꝫ cruci ad;
iudicari. Jn cuius morte iniquitas Judicum
palam videbatur: Falsitas testium apparebat
Et Pylati inconstancia iustaq; sīa clamuit

dñi ad suggillacionē impioꝝ eli morti turpissi-
ad udicauit: quē sciebat ꝓpter inuidiā accusatū
et quē idem ipse innocentē ēe ꝓtestatus fuerat:
Hec epoznacio copiosa est ꝛ dñi diuerſis diuerſa
distribuit aut declarat quid ad hos et ad illos
ptineat breuitate quadā uehementer docet ꝙd a;
gēdꝝ aut nō agendꝝ sit

Ludmera

Icencia est quoꝝ apdꝝ eos quos reuereri
aut metuere debemus tamen aliqdꝝ ꝓ iu
re nostro dicemꝰ qdꝝ eos mīme offendat. á cos
q̄s diligūt cū in aliquo errato nature reprehen
di posse uideantur: Exemplum ad hoc adduxiꝰ
de scripturis sacris in ea specie allegozie que dī
Clarientismos Tam ꝛ hic aliqua adducēda sē
dñi causa: Credo uos admirari quare nūc nul
lus iuuentūtis nostre etatis aperam det p̄clare sa
piētie studijs eo modo quo nostri p̄ſci huicipsi p̄
stantissime facultati opam impendebant: ꝙcirū
cessabit hec omnis admiracio si diligēcaꝰ curam
app̄metis puestigare unde tantoꝝ malozꝝ scatu
rigo ꝓuenīat: quā si minime ad huc uidetis boā
cū pace uestra prius a uob impetrata uenia iā
iam in medīū afferam: Ea ꝓfecto a uob max
ime pendet q̄ et filios a principio mitis blandi;

eijs demollimini ꝛ errata eoꝝ minime caſtigan
tes in etate quã maxime cohibendi eſſent ꝛ bõis
moribꝫ bonisq; diſciplinis inciandi ꝛ imbuendi
p nimiã indulgẽciã ꝛ effuſionẽ libertatẽ effluere
p carnis blandicias atq; ſpurcicias patimini:
nõ recordantes eius qđ dr̃: Qui parcit virge
odit filiũ: Et iterũ: Difficile eſt conſueta rcli
quere: ꝛ iterũ: In maliuolam animã non in;
troibit ſapia: nec habitabit in corpore ſubdito
peccatis. Impendatis igitur diligenciorẽ curã
iſtiuſmodi maloꝝ radices ſubſtrahere: ũtutes
laudare: benemerentibꝫ ꝑmia ꝓponere. uicioſos
ꝛ ĩprobos detestari ꝛ abotrere: ꝛ hꝫmodi ad mi
racio ceſſabit: tantumq; facinus: tantaq; peſtis
diſſoluetur: Si ꝓcto mmis mordẽ uidebit li;
mietur hoc modo: Simite queſo patres ſimite me
ueſtros ac natoꝝ ueſtroꝝ mederi ꝓulneribus:
nec ſuꝛcenceamim michi ſidũ illaipſa conor ſa;
nare acrimoniam in ꝟbis appono quomã non
aliter ꝙfueuerunt uulnera profunda curari nec
uicia ꝓphana cohibeam: Erratis ꝓfecto ꝛ ve
hementer erratis qui ep tranſquilitate aĩ ꝓſtri
de uuuenibus iudiciũ ſumtis: Quoniã in ꝓce
bis qđem conſeptis paſcuombꝫ q ep deprauacõẽ

ñ turpe hoiez p abrupta ⁊ illicita q̄ueuerūt nob q̄
dē facilimū ē uidē ⁊ ꝓsecq̄ q̄ sunt frugi ⁊ honori
fica: Illis aūt q̄bz ⁊ uuuenilis ipetus dñat⁹ ⁊ q̄
buz nil pensi michi q̄ studij est nisi uoluptatibus
indulgere: haud sane facile fuerit imo ete difficili
mū erat ⁊ agnoscē q̄d potissime eligēdy sit ⁊ in q̄
re may⁹ desudandy: Vos cū iā p etatē prudentes
modesti ac sapiētes sitis creditis ommbz place
re que nobis placēt: omnes appetere q̄ uos ap
petitis: Oēs uelle maxima ducē que uos ñ⁹
me colenda censetis: Sz fallit uos istiꝰ oi simu
litas Vbi q̄ creditis oēs uob similimos ēt: O
felix etas illa quādy in q̄ nati sumus q̄ adhuc
innocencie multa retinebat insignia ⁊ infelix
hec ipsa nostrorum iuuenum etas in qua pro o
bediencia insolencia pro modestia subintrauit i:
tempancia: pro castis moribus intrepsit mo:
rum bonorum naufragiū: p amore sapie accel
sit auday stulticia ⁊ iconsulta temeritas: Rese:
care q̄ ista si uultis: imo si uti debetis: ita ⁊ fa
cere intenditis oculaciones uos ēt oportz ⁊ ali:
q̄to rigidiores diligēciores q̄ in p̄cludendo aditū
licencie ⁊ lasciuie filijs uris dum tenera sūt dū
flagella timēt: dū fleti ad utrāuis ꝓtē p sūt

Ac hic omnis danda ē opa ut deguſtēt rudimē
ta ſapie: ut illis aſſuefcant: ꝙ eis ꝑclariſſimis ꝑ;
ceptis imbuant: ꝓceptoribꝫq; tradantur: qui
haud facile illoꝝ ertatis indulgeant ꝙ accura;
tiſſimā diligēciā adhibeāt ut ubo ꝙ ep° ad ſapiē
cie fulgorē illos indies alliciant Sicq; fiet ut
nō ſolum deſināt adoleſcētes uri infamie: ſz ſa
piam diligē amaè colere ꝙ venerari ꝙ bos gau
dere poſſitis tales bos poſſidere filios quales bo
mi ac ſapiētes uiri habere ac poſſidere deſiderant

Hoc itaq; dñdi gr̄ā ꝑ acrimoniā facili⁹ idi;
care poterimus nos ē mimicoꝝ inimicos: et ꝑ
cautelosā modeſtiā acrimonie lenificatiuā adi;
piſcem hāc ꝯmoditatē: ut hij qui a bobis repre
henduntur facili⁹ paciāt⁹ ſe corrigi dū ſentiēt ea in
ſe dici: q̄ ipi magnope deſiderare debēt ſibi dia
dū dulcia cū amaris ꝓmpta fuerint

Inminucio eſt quom aliquid meſſe in bo;
bis aut in bijs quos defendimus: aut
natura aut fortuna aut induſtria dicemus cō
gruū: qd̄ nō qua ſignificetur arrogans oſtenta
cio diminuitur et attenuatur oracione hoc modo
Dabitis michi hanc ueniam patres optimi:
ꝙt quoniam noſtris quis ſim: ꝙ quid ꝓficiam:

liceat michi genus meū uti ē ꝑclārum id pre-
clarum ēe affirmare: ꝙ qm̄ ānis trigīta ꝙ am
plius opā philosophie dedi asserere q tam etsi
mē primos ꝑclaros ꝙ philosophos ꝑmatū non
te neā: tamē haud q̄q̄ in postremis collocandꝰ si
Nam qꝺ dictū ē se non ēe collocandꝰ mē extre
mos modestia usus inuidiā euitauit quā forte
maiorē dicendo q mē primos phōs collocandꝰ
esset: quēmp illud pece. sed non absq̄ inuidia
dicere potuisset: Ergo sicut in racione viuendi
fugienda est Inuidia: Sic etiam et in dicendi
modo declinandum est ab hijs que inuidiam in-
ducunt

Escripsio est que re-ꝙ consequenciam cō
tinet perspicuam et dilucidam cum gra-
uitate exposicionem. Hoc modo. Audite preco-
Audite voces oracionis mee: et ab hac iniuria
iniustissima atq̄ grauissima me exsoluite. et in-
firmitatem temeratam audacissimi uiri confrī
gite: que nisi confracta fuerit profecto proꝑ im
punitatem incrementum assumens. longe au-
dacior longeq̄ importunior atq̄ ferocior reddet
iamiamq̄ videbitis eūpsum quasi leonē fero-
simū ā draconē iubatū raptis catheis toto ire-

cu nullos timẽtẽ nullos ẽformidantẽ unũquẽq; i
nocentissimũ tanto audenciꝰ ꝛ ferociꝰ aggredi
ꝑtomagis existimabit se id absq; ullo pene for
midine posse patrare: Hac ꝙdammõ usq; ẽ moy
ses erga dñm orãs p liberacoẽ ꝑpli dicẽs Cur
dñe irascitur furor tuus ꝑtra ꝑplm tuũ quem e
duxisti de terra egipti i fortitudie magna: Ne
queso dicant egipcij callide eduxit eos ut mi
cat ĩ mõtibꝫ ꝛ deleret de terra: Exodi. 32°.
Hac ꝙmonicoẽ ad indignacoẽz uel ad miam
auditoribꝫ igerendã uti possumꝰ scitis arte dũ
breuiter ꝛ dissimiliꝫ apperimus ꝺo ꝙ ꝑtibꝫ sequi
consueuerit

Iuisio est que rem ĩmouẽs a re: utrãq;
absoluit ratione subiecta: hoc modo: Cẽpallor
utiq; uestris suasionibꝫ pũs correctionis attem
tare ĩnedũ erga paulum quẽ olim credidi aĩ;
cli meũ: ꝙꝙ si xp̃o sensui credere: hoc nequaꝙ
attemptarem: Quippe: nã si probus est existiꝰ
ꝙ increpacione minime illi opus sit: Si uero
improbus: quid aliud eum increpando efficiam
nisi ut animum eius contra me commotum ad
acciones inimicicias uidere incitare Item
duas profecto constat esse res. que omnium

u m

malorꝫ fontes ꝙ scaturigines ee dinoscit: Videlicet timor male humiliꝰ. amor valde acẽdens: q̃ duo q̃m in paulũ nũm mapie dñatꝰ conspiciã nichil erit ꝓpe qd dubitare debeã illũ ipm asserere ad q̃uis maleficiũ inclinatũ ee: modo adsit facultas patrandi sceleris Differt autẽ hec diuisio ab ea que primo loco poit tcia oõis ps q̃m q̃d illa breuit ꝙ eponẽm aut enumerat; aonẽ illa explicat de q̃bz ꝙ totã oõez agẽdm est Ista uero breuit sese exprdit unica rõe adducta q̃ ad rem ptinꝫat

Reqnta ẽ cũ res in tota cã dispersa co; gũtur in unũ q̃ grauioz aut acriorꝫ aut criminosiorꝫ sit oõ: Hoc modo: uot docendi causa in eadm re Loth liberando insistam9: Nescio profecto quid cause intercesserit possit: quare dubitemus Loth fratri nõ de nobis meritissiõ succurrere: quom uictoria in manu nostra sit ꝓpter minorꝫ ipudẽciã ꝙ stulticiã: cũ ẽ ipaz uictoriã auxiliante dño ante oculos nõs positã uideam9: uel q̃re debeam9 hostibz nris uiris spurcissimis crudelibz ꝙ dei summi blasphematoribz pce Nisi pcaq̃ malim9 nobis ingratitudinis infidelitatis ꝙ stoliditatis nomẽ ignobilissimũ asscribere

ꝯ famã ꝑclarã ⁊ immortalẽ uẽdicare: Eya ꝙ
ſtrenuiſſimi uiri ũtute ꝙſtãᵉ ⁊ mgnaĩtatis ac
aingmĩ ſperate ĩ dño ſuccurrite cꝛis uꝛis ꝙl;
aſſimĩ ſos de ĩmicis pfidis. ꝛaupate ſꝛelia uꝛo
rum amicoꝛ⁊. hoſtes uꝛos dꝛis morti meritiſſi
me ⁊ eoꝛ⁊ arma arꝛgẽtũ ⁊ aurum poſſidete dño
ꝓmoneẽte ſuadẽte ⁊ patrocinante ꝙclymẽs ꝙ
facto eſt hec exornacio ⁊ ad cõmouendꝫ aĩmos
aptiſſima

Expoſitio ẽ cũ ĩ eadꝫ ſnia manꝫ ⁊ alid
atꝫ aliud dice uidemur: Ea aũt duplici mõ
cõmode ẽtat⁹. ſi aut eãdꝫ rẽ nil ab ea aut paꝛũ
admodꝫ diſcedentes ꝙtinue dicemꝫ. aut de eadẽ
re loq̃ntes ad eãdꝫ ꝙcꝙd dixeramꝫ ꝛefeꝛꝫ: atꝫ ut
plamꝫ res ipa de q̃ loquim cognoſcat⁹ exẽpla
adducamꝫ: Sapiẽs qui ſcat a ſumo ⁊ immoꝛ
tali deo ſeſe ꝫ lucẽ ꝓductũ ut ſeruata lege dñi
ꝑ iuſticie ⁊ pietatis ſemitas ad gaudia ꝓuciat
eterna ꝙcquid agat atꝫ meditabit⁹ ad ipam ẽ
quaſi ad finem deſideratiſſimũ dirigat: Sceum
qꝫ loq̃ns dicet: Si ſummꝫ ꝛexꝫ ꝙditor ꝑ ſua pi
etate nos ad felicitatẽ nãciſcẽdã ꝓduxit ⁊ ad e;
am aſſeq̃ndã nõ ſolũ uiã appetuit media ꝓſtitit
ſed auxilia multa ſubminiſtrauit: inſtinctus

a m

ñalis int9 clamãtis ⁊ suspirantis p tãto bono
assequndo sacraz lrazᵉ oñdẽcaũ quo assequndi sed
ũ mrtirũ electorᵉ mltorᵉ aclamãcaũ q̃ eos ad
illd9 apprehendend9 cũites sequam̃: cur tu tam
stolid9 aut tã segnis ⁊ tard9 q̃ nõ epusatẽ me:
metipm ⁊ ipiñ uĩ faciã q̃ oia q̃ ab hac p̃cla-
ra re me aũtere frustrãtur: Nũq̃d ñ essem dig9
max° uitupio si a tanto bono me substrahere
Imo poiꝰ nũq̃d nõ ẽm merito ẽdend9 mgnis
supplicijs: si a recta uia beatitudis assequnde iñ
tã libãlit p̃oñse ⁊ euidentissi dmñate abduceret
Certe in 9spcu dñi nulla possẽ epcusacoẽ me te
ge: si tale tantumq̃ bonũ: quale quantumq̃ se
licitas eterna ẽe dinoscitur pupenderem: Sed
quid aliud efficaũt nõnulli ipbi ⁊ sceleste uiri
ppi diuiciaꝝ ⁊ carnis blandicias mũdi ⁊ que i
mũdo sunt studiosissi insectãtes nõne a tan° bo
no scientes volenteq̃ se priuant: potiq̃: Ego ã
taliũ periculo edoct9 ⁊ cautior fact9 quid agẽ de
beo: Quid: Nichil pfecto nisi iñ p̃caue ne cadẽ
pedica eisd9q̃ deciput captus abstrahar a tanto
bono iñ p̃pato ⁊ a me summopere desideãto Ad
hercbo igitur deo me uocanti nature meritamẽto
ad id me sollicitanti. scripture uiam dirigenti:

ſanctis i uiã me precedentibus: Nã quid agẽ
pro diuiciis mũdi: ſi has celeſtes ꝙtẽpneẽ diui
cias: vel quid ẽ qd appetere debeã: ſi non deſi;
dero et aſpiro ad felicitatem eternam: Quid eſt
ꝓpter qd debeam acres labores duroſq; ſudoẽs
ſubire ſi iſtiꝯmodi recuſo ſubire ꝓ bono in mũꝯ
defuturo: et ſi ꝓ rebus corporeis paũ duraturis
tanta diſcrimina tam uaria ꝛ tam diuturna a
mortalibus ſuſtinentur: quid faciẽd ẽ ꝓ ñgnis
ꝓpetuis ꝛ eternis: Si tantã curam adhibeo ꝓ
corporea uita: Quid face debeo ꝓ animi ꝓpetu
a iocunda ꝙ uita: Certe nullos debeo timẽ labo
res: nullos ſubterfugẽ dolores atq; diſcrimina
Valete g mundi diuicie ſi ad hoc me adducitis
ut ueras amittã diuicias: valete carnis blan;
dicie: ſi a ueris eterniſq; delectacionibus me ſub
ducitis: Diſcedite maligniantes cure ſollicitu;
dines ꝛ ſugꝛillacoẽs diabolice que in ꝑſuadẽ
nitimini ut vobis acqeſcẽdo tali tantoq; bono ſi
priuatus. veni g in me amor meus ihẽſu ſal;
uator et ẽdemptor meus: qui tantũ bonũ ut poſ
ſidẽ poſſẽ: tormenta amariſſima ꝓ me ſuſtinẽ
nõ contriſti Eſt et alia ꝓpoſicoĩs forma pa
rum fere differens ab argumentacoẽ q; ꝓtita

de q̄ p̄° lib° sufficient dc̄m ẽ: ñ tantisper q̄m̄ ep̄; politio ad argūmtacoēz aliud q̄ppiā ultra addè uidet°. scz ut post ꝓpoēz. woēz. woīsq̄ ꝯfirmacoēz afferat bimas woēs: vel p̄ suas causas ꝓbatas vel ep̄ se ꝯstantes ꝙ adeo euidentes ut ꝯtradi one nō īdigeāt: Deinde īj epoznacoē adhibeat ꝯtractū de q̄ supra dc̄m ẽ: Deinde apponat ep̄ oznacoēz similitudīs ꝙ exempli de q̄bz īfra pau lo post patebit: Demū aūt apponat ꝯplexionē

Tractabit° ꝙ hꝯmodi argūmta° septē p̄ti; bz: et mūq̄ a ꝓposite rei sīa discedemꝯ: ut euidē cīꝯ appāat q̄ta sit dīndi facultatis ubertas q̄ rē simplicē tāta ꝯmoditate decētissīe collocauplectare docet: Est itaq̄ īj hac ipsa re hoc exemplum: Sapiens qui scit ad beatitudinem consequendꝯ sese a deo creatum nullum periculum pro ea a dipiscenda uitabit: Ideo q̄ qui non dignatur breues tollerabilesq̄ penas p̄ tanto bono subire necesse hēat tanto bono neglecto maximas post ea penas uelit nolit ꝓpeti: Ergo q̄ fugīt labōes p̄ eterna felicitate nāiscēda stulte q̄dē ꝙ īsipiēter faciūt: Nā neq̄ illos effugere p̄nt ꝙ tanō bono depdito longe grauiores ꝙ diuturniores pati cogūtur: At vo hīj q̄ nullos formidant

labores p etna felicitate ꝙsequnda. ⁊tate q̃dē sape
⁊ pauētissimi hmōdi sūt: qm̄ eos succēs subire eli
gūt q̄ iure suscipiēdi sunt: ⁊ p ea re laborāt q̄
maximā ⁊ diuturnā affert iocūditatē: Et ei ue
hemēt iniqū ē ⁊ apprime reprehendēdū p ea re nā
cisciā q̄ maximā allatura ē iocunditatē: et ad
quā natura duce assequēdū ipallimur nolle ꝛ su
dare: q̄tidianos ꝛo ⁊ longe itollerabiliores q̄
ne voisq; dictam̄ p rebꝰ minimis ⁊ cito peritu
ris subire labores: Et cū possit hō cū summa vir
tutē gra ⁊ honoe deo seruiēdo puosq; labores su
stinēdo etnā felicitatē sibi qparе peligę turpiter
uiuēdo mūdo carni ⁊ diabolo obsequ° nīo° cū de
trimēto mltos p9 sudoes etnos cruciatꝰ tādū sbīre
re: Et cū possit homo p breuē mortē p ꝙ° mori
endo etnā uitā acqrē: turpit ulle uitā illā ꝙ° de
negare si exigat q̄ p eo mori dignatꝰ est quam
tamen uelit nolit in breui datuꝰ ē tpi aut neces
sitati ꝙditionis humane Qua ei frōte pt̄ quis
labores ⁊ mortē p ꝙ° recusare subire: qui p mi
nimis rebus istiusmodi pati nō dedignatur: Ita
q; uti contemnendus est qui pua eligit ⁊ īpia
queq; contempnit: Sic iure damnandus est q̄
p uilibus et cito perituris graues labores subir

non recusat & p maximis & sempiternis bonis
nanciscendis eosdem sustinere formidat: Presertim
quom illa minima bona sepius acquisita mini
me asseramt gaudij plenitudinē aiq; quietacio-
nē: & ista eterna semel acquisita aim sacient et
deiceps amitti nō ualeant: Qd m̄ profecto sac
intellexisse uidetur leuita laurencij miles strenuis
simus q̄ pelegit p fide xpi ostātissīe ubera et
q̄suis dolores pati: & sup craticulā ferreā igni;
bz suppositis uiuus torreri: & sic p breuē pnā ad
xpm & ad etnā rquiē gloriose & felicit deuolare
p acquiescendo falsis suggillacoibz decij: falsis
mūdi gaudijs uanisq; carnis blandicijs consē
tiendo irrhetici quibz ppetuis doloribus atq; in
cendijs adductus esset Amisit itaq; uitā corpo
ream & temporalē: sed inuenit spiritualem et eter
nā: uitā dedit accepit pmiam glaz: amisit florē
iuuētutis & lucratus ē fructū eterne felicitatis: &
ob hoc semper erit laudabilis: qui nisi sic egisset
semper fuisset uituperabilis Quom igitur ra
cionibz et eplis euidentissime comprobatū sit:
nullū formidandū aut recusandū esse periculum
p eterna felicitate nanciscenda: profecto constat
q̄ is iure optimo & diuinissimo sapiēs dici debz

qui ad tantū bonū consequendū omnes cogitaci
ones actus ꝙ operacões dirigit Hijs duob9
generibus epolicois pfusiori sermone usi sum9
quoniā maxime deseruit eloquencie et ad totas
oraciones condendas non mediocre conferet ad;
iumentu n: Et ideo in hac sepius exercera con:
ueniet vt ad orationes integras promptiores ef
ficiamur

Ommoratio est cū in loco firmissimo q̄
tota causa cōtinetur diutius īmoratur
et ad eūdē sepe redit: Hac uti maxime qucit
et est oratoris p̄clari maxime ꝓpriū: Nō enī da
t auditori p̄tas aīm de re firmissiā dimouendi:
Huic epēplū satis idoneū subici non p̄t: ꝙ hic
locus nō ē tōp̄ mbrū aliqd a tota causa sepa
tū sed tōp̄ sanguis p totā oīoez diffusus ē q̄p̄
ꝙ id p argumēto sum pfficit qd nē nupt[ie] dēm
ē ī bonis epēplis de epolicōe p̄sq̄tis

Onten° ē p quā 9tra tendunt[ur]: Ea ē ī
vboꝝ epoznacoibz ut añ deaim9 hom
di: Inimicis placidum amicis tgidū te p̄bes
In sūaꝝ uero epoznacoibz nō tā celeri oīoe bre
uitē de pmit[ur]: sed longiori magis insup in rebz
9tractatē 9tēcoezē attedit q̄p ī ub hoc pacto Ne:

ſcio q̃ pacto ſecuri eſſe poſſimus: qñ hñj dormiũt q̃
p nr̃a ſecuritate uigilare deberent

Similitudo ẽ oro traducens ad rem quã
piã aliã rem ep eaz quadꝫ inter eas cõ
ueniencia: Et a ſumit² eporn̄di cã aut pbãdi
aut apcio dñdi aut ante oculos ponendi: Et
quẽadmodꝫ quatuor ep cauſis ſumit² ita quatu
or modis diſtiguitur: Fit enĩ aliq̃ per ogtra
rium: per negacoẽz: per breuitatẽ: per collacioẽz
Vtiz hoc pnotandꝫ q̃ uti quadrifarie ſumitur.
ita fere i pmiciãdo q̃drifarie uariatur: Oportu
ne cĩ pmiciaº accomodatur rebz de q̃bz dñdꝫ eſt
Ornandi q̃ cauſa ſumit² ſimilitudo p contrari
um ſic: Nõ enĩ quẽadmodꝫ barbitenſor iuueis
ad radendꝫ abilior eſt q̃ ſenep: ita ad medendꝫ
eligibilior eſt medicus iuuenis q̃ antiq̃: Eo
q̃ deptimitas manꝫ z leuis motus in radendo
grat² quibz pual² ſenep: In medendo aũt epigi²
certitudo eperuencie: quã negat iuuẽtus: Fa
cit enim quẽdꝫ ornatũ in vbis tal comparacio
rerum a ogtrario pducta magiſq̃ pbat qd itẽn
dit additq̃ rbz digtatẽ quãdꝫ ut uidet² Exo;
bãdi cã ſumit² ſic: Neq̃ ager meulꝫ q̃ticuncq̃
ña fertilis ſit bonos z ſuaues ĩdit fructus: nez

ingenijs hijs̄ quis a deo clarijs optimijsq; dari
sit si doctrina & disciplina careat: castos probatosq;
mores ex se parit: Hic ei p similitudinē agri
inculti facilius probat' sterilitas & deprauat' inge;
nij iculti & indisciplinati ex probari potuisse n̄ adduc
ta ag̃ sterilitate ex negligētia cultoris: Sumi
tur & similitudo ap̄ag dīndi cā sic: Nō sufficit aī
cui solū dū uiuit diligē: & q̄ sibi pertinēt cordi hīe
sed oportet amorē & amoris bn̄ficia & post mor
tē p̄ducere: Quia sicut aīcicia nō ē corpor sed
animor in eadē uoluntate q̄iūctio: ita op̄ ē ex
eo quo aī īmortales sunt ita aīcias mutua semp
uigē debent: Nec solum in amici psona excēden
da sunt amoris beneficia: sed in eosipsos quos
amicus si uiueret coleret & foueret: Simlitu
do ei īmortalitatis animor in quo potissi' stat
aīor facilē probat beniuolenciā debere uigē post
mortē atq; ad cineres amici defuncti debē īnsfūdi

Ante oculos subijciendi rem summ' simili;
tudo adducendo rem sensatam ut apprime cog;
nitam ad declarationē rei insensate & mīn cog
nite: vbi cā: tota syrma optimatis in ploratum
frequētia ad superiora consēdens: dedit corpa
corpis sui partes osculat: ita fatis & īdo ag̃ tanto;

magis stulticie ꝙ ignorancie sue dedecus declat ꝙtomagis ad magistratus alios honoris gra dus subleuatur: In hijs similitudinibz assez dis ꝙ obseruãdꝫ est ut rerum dissimilium q̃ncia in aliqua rerum similitudine ꝙ q̃ncia demonstretur ꝙ vocabula rebus de quibz loquim̃ accomodata sint

Exemplum est alicuꝫ facti uel dicti ꝑteri ti cũ determinati auctoris nomine ꝓpoſ Id sumitur ideꝫ causis quibz similitudo: Rẽ enim ornacionẽ facit: quom nullius rei nisi dignitas causa sumitur. Aperacionẽ probabilionẽ euidencionẽq; reddit. quom ꝙ res manifestiores magis q; sensatas ꝙ de quibus nulla ẽ dubitacio declarat atq; ꝓbat minus euidentes ꝙ de quibus dubitacio esse uidebatur: Que omnia satis patere ꝑñt ꝙ ea que epempli causa de similitudine ꝓducta fuerunt ꝙ in argumentacione ꝙ q̃q; partes in primo lĩbro deducta: in qua et similitudines et epempla in eornacione illꝫ deducta sũt

Mago est forme cum forma cũ similitudine q̃dam facta compacio laudis uel uituperij causa: vt est illꝫ ps. 21. Ego autem sum vermis ꝙ nõ homo: obprobriũ hoim ꝙ abiectio

plebis Et illud: Sobrij estote et uigilate: qr aduersarius uř diabolus tanq̃ leo rugiens circuit querens quē deuoret. 1. petri. 5°. Laudis ergo causa fit imago sic: Erat sanson in medio philistinorū eos psternens quasi taurus corpe robustissimus. animo vo quasi leo intrepidus ꝛ audacissimus ꝓuituperois causa sic Pro rede'at Goliath gigas aspectu terribilis animo elatus: ut leo rugiens. spirans iras ut ursus: bbassemie turnida ꝛ pestifera vba iactās ut uenenatus draco: Item: Aspicite hūc q̃ se se suasq̃ diuicias ostentat quasi pauo in spera solis ꝛ gallus in medio gallinarum: Item uide re queso uirū hūc qui quasi coclea aut testudo retentans sese nō audet ꝓpt pusillanimitatē mi miā i ꝯspectu hoīm apparere

ffectio est quom verb exprimitur atq̃ q̃; dammodo p quedā indicia effigiatur cuius pia corporea forma ut talibus indicijs comprehendi uideatur Quale est illud de dauid ꝑm tēg 1.8°: Erat enim adolescēs rufus ꝛ pulcher aspectu: Et illud qđ de sancto Bonifacio legit Homo quē querimus est uir quadratus ꝛ crassus robusto capillo cocinea armelasia indutꝰ

Hz hec exorna° tñ utilitatē si quē demīre uelis tñ uenustatē si breuit̄ ꝙ diluade fiat

Otacio est q̄m alicuꝰ natura ēt̄is descri bitur signis: q̄ sicuti note q̄dā ñe attribu ta sunt: Hoc coloē usus ē āb̄rosiꝰ doctor eg̃giꝰ in lib° de ūgīitate ī q̄ de gloriosa ūgīe maria lo quēs sic ait: Vt de cēt̄is marie ūtutibz taceā: ū; go erat nō solū corpe sed ꝙ mīte: corde humilis vbis grauis aīo prudens loq̄ndi ptior legendi studiosior: Nō ī mēto dīcia ꝙ sz ī pce parcū spē reponēs: Jnēta ope uecunda sermone: arbitrū mītis nō hoēz sz deū quērere: nullū ledē oībz bene uel'le. maioribz assurge. eq̄libz nō īuidē. iactācia am fugē voēz seq̄ ūitatē conari: Qñ ista fastidi uit humilē: qñ risit debilē: qñ uitauit iopē: nil ī ocīs torui: nil in vbis ꝓcap: nil in actu ve; cundy: Nō gestus fractior: nō īcessꝰ solutior: ñ loq̄ petulancior: vt ipa spēs corpis: sūlachrū fuit mītis: fiḡura probitatis Ad hanc exor; nationem refertur id qdꝫ promittur a Salamo ne proverbiorum septimo de muliere adultera: vbi sic ait. De fenestra domus mee p cācellos pspexi ꝙ uideo puerulos: considero uecordē iuue; nē qui transit p plateas iuxta āgulū ꝙ ꝓpe uiā

domus mulieris epñnee q̃ vba sua dulcia facit
gradit' ĩ obscuro ad uesperascẽte die ĩ noctis tene
bris & caligine: Et ecce mulier occurrerit illi or
natu meretricio ꝑpata ad capiẽdas aias: ga;
rula uaga & q̃etis impacãs nec ualens suis cõ
sistere pedibz ĩ domo. nũc foris nũc ĩ plateis nẽ
iuxta angulos insidiãs: Apprehensiq; de oscu
latur iuuenẽ & procaci vultu blandit' dicens:
Victimas ꝓ salute tua debui: hodie reddidi vo;
ta mea: Ideirco egressa sum ĩ occursu tuũ: de side;
rans te uidẽ & reperi. intexui funibz lectũ me
um straui tapetibz pictis ex egipto. aspersi cu
bile meũ mirra & aloe & cynamomo: veni inebri
emur uberibz: donec illucescat dies: & fruamur
cupitis amplexibz: Statim cã sequit' quasi bos
ductꝰ ad victimã & ãsi aggꝰ lastruens & igno;
rans & nescit q̃ ad vincula stultꝰ ĩpatur: donec
trãsfigat sagitta iecur eiꝰ: velut si auis festinz
ad laqũ. & nescit q̃ de periculo aie illiꝰ agit'
Hoc epoz̃ cõis genꝰ admodꝰ ꝓfert ad unumcuiꝰq;
psone describẽdꝰ qualitatẽ & uitã: siue fuerit tẽ;
perans uel intemperans. siue liberalis uel ava
rus. saue iactator siue inuidus & cuiuslibet bone
uel de prauate nature

Ermocinaꝯ ē qñ alicui ꝑsone sermo atē
buitur & is eppōit² cū rōe dignitatis ita ut
ꝑsona ipa loqui uideat²: Cōuenit aūt epozna°
ista dyalogis in quibz ꝑsonaꝝ uaietas intro
ducitur ad loquendū: ꝙt ꝑ locucionis formā ep
primatur pzsonaruꝝ ꝓprietas. grauitate leui
tate credulitate uel duricia et mās̄uetudie: Dif
fert aūt a notacione in hoc q notacio magis in
dicat alicuius ꝑsone uicīū ut ůtutē ꝑ alienum
sermonē: que ꝑsonam describit: hic aūt indicat
mozes & ꝓprietates ꝑsonaꝝ ꝑ ꝓprios sermones
Huic satis congruit qđ scribit² Exodi .14°:
Vbi introducitur populꝰ tuꝰ ad loqndū: & Moy
ses cū grauitate multa ꝛ̄spōdens illi ꝰstanter &
fiducialiter: Similit & angelꝰ in ꝑsona domī
ꝰfortās populū tali forma vtoꝝ: Cū appropī
quret pharao ꝑsequēs filios isr̄l leuauerunt filij
isr̄l oculos post se & timuerūt ualde: Clamaue;
runtq ad dñm & dixerūt ad moysē: Forsitā nō
erant sepulchra i egypto: ideo tulisti nos ut mo
rèmur in solitudine: Quid hoc face voluisti. ꝙt
educes nos de egypto: Nōne iste ē serᵒ qm loq
bam ad te i egypto dñtes: ꝛcede ut seruiaꝰ egip
cijs mlᵒ cī meliꝰ ē seruiē eis ꝙ mori i solitudie

Quibꝫ rñdit moyſes: Nolite timẽ: ſtate ⁊ ui-
dete magnalia dñi q̃ faciꝫ ẽ hodie: Egipcios
ẽi q̃s nũc uidetis neq̃q̃ uidebitis in ſempiternũ
Dñs pugnabit p uob ⁊ uos tacebitis: Dixꝫ
itaq̃ dñs ad moyſen: Quid clamas ad me: lo
quere filijs iſrael ut pficiſcãt: tu aũt eleua ṽ
gã tuã ⁊ extende manũ tuã ſup mare ⁊ dide il
lud ut gradiãt filij iſrl ĩ meo maris p ſiccũ: ego
aũt ĩdurabo cor egipcioꝝ ut ſeqũntur uos ⁊ gli
ficabor ĩ pharaone ⁊ ĩ oi exercitu eiꝫ ĩ curribꝫ ⁊ ĩ
eq̃tibꝫ illiꝫ Et ſciẽt egipcij qꝛ ego ſũ dñs cũ gli
ficatꝫ fuero ĩ pharaõe ⁊ ĩ curribꝫ atq̃ ĩ eq̃tibꝫ eiꝫ
ẽ: Ad hoc ptinet ſermo hĩtus int̃ ãgelum ga
brielẽ ⁊ mariã gloriosiſſimã ṽginẽ luce p: Ubi
enũ p ſermocinacõẽꝫ utriuſq̃ pſone dig̃tas rẽg̃
gie deſcribit: Ad hoc inſuper referri poteſt ſer
ſapiẽtis ſecũ loquẽtis de quo patet ſupra ĩ p eq
politionis exemplo

Onſoꝛtio ẽ cũ abſens pſona ofingitur
quaſi adſit: aut cũ res muta ⁊ iſorꝛmis
fit eloquẽs: ⁊ forꝛma ei et cõ attribuit ad dig̃ta
tẽ aꝛcommodata aut actio quedꝫ: Hoc pacto
Quid ſi hieroſolomitana urbs uocem emittat:
nonne qꝛ a ꝑpianis ĩ manu ĩfideliũ derelicta ẽ

q m

tales querem̃onias daret: Ego urbs toti mũ
uenerãda mẽ fidei uestre: conseruatrixq; eỹ lo
ci i q̃ dñs ac redemtor vr̃ requeuit: q̃ maximis
laboribz multoq; sanguine sparso olim p patres
vr̃os ac reges xpianissiõs liberãta fui de mẽ
mibz spurcissiõz ifideliũ mũic agẽtibỹ uũis deme
ritis ad manꝰ sacrilegoz pueni: z uam p iau
riã atq; socordiã: Imo pcaus ppl obscurã ecci;
talẽ detestandamq; ingratitudinẽ tanto tempore
detenta sum q̃si mserrima captiua infelix z abho
mĩabilis a uiris ifidelibz z sceleãtis. vbi amor
mẽis ure. ubi pudor ob ꝓbriũ. vbi rubor infamie
quã incurritis. vbi merces retribucois quã mi
z liberatori duci ac pri uro debetis: Ille ilco pi
no regno mltitudieq; celicolaz ad mseriã vrãz
ile rãdã uenies paup cũ paupibz mortalis cum
mortalibz effici voluit q̃ ditissiỹ erat z imortalis
vt vos ditaret immortalesq; redderet: Ille z se
ipm turpissime morti z suos carissimos frẽs ai
cos apostolos discipulosq; p vob mltas tribula
cões penas z mortes subire fecit: ut vos ab er
roribz liberaret: veritatẽ pleniỹ edoceret. de manu
z potencia spirituũ inferna liũ erpet z ad ueã
uitã p fidẽ z boãz uiaz; ututũ cultuã iducet

vos aūt istec oīa postergātes. sel p melle ēdē
tes: maleficia p bñficijs m̄ ⁊ saluatoꝝ uīo re
buistis: ꝓpo libidinibꝫ uīis assēndis p ira
⁊ odijs uīis ep̄saturādis p auaricia uīa iēpple
bili ⁊ tumore mētis uīe lucæferiano q̄ nemmem
sob eq̄lē pati potestis. q̄ cuncta ad vos trahēr mi
timī. q̄ quasi deꝫ cunctis dominari vultis oīssa
oī voē. omissa omni religione. omissa ac deposi:
ta oī humanitate. p racione furorē. p religioē
apostasiā. p humanitate ferocīā ac bestialitatē
crudelitatē induti. me ⁊ deū postergatis. manꝫ
ad fricidiū armastis contra fratres uīos occi
dendos ⁊ regiones eaꝫ deuastādas. citatesq̄ cū:
tendas. sacras mulieres cū sacris edibꝫ macu
landas ⁊ ꝓphanādas q̄tꝫ igemiū ⁊ uires ue
stras: Loge deteriora ac longe grauiora ciui
bꝫ fribꝫ q̄ patrie uestre glorieq̄ celestis inferen
tes ꝙ minicis uīis pacꝫ ac mīs uīe: Quid
iuuat tanta infamia laborare tanto furore ex:a
gitari. tanta crudelitate vos ⁊ vestra destruere
tanta impietate ꝓpios opprimere. tantis sump
tibus ⁊ sudoribus eternos cruciatꝫ intollerabi
lesq̄ ignes ifernales sobis mereari: Quid iu:
uat deū ⁊ dominū nīm deserē ⁊ diabolo adherē

p m

Jussa dei pissima ⁊ honestissiã spezne. ⁊ crudelissiãs atq; nefandissiãs demonũ suggestiões i; plere. iniurias uras pondare ⁊ dinas floripẽ dere. imo ⁊ iniurias ẽ factas ẽ fingẽ ꝗs pse ꝗmini: ut maiestaz ⁊ rariq; iuriaz ꝙ ducem pẽm ẽptoreq; urm ipissi factaz obliuiscami O scelea stupẽda: o nephãda facinora oi suppli° punieda: frẽs uros pseqmi affligitis spoliatis ⁊ occiditis: Jnimicis uo pris uri sdatoribz hẽstatis uiolatoribz uiriũ ne dissipatoribz religiosi cult9 ⁊ sanginẽ fratrũ uroz assati ꝗtidie essundẽtibz: ⁊ urm esflagitatib9 pcitis: atq; qi iste ad vos nil ptineat nõ ꝙsideratis: Erubescite tã dẽ de tanta stulticia Expitemi a tanta socordia Pigeat patratoz tot scelerũ: desinite sequire im frẽs uros: Et si uuat arma ẽtactare piculisq; vos objice sanginẽq; urm spazge. p me matre vestra liberãda. p honore pris ⁊ ducis uestri p salute aie uestre ⁊ defensione fratrũ uestroz iste hec oia longe melius longeq; laudabil9 lõgeq; salubri9 ꝙ inimicos uestros ⁊ dñi dei ac pris uestri exercete Her ꝙfor° licet i ples res mutatas atq; iniatas inserat': ch; pficiat plimũ i amplificacois ptibz ⁊ ꝙmissiacois

Ygfica° ē q̄ ples res ī suspiciōe relinq̄t: ꝙ positū ē ī ordē: Ea fit p epuacōez: ā bizutū: 9 seq̄nciā. abscissionē. similitudinē Per epuacōez: q̄m plus est dcm ꝙ patitur ueritas vt illd scribaz & phariseoz dr p° Johānis. 12 videtis q̄ nil ꝓficim9: ecce mūd9 totus post eū abijt Augēde suspicois cā sic: Hic de ñro° patrimonio tā cito eppilato: nec testā q̄d q̄ ignē a uicino petat reliq̄t Per ābigutū sic: vnde tanta subest tibi audacia. homo trū litteratum cui9 mat̄ q̄tidianis nupcijs letabat°: Nomē erit trū litteraz: rex & fur: sed tñ furē īuocauit intelligēd9 ñrūme p id q̄d supradictū ē sig̃ficans ei9 matrē mētricē fuisse Per 9nciā sig̃fica° fit cū id q̄d seq̄t° ad aliquā rē dicitur ꝓp̄t q̄d tota res ī suspicōez ducatur: vt si filio salsamentarij dicas: Tace paucaq̄ loq̄ris. tu cui9 pater cubito mūgit sibi nasū Et de luscē dicas cū maxīmā pati īfirmitatē: q̄m ossa minuta ep ei9 manib9 freq̄ntissīe cadūt. vel eid9 miserand9 ēt p q̄d9 yoīā q̄m a sepaz̄ita tubus latronibus depauperatus fuerit Per abcissionē: Si cū icepi9 aliquid dicē verba p̄cidamus: & ep eo tamē q̄d iā dixīmus satis suspicois relinquatur hoc m°

Cum sola cū solo hac etate & forma loco satis abdito & obscuro uisa fueris & ne audaciss[e] sis nolo pluā dice Per silitudiez: Cū aliq re sili i mediū adducta nil aliō dicō: tñ qō sigficeō ītel ligit[ur]: noli spūalia & gratuita p auaricā duce Guezzi & simonis magi memto: Hec exoz[o] pli mū festitatis affert īmūq uo & grāitatē cū dig tate sa[e] cū p suspicōz mlta iciat i aio auditoris

Reuitas ē is ipis tm̄m[o] ob necessari: is expedita hoc m[o]: Eps postq̄ suis cū discipls abū supsit a cena surrexit: linteo se pcinxit eoz pedes lauit de futuā pfectē īfoz uit. ad gstacā aīuit. ad mōtē oliuaz & astessit Ibi ter oauit. excitatisq; discipls intrepide cō tra hostes suos obuiā p[re]xit. pditorē suū hēste increpauit. hostes feroces cū solo vbo straussent postq̄ pcepit ne discipulorum suorum quēq; tra nerent: sese illoz manibz ligari & ad iudices i pios duci pmsit: Quibz oībz apte me petulum fecit se nō quasi ignoxātē & inuitū eoz q̄ q̄ eū futura erant. sed scientem & volentem penam et ludibria passurum ad mimicos prodiss[e]: Habz paucis comprehensa breuitas multarum tuū expedicionem: q̄re adhibēda ē deuocatur quem

res maiorē explicacōēz nō exigit: ꝙ tpis aūgusti
a plixitatē re: ꝙ nō patitur

Emōstra° ē cū res ita vōbis exprimitur
vt geri negociū ꝙ res ante oculos ēe ui
deatur: Jd fieri poterit si que ante et post ꝙ ī ip
sa re facta erunt comprehendimus: aut a reb9
sequentibus aut circumstantibus non recedē
vt est illd9 Johannis. 18. Judas ergo quom
accepisset cō'hortem et a pontificibus ꝙ phari-
is ministros ad comphendend9 ihesum: accessit
cum lanternis facib9 et armis: Jhesus itaq9 sci
ens oīa que uentura erant sup eū prodiit ꝙ dix-
it eis: Quē queritis: Rnderunt ei: Jhesū na
zarenū: Dixit eis iesus: Ego sum: Stabat
aūt ꝙ iudas q̄ tradebat eū cum ipis: vt g° dix-
it eis ego sum abierūt retrosū ꝙ ceciderūt: Jterū
ergo eos interrogauit: q̄m q̄ritis: Jlli aūt dix-
erunt Jhesū nazarenū: Respondit eis ihes9 dixi
vobis q̄ ego sum Si ergo me q̄ritis sinite hos
abire: Symon ergo petrus habens gladium:
eduxit eū percussitq9 pontificis seruū: et abscidit
auriculam ei9 dexteram: Erat aūt seruo nomē
Malch9: Dixit g° ihes9 pet° Mitte gladiū in
uaginā: calicē q̄m dedit mi pr̄ n̄ us ut bibā illū

Cohors ergo et tribunꝰ et mīstri iudeoꝝ ꝑphēderunt ihesū et ligauerunt eū et adduxerūt eū ad annā ꝓmū: Hic ꝑꝑ euāgelista breuitati studens mltas ep circunstāciis omīserit ut puta de fremitu et ira et tumltu ataꝫ ululatibꝫ ipiorꝫ mīstroꝝ circa ꝯpīm maligniāciū tñ talē describit ea q̄ fuerūt aī gestionē negocij i ipō negoº et post negociū ut rēs ipa aī oculos gri uideatᵘ īmoꝛ si ea addantᵘ q̄ matheus ꝯmemorat de ꝯphensiōe fca iude et turb et de fuga disciploꝝ: Nec dubium q̄n mioꝛi artificº q̄dē rēs ipa demīri potuisset specificāº hanc illos spūs et mīatoria ūba derisiōes et uilipēsiōes mīmas et iniurias: q̄s ꝓfecto idubie ꝯtra mānsuetissīmū q̄dē agnū q̄ lupi rapaces mīmā ira furensi exercuerūt: Quę res potissīe et ad āplificacōēꝫ et ꝯmisseracōēꝫ deseruirēt q̄bꝫ hec expoīcio accomodatissima ē De explicai gº dñdi caractere. graui. mediocri ꝙ attenuato: et de elegācia ꝯpositiōe et dignitate his ibꝫ dñdi ḡnibꝫ accomodandis: De expoīnacoībꝰ isupvoboꝝ et smaꝝ dignitati deseruiētibꝫ hec dicta sint Nūc supest ut post elocucōēꝫ et eloquutionis ptes: De memoria quarta rethorice facultatis pte dicamus

De memoria artificiali quid sit: q illi9 uti;
litas ꝛ i q̄b ꝰbz 9sistat

Vollatenus insiciari potest memoriā arti
ficialem de qua ipsenciarū a nobis agẽ
dum est: maximo adiumento esse tonitati meō
rie qua deus humanū gen9 liberaliter adoꝛnuit
de ipsa itaq; uti ab artificio instituta sit dicendū
erat si modo dissimicoēz illi9 p̄° attulerimus ꝛ de
utilitate ipsius paucula quedā p̄mserim9 Est
itaq; memoria de qua nūc dicturi sumus: quis
quedā ingenioso artificio apprehendendi res per
ymaginacionē quas racio discernit earumdem
q; firma retencio: Neq; iniuria dī q̄dā p artifi;
cū fiat in aīo firma retenᵒ rez̄ apprehensarum
Quia 9ptū ē diebz nr̄is hoīes q̄sdam tātū hoc
artificio corroborasse uim̄ memprandi ac remi;
miscendi: vt nonnulli existimarint. aut angeli
co aut diabolico p̄sidio agi quod ab artificio
tm̄ᵒ ingeioso p̄cedebat: admirabāt' ei quo fieri
posset ut un9q̄sp̄ hoc p̄sidio munit9 possz tena
ci mēoria recitare mille uiroz̄ noīa ut mille le
gū p̄incipia ꝛ illa retrograde discurrē: siue a q̄;
cunq; loco uel numero libitum fuisset illa ordiā
te ut p̄posterce recitarē nr̄om° i recitacōē obcurrādo

Similiter ꝙ oēs integras memorie cito ꝙ facilē
cōmendare ꝙ illas ipas adeo ꝙstāt ꝙ sine errore
depm̄: vol nō uidēt illas ītacta ē ſz legē: Sz
pfecto ñgna ē uis īgenij atq; exercitacōis stu
dioſe q̄ acuāte ututi naturali adūigitur q ep
tona meliorē. ep meliori optimā. ep optia mā
bilē ꝙ ppe diuinā ꝛddit memorādi potenciā: Ec
contra vo accidē ꝙsueuit hijs q p ignauiā aleq;
socordiā desidioſe segnilq; ītātes mun9 hoc me
morie qd a natura acrepūt: ep memoribz obli
uioſi ꝙ ꝙceptibiles ꝛddit. Dāda q ē opa ut ea
q a ña tona acrepim9 p studiū ꝙ artē meliora
optimaq; reddam9: ꝙ ne p inſolēcā ꝙ desidiā in
deterius deflectatur qd a ña egregiū mediocre
uel q'ia'cuq; ſuſcepim9: vti ei aḡ q̄ uas ña fe
cundus ſterilis ppter inuriam ꝙ negligenciam
efficitur aut multo peſſimatur: Sic naturalis
memoria ꝙ queuis alia naturalis potencia mlt
to deterior redditur: niſi studio ꝙ exercitacōe cu
retur: Sed hactenus nūc ad rem ipſam prop;
e accedamus: Dicimus igitur q artificialis
memoria locis conſtat et ymagynibus: Locos
appellamus angulos columpnas vel alias
q̄ſdam diſtinctōnes ſpaciorum ita diſpoſitas:

ut ad rez in ill collocandaz repsentacoz rodem dā abiles sint Ymagies vo sunt forme qdā z note qi simulachra repsentaria eiꝰ rei qm me minisse volumꝰ

Oꝰ oēs loci apti sunt ad commoditatē medrie artificial: sed opus ē ut sollezti i ymazine querantur: z a nobis studiose dispona tur: vel igeniose p uim ymagmatiuā a nobis ꝯfingātur (Non dubium est qm loci a natura vl ab arte producti: et ab artifice huiꝰ facultatis dilizte: ac insignites dispositi: atqz ad negocii hꝰcemodi coaptati magis deseruiēt ac effi; cacius mouebūt ui memorabilem ꝙ hij loci qui sola industria ymaginacois constituti erūt: Verumtamen qm sunt diligenti artificio adinuenti dispositi z solleztiori studio memorie comendati: atqz impressi ꝓpter quandꝰ similitudinem quam ill adꝰibuerit illoz iuētor ingenios⁹ supplè poterunt uicem uerorum locorum: maxie quom ep cogitati adminenti dispositiqz fuerint ab eo qui m arte domificatoria regulanda et disponēda uaret: vt qui ep uisa egregia ac notabili construc tura potest illius egregie imitatiz z sup illā alias atqz alias ymagiari altitudies ꝯmsuātas

ac correſpondentes ſolarijs ſubtus exiſtentibus
ac cameris inferius diſpoſitis: Et q̃m eadē diſ
poſitio ſeruire poteſt tā locis realibus: q̃ p ymā
ginacōēz admixtis: de diſpoſitione ꝛ qualita;
te circa locos adhibenda atq̃ obſeruāda dicendū
uidetur Qui multaꝛ rez ſolucrit reminiſci
multos ſibi locos comparare oportebit: locos i;
ſuper ipos ordinate diſponere: tam quo ad ſitū
q̃ q̃ ad modum p̃grediēdi atq̃ numerū Or
do igitur ſituacionis locoꝛ tal ſit q̃ ſi fieri poſſit
inueſtigēt aut p artificiū ymaginēt taliter
ꝙſtituti q̃ ab oriēte tendant ad occidens: ꝛ a mā
nu dextra ī ſiniſtram: ꝛ de quarto ī quarto:
vel de quinto ī quinto loco: aliqua inſigni no
tificacione ſemp deſignēt ꝛ diſtinguant:
Huius autem dicti eſt hec racio: Q̃m cū camè
quadrata figura cōſtruantur quatuor loci p
quatuor angulos camere conſtitui poterūt: ꝛ
numerus quaternarius p ſuam multiplica cio
nē eſt captu facilimus: Quinq̃ ecia loci ī ſin
gula camera ordinari poſſūt: modo ſit columñ
ī medio camere: vel aliquid aliud quinti loci
ſupplens vicem: Et hic numerus facilime po;
teſt meōrie cōmēdari dū ſepiꝰ mltiplicatꝰ fuerit

eo q̄ geminatus denarū ꝺstituit: et qual mlti
plicatus reddit uigenarū Est īsuper adūt
dum q̄ loci ꝓpter similitudinē que est mal erro
ris cito confunderent uī reminiscēcia nisi p rez
uaricatem distinguerentur: Ꝺoꝫ oz ī unoꝫ an;
gulo q̄ p loco assumēdꝺ ē: rem aliquā apponē
z cum cathena ibi uel ferro ītimaculo ligare:
z tūc locus vocabit': Nō enī solus āgulus vel
sola rez in angulo ꝺstituta locus dī: sed utrū
q̄ simul ꝙiunctū: Distinctionē ē camerazē hꝫ be
re oz p aliqꝺ signū sup hostiū carnē depictū. ut
puta: Aquilā Miluū Falconē Accipitrem
Coruū: Distinguitur eciā camere ab intꝰ: vel
vna sit alba alia rubea alia uiridis alia glou
ca alia azurrina: vel una ornata speculis. ali
a sertis. alia rosis. alia lilijs. alia pomis pu;
niceis vel alio et alio modo ꝓut placuerit arti
fici: Porta aūt si fieri potest semp ꝺstituta sit in
medio parietis eqliter distās ab āgul Et ut ẏn
tius z ūtius locus possit melius notificari atq̄
distīgui tenū erit in p° ūnto ponē manū auream
In alio quīto loco manū argēteā ep̄ pansa de;
narijs argēteatijs plenā: In 3° ūnario q̄ ē ūn
tusdecimus manū ferreā cū gladio In quarto

ḡnario manū ereā tenētē cantarē eneū uł au
ricalchi ad abluēdū manus: In ḡnto aūt maū
stāneā tenētē stanneū uas p uno: In septo au
tē manū plūbea: cū uasculo plūbi ī q̄ seruant
pigmtaria siue tyriaca: Et sic p uarietatē ⁊ dis
tinctōnē manuū q̄ quīq; ḡtient digitos. quintū
locus facilē semp denotabit ⁊ ab alijs p suas
diūsitates distiguet: Odō si p q̄nos locos pce
dē volumū unūquēq; locū p figurā quadratam
auri argēti. albi. nigri uiridisq; ⁊ alioꝝ colorē
distinguere possumū uti de manibꝫ dcm ē: Et
q locoꝝ nimia distācia ꝓl ꝓpīquitas noce pos
set atq; obsistere rebū ⁊ ymagibꝫ in itt collocan
dis querendi sunt loci q̄ fere trigīta pedibꝫ ab ī
uicē distēt Obseruādō ē insup ne locos no;
bis capiamū in regiōē uł parte nimis celebri et
ꝓpīoꝝ mltitudīe frequētata: q tumultus et ob
āboulō multū officere solent: quādo quippiā me
morie cōmendandū est solitudo vero et silencium
adiumentum prestare consueuerunt: Idcoq; upo
cius in loco solitario et derelicto loci querantur
q̄ in celebri et frequentato Lux insuper im;
mensa: aut fulgor nimis officit memorie: eo q̄
sensus luce gaudentes minuū dispergunt:

Et ob hãc ipãz cãm carmẽ aliquãtulũ obscuẽ disponẽt modo minima nõ sit obscuritas q̃ minimẽ quippe obẽ solet q̃uis p lumẽ lucẽ huic imcõ modo subuenirj possit Locis q̃ sic iuẽtis dispo sitis distinctis atq; suo ordĩe firmissĩe memorie comẽdatis ita ut facilime sit unũquẽq; illoz rec to ordine ut retrogrado dicẽ expediteq; unũquẽq; de pmcre quoto numero q̃ signo a quocunq; a: lio distĩguatur nũq̃ a mẽoria delendi aut uari andi erũt: qm̃ q̃dẽ similitudinẽ quãdo tenẽt cũ tabula cerata aut gipso et bezmer linita q̃ sem per eadẽ pmanet q̃uis deletis pmis caracterib9 alij q̃ alij caracteres dictim ĩ tabula scribant

De locoz̃ itaq; dispoſicõe q̃ q̃litate hactenꝰ dca ſufficiãt nũc de ymagĩnib9 dĩcendũ erit

De ymagĩnibus repreſentatiuis rerũ et verborum quorum reminiſci volumus qua arte et diligencia ſunt inquirenda diſponẽda at q; collocanda ut memorie pr̃z reminiſcencia ſuf: fragari poſſint

Magines uti ſupradixim9 ad ĩminiſcẽ cia rez̃ hĩt deſeruiẽ: hoc aũt accidit duo bus modis Nã q̃dam ſunt imagines rez̃ ĩpſarũ tan tum: q̃dam vo verboz̃ ſeu dictionum tantummodo

ꝓprie qualitatis ymagiẽs idest res ⁊ plenam
rez̄ substãciã ⁊ alicuꝰ negocij sum̄ã habeãt rep̄
sentare. haud difficile ẽ inuenire. hijs q̄ ⁊ indus-
tria florent: ⁊ rez̄ naturas nouerunt: ⁊ quem
admodꝰ et ꝓz que res admiicem distinguant.
Quoniam ꝑ huiusmodi noticiã commode com
parabit ymagines que sibi ad reminiscẽciã ꝯ ꝓp
me deseruient Ymagines vero que dictioẽs
valeant representare difficilius inuenire possũt
Inueniũtur tamen ab hijs quos non piget la
borez̄: et quos delectat accuratiorem perue-stigaci
onẽ apponere: vt tanti thesauri fructũ valeãt
adipisci De vtrisq̄ tamen regulas annotaꝰ
aliquanto distinctius q̄ Cicero: Sed nec adeo
diffuse: vt dicamus michil superaddi posse quin
pocius scimus et confitemur multa a quibusdꝰ
fuisse iam superaddita: Que si prosequi vellẽꝰ
excresceret opus quodammodo in immensum: ne
q̄ tamen ꝓpter inuidiam aut ꝓpter laborẽ omit-
timus q̄n apponamus ea que ab alijs adinuẽ-
ta ad nos puenerunt: ꝫ q̄m existimamus hijs
q̄ aliquali fulgẽt industria et doctrina modo sese
exercere velint. ista forte satisfactura illis autẽ
qui ommino rudes sunt ãt q̄ oĩa mãsa ⁊ ꝛ̃pata

ꝓllo absq; labore adipiſci uellẽt nõ loq̃mur: q̃
ſtud ẽẽt opã ꝑdè aut ut aiũt aſino caput laua
re Loq̃mr̃ ergo eruditis q̃ diligẽtibꝫ q̃ habitis
ꝓncipijs aliq̃liꝫ ĩtroductione ſeſe ꝙuſcitant ad
reliqua ĩueſtigãda q̃ ꝙquirenda ac ꝓpanda: ꝙ
ut ſue ñe ꝑticulariq; diſpõi noũint ꝑtinere. Nez
enim ad oĩa ꝑticularia oꝫ nos hic deſcẽdè ñ ꝙ ve
lim:us cũ racione inſanire: Nã ſicut guſtꝰ uni
us obletatur dulcibus: alterꝰ aiũt acribꝫ pon
ticis ſalſis uel ĩſipidis: Et oculus umꝰ uiridi
apprime delectatur: alterius ẽo ſuluo rubeo ꝙ
celeſtino ſiue alurgo: Iſta uſa euenit: ut alicu
ius uis fantaſtica ſiue imaginatiua una qui;
dem re moueatur q̃ ualide ꝙcitetur qua quidẽ
alterius ymaginacio parum aut nichil moue
bitur: Opꝰ ẽ ꝙ ut umꝰq̃ſq; ſibiipi aduenĩãt ima
gines q̃ ꝑ quãdꝫ ſimilitudinẽ ꝓprietatẽ ut ꝓpoꝫ
cionẽ ſuã uĩ ymaginariã poſſint fortiter q̃ effi;
caciter commouere Sed hec hactenus ad ĩm
mũ: ꝙeniamus regulaſq; quas generaliter po
ciozes ad hanc ipſam rem ẽ cognouimꝰ ĩ me;
diũ aſſeramus Imagines ꝙ ñ primis a no
bis eligende ſunt que nobis notiſſime ꝙſtant
ꝓpter quarum notionem et ꝙformitatẽ ad rẽ cꝰ

reminisci volumꝰ puenire possumꝰ Secundo
curandꝰ ē ut habeant ꝯformitatē quādꝰ ad rem
quā memorie mādare volumꝰ: siue illa ꝯformi-
tas pdeat ep ña rei intrīseca siue eptrīseca. Ubi
causa: Si volimꝰ meminisse qꝰ frācisca alba q̄
nupsit petro debz nob decē nobilia āglicana Cō
siderabimꝰ aliquā mulierē nob notā tali nomē
mūcupatā: qꝰ si nullā inuenire possumꝰ tūc ꝯstitu
emꝰ eā ꝑpaz cū ymagine sancti frācisci supra pe
tus suū: que sit ornata ueste nupciali: & a ma
nu sinistra uir umꝰ tenens petrā magnā supra
caput q̄ spōsalicio anulo subarret illā: Ipa uo
manu dexterā teneat bursā unā appēsā magnā
sup quā ope polimitario stent fortices apte q̄si.
p. littā: sup eꝰ sumitatē sit īsigta figura nobil
anglicani de auro. ipa uo uestimētis alb tota
lit mduta sit cū hoc qꝰ stet ligata cū cathenā uel
cīgulo ut aliq̄ alia re p collū brachiū uel capil
los ad columnā: (vel ī āgulo ī quo uis illā col
locare: Nā hoc vmculū signficabit eam tibi
obligatam ēe. E. littera cum signo ut figuā
nobil mdicabit in decem nobilibus consistē ob-
ligacionē: ymago sancti Francisci posita super
petꝛ eꝰ signficabit eam nomiari franciscam.

Vestis alba q̄ sit alba: vir vo subtrans eam
anulo: cū petra supra caput indicat eā nupsisse
petro: Et sic suo modo in aliis ꝓcedemus
Tercio cauēdū erit ne multe ymagines confuse
similes ꝛ īdistincte ponantur in uno loco: quia
multitudo sine ordine. similitudo insup absq; dis
tinctione generant confusionem Igit' si neces
sitas cogat binas uel inas ymagines simul in
uno loco collocare: ponātur ibi ordiate cū distinc
tione actuū induīntoꝝ ꝛ ornamētoꝝ Quar
to uitanda erit similitudo imagiū repsentati:
uaꝝ: q̄ similitudo facile in errorē medīā tra
hit: Ob hoc q̄ si nece fuerit trib' l quatuor q̄ē
ēordari q̄ fracta noīe nūcupent' opepcaū fuerit
illos ab īuicē distīguere p cicatrices à signa ī uul
tu considerata: vel per distinctionē ornamētoꝝ
super illorum capita locatorum aut p vestes
diuersimode coloratas atq; alia ꝛ alia huiusmōi

Quinto q̄ non constituantur imagines in
loco ociose: sed aliquid opantes quo melius ef
ficaciusq; fantasiam moueant: Illa autem que
maxime mouent uim fantasticam sunt actus
vel valde crudeles vel eximie pietatis: vl ap
prime ridiculi vel maxime turpes et huiusmōi

ꝛ m

Idcoq; opus erit si ymago colloceţur i angulo
aliq; in q cā dīe: sit positus gladio appēso cū ca
thena. q imaginari habeā uiri illiꝰ de q recor
dari intendo ppt pauptatē uelle se occidē. ut ppt
fortitudinē destimitatēq; dmīndā cū gladio uel
le ludē. & q ob hoc ludendo fecit sibi uulnꝰ mag
nū i pede cadente ei gladio incaute. eo q alle;
gatus dī cū cathena Sexto q queraꝰ yma
ginēs q ualde moueāt sensū: uel ppt enormitatē
illaꝝ pulchritudinē siue turpitudinē. ut ꝓpter
mut lacoēz mbra nasi oculi auris manꝰ et hꝰōi
Siue ppt insignē illiꝰ autoritatē & dignitatē: qe
ē ymago pontificis. cardinal doctoris imperato;
ris regis ducis marchionis militis & hꝰōi cū
suis ornamētis: vel qe dato q nō sit tal autori;
tatis ut dignitatis nīlomiꝰ adornabimꝰ caput eꝰ
mitra pōtificali ut epāli corona aurea ut cassi
de argētea: vl aliq; insigni uestimēto polimita;
rio coccineo bicoloāto ut tricolāto ut alio & alio
mō: Quia sicut res qtidiane & ꝙsuete nō mltum
mouent sensum: nec diu retinētur in memoria
Ita econtra solet fieri de rebus inconsuetis ual
de formosis uel deformibus: egregie ornatis
vel seminudis in semicōcijs monstrantibus pu

denda: et huiusmodi Septimo quia sepius
occurrit memorie mandare res que p numerum
habent explicari vt p quotationē distinctionum
et capitulorē et caracteres rēpsentantes numēos
sunt res minime que uix possūt moue sensū et a
remotis uideri non possunt. hinc est q magno
pe ꝙducet huic artificio ingēiose sibi fabricari nu
merū ex rebus realibus: vt p unitate ponatur
cor. p binario pomū. p ternario pirū. p q̄r
nario nucē. p q̄nario amigdalam. p senario ficū
p septenario datulū. p octonario castaneā. p
nonario auellanā grossā cū sua cortice. p dena
rio nucem muscatā: Et ex istis constituere si;
bi quemuis numerum p ordinē algorismi: Ita
q p cyphra poāt orbicularis figurā anuli auri
calchi Adinueniamusq et excogitemus ali;
quas res que significent denarium. grossū. du
catum. nobile solidū marcam et libram quia iste
res reales existentes et apparētes longe abilio;
res sunt mouere sensum et memoriā Octauo q̄a
multocies volui allegare Ysaye. 1. Jeremie. 2
Danielis. 3°. Sapie. 4. Similiū quotacōes
librorē regum. palipomenon et similium: vel in
euangelijs. vt in epistolis pauli: opus erit pro

singulo libro biblie adinuenire aliquã rem̃ que libri repñtet. utputa p libro geneseos libri qui hẽat sup coptã Adã ⁊ Euã: Exody vo hã teat Moysem ⁊ Aaron ⁊ sic de singulis libris biblie. ꝯsiderando aliqd ĩsigne ⁊ ꝑpriũ de quo agatur in dicto libro: ⁊ illd tale ymaginari de pri ũ esse sup libri ũ: Simili de libris ꝓphetali bus ymagin ãdo quo pinxgitur uel distinguntur ab iuicẽ: Sicut Jonas denoratꝰ a balena: da niel ĩ medio lacus leonũ: Jsayas secatꝰ ĩ me° duaꝫ assidũ Et sic de ĩliqs: ⁊ tales imagina; ri depictos sup libros: Simili dñdy de aplis eu ĩgelistis ãtuor legis doctorbz Nono quia mltoc iẽs volu9 recordari de ptibz ãni de m̃sib9 ⁊ diebz ebdomade. scz q̃ die aliqd dcm̃ fcm̃ ut fa cẽdy sit oz aliqs res reales uisibiles inuenire ⁊ imaginari p hmodi: Ex quo enim oĩs nĩa memoria dependet a cognitione: cognitio vero dependet a sensu: sensus vero non mouentur fa ciliter neꝫ firmiter neꝫ efficaciꝫ nisi pr̃ res ex istentes: ⁊ ideo opẽpaũ fuerit: vt artifex huiꝰ facultatis pr̃ aliquas res appropriatas tem poribus. anni ptibz mẽsibus ⁊ diebz septimaẽ hmõi res faciat sibi memorabiles ⁊ captu faciles

Et qꝺ de hꝺi dcm ẽ pt̃ intelligi ꝺstituẽꝺ esse
p recordacõẽ casuũ numeroꝝ grim figuãꝝ psoã
ũl tpm adiectiui ꝫ substãtiui agẽtis ꝫ pacãtis
ꝫ sic de alijs ꝫ alijs hꝺi q̃ꝝ remmisa volumꝰ:
Nã sicut p istã dictõnẽ. Salicia. reducit' q̃s
ad mẽoriã septẽ uicioꝝ capitaliũ: Ita p hꝺmõi
adinuentiones homo sepe reducitur ad recordacio
nẽ mltaꝝ rerꝝ sibi difficiliãꝝ: quarum nequaq̃
potest reminisci absq̃ istius artificij adminiculo

Decimo fabricandum est vñ alphabetum
per res reales non nimis excedntes ꝺ quanti
tate ex quibus quasi per litt̃eas alphabeti possꝰ
scribere nomina nobis incognita ꝺ q̃ꝝ noticiã
nullomodo deuenire possumus p cognicionẽ ade
quatã illius rei: Sicut ẽt hoc nom̃. Abyron
Ad qꝝ nescimus forte mandare memorie p.r a;
liquã rem realem: vel sibi consimilem: necesse
erit nomen illꝺ scribere caracteribus illis reali
bꝫ. quo sic descripto possum ponẽ sup caput alꝰ
rei quem cognosco: atq̃ collocare ꝺ loco q̃ꝺ
soluero cum talibus caracteribus ꝺ breuicu;
lo descriptis: Quando aliter non possum nomẽ
incognitum assimulari alicui rei reali cuius
noticiã teneã: siue dictã illã dictionẽ p partes.

siue nō diuidā: Et de memoria artificiali lo;
cis copādis ac disponēdis q̄ de ymāgibz rez̄ et
dictionū ꝛ̄ſentatiuis dca sufficiāt: Deinceps
vo ad pmūicāa coēz ultimā ꝛ̄thorice facultatis ptē
transeūdū est: Mō paucula q̄dā p9 annotaūum9
q̄ oroibz memorie appēndēdis mūgnope deseruī
ūt hijs q̄ nolunt tantū artificiū tantumq̄ labo
rem sibi assumē quātū supra9 descripsi9

De q̄bzdā alijs documentis obseruādis ab
his q̄ cupūt aliq̄d memorie mādare

Epius animaducrti multos ēe q̄bz haud
facile sit persuadere ut labores q̄diligen
temq̄ curam dignē tur assumere p locis q̄ yma
gmbus acquirendis ad memoriam artificia;
lem de qua hactenus loquuti sumus: tum quia
hec ipsa preceptio illis apprime difficilis esse ui
detur. tum quia difficile est eis ymāgines in;
uenire que ad id quod querunt commode possūt
deseruire: Ob hoc igitur non pigebit nos pro
suscepto opere aliquid in medium affere quod
sermonibus memorie mandandis magnopere
deseruiret Primum igitur est: vt ipsi ex se
sermones oraciones q̄ confingant iuxta precep;
ta in precedentibus descripta: Summaq̄ dili;

gẽcia consideret: qua rõe exordiũ sumpserint q̃d narrarint: q̃t ptiũ sit diuisio. quibz roĩbz. autoritatibz q̃ exemplis confirmarint q̃ confutarint p quos locos et p quot. deinde quo genere conclusionẽ concludant q̃ terminẽt oracionẽ suam: Nam q̃m huiusmodi probe tenuerint que sunt quasi nerui et calbene tocius oracionis non facile fuerit eos in peroranda causa deficere. Quippe: Nam tametsi vocabuli seu dictionis quam dicere instituissent obliti essent facile illi erit per aliam atq; aliã dictionẽ supplẽ: modo egregie teneant summã rei de qua dicẽ instituerunt: Deinde apprime conducet illi oĩ die aliquã partem ordinis sue memorie commendare: memoria enĩ aliquorũ debilis ẽ q̃ delicata q̃ non potest multa simul capere: sed q̃tidie aliq̃d assumẽ q̃ tãtmẽ haudq̃q̃ illi difficile erit Ad hoc opus erit id q̃d dictum de nuo addiscitur atq; supaddituꝝ mltocies ꝛpetẽ in loco solitario nõ multũ claro q̃ in domo clausa cũ accenso lumine q̃ in eo longe melius ꝯmdate memorie quidq̃d uoluimus: q̃p in loco patulo q̃ luminoso: uti supius dictum ẽ Preterea conducibile fuerat semel aut bis totũ sermonẽ ut aliquã partem ꝑncipalẽ eiꝰ legẽdo admoꝺ distincte.

morose ꝛ ītelligibilīt cum voce suaui ꝛ longis
interuallis: postꝫ ī lecto collocatus fuerit quia
ex his actibz iteratis aggeñatur hītus q̄dꝫ: et
spēs quedꝫ imprimūtur ī fantasia: ꝛ in interiori
bz potencijs cerebri: que quodammodo p quietē
soporacoīs digeste comprimūtur in ui memorati;
ua: et tūc diucius quasi incomparate retinent⁹

Erit ꝛ opē pcāū q̄ diensaunq̄ homo excitabit⁹
de suo sermoē semel aut bis repetere quidquid
mcōrie mandauerit: de codꝫ ꝛ maxime in auro ā
qe tūc ūtutes p dormitionem sunt confortate: et
ꝓpter digestionem factam depurate sunt species
rerum apprehensaꝛ: ꝛ ob hanc ipam cām com
modius repeti potest q̄dꝫ memorie ermmissū fue
rat: Et postꝫ cognouerit is qui sermonem re
citaturus est q̄ satis ꝓmpte abq̄ ex pedite oraci
onem suam dicē potest p silencīū in loco solita;
rio et obscuro temptandꝫ erit: vt illꝫ repetat: ꝛ
in loco lucido et aperto et coram aliquibus de q̄
bus confidat Sup omnia studeat qui oraci
ones aliorum perorare habet: vt illas in ꝑmis
quo ad eius partes principales plene intelligat
Et eorduī ita memoriter ac habituate teneat
quod illud quasi cantilenam prompte ītrepideq̄

dicere possit: et hoc idem seruandum est de ꝯclusi
one nō solum ab eo qui aliena sed ẽ ꝙ sua reci
tat: Que doctrina tanto diligẽcia tenenda erit.
quanto is qui ad dicendꝫ accedit erit mīꝰ eꝑtꝰ
ꝛ minꝰ audens. ꝛ magis timidus minusq; me
moria uigẽs: Nā ꝑpter quādam magestatem
eorum īꝫ conspectu quoꝝ pretrepidat spūs ꝰmo;
uenitur a principio: ꝛ oborit timor et tremor
ꝙ nōnullos ẽ dicendi peritos: aliqñ taliter ocu
pauit: ꝙ rubore stuporeq; suffusi uel ꝑsi nil ꝑmi
tus dicere potuerūt: tāto igitur magis hꝰmodi
accidere possūt nouis atq; meꝑtis īꝫ arte di
cendi: Ideoq; illis summe conducibile fuerit eꝝ;
ordia egregie tenere: Nā postꝫ resuptis uiri;
bus ꝛ fiducia accedente resipuerit orator: facili
us ꝛ ꝰmodius polit de ꝑmē qđꝫ sumo stuꝰ acq̄si
erit mentiq; mandauerit Insuper decurso eꝝ;
ordio commode ad reliqua prorauda accedet iā
sumpta fiducia eꝝ preiactis fundamentis Et
quoniam id qđꝫ īꝫ fine dicitur maxime fixum
tenetur īꝫ pectore auditorum: opus erit qđꝫ vl
timo loco dicendum erit ita egregie dicere: Vt
ualeat ꝑ sua dignitate atq; decencia delere: si
q̄d porā° erratū fuerit: ꝛ nouā sibi laudē acq̄rè

postremo caueant sibi qui memoria & ingenio
parū pnt ꝗtūꝫ eo tempore dicē: nec pmittant se
rez mītitudine oppriim eo angustia & breuita
te tpis qꝛ uis memoratiua uult duci leniri: et
nō premi aut exasperari: locata enī multa se;
dulitate ac delimita respōdet uenit & obsequitur
non rogata: dum premi se sentit recalcitrat at
qꝛ fugit Sed istud nullo modo omittēdū ē qđ
āncto .sez quotidie aliqđ ꝑmittēdū ē memorie
Nā si ꝓhibet nc rubiginē p iauriā atqꝛ torporē
mauirat: Abilior insup reddit ad memorādū
quezꝛ difficilima talibz actibz exercitacoibzqꝛ as
sucfacta vegetata ac corroborata quoniā nil ē
adeo difficile qđ cura & assiduitate tractabile
non reddatur

De Pronunciacione Et que pronunci
acioni conferant: et de pnūciacionis partibus
siue spēbz

Anti uigoris et efficacie consueuit ē p
nūciatio egregie structa: vt nonnulli
affirmare non sint uerita ipsam inter ceteras o
ratoris partes potissimum locum obtinere adhe
rentes assertioni: Demostenis qui rogatus qđ
potissimū esset in oratore: pnūciacoēm eggiā

respondidit: atq; idemtidē affirmauit tribus ui
cibus in hac ipsa questione rogatus (Mag;
nū pfecto in se continet probata concinna ꝙ mo
desta pnūciatio: splendoremq; maximum toti
affert oracioni: que tametsi nō egregijs vocabu
lis structa ēet atq; acutis rōib; munita p splen
dorem p'ene pfateq; pnūciacōis ucnustat': si;
ne qua relique rethorice facultatis partes lan;
quide quodammō ēe uidentur: (At vo quom ō;
nes ptes oratoris simul cū pnūciacōe accesse;
rint tunc excitantur plausus tunc magnā lau;
dem cū gloria assequitur orator istec oia sunt et
egregie completens (Ad hanc aūt commodi
tatē pnūciacionis assequēdē tria magnopere
conducūt. nature munē. artis subsidiū. et pro
batissimōꝙ doctorū diligēs imitacio: (Nature mu
nera hic intelligimē: vocē claram firmā plenam
dulcē ꝙ flexibilē: motē corpis cum destimitate
non repugnātes decoro qđ ī unaq; re exigit
vt pbabil sit atq; excellēs: uultus msup serei;
tas ꝙ dignitas cū quadē magestate fiducia q;
aī ꝙ gmpta memoria haud parū pnūciacionē
pdesse dignoscitur Subsidiū artis dimē qñ
qs ita p artis pcepta dirigi' q id qđ a ña exigū

31

ad ꝓnũciãdꝫ accepit nõ ſolũ integrũ conſeruat
ſed magis ac magis adauget: qꝫ quidꝫ ꝓfec
to fit: quando diligenti cura ⁊ exercitacõe ſtudet
leta cũ leticia vocis vultus ⁊ geſtꝰ ꝓferre me;
ſte uo ea que meſticiã important admire tiua cũ
admiõacõe. indignatiua cũ indignacõe ⁊ cauẽdo
ſemp ne qd nimis effluat: p ĩmoderata ſigna i;
re ut letice: cachinnni ut clamoris. ⁊ cachinn
nꝰ gñat utilipendiũ: clamor ⁊ nimis effuſus le
dit arterias dñtis ſplendorẽqꝫ vocis ſepe tollit
aut minuit ⁊ auditor⁊ aures offendit: ñxime
ſi fuerit acutus ut orriſonus: Ideoqꝫ a claõribꝰ
ꝓtũ datur cauendꝫ eſt maxime ab his q̃ vocẽ in
eptã inſuauẽ epileꝫqꝫ tenent: Et qñ ꝓpt rerũ
explicandar⁊ neceſſitatẽ exclamãdꝫ eſt. tunc ca;
uẽdꝫ eſt ne tota vox emittatur nec cerebro clame
tur: et ad ſedatũ ſermonẽ ꝓtocius commode ꝛdu
cabitur reũtatur ut ſic refocillẽtur fauces et ar
terie ad qꝫ maxie ꝺducit reſpiracõe uti ⁊ debita
pauſa In exordienda q̃ cã utile fuerit voce ꝓ
attenuata ꝙ quousqꝫ fauces ⁊ arterie calefiãt
⁊ poſſint poſtmodꝫ vocem firmiorem pleniorẽqꝫ
reddere: atqꝫ flexibilitati ꝓnũciationis deſerui
re: tum etiam quia a ſilencio ad exaltacionem

uocis atq; clamoris accessus fieri non debet sine medio: narrō simul & diuīº uocem ǵnumi sermoni finitimā epigit: ǵfirtio vo aliq̄to solidioz̄ & plenioz̄: doctrinatiua vo locuº ꝓnūciacionē clarā distictāq; cū q̄dā assecuatione: Cōfutatº vo magis robustā atq; efficacioz̄ cū cotrēdenci a uultus & gestus ad ipas res q̄ ǵfutantur: Cō questio vo siue deploratº infortunioz̄ & erūpnaz̄ uocē flebilē cū significacōe mestitie i uultu & ge stu: Amplificatº vo siue epaggeracio crimīū siue rez̄ iniuriosaz̄ uocis acrimoniā cū celeritate inīrogacionū ǵduplicacionū ītepticionū & ali arum epoznacionum atq; locoz̄ huic dicendi generi acomodatorum epigit cum explanacio ne quam necesse est concomitari per vultus tu bulenciam quādā & gestus & motus. tum ma nus. tum capitis. tū pedis correspōdentibus: Conclusio vero quia tunc fauces et arterie ca lefactē fuerūt. epigit ut cum quadam dicendi celeritate explicetª uno spiritu. simul multa sum matim repetendo: verum quia ista describere ē difficilimum conducibile fuerit in hac ipsa re se metipsum audire sepius et auscultare: vt per cipiat quid in uoce deceat vel dedecerat: Siliter

aliqñ ꝫ loco ſolitario totã oracionẽ ſuã cum oĩ
diligencia vocis vultus ꝫ geſtus ꝓnũciare: et
dñi ꝓnũciat ſpeculũ coꝝã ſe tenere ꝫ q̃ vultus
ꝫ geſtus ſui motus ꝯtempletur: q̃p̃ longe me
lius ſit de hꝰmodi iudicio amicoꝝ ul ꝫmmicoꝝũ
credere: Mã alter propt̃ amoris ſñcitatẽ michil
qꝫ dedecreat occultabit: Alter vo quidq̃d inep
tũ ẽ ꝫ indecens ſtati euomet ꝓpter iram ꝫ nllo
dubitans offendere auditorem: ℑ causa autẽ
noſtra uix idonei iudices eſſe poſſumus: ℑ deoq̃
oꝑtẽ fuerit amicos noſtros noſtroꝝ actuũ
atq̃ motuũ ꝯtemplatores adhibere: ꝫ illis abſ
q̃ indigna coẽ ſi nos reꝓhenderint credẽ ℑm
autẽ qꝫ ad ꝓnũciacionẽ plurimũ conferẽ pro
batiſſimoꝝ oratorum diligens imitacio: hoc
eſt vt pro tali tantoq̃ munere aſſequendo max
ima cum diligencia attendamus quid potiſſim
teneant et obſeruent. tam ꝫ voce q̃p̃ ꝫ vultu
et geſtu ſiue corporis motibus clari ꝫ ꝓbati o;
ratores: ꝫ quid auditores potiſſime ꝫ ip̃is lau
dent ꝫ admirentur: Nec tñ curandꝫ eſt q̃d vul
gus de illis ſentiat: ſed quid docti probatiq̃
uiri: et qua rõe hoc ꝫ dicente extollant illd aũt
deprimant atq̃ uituperent: ꝫ qñ difficile ẽ uirũ

quemqꝫ inuenire in quo omnia plene atqꝫ perfecte reluceant que ad clarum oratorem requiritur diligẽcius attendendꝫ est id in quo quisqꝫ laudetur. et illud ad se trahere accuratius oportebit: Similiter autꝫ qm̃ pnũciatio in tribꝫ cõsistit. scz in voce. vultu et gestu: cum debita et uenusta moderacõe: opẽpcũ fuerat sepiꝫ seipm exercere i dicẽdo et experiri q̃tũ in voce possimus in loco solitario tã i epaltacõe vocis q̃ i depressione illiꝰ et linguę pꝓptitudine: Et cũ tã ex auribꝫ nr̃is q̃ alioꝝ rlacõe atqꝫ cõmonefactõe didicerimꝰ nos ex nro seu ex nr̃e vicio denegato qꝫ munere in aliquibꝫ defice omni cura diligẽcia atqꝫ studio emendꝫ erit: vt illa a nobis repellamꝰ potissime autꝫ que magis officiunt siue dedecent: Nichil est tam ineptum qdꝫ dilꝫẽs assidua indefessaqꝫ cura non uincat siue mltũ attenuet: Natura enim sepissime ab arte ipsa sese adiuuãte emẽdatur atqꝫ pficitur in multis et in hac ipsa re de qua loquimur: Quod fieri posse manifeste comprobauit Demosthenes inter grecos oratores longe prestantior: cui quom natura egilem vocem impeditumqꝫ pectus ad respirandum dedisset: linguamqꝫ balbucientem

summa industria exactissiaq; cura ideflesso q; labore naturā exsuperās: Imo pcip adiuuante natura. que semper qd est optimū intendit sese exercendo: que sibi impedimēto fuerant exuperā uit: Impedimtū lingue lapillis ī ore gestatis dū loqret linguā adeo ptriuit: vt flexibil aptissimaq; redacta fuerit ad oēs dictōes q; tumcū; q; difficiles deprompdas: exilitatē vo vocis infirmam sonoramq; transmutauit quotidiano exercicio declaracionis ptra confragossas allisiones fluctuū maris ad rupes z littora: Respiracoīs insuper z difficultatē anhelitus a se rpulit loquendo ozando clamando: uno spiritu sine respiracione multa sepe dicere conatus sallebrosas uias scandendo z descendendo: Hac enim cura et diligēcia declaracionis adeo dilatauit venas pulsatiles meatusq; vocis z instrumenta ut vocem firmiorē plenāq; redderent. Pectusq; ab exercicio roboratū z dilatatū: liberas attractiones z emissiones spiritus redderet: Quo fiat verū esse qd dicitur: Labor improbus oia vincit: Hinc illd q; pdixit: Abstinēcia fecit me castum: Studium vero ingeniosum me reddidit

Ad motus insuper seu gestus corporis libē

apte/ꝙ fingendos non parum proderit rem de q̄
dicturi sumus tenaci memorie commendasse: tē
enim libera mens est et de ipsa confidens circa
dicenda per fantasiam minime occupata liberius
simit caput. oculos. supcilia. manus. pedes re
liquasq̄ corporis partes ꝙ vocem accomodare at
q̄ inflectere ad exprimendam ꝓpriatem rerum
que ꝓnūciantur Quod satis hoc vno argu
mento probare possumus: quoniam quom dissi
dimus memorie nostre attentiori cura mugila
mus. vt quom ad eas oracionis partes pueni
mus quas minime absolute retinemus per di
ligēciorem ꝑdā reminiscendi artē illas ratiōedo
de pmē ualeam: et cū ad illas īminiscēdas tota
uis animi apponit² ad motū corpis ꝙ reliqs ꝓ
nūciacois ptes qmode uacaē mīme ualeū: Lō;
ge vo qmodus aptius decentiusq̄ ꝓnūciamꝰ:
que ꝓbe tenere nos confidimus atq̄ sapꝰ De
ꝓnūciatione igit² ꝙ que pronunciacioni deseruī
ant et partibus eius in quibus scilicet consis;
tat ꝙ quemadmodum modificari habeant hec dic
ta sufficiant

Euenimꝰ tandē diuina suffragāte cle;
mencia almiflua illius prouidencia ac

sapia nos dirigẽte ad id qd̃ ardenti desiderio cõ
cupiuimus: videlz ut re ipsa ꝓbaret̃ eloquẽciã
apd̃ scissos uiros olim sedẽ sibi ꝙstituisse ⁊ lõ;
ge prã a pribz nris priarchis ⁊ ꝓphetis fuisse
ad nrã: aut ille diumitꝰ infusã: ꝙ a grecis q
oĩm sciã ⁊ sese inuẽtores impudenciꝰ aliquando
nõ dubitauerunt asserẽ De cuiꝰ pribz instru
mento ⁊ instrumẽti pribz ꝙtũ nob̃ concessũ fuit
a nob̃ deꝙtũ ẽ: et si nõ sufficienẽ ornatissĩe ⁊ co
piose. saltẽ mediocrẽ. distincte moderaciꝰ sine in
uidia et ambitione Nec dubitamꝰ multopplu
ra de hac ipsa re dici potuisse atq; dicenda fore:
Sed quom fecerimus qd̃ in nobis est non de;
dignemur sapientiores doctoresq; rogare: ut
pie illuminẽt que illis obscura uidebuntur: au
geant diminuta: resecẽt supflua. scabrosa leui
gẽt. humilia subleuẽt totumq; opus ꝙtum lice
re arbitrati fuerint foueant atq; substentent:
Quorum correctioni humiliter nos committim
labores ⁊ lucubraciones nostras non multum
curantes quid de nobis aut contra nos dicturi
sint hi quibus ambitiosa ampullosaq; magis
placent boatium triumphalis pompe resonancia
ꝙ ea que castigata quadam modestia ĩ medium

adducantur non degustãtes castã diuinãq; elo-
quẽciã. alienã a dñdi lenocinio q̃ lasciuia oales
cit depascat2 & blande ad interioza pgreditur
Nos vo intelligẽtes qm̃ oia ad vsũ hoĩs cꝛea
ta sunt: & illi m̃ adminiculũ data: quibꝫ se ui-
tamq; suam curet & emendet: seseq; supra se ele
uans: discat autorem suũ summo stu° amare
colere et venerari: Indigñũ existimaui9 ligue
munus & istiꝰ munis arte moderatĩce atq; dirꝛe
tricẽ extra orbitas legesq; suas abducẽ atq; de
ducẽ ad ea q̃ ut dapñũ 9tumeliãq; ꝓpꝛi ãt rezũ
oĩm opificẽ dedecus 9tenet2 Nc aũt qm̃ sicut
a ꝓnca° dictũ ẽ cumulata eloq̃ncia arte exerca°
imitacõeq; pgredit2 & coalescat emitendꝫ erat ab
hijs. q̃s delectauit hꝰmodi nr̃a ꝑcepta e fontibꝫ
Ciceronis aliozq; i dñdi arte doctoꝝ pꝛitissiõzũ
deducta plegẽ & obseruaẽ: talit exercatacõi icũ
bẽ limatissiõrũq; oratoꝝ scripta puestigaẽ: pro
mũciacõẽmq; 9templando imitari: vt nil eis ad
bene apte copioseq; dicendꝫ defuisse uideat
Que oia tribꝫ libris pstrimpsim9 ad laudem &
gloriã & honorẽ summi ueri & imortal dei Cui
m̃ trinitate pfecta uiuit & regnat p ifinita secu
la seculoꝝ A M E N

Explicit liber tercius: et opus Rethorice facultatis per fratrem Laurencium Guielmi de Saona Ordinis Minorum sacre pagine professorem ex dictis testimoniisq; sacratissimarum scripturarum. doctorumq; probatissimorum compilatum et confirmatum: Quibus ex causis censuit appellandum fore Margaretā eloquencie castigate ad eloquendum diuina ac comodatam

Compilatum autem fuit hoc opus in Alma vniuersitate Cantabrigie. Anno domini 1488°. die vero. 6. Julij Quo die Festum sancte Marthe recolitur: Sub protectione Serenissimi Regis Anglorum Eduardi quarti.

Impressum fuit hoc presens opus Rethorice facultatis apud villā sancti Albani. Anno domini. M°. CCCC°. lxxx°.